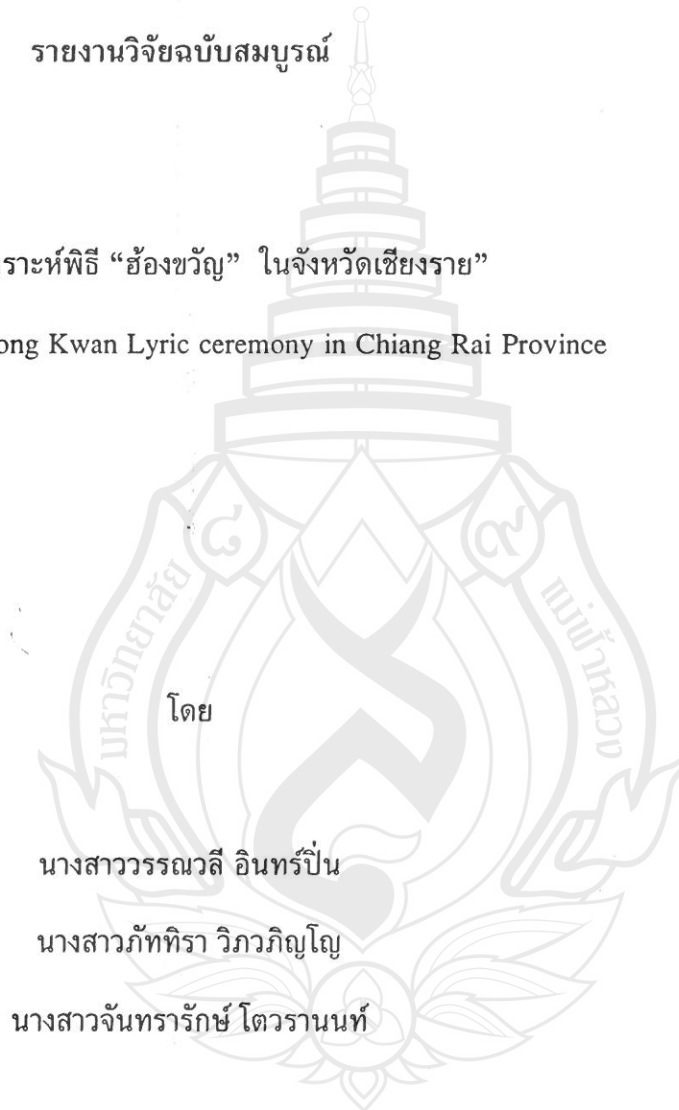

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

“การวิเคราะห์พิธี “ฮ้องขวัญ” ในจังหวัดเชียงราย”

An Analysis of Hong Kwan Lyric ceremony in Chiang Rai Province

นางสาววรรณวลี อินทร์ปิ่น

นางสาวกัทติรา วิภวภิญโญ

นางสาวจันทรรักษ์ ไตรวานนท์

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนจากงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2544

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่องนี้ มีจุดประสงค์หลักในการศึกษาอยู่ 5 ประการ คือ 1) เพื่อรวบรวมบทฮ้องขวัญที่สำคัญซึ่งปรากฏในเขตจังหวัดเชียงราย 2) เพื่อวิเคราะห์โอวาท ค่านิยมและประเพณีวัฒนธรรมต่าง ๆ ที่ปรากฏอยู่ในบทฮ้องขวัญซึ่งมีผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของประชาชนในเขตจังหวัดเชียงราย 3) เพื่อวิเคราะห์ความเปลี่ยนแปลงและการดำรงอยู่ในการประกอบพิธีฮ้องขวัญซึ่งมีผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของประชาชนในเขตจังหวัดเชียงราย 5) เพื่อศึกษาโครงสร้าง ความเชื่อและค่านิยมของชาวล้านนาภายในจังหวัดเชียงราย 6) เพื่อศึกษาความเชื่อในเรื่องการใช้พันธุ์ไม้ต่าง ๆ ที่นำมาใช้ประกอบพิธีกรรม

จากการศึกษาโดยใช้วิธีสังเกต และการออกภาคสนามของคณะผู้วิจัย พบว่า ในปัจจุบันนี้ ในเขตจังหวัดเชียงราย ยังคงมีพื้นที่ที่มีการสืบต่อการประกอบพิธีฮ้องขวัญให้แก่บุคคลตามแต่วาระและโอกาสต่าง ๆ วิถีชีวิตของประชาชนในพื้นที่ดังกล่าวนั้นผูกพันอยู่กับประเพณีการฮ้องขวัญตั้งแต่แรกเกิดจนล่วงเข้าวัยชรา ประเพณีการฮ้องขวัญจึงเป็นประเพณีเก่าแก่ที่มีผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในเขตจังหวัดภาคเหนือตอนบนโดยเฉพาะในทางจิตวิทยา กล่าวคือ ทำให้บุคคลมีความรู้สึกเชื่อมั่นในการประกอบกิจการต่าง ๆ นอกจากนี้ ยังพบว่า ในบทฮ้องขวัญนั้นได้มีการสอดแทรกโอวาท คำสอนจริยธรรม และค่านิยมต่าง ๆ รวมถึงสิ่งที่มีคุณค่าอีกหลายประการซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นสิ่งที่ควรนำมายึดถือปฏิบัติ อย่างไรก็ตาม ความเชื่อในเรื่องของการประกอบพิธีฮ้องขวัญนั้นกำลังจะสูญหายไปจากวิถีชีวิตของชาวบ้านในเขตจังหวัดเชียงราย เนื่องจากวิถีการดำรงชีวิตและความเป็นอยู่ที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม อีกทั้งผู้ที่มีความรู้ในภาษาล้านนามีจำนวนน้อยลงสิ่งเหล่านี้จึงส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของชาวจังหวัดเชียงรายในด้านการอนุรักษ์และการสืบต่อประเพณีฮ้องขวัญให้คงอยู่ต่อไป

Abstract

The purposes of this study were 1) to collect some data from the district regarding the “Hong Kwan” ceremony which appeared in Chiang Rai province; 2) to analyze the context, values, Thai customs and culture in “Hong Kwan” lyrics affecting the way of life of Chiang Rai people; 3) to analyze the change and the existing “Hong Kwan” ceremony affecting the way of life for Chiang Rai people; 4) to study the social structure, beliefs and values of Lanna people in Chiang Rai; and 5) to study the beliefs concerning the use of various types of flowers in the ceremony.

The methodology used in this study was observation and an interview field trip in Chiang Rai Province. The findings revealed that there were some villages which still had this kind of ceremony. It has been a way of life for Chiang Rai people involved with this Hong Kwan ceremony since the ancient times. Moreover, the “Hong Kwan” ceremony is an old custom which affects people’s lives in the North of Thailand, especially in the aspect of psychology. It can be concluded that people feel a greater sense of assurance and confidence in their lives because of their participation in the ceremony. In addition, the “Hong Kwan” lyrics, emphasize the contexts, suggestions, cultures and values of the Lanna people. Unfortunately, this ceremony nearly becomes extinct because of the change in the social structure of the country, and there are not many Lanna experts to preserve this kind of ceremony.

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์พิธี “ฮ้องขวัญ” ในจังหวัดเชียงราย สำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลือและความร่วมมือจากบุคคลต่าง ๆ มากมาย คณะผู้วิจัยขอขอบพระคุณ หมอขวัญในเขตพื้นที่อำเภอต่าง ๆ ในจังหวัดเชียงราย ซึ่งประกอบไปด้วย 1) คุณสิงห์แก้ว วงศ์มูล 2) คุณกรต วิฑูรย์ 3) คุณศรีวัย ประสาท 4) คุณคำนอง นวลตัว 5) คุณ สุดใจ คำตัน 6) คุณผล มะลิคำ 7) คุณมี ยารวง 8) คุณอินผล หมั่นคำ 9) คุณส่มบูรณ์ เมืองใจ 10) คุณทอง วงศ์นาม 11) คุณอินตา สีสองสม 12) คุณสุภา ปัญญาไว 13) คุณก่องมูล ใจมา 14) คุณดา ย่อมเยา และ 15) คุณอ้าย ตะจันโท ที่กรุณาให้ข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบพิธี รวมถึงข้อมูลด้านความเชื่อและเอื้อเพื่อเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

นอกจากนี้ คณะผู้วิจัยขอขอบคุณ คุณรัตนะ ตาแปง และคุณพัชรินทร์ สัจจญาติ ที่กรุณาช่วยเขียนและแปลเอกสารข้อมูลต่าง ๆ ที่บันทึกเป็นภาษาล้านนาให้แก่คณะผู้วิจัยและงานวิจัยนี้คงไม่สามารถสำเร็จสมบูรณ์ได้ หากไม่ได้รับการสนับสนุนทางด้านงบประมาณ ตลอดจนความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องภายในมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

อนึ่ง ความดีและประโยชน์ต่าง ๆ ที่เกิดจากการศึกษาค้นคว้าและการวิจัยในครั้งนี้ ทางคณะผู้วิจัยขอขอบแต่หมอฮ้องขวัญในเขตอำเภอต่าง ๆ และผู้เกี่ยวข้องทุกท่าน ที่ร่วมเจตนารมณ์ในการสืบสานวัฒนธรรมพื้นบ้านให้บังเกิดต่อไป และหากพบข้อบกพร่องประการใดอันเกิดจากการวิจัยในครั้งนี้ คณะผู้วิจัยขอน้อมรับคำชี้แนะมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อยังประโยชน์ในทางวิชาการและการร่วมกันอนุรักษ์ ตลอดจนสืบสานศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านในเรื่องการประกอบพิธีฮ้องขวัญให้คงอยู่สืบไป

วรรณลี อินทร์ปิ่น

ภัททิรา วิภาภิญโญ

จันทรารักษ์ ไทวรานนท์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญตาราง	จ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
- ความเป็นมา	1
- วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
- ขอบเขตการวิจัย	3
- ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	8
บทที่ 4 ความเชื่อในเรื่องการฮ้องขวัญ	10
พิธีเรียกขวัญ	15
เครื่องสักการะ	17
ชั้นตั้ง	17
บายศรี	18
การผูกข้อมือ	26
อาหารที่ใช้ประกอบพิธี	27
ดอกไม้ที่ใช้ประกอบพิธี	30
ปิดเคราะห์	37
ฮ้องขวัญข้าว	40
ฮ้องขวัญวัว-ควาย	41
บทที่ 5 สรุป ปัญหา และข้อเสนอแนะ	43
บรรณานุกรม	46
ภาคผนวก 1	48
ภาคผนวก 2	168
ภาคผนวก 3	187

สารบัญตาราง

ตารางประกอบ	หน้า
ตารางประกอบที่ 1 รายชื่อดอกไม้ที่ใช้ในการประกอบพิธี	32
ตารางประกอบที่ 2 รายชื่อดอกไม้ที่ใช้ในการประกอบพิธี (เพิ่มเติมในปัจจุบัน)	34

สารบัญภาพ

ภาพประกอบ	หน้า
1 ตัวอย่างพานบายศรีฮ้องขวัญบ่าวสาวในเขตอำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย	19
2 ตัวอย่างเครื่องขันตั้ง	22
3 ตัวอย่างเครื่องขันตั้ง	23
4 ตัวอย่างพานบายศรีฮ้องขวัญน้องใหม่ กิจกรรมของชมรมนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย	24
5 ตัวอย่างพานบายศรีงานฮ้องขวัญลูกแก้ว ในเขตบ้านจำบอนอำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย	25
6 การผูกข้อมือขณะทำพิธี ในเขตบ้านแม่พริก อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย	26
7 ตัวอย่างอาหารคาวหวานต่าง ๆ ที่ใช้ในการประกอบพิธี	28
8 ตัวอย่างอาหารคาวหวานต่าง ๆ ที่ใช้ในการประกอบพิธี	29
9 ตัวอย่างอาหารคาวหวานต่าง ๆ ที่ใช้ในการประกอบพิธี	30
10 ตัวอย่างดอกไม้ที่ใช้ในการประกอบพิธี	31
11 ตัวอย่างดอกไม้ที่ใช้ในการประกอบพิธี	32
12 ตัวอย่างสะตวงที่ใช้ในการประกอบพิธีสงเคราะห์	38
13 ตัวอย่างสะตวงที่ใช้ในการประกอบพิธีสงเคราะห์	38
14 ตัวอย่างภาพขณะทำพิธีทำนายและตรวจดวงชะตาของผู้มารับการฮ้องขวัญ	39

บทนำ

ความเป็นมา

ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทยถือเป็นส่วนหนึ่งของมรดกวัฒนธรรมไทยที่จัดได้ว่ามีความสำคัญและมีความหลากหลายไม่ว่าจะเป็นในภูมิภาคใดของประเทศซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่หล่อหลอมให้เกิดความรักความสามัคคีเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และเป็นส่วนหนึ่งของเอกลักษณ์ท้องถิ่นที่มีคุณค่าสะท้อนให้เห็นถึงความเจริญรุ่งเรือง วิถีชีวิต และสังคมของกลุ่มชนนั้น ๆ ประเพณีและความเชื่อของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นล้วนมีผลต่อการดำเนินชีวิตของชุมชนในสังคมนั้นเช่นกัน ดังจะเห็นได้จากการประกอบพิธีอันเนื่องมาจากความเชื่อนั้น ย่อมกระทำเพื่อสนองความต้องการของตน และผลของการกระทำนั้น อาจเกิดขึ้นทั้งทางตรงและทางอ้อม กล่าวคือผู้ประกอบพิธีกรรมนั้น ๆ ย่อมจะคาดหวังให้เกิดผลดีในทางรูปธรรมซึ่งจะนำไปสู่ความมั่นคงและเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวทางจิตใจซึ่งจะก่อให้เกิดผลดีต่อการดำรงชีวิตของบุคคลนั้น ๆ นั่นเอง

ประเพณีการฮ้องขวัญ หรือการเรียกขวัญนั้น จัดเป็นศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นที่เกิดจากความเชื่อซึ่งสืบทอดมาแต่โบราณ และมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการดำเนินชีวิตของประชาชนในท้องถิ่นต่าง ๆ โดยเฉพาะทางภาคเหนือตอนบน เช่น ในจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดเชียงราย ชาวไทยมีความเชื่อว่า “ขวัญ” เป็นสิ่งซึ่งสามารถเคลื่อนย้ายหรือสูญหายไปจากตัวของบุคคลได้เมื่อเกิดเหตุไม่ปรกติขึ้นในชีวิต อันจะเป็นผลให้ “ขวัญหาย” หรือ “เสียขวัญ” ไป ดังนั้นจึงจะต้องมีการประกอบพิธีกรรมที่เรียกว่า “การฮ้องขวัญ” หรือ “การเรียกขวัญ” เพื่อให้ขวัญกลับมาอยู่กับเนื้อกับตัวเพราะหากร่างกายของบุคคลใดไม่มีขวัญอยู่ด้วยแล้วบุคคลนั้นก็ไม่สามารถมีชีวิตอยู่อย่างปรกติสุขต่อไปได้

ในเขตจังหวัดเชียงราย จัดเป็นพื้นที่หนึ่งที่ยังคงมีการสืบทอดการประกอบพิธีฮ้องขวัญให้แก่บุคคลตามแต่วาระและโอกาสต่าง ๆ ชีวิตของประชาชนในเขตจังหวัดดังกล่าวนี้ผูกพันอยู่กับประเพณีการฮ้องขวัญตั้งแต่แรกเกิดจนล่วงเข้าวัยชรา ประเพณีการฮ้องขวัญจึงเป็นประเพณีที่เก่าแก่ซึ่งมีผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในเขตจังหวัดภาคเหนือตอนบนโดยเฉพาะในทางจิตวิทยา กล่าวคือ ทำให้บุคคลมี

ความรู้สึกเชื่อมั่นในการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ อีกทั้งในบทสัมภาษณ์นั้นยังมีการสอดแทรกโอวาทคำสอน จริยธรรม และค่านิยมต่าง ๆ รวมถึงสิ่งที่มีคุณค่าอีกหลายประการซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นสิ่งที่ควรนำมาศึกษาค้นคว้าโดยละเอียด การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับประเพณีฮ้องขวัญจึงจะทำให้ทราบถึงมูลเหตุแห่งความเชื่อ การดำรงอยู่และความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นต่อประเพณีฮ้องขวัญรวมถึงผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของชาวจังหวัดเชียงรายจากการสืบต่อประเพณีดังกล่าว อีกทั้งยังเป็นการร่วมอนุรักษ์และสืบสานมรดกทางวัฒนธรรมของไทยที่จัดเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นไว้มิให้สูญสลายไปได้อีกประการหนึ่ง

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาประเพณีฮ้องขวัญในเขตภาคเหนือตอนบนด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. เพื่อรวบรวมบทฮ้องขวัญที่สำคัญซึ่งปรากฏในเขตจังหวัดเชียงราย
2. เพื่อวิเคราะห์โอวาท ค่านิยมรวมถึงประเพณีวัฒนธรรมต่าง ๆ ที่ปรากฏอยู่ในบทฮ้องขวัญซึ่งมีผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของประชาชนในเขตจังหวัดเชียงราย
3. เพื่อวิเคราะห์ความเปลี่ยนแปลงและการดำรงอยู่ในการประกอบพิธีฮ้องขวัญซึ่งมีผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของประชาชนในเขตจังหวัดเชียงราย
4. เพื่อเป็นการอนุรักษ์ประเพณีฮ้องขวัญโดยการบันทึกบทฮ้องขวัญที่ปรากฏในเขตจังหวัดเชียงรายในรูปแบบของลายลักษณ์
5. เพื่อศึกษาโครงสร้าง ความเชื่อและค่านิยมของชาวล้านนาภายในจังหวัดเชียงราย
6. เพื่อศึกษาความเชื่อในเรื่องการใช้พันธุ์ไม้ต่าง ๆ ที่นำมาใช้ประกอบพิธีกรรม
7. เพื่อใช้เป็นแหล่งข้อมูลในการค้นคว้าในศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
8. เพื่อใช้เป็นสื่อประกอบการเรียนการสอนรายวิชาด้านสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

ขอบเขตของงานวิจัย

1. ศึกษาข้อมูลทางคติชนวิทยา

2. ศึกษาเฉพาะด้านประเพณีและวัฒนธรรมที่เกี่ยวกับความเชื่อและพิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับการ

ฮ้องขวัญในชุมชนชนบทในอำเภอต่อไปนี้

2.1 ตำบลรอบเวียง อ. เมือง จ. เชียงราย

2.2 ตำบลดอยลาน อ. เมือง จ. เชียงราย

2.3 ตำบลแม่พริก อ. แม่สรวย จ. เชียงราย

2.4 ตำบลเวียง อ. เทิง จ. เชียงราย

2.5 ตำบลศรีเมืองชุม อ. แม่สาย จ. เชียงราย

2.6 ตำบลป่าแดด อ. ป่าแดด จ. เชียงราย

2.7 ตำบลเวียง อ. เชียงของ จ. เชียงราย

2.8 ตำบลแม่คำ อ. แม่จัน จ. เชียงราย

2.9 ตำบลป่าสัก อ. เชียงแสน จ. เชียงราย

2.10 ตำบลม่วงยาย อ. เวียงแก่น จ. เชียงราย

2.11 ตำบลบัวสลี อ. แม่ลาว จ. เชียงราย

2.12 ตำบลโป่งแพร่ อ. แม่ลาว จ. เชียงราย

2.13 ตำบลเมืองพาน อ. พาน จ. เชียงราย

2.14 ตำบลเวียงกาหลง อ. เวียงป่าเป้า จ. เชียงราย

2.15 ตำบลโชคชัย กิ่ง อ. ดอยหลวง จ. เชียงราย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลจากการวิจัยจะเกิดประโยชน์ ดังต่อไปนี้

1. สามารถรวบรวมบทอรรถาธิบายที่สำคัญซึ่งปรากฏในเขตจังหวัดเชียงรายให้เป็นหมวดหมู่ เพื่อใช้เป็นแหล่งข้อมูลพื้นฐานเพื่อการวิเคราะห์ในประเด็นต่าง ๆ ต่อไป
2. ได้ทราบถึงบทบาทของบทอรรถาธิบายที่มีต่อการดำเนินชีวิตของประชาชนในเขต จังหวัดเชียงราย
3. ผลการศึกษาวิจัยสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการอนุรักษ์ เผยแพร่ และ พัฒนาวัฒนธรรมที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นต่อไป
4. เป็นการอนุรักษ์ ส่งเสริมและเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมของชาวล้านนาให้คง อยู่รวมทั้งยังเป็นการปลูกฝังให้คนท้องถิ่นเกิดความภูมิใจและหวงแหนในวัฒนธรรม พื้นบ้านของตน
5. ผลการวิจัยจะสามารถนำมาใช้เป็นสื่อประกอบการเรียนการสอนในรายวิชาทาง สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศาสตร์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ อ่างใน อนุสรณ์ในงานฉานกนิษฐพ นายหวอด คงเที่ยง (2523 : 3-6) ว่า ประเพณีการทำขวัญนั้น มีมาแต่โบราณการ โดย เกิดจากความเชื่อที่ว่า โดย ปกติแล้ว คนเราเกิดมา มีธรรมชาติอันหนึ่งที่เรียกว่าขวัญติดตามมา เพื่อช่วยพิทักษ์รักษาตัวทุกคน และ หากว่าขวัญของใครก็ตามอยู่กับตัวของบุคคลผู้นั้น บุคคลดังกล่าวก็จะอยู่ร่มเย็นเป็นสุข แต่ใน ขณะเดียวกัน หากขวัญของบุคคลใดพลบลีหนีหายไปจากตัวของบุคคลนั้น บุคคลผู้นั้นก็จะมีอันเป็นไป เช่น มีอาการเจ็บไข้ได้ป่วยเป็นต้น

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ ยังได้กล่าวเอาไว้ว่า “ขวัญท่านองเป็นพี่เลี้ยงที่รุ่มราว คราวเดียวกันกับตัวคนเจ้าของขวัญ เวลาตัวคนยังเป็นทารก ขวัญก็มักขึ้นเต็นตักใจเหมือนทารก มีเหตุอะไรน่ากลัวสัก หน่อย ก็อาจจะทิ้งเจ้าของหลบหนีกระเจิดกระเจิงไปอยู่ตามป่าตามดง จนหายตักใจจึงจะกลับมาสู่ร่างอย่างเดิม เมื่อตัว คนเติบโตใหญ่ขึ้น ขวัญก็ค่อยรู้จักหนักแน่นมีสติอารมณ์ยิ่งขึ้นตามตัวคนโดยลำดับจนเป็นผู้หลักผู้ใหญ่พอเหยาเจ้าเรือน ขวัญก็เป็นผู้ใหญ่ไปด้วยกัน”

นอกจากนี้ พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ (เรื่องเดียวกัน) ได้กล่าวไว้ว่า คำเชิญ ขวัญนั้นแต่เดิมคงจะเป็นถ้อยคำที่ผู้เชิญขวัญว่าเอาเองตามความนึกคิดที่เห็นสมควร บ้างก็ว่าเป็นคำพูด ธรรมดา บ้างก็ว่าเป็นท่วงทำนองที่ไพเราะจับใจ ต่อมาจึงมีผู้นิยมและเลือกหาผู้เชิญขวัญที่มีความสามารถ ในการเชิญขวัญในลักษณะท่องเป็นท่วงทำนองอันไพเราะแทน และด้วยเหตุนี้เองจึงทำให้กวีหลายท่านเกิด ความคิดที่จะแต่งบทเชิญขวัญขึ้นมาสำหรับใช้ท่อง เพื่อใช้ในการประกอบพิธี

รณี เลิศเลื่อมใส (2541 : 109) กล่าวไว้ใน ผลงานวิจัยเรื่อง ‘ฟ้า-ขวัญ-เมือง’ จักรวาลทัศน์ ดั้งเดิมของไทย: ศึกษาจากคัมภีร์โบราณไทอาหม ว่า ขวัญคือความนึกคิดที่มีต่อจิตวิญญาณภายใน ไม่ สามารถจับต้องได้ ความเป็นไปของขวัญนั้นอาจส่งผลกระทบทั้งในด้านดี และด้านร้ายแก่บุคคลนั้นๆ ถ้า ส่งผลในด้านดี ก็จะทำให้บุคคลผู้นั้นอยู่ร่มเย็นเป็นสุข ไม่เจ็บไข้ได้ป่วย ในขณะเดียวกัน หากขวัญนั้น

ส่งผลกระทบในทางร้าย ก็อาจทำให้บุคคลผู้นั้นเกิดอาการเจ็บไข้ได้ป่วย ทานอาหารไม่ค่อยได้ เหนื่อย และ หงุดหงิดง่าย ห่อเหี่ยวใจ ซึ่งอาการเหล่านี้อาจเกิดขึ้นโดยไม่มีใครสามารถควบคุมขจัดขจัดได้เลย

มณี พยอมยงค์ (2537: 206) ได้กล่าวเกี่ยวกับขวัญว่า ขวัญคือสิ่งใด ๆ ก็ตามซึ่งไม่ได้มีแต่เฉพาะ ในร่างกายมนุษย์ เท่านั้นแต่ยังมีในสิ่งมีชีวิตอื่น ๆ อีก โดยเฉพาะอย่างยิ่งสัตว์ใหญ่ อาทิ โคและกระบือ เราไม่สามารถมองเห็นหรือจับต้องได้ ขวัญจะสิงสถิตอยู่ในร่างกาย โดยความรู้สึกต่าง ๆ จะถูกควบคุม โดยจิตใจ เมื่อใดก็ตามร่างกายปราศจากจิตใจ ร่างกายก็จะไม่สามารถดำเนินกิจการงานสิ่งหนึ่งสิ่งใดได้ ดังนั้นร่างกายจึงต้องมีจิตใจครองอยู่ จึงจะสามารถรู้คิดได้ตามปกติ

ประคอง นิมมานเหมินท์ (2521: 106) กล่าวไว้ใน ล้านนาไทยคดี ว่า คนไตก็มีความเชื่อในเรื่อง วิญญาณซึ่งถือเป็นสิ่งสำคัญที่มีผลต่อภพนั้น ในขณะที่คนไทยลื้อ ไทยใหญ่ และชาวลาว กลับมองว่าขวัญ ไม่ได้สิงสถิตอยู่แต่เฉพาะในคนเราเท่านั้น แต่ขวัญยังสิงสถิตอยู่ในสัตว์ต่าง ๆ เช่น ช้าง ม้า วัว ควายหรือ แม้แต่สิ่งไม่มีชีวิตต่าง ๆ เช่น บ้านเรือน เสาเรือน และข้าวอีกด้วย

อุบลรัตน์ พันธุมินทร์ (2542 : 57-58) ได้เขียนไว้ในรายงานการวิจัยเรื่อง การศึกษาวัฒนธรรม คนล้านนาในพม่า เกี่ยวกับขวัญว่า ขวัญเป็นสิ่งไม่มีตัวตน อยู่ประจำชีวิตของคนตั้งแต่เกิด มีความสำคัญ มากเท่า ๆ กับร่างกาย กล่าวคือ ถ้าขวัญสิงสถิตอยู่ในร่างกายของบุคคลคนหนึ่ง บุคคลผู้นั้นจะมีความสุข ภายสบายใจ แต่หากขวัญนั้นได้ออกจากร่างไปเมื่อไร เจ้าของขวัญนั้นอาจจะได้รับอันตรายเจ็บป่วยไป หรืออาจถึงแก่ความตายก็เป็นได้

บุญทรง วงเวียน (2544: 8) กล่าวไว้ใน “โครงการเรื่องการเรียกขวัญของชาวล้านนา” ว่า ในความ เชื่อเกี่ยวกับการเรียกขวัญ หรือ ฮ้องขวัญของชาวล้านนานั้น มีมาตั้งแต่ในสมัยอดีตกาลซึ่งได้มีการบันทึก เอาไว้ใน มหาชาติล้านนา ฉบับสร้อยสังกร ซึ่งจะมียู่ตามวัดวาอารามในเขตจังหวัดทางภาคเหนือต่าง ๆ ซึ่งทำขึ้นจากกระดาษและใบลาน โดยธรรมมหาชาติล้านนาดังกล่าวซึ่งมีอายุถึง 300 ปี และในปัจจุบันนี้ ได้สูญหายไปเป็นจำนวนมาก

ชนันท์ สุวรรณทอง (2543: 110-113) กล่าวว่า ประเพณีการสู่ขวัญนั้นสันนิษฐานกันว่า มา จากพิธีพราหมณ์ ซึ่งเป็นเรื่องที่มีความเกี่ยวข้องกับขวัญและกำลังใจอันดี โดยทั่วไปแล้วการจัดพิธีนั้น

นิยมจัดในโอกาสต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตของคนท้องถิ่น โดยในการทำพิธีฮ้องขวัญนั้นไม่ว่า จะทำไปเพื่อโอกาสใด ๆ ก็ตามสิ่งที่จะต้องมีความคู่กันก็คือบายศรี ซึ่งจะมีขนาดน้อยใหญ่แล้วแต่ความสำคัญ ของงานนั้น ๆ นอกจากนี้แล้ว ยังต้องมีหมอสวดหรือหมอฮ้องขวัญผู้ทำหน้าที่ในการประกอบพิธีผูกข้อมือ หลังจากที่ได้มีการสวดบทฮ้องขวัญเสร็จสิ้น ซึ่งโดยส่วนใหญ่แล้วมักจะเป็นผู้อาวุโสที่ชาวนั้นให้ความ เคารพนับถือ มีความสามารถในการท่องหรือสวดเป็นร้อย หรือคำประพันธ์เป็นภาษาท้องถิ่นได้อย่าง ไพเราะงดงาม

ชายชื่น คำแดงยอดไทย (2537 : 14-16) กล่าวถึงเรื่องการเรียกขวัญ ในความเชื่อและพิธีกรรม ของคนไทย-ไต ที่สะท้อนถึงภูมิปัญญาชาวบ้าน: ศึกษากรณีไทยใหญ่ ว่า เป็นพิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับความ เข้าใจในเรื่องของรูปและวิญญาณ เชื่อว่าวิญญาณเป็นสิ่งสำคัญที่สุด เมื่อรูปกายดับ วิญญาณจะไม่ดับไป ด้วย นอกจากนั้นการเจ็บป่วยก็อาจจะเกิดจากการที่วิญญาณได้รับความกระทบกระเทือน หรือทำอันตราย ดังนั้นจึงต้องมีการรักษาวิญญาณเอาไว้ด้วย ชายชื่น ยังได้กล่าวถึงพิธีกรรมการเรียกขวัญ อย่างเช่นการ เรียกขวัญเด็กว่า เครื่องพิธีกรรมโดยส่วนใหญ่แล้วมักจะประกอบไปด้วย ข้าวคำ ปลาคำ และผลไม้ จากนั้นก็จะไปวางไว้ตรงทางเข้าประตูรั้วหรือบริเวณบ้าน แล้วให้เรียกชื่อเด็กที่ไม่สบายให้มาอยู่กับเนื้อกับ ตัว

จะสังเกตว่าโดยปกติแล้วการเรียกขวัญหรือฮ้องขวัญนั้นไม่ได้มีแต่เฉพาะการเรียกขวัญผู้ป่วย เท่านั้น แต่ยังรวมเรียกขวัญข้าว ขวัญวัวควาย หรือแม้แต่การเพิ่มความเข้มแข็งเป็นสิริมงคล เช่น เวลาลูกหลานจะ ออกเดินทางไปทำงานไกลบ้าน หรือ แต่งงาน ก็จะประกอบพิธีฮ้องขวัญเช่นกัน

ส่วนในการจัดเตรียมเครื่องพิธีกรรม จะมีทั้ง บายศรี ดอกไม้ อาหารคาว หวาน เพื่อเป็นการเรียก ให้ขวัญกลับมาตนเอง

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

ขั้นเตรียมก่อนเก็บข้อมูล

1. ศึกษาวิธีการเก็บข้อมูลภาคสนาม โดยวิธีทางคติชนอย่างละเอียด
2. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 2.1 เอกสารงานเขียนและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประเพณีฮ้องขวัญ
 - 2.2 เอกสารงานเขียนและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อและพิธีกรรมในชุมชนชนบท
 - 2.3 เอกสารงานเขียนและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประเพณีและวัฒนธรรมของภาคเหนือ
3. ศึกษารายละเอียดของการประกอบพิธีกรรมการฮ้องขวัญในเขตจังหวัดเชียงรายจากเอกสารและการสัมภาษณ์หมอขวัญในพื้นที่เขตชุมชนต่าง ๆ ภายในจังหวัดเชียงราย
4. ติดต่อผู้นำเข้าสู่แหล่งข้อมูลในชุมชนซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในการประกอบพิธีกรรมการฮ้องขวัญในเขตจังหวัดภาคเหนือ

ขั้นเก็บรวบรวมข้อมูล

1. เข้าสู่แหล่งข้อมูล และพบวิทยาการ โดยการนำของผู้นำเข้าสู่แหล่งข้อมูล โดยวิทยาการต่าง ๆ จะเป็นหมอทำขวัญ หรือหมอฮ้องขวัญในอำเภอต่าง ๆ ในจังหวัดเชียงรายจำนวนทั้งสิ้น 13 อำเภอ ซึ่งประกอบไปด้วย 1) อำเภอเมือง 2) อำเภอแม่สรวย 3) อำเภอเทิง 4) อำเภอแม่สาย 5) อำเภอป่าแดด 6) อำเภอเชียงทอง 7) อำเภอแม่จัน 8) อำเภอเชียงแสน 9) อำเภอเวียงแก่น 10) อำเภอแม่ลาว 11) อำเภอพาน 12) อำเภอเวียงป่าเป้า และ 13) กิ่ง อำเภอดอยหลวง
2. เริ่มการเก็บรวบรวมข้อมูลทางคติชนวิทยาโดยการเข้าร่วมพิธีกรรมในเขตพื้นที่ต่าง ๆ รวมทั้งทำการสัมภาษณ์หมอฮ้องขวัญและผู้รับการฮ้องขวัญตลอดจนผู้เข้าร่วมในพิธีกรรมอื่น ๆ ถึง

ความเชื่อ ความศรัทธา และวิถีชีวิตของชาวบ้านที่ได้นำเอาพิธีฮ้องขวัญมาเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินชีวิต

3. นำเอาข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้มาทำการวิเคราะห์ และ ทำการคัดลอกบทสวดฮ้องขวัญที่ได้รับการอนุญาตให้นำออกเผยแพร่ได้จากหมอฮ้องขวัญในเขตพื้นที่วิจัยจากภาษาไทยเป็นภาษาล้านนา

บทที่ 4

ความเชื่อในเรื่องการฮ้องขวัญ

ความเชื่อในเรื่องขวัญ

“ขวัญ” ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542: 169) หมายถึง “สิ่งที่ไม่มีตัวตน นิยมกันว่ามียู่ประจำชีวิตของคนทุกคนตั้งแต่เกิดมา ถ้าขวัญอยู่กับตัวก็เป็นสิริมงคล เป็นสุขสบาย จิตใจมั่นคง แต่เมื่อใดก็ตามที่บุคคลนั้น ๆ เกิดอาการตกใจหรือที่เรียกว่าเสียขวัญ ขวัญนั้นก็จะออกจากร่างไปเสีย ซึ่งเรียกกันว่า ขวัญหาย ขวัญหนี ขวัญบิน เป็นต้น และอาจทำให้บุคคลผู้นั้นได้รับผลร้ายต่าง ๆ ได้”

ขวัญนั้นไม่ได้มีอยู่แต่เพียงมนุษย์เท่านั้น หากยังรวมถึงสัตว์ใหญ่ต่าง ๆ ด้วย เช่น ช้าง ม้า วัว ควาย และยิ่งไปกว่านั้นเรายังเชื่อกันว่า ขวัญนั้นยังมีอยู่ประจำในสิ่งที่ไม่มีชีวิตต่าง ๆ เช่น ข้าว บ้านเรือน ตลอดจนบ้านเมืองอีกด้วย

ความเชื่อเกี่ยวกับเรื่องขวัญนั้นมีมานานตั้งแต่สมัยโบราณกาล โดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนในภาคเหนือ และไม่ได้มีแต่เฉพาะในหมู่ของคนไทยเท่านั้น แต่ยังรวมไปถึงชนชาติอื่น ๆ อีก เช่น ชาวไทยใหญ่ ไทลื้อและลาว เป็นต้น

บุญทรง วงเวียน กล่าวไว้ใน “โครงการเรื่องการเรียกขวัญของชาวล้านนา” ว่า ในความเชื่อเกี่ยวกับการเรียกขวัญ หรือ ฮ้องขวัญของชาวล้านนานั้น มีมาตั้งแต่ในสมัยอดีตกาลซึ่งได้มีการบันทึกเอาไว้ในมหาชาตล้านนา ฉบับสร้อยสังกร ซึ่งจะมียู่ตามวัดวาอารามในเขตจังหวัดทางภาคเหนือต่าง ๆ ซึ่งทำขึ้นจากกระดาษและใบลาน โดยธรรมมหาชาตล้านนาดังกล่าวซึ่งมีอายุถึง 300 ปี ได้กล่าวถึงการฮ้องขวัญเอาไว้ในกัณฑ์มัทรี ใจความว่า

“ ลุกขึ้นมาทะเลเมื่อยรักยิ่งเสมอตา

สามสิบสองขวัญนางอย่าไพล่จดหนาเตือนต้อง

ที่น้ำไหลหลังช่วยด่านผาชัน

สามสิบสองขวัญนางอย่าไพล่อยู่ไม่จางวัน

ที่ตอยดงต้นหาเหลือบแน่น

ขวัญนางอย่าไพล่ค้ำแดนมากเมามัว

บัดนี้พี่เป็นผัวนางก็มรดคั่งแค้นมากและมัว

สามสิบสองขวัญมัทรีนาถน้องก้มหัวเรียกร้อง”

· លុកឡើងមកទៅមើលរកមើលទៅ

· ៗ ខ្ញុំឆ្ងល់តែឆ្ងល់ខ្ញុំប្រាប់ខ្ញុំប្រាប់

· គឺនៅលើក្បាលខ្ញុំខ្ញុំប្រាប់

· ៗ ខ្ញុំឆ្ងល់តែឆ្ងល់ខ្ញុំប្រាប់

· គឺខ្ញុំប្រាប់ខ្ញុំប្រាប់

· ខ្ញុំឆ្ងល់តែឆ្ងល់ខ្ញុំប្រាប់

· ខ្ញុំគឺខ្ញុំប្រាប់ខ្ញុំប្រាប់

· ៗ ខ្ញុំប្រាប់ ខ្ញុំប្រាប់ ខ្ញុំប្រាប់

ขวัญคืออะไร

ขวัญคือความนึกคิดที่มีต่อจิตวิญญาณภายใน ความเป็นไปของขวัญนั้นอาจส่งผลกระทบต่อทั้งในด้านและด้านร้ายแก่บุคคลนั้น ๆ โดยไม่มีใครสามารถควบคุมขวัญนั้นได้เลย¹ กล่าวคือ เมื่อขวัญอยู่กับตัวของบุคคลนั้น ๆ บุคคลดังกล่าวก็จะมีสุขภาพแข็งแรงสมบูรณ์ มีชีวิตที่เป็นสุข ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บต่าง ๆ ในขณะเดียวกัน เมื่อใดก็ตามที่ขวัญนั้น ๆ ไม่ได้อยู่กับตัวจะด้วยเหตุใดก็ตามไม่ว่าจะเป็นเพราะบุคคลคนนั้นเกิดอาการตกใจจนขวัญหาย หรือด้วยเหตุผลอื่น ๆ ผลกระทบในทางลบก็จะเกิดขึ้นกับบุคคลผู้นั้นไม่ว่าจะเป็นในด้านกำลังใจหรือความเจ็บป่วยที่แสดงออกมาทางกายก็ตาม

เสถียรโกเศศ อ่างในประเพณีสิบสองเดือนล้านนาไทย ของมณี พยอมยงค์ ได้กล่าวเกี่ยวกับขวัญว่า ขวัญคือสิ่งใด ๆ ก็ตามซึ่งไม่ได้มีแต่เฉพาะในร่างกายเท่านั้นแต่ยังมีในสิ่งอื่น ๆ อีก ซึ่งเราไม่สามารถมองเห็นหรือจับต้องได้สิ่งสถิตอยู่ในร่างกาย ความรู้สึกต่าง ๆ จะถูกควบคุมโดยจิตใจ เมื่อใดก็ตามร่างกายปราศจากจิตใจ ร่างกายก็จะไม่สามารถดำเนินกิจการงานสิ่งหนึ่งสิ่งใดได้ ดังนั้นร่างกายจึงต้องมีจิตใจครองอยู่ จึงจะสามารถรู้คิดได้ตามปกติ²

ความเชื่อเกี่ยวกับเรื่องขวัญนั้นไม่ได้มีเพียงเฉพาะคนล้านนาเท่านั้น หากแต่ชนชาติอื่นๆ ก็มีความเชื่อเกี่ยวกับเรื่องขวัญเช่นกัน เช่น คนไต มีความเชื่อว่า คนเราเกิดมาพร้อมกับขวัญ สรรพสิ่งทั้งหลายที่แวดล้อมอยู่โดยทั่วไปมีรูปและวิญญาณเป็นองค์ประกอบ ชาวไตนั้นเชื่อว่าวิญญาณเป็นสิ่งสำคัญที่สุด เมื่อใดก็ตามที่ตามร่างกายแตกดับ วิญญาณนั้นไม่ได้แตกดับตามไปด้วย หากแต่ยังคงอยู่ ดังนั้นเมื่อร่างกายได้รับความเจ็บไข้ได้ป่วยขึ้นก็อาจเป็นผลมาจากการที่วิญญาณได้รับการกระทบกระเทือน ถูกทำร้ายหรือถูกกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง เป็นผลให้ออกมาในรูปของความผิดปกติทางกาย ทางเดียวที่จะทำให้อาการเจ็บป่วยนั้นหายไปได้ก็คือ ต้องรักษาที่วิญญาณ และเมื่อวิญญาณได้รับการรักษาจนหายแล้ว ร่างกายก็จะเข้าสู่ภาวะปกติต่อไป

¹ รณิ เลิศเลื่อมใส ผลงานวิจัยเรื่อง “ฟ้า-ขวัญ-เมือง” จักรวาลทัศน์ดั้งเดิมของไทย: ศึกษาจากคัมภีร์โบราณไทอาหม. ปรับปรุงและวิจัยเพิ่มเติมจากวิทยานิพนธ์เรื่อง “ปรัมปราคติไทอาหม” หน้า 197

² มณี พยอมยงค์ ประเพณี 12 เดือนล้านนาไทย (ตอนที่ 2) หน้า 206

ขณะที่คนใดมีความเชื่อเรื่องวิญญาณเป็นสิ่งสำคัญที่มีผลต่อกายนั้น คนไทยลื้อ ไทยใหญ่ และชาวลาว กลับมองว่า ขวัญไม่ได้สิงสถิตอยู่แต่เฉพาะในคนเราเท่านั้น แต่ขวัญยังสิงสถิตอยู่ในสัตว์ต่าง ๆ เช่น ช้าง ม้า วัว ควายหรือแม้แต่สิ่งไม่มีชีวิตต่าง ๆ เช่น บ้านเรือน เสาเรือน และข้าวอีกด้วย นอกจากนี้ ในรายงานการวิจัยเรื่อง การศึกษาวัฒนธรรมคนล้านนาในพม่า ซึ่งเขียนโดยอุบลรัตน์ พันธุมินทร์ เกี่ยวกับขวัญว่า ขวัญเป็นสิ่งไม่มีตัวตน อยู่ประจำชีวิตของคนตั้งแต่เกิด มีความสำคัญมากเท่า ๆ กับร่างกาย กล่าวคือ ถ้าขวัญสิงสถิตอยู่ในร่างกายของบุคคลคนหนึ่ง บุคคลผู้นั้นจะมีความสุขกายสบายใจ แต่หากขวัญนั้นได้ออกจากร่างไปเมื่อไรเจ้าของขวัญนั้นอาจจะได้รับอันตรายเจ็บป่วยไปหรืออาจถึงแก่ความตายก็เป็นได้³ ดังนั้นอาจจะกล่าวโดยสรุปว่า ขวัญและวิญญาณนั้นมีความคล้ายคลึงกัน กล่าวคือเป็นสิ่งที่จับต้องสัมผัสไม่ได้ แต่เชื่อว่ามีอยู่ในตัวของคนทุกคน หากแต่ขวัญนั้นมีความใกล้ชิดกับจิตใจ เมื่อใดก็ตามเจ้าของขวัญมีเรื่องให้ต้องกังวลหรือตกใจ จะต้องมีการเรียกขวัญให้กลับมาประจำอยู่ในตัวของบุคคลผู้นั้น ส่วนวิญญาณนั้นมีความสัมพันธ์กับชีวิตและร่างกาย กล่าวคือเมื่อใดก็ตามที่วิญญาณออกจากร่างไป ชีวิตก็ถึงการดับสูญ

ลักษณะของขวัญ

ลักษณะของขวัญแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทคือ

1. ลักษณะขวัญในรูปของรูปธรรม
2. ลักษณะขวัญในรูปของนามธรรม

ลักษณะขวัญในรูปของรูปธรรม

ลักษณะขวัญในรูปของรูปธรรม หมายถึง ผมหหรือขนที่ขึ้นเวียนเป็นก้นหอย อยู่บนศีรษะของขวัญหรือส่วนที่เป็นเนินนูนของสัตว์ใหญ่ต่าง ๆ เช่น ช้าง ม้า วัว ควาย

³ ประคอง นิมมานเหมินท์ ล้านนาไทยคดี หน้า106

⁴ อุบลรัตน์ พันธุมินทร์ รายงานการวิจัยเรื่อง การศึกษาวัฒนธรรมคนล้านนาในพม่า หน้า 68

ลักษณะขัณฑ์ในรูปของนามธรรม

ลักษณะขัณฑ์ในรูปของรูปธรรม หมายถึง สิ่งที่ไม่มีความตัวตน ไม่สามารถมองเห็นเป็นรูปเป็นร่างได้
สิ่งสถิตอยู่ในสิ่งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิตต่าง ๆ

จำนวนขัณฑ์

คณลันนา มีความเชื่อว่าขัณฑ์นั้นมีประจำอยู่ตามส่วนต่าง ๆ ของร่างกายทั้งสิ้น 32 ขัณฑ์ โดย
ขัณฑ์ทั้ง 32 จะอยู่ประจำอาการต่าง ๆ ทั้ง 32 ของคน ซึ่งเราเรียก อาการต่าง ๆ ของร่างกายว่า ทวีสลึงสา
การ (คือ ธาตุดิน 20 ธาตุน้ำ 12) ประกอบไปด้วย ธาตุดิน 20 ได้แก่ ผม ขน เล็บ ฟัน หนัง เอ็น กระดูก
เยื่อในกระดูก ม้าม หัวใจ ตับ ปอด ไต ไส้ใหญ่ ไส้เล็ก อาหารใหม่ อาหารเก่า กระโหลกศีรษะ และ
มันสมอง ส่วนธาตุน้ำได้แก่ ดี เสดด เลือด หนอง เหลือโคล มันข้น เปลวมัน น้ำลาย น้ำมูก ไขข้อ และ
มูตร⁵

อย่างไรก็ตาม ในบทอรรถขัณฑ์ต่าง ๆ ไม่มีปรากฏว่าได้มีการเรียกขัณฑ์ที่มีการกล่าวถึงขัณฑ์ทั้ง 32
ขัณฑ์แต่อย่างไรหากแต่ส่วนใหญ่มักจะเรียกขัณฑ์ที่ประจำอยู่ตามอวัยวะน้อยใหญ่ภายนอกร่างกายเท่านั้น

โครงการเรื่อง การเรียกขัณฑ์ของชาวล้านนาไทย ของบุญทรง วงเวียน ได้กล่าวไว้ว่า เมื่อ
พิจารณาคำเรียกขัณฑ์ หรืออรรถขัณฑ์ต่าง ๆ ยังไม่พบว่ามีมีการเรียกขัณฑ์ครบทั้ง 32 ขัณฑ์ แต่ส่วนใหญ่
แล้ว จะกล่าวถึงขัณฑ์ที่อยู่ภายนอกร่างกาย เช่น ขัณฑ์คิ้ว ขัณฑ์ตา ดั่งบทสวดที่มีอยู่ในคำสวดพระกรรมฐานของ
ลันนา

อัติ อิมสมิง กาเย เสสา โลมา นะชา ทันตา ตะโจ มังสัง นะหารู อัญญี อัญจิ มัญชัง วัดกััง หะทะ
ยัง ยะกะนัง กิโลมะลัง ปิหะกััง ปิณผาสัง อันตัง อันตะคุณัง อุทะริยัง กะริยัง ปิตตัง เสมหัง ปุพโพ โลหิตัง
เสโท เมโท อัสสุ ะสา เขโพ สังฆานิกา ละลิกา มุตตัง มัตตะเก มัตตะลุงคัง อิติ

ซึ่งแปลว่า ในร่างกายนี้มี ผมทั้งหลาย ขนทั้งหลาย เล็บทั้งหลาย ฟันทั้งหลาย หนัง เนื้อ เอ็น

⁵ อุบลรัตน์ พันธุมินทร์ รายงานการวิจัยเรื่อง การศึกษาวัฒนธรรมคณลันนาในพม่า หน้า 58

ทั้งหลาย กระดูกทั้งหลาย เยื่อหุ้มกระดูก ไต หัวใจ พังผืด ม้าม ปอด ลำไส้ ลำไส้สุด อาหารในกระเพาะ
อุจจาระ น้ำดี เสดด หนอง โลหิต เหงื่อ มัน น้ำตา น้ำเหลือง น้ำลาย น้ำเมือก น้ำสั่นหล่อซ้อ น้ำมูตร เยื่อ
มันสมองในกะโหลกศีรษะ ดังนี้แล

พิธีเรียกขวัญ

สาเหตุของการเรียกขวัญ

ด้วยความเชื่อว่า ทุกคนมีขวัญสิงสถิตอยู่กับตัว และจะมีการเจ็บป่วย หรืออาจถึงแก่ชีวิต
หากขวัญออกจากตัว ดังนั้น จึงต้องมีพิธีเรียกขวัญเกิดขึ้นมา เพื่อที่จะรักษาให้ขวัญนั้นอยู่กับบุคคลผู้นั้น
ตลอดไป

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ อังใน อนุสรณ์ในงานฌาปนกิจศพ นายหวอด
คงเที่ยง ได้กล่าวถึงประเพณีการทำขวัญ ว่า เป็นพิธีที่มีมายาวนาน โดยพิธีนี้ได้เกิดขึ้นมาจากความเชื่อ
ของคนในเรื่องของขวัญที่ทุกคนจะต้องมีไว้สำหรับพิทักษ์รักษา โดยขวัญจะมีความเก่งกล้าขึ้นตามอายุของ
บุคคลนั้น ๆ กล่าวคือ ถ้าบุคคลผู้นั้นยังอยู่ในวัยเด็ก ขวัญนั้นก็จะมีตระหนกตกใจได้ง่ายกว่าขวัญของบุคคล
ที่เจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่แล้วนั่นเอง ⁶

ในภาคเหนือ นั้น การทำพิธีฮ้องขวัญ หรือเรียกขวัญนั้น มีมากมายหลายแบบขึ้นอยู่กับโอกาสและ
สถานการณ์ดังนี้ ⁷

1. ทำให้แก่อาคันตุกะที่มาเยือน หรือผู้ที่มาอยู่ใหม่เพื่อเป็นเกียรติและแสดงความเป็นมิตร
2. ทำให้แก่บุคคลที่จะเดินทางไกล เพื่อให้ขวัญได้ติดตัวไปด้วย
3. ทำให้แก่ผู้เดินทางมาถึง เพื่อให้ขวัญนั้นมาอยู่กับตน ไม่ไปอาศัยอาวรณ์หรืออยู่ในที่ ๆ ตน
เพิ่งจากมา
4. ทำให้ผู้ที่กำลังเจ็บป่วย เพื่อเป็นกำลังใจและให้หายจากอาการเจ็บไข้ได้ป่วยต่าง ๆ
5. ทำให้แก่ผู้ที่ได้หายจากอาการเจ็บป่วยแล้ว เพื่อเป็นกำลังใจและแสดงความยินดี

⁶ พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ อังใน อนุสรณ์ในงานฌาปนกิจศพ นายหวอด คงเที่ยง หน้า 3

⁷ อุบลรัตน์ พันธุมินทร์ รายงานการวิจัยเรื่อง การศึกษาวัฒนธรรมคนล้านนาในพม่า หน้า 58

6. ทำให้แก่ผู้ที่ได้เลื่อนยศฐาบรรดาศักดิ์ หรือตำแหน่งต่าง ๆ เพื่อเป็นการแสดงความยินดี
7. ทำให้แก่ผู้อาวุโส เพื่อแสดงความกตัญญู
8. ทำให้แก่ผู้ที่เข้าบวชในพระพุทธศาสนา เพื่อเป็นกำลังใจในการบวช
9. ทำให้แก่ผู้ที่ทำพิธีขึ้นบ้านใหม่ เพื่อความเป็นสิริมงคล
10. ทำให้แก่ผู้สมรส เพื่อเป็นสิริมงคลและอยู่ด้วยกันด้วยความสุข
- 11.1 ทำให้แก่ผู้ที่พ้นจากทุกข์ หรือเรื่องร้ายต่าง ๆ เพื่อความเป็นสิริมงคล
11. ทำให้แก่สัตว์เลี้ยงต่าง ๆ เช่น ช้าง ม้า วัว ควาย เพื่อเป็นการแสดงความรัก ความกตัญญู

หลังจากที่ได้ใช้งาน และเพื่อความเป็นสิริมงคลแก่สัตว์ด้วย

นอกจากนี้ การฮ้องขวัญหรือการเรียกขวัญยังมีจุดประสงค์หลัก ๆ อีกดังนี้⁸

1. เพื่อให้เกิดความสุข
2. เพื่อให้ขวัญอยู่กับผู้เป็นเจ้าของ
3. เพื่อเป็นกำลังใจแก่ผู้ที่ได้รับเรียกขวัญ
4. เพื่อความสำเร็จในชีวิต
5. เพื่อปฏิบัติตามประเพณี
6. เพื่อสืบทอดความเชื่อจากบรรพบุรุษ
7. เพื่อรักษาประเพณีที่บรรพบุรุษได้กระทำมา
8. เพื่อให้เกิดความสมัครสมานสามัคคี
9. เพื่อแสดงความกตัญญูแก่เวท
10. เพื่อสร้างมิตรภาพอันดีแก่ผู้มาเยือน

พิธีฮ้องขวัญ

ในปัจจุบันนี้ พิธีกรรมในการทำขวัญจะมีความแตกต่างจากอดีตไปบ้าง กล่าวคือ ในอดีต ผู้ใหญ่หรือผู้อาวุโสจะจัดเตรียมสำหรับอาหารตกแต่งใส่ภาชนะอย่างสวยงามที่เรียกว่า บายศรี ซึ่งเป็นสื่อถึง

⁸ มณี พยอมยงค์ ประเพณี 12 เดือนล้านนาไทย หน้า 206

การนำเอาของหรืออาหารชนิดต่าง ๆ มาเช่นไหว้ขวัญ จากนั้น ก็จะนำมาวางไว้ตรงหน้าผู้ที่เป็นเจ้าของขวัญ โดยมีญาติพี่น้องมาร่วมประชุมกัน จากนั้นก็จะสมมติให้ผู้อาวุโส 1 คน เป็นผู้เชิญขวัญ ตักเตือน วิงวอน ด้วยถ้อยคำอันไพเราะอ่อนหวาน ขอให้ขวัญกลับมาอยู่กับตัวของบุคคลนั้น ๆ

ในการฮ้องขวัญนั้นมีหลายประเภท บ้างก็ฮ้องขวัญผู้ป่วย บ้างก็ฮ้องขวัญลูกแก้ว บ้างก็ฮ้องขวัญข้าว หรือแม้แต่ฮ้องขวัญวัวควาย ซึ่งถึงแม้จะมีจุดประสงค์ปลีกย่อยที่แตกต่างกันออกไป แต่ก็มีจุดประสงค์หลัก ๆ ร่วมกันประการหนึ่ง คือทำให้เกิดความเป็นศิริมงคล เนื่องจากความเชื่อในเรื่องของขวัญในอดีตนั่นเอง⁹

เครื่องสักการะต่าง ๆ ที่ใช้ประกอบในพิธีฮ้องขวัญผู้ป่วย

โดยทั่วไปแล้ว ในการประกอบพิธีฮ้องขวัญนั้น ผู้รับการประกอบพิธี จะต้องเป็นผู้เตรียมสิ่งของและอุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อเอาไว้เป็นเครื่องสักการะก่อน และในขณะประกอบพิธีฮ้องขวัญ ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จะประกอบไปด้วย

1. ชันตั้ง
2. ชันบายศรี
3. อาหารคาวหวาน
4. ด้ายผูกข้อมือ

ชันตั้ง

ชันตั้ง คือชันที่ใช้สำหรับไหว้ครู จัดเตรียมไว้เพื่อสักการะครู โดยในชันตั้งจะประกอบไปด้วย

- ดอกไม้ชนิดใดก็ได้ สีสะไรก็ได้ นิยมดอกไม้ที่มีกลิ่นหอม¹⁰
- ผ้าขาว 1 ผืน
- ผ้าแดง 1 ผืน

⁹ ข้อมูลการสัมภาษณ์ นาย กรด วิฑูรย์ หมอฮ้องขวัญในเขต ตำบลเวียง อ. เชียงของ จ. เชียงราย

¹⁰ ข้อมูลการสัมภาษณ์ นาย มี ยารวง หมอฮ้องขวัญในเขต ตำบลป่าแดด อ. ป่าแดด จ. เชียงราย

- กระทงข้าวเปลือก 1 กระทง กระทงข้าวสาร 1 กระทง (ใช้สำหรับเลี้ยงททย)
- เทียน 4 คู่
- เทียนหนัก 1 บาท จำนวน 1 คู่ เทียนหนัก 1 เฟือง 1 คู่
- เงินขันตั้ง แล้วแต่ศรัทธาของผู้ที่จะให้ (บางตำรา ก็ว่าขึ้นอยู่กัวจำนวนเงินที่ได้ร่ำเรียนมา บ้างก็ 32 บาท 25 สตางค์ เป็นต้น)¹¹

นอกจากนี้ ถ้ามีการสะเดาะเคราะห์หรือที่เรียกว่าส่งเคราะห์นั้นก็จะมื “สวย” (กรวยซึ่งทำจากใบตอง) หนักขด 4 อัน สวยหนักก้อม หนักหัวพลูหมั้น

บายศรี

คำว่าบายศรีนั้น หากจะแปลตามตัวแล้ว หมายถึง ข้าวขวัญ กล่าวคือ บาย หมายถึงข้าว และศรี หมายถึง ขวัญและความเป็นสิริมงคล¹² ดังนั้น บายศรี จึงหมายถึง สิ่งที่เป็นมงคลต่าง ๆ ซึ่งในอดีตนั้น คนโบราณเชื่อว่า สิ่งมีชีวิตทั้งคนและสัตว์ต่างก็มีขวัญสิงสถิตอยู่ในร่างกาย รวมทั้งหมด 32 ขวัญ และหากเมื่อใดก็ตาม ขวัญนั้นตกใจหรือได้รับความกระทบกระเทือน ขวัญเหล่านั้นก็จะตกหรือหนีหายไปเหมือนดัง สำนวนที่ว่า “ขวัญหนีดีฝ่อ” เป็นต้น

ชนันท์ สุวรรณทอง ได้กล่าวไว้ใน 108 ประเพณีพิธีไทยว่า ในการจัดพิธีบายศรีนั้นทำขึ้นเพื่อเสริมความเป็นสิริมงคล ในการจัดทำพิธีบายศรีนั้น ตัวบายศรีจะมีขนาดใหญ่น้อยแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับความสำคัญของบุคคลที่จะทำพิธี นอกจากนี้ยังสังเกตได้จากการจัดเครื่องใช้และบายศรี ถ้ามีมากชั้นแสดงว่าบุคคลนั้นมีความสำคัญมาก¹³

¹¹ ข้อมูลการสัมภาษณ์ นายทอง วงศ์นาม หมอฮ้องขวัญในเขต ตำบล ดอยลอน อ. เมือง จ. เชียงราย

¹² มณี พยอมยงค์ ประเพณี 12 เดือนล้านนาไทย หน้า 206

¹³ ชนันท์ สุวรรณทอง 108 ประเพณีพิธีไทย หน้า 112

ภาพที่ 1 ตัวอย่างพานบายศรีฮ้องขวัญบ่าวสาวในเขตอำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย

โดยทั่วไปแล้ว บายศรีในล้านนาไทย สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภทคือ¹⁴

1. บายศรีหลวง
2. บายศรีนมแมว
3. บายศรีปากชาม หรือใบศรีน้อย

1. บายศรีหลวง

โดยปกติแล้ว ชาวล้านนามักจะนิยมทำบายศรีหลวงซึ่งมีจำนวนชั้นที่แตกต่างกัน ให้แก่

¹⁴ มณี พยอมยงค์ ประเพณี 12 เดือนล้านนาไทย. หน้า 210

บุคคลต่าง ๆ ซึ่งมีฐานะหรือบรรดาศักดิ์แตกต่างกันออกไป ดังนี้¹⁵ บายศรีมีจำนวนชั้นทั้งหมด 9 ชั้น นิยมทำให้กับ พระมหากษัตริย์และพระราชินี และพระราชอาคันตุกะที่เป็นกษัตริย์ต่างประเทศที่เสด็จมาเยือนในวาระต่าง ๆ

บายศรีมีจำนวนชั้นทั้งหมด 7 ชั้น นิยมทำให้กับ พระราชวงศ์ชั้นสูง พระมหากษัตริย์

บายศรีมีจำนวนชั้นทั้งหมด 5 ชั้น นิยมทำให้กับ พระบรมวงศานุวงศ์ ข้าราชการผู้ใหญ่ต่างพระเนตรพระกรรณและเจ้าผู้ครองนคร

2. บายศรีนมแมว

บายศรีนมแมวเป็นบายศรีที่นิยมทำให้กับบุคคลทุกชนชั้นคือตั้งแต่คนธรรมดาไปจนถึงระดับพระราชวงศ์หรือพระบรมวงศานุวงศ์ ในการทำบายศรีนั้นกระทำได้ง่าย คือการนำเอาใบตองมาเย็บเรียงเก็บใบตองต่อกันแต่ยอดแหลม จนถึงต้นบายศรี ซึ่งมีลักษณะเหมือนนมแมว ทำทั้งหมด 6 อัน เมื่อเสร็จแล้วเอาวางใส่ในขันเงินหรือขันทองเหลือง โดยใช้ขันทับใบตองที่เย็บนมแมวไว้แล้วใช้ด้ายรัดโยงเอาไว้ให้มันคง จากนั้นประดับประดาด้วยดอกไม้สีต่าง ๆ ส่วนข้างบนยอดบายศรีก็ให้เอาด้ายสายสิญจน์มัดโยงเอาไว้ โดยให้เหลือช่องว่างเอาไว้ช่องหนึ่ง เพื่อสมมุติเอาไว้เป็นทางที่จะให้ขวัญเข้ามาสู่บายศรี และเข้ามากินเครื่องไหวต่าง ๆ ที่จัดวางเอาไว้¹⁶

3. บายศรีปากชาม

บายศรีปากชามหรือบายศรีน้อย เป็นบายศรีที่ทำได้ง่ายกว่าบายศรีประเภทอื่น ๆ

มักนิยมใช้ในพิธีมงคลต่าง ๆ บายศรีปากชามนั้นมีแบบต่าง ๆ ดังนี้

บายศรีปากชาม 7 ยอด (เล็ก)

เป็นบายศรีขนาดเล็กที่นิยมใช้ในงานพิธีต่าง ๆ เช่น ตั้งศาลพระภูมิ ศาลเจ้าที่ และงานทำบุญ

¹⁵ เหมือนกัน หน้า 210

¹⁶ เหมือนกัน หน้า 211

ในแบบต่าง ๆ

บายศรีปากชาม 7 ยอด

เป็นบายศรีที่ใช้ในพิธีมงคลต่าง ๆ เช่น ทำขวัญเด็กเกิดใหม่ การทำขวัญนาคน สร้างบ้านทำขวัญเสาเอก ตั้งศาลพระภูมิประจำบ้าน และงานไหว้ครู

บายศรีปากชาม 9 ยอด

ใช้เป็นเครื่องประกอบในงานพระราชพิธีใหญ่ ๆ เพื่อเอาไว้สักการบูชา ครูบาอาจารย์ และ
บวงสรวงเทพยดา

ลักษณะของบายศรีนั้นจะทำมาจากใบตอง เป็นเป็นรูปคล้าย ๆ กระถาง มีขนาดเล็กใหญ่สลับชั้นไปตามลำดับชั้น มีเสาปักตรงกลางเป็นแกน มีเครื่องสังเวยวางอยู่ในบายศรี ประดับด้วยดอกไม้ต่าง ๆ และไข่วขวัญเสียบยอดไม้ นอกจากนี้ยังมีเครื่องใช้ประจำตัวของผู้รับการฮ้องขวัญและมีด้ายมงคลสำหรับผู้ขอมือใส่พานหรือถาดเป็นบริวารด้วย¹⁷ ในการเตรียมพานบายศรี (เรียกว่า ชฎาบายศรี) จำนวน 1 ชุดประกอบไปด้วยสิ่งของสำคัญต่าง ๆ ดังนี้¹⁸

1. กล้วยสุก 1 ใบ
2. ข้าวเหนียวนึ่งปั้นขนาดปานกลาง 1 ปั้น
3. บุหรี่ 1 มวน
4. เมี่ยง 1 อม
5. ขนมอะไรก็ได้ 1 อย่าง
6. กระเจ๊กเงา 1 อัน ขนาดพอสมควร
7. หวี
8. แป้งฝุ่น

¹⁷ ชนันทน์ สุวรรณทอง 108 ประเพณีพิธีไทย หน้า 112

¹⁸ ข้อมูลการสัมภาษณ์ นายศรีวิชัย ประสาท หมอฮ้องขวัญในเขต ตำบล แม่พริก อ. แม่สรวย จ. เชียงราย

9. ลิปสติก (สี)

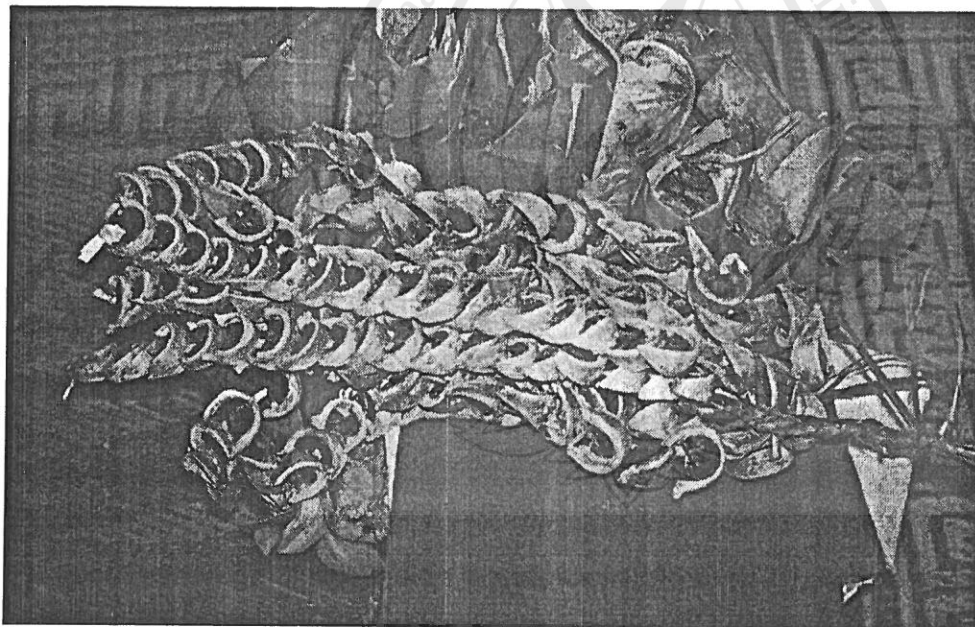
10. สร้อยคอ (สร้อยชนิดใดก็ได้)

11. แหวน (แหวนชนิดใดก็ได้)

เมื่อเตรียมของใส่บายศรีครบหมดแล้วก็ตกแต่งบายศรีให้สวยงามด้วยดอกไม้สด (ก็ชนิดก็ได้)

ผู้ที่ต้องการอัญเชิญจะต้องเตรียมขันครูให้กับผู้อัญเชิญด้วย ซึ่งในขันครูจะประกอบไปด้วย¹⁹

1. สวย (กรวย) ดอกไม้ 4 กรวย
2. สวย (กรวย) หมาก 4 กรวย
3. ข้าวเปลือก 1 ถ้วย (ถ้วยเล็ก ๆ)
4. ข้าวสาร 1 ถ้วย (ถ้วยเล็ก ๆ)
5. ผ้าขาว 1 ชิ้น (เล็ก ๆ)
6. ผ้าแดง 1 ชิ้น (เล็ก ๆ)
7. เงิน 12 บาท

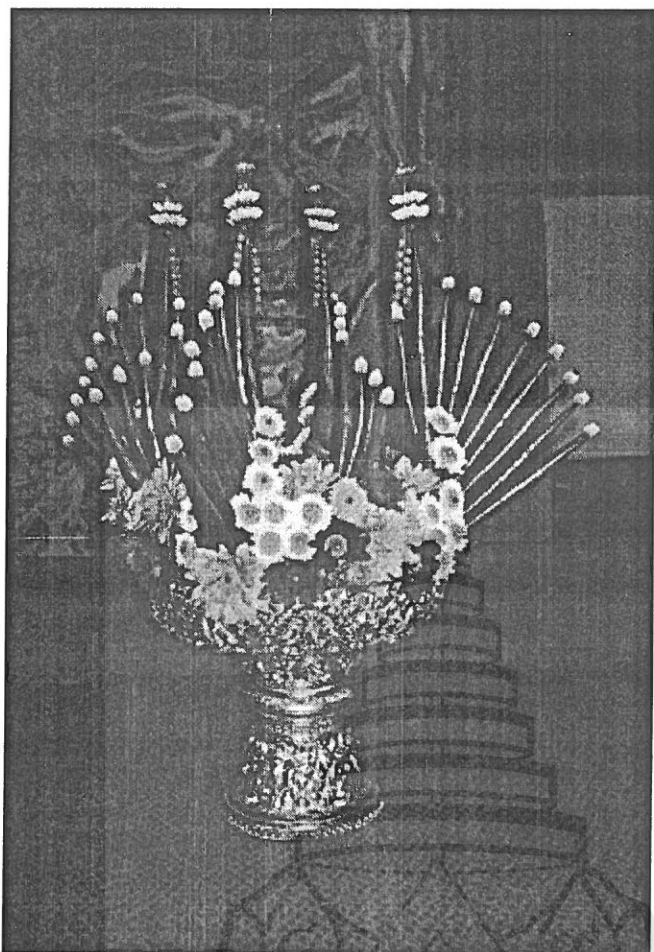
ภาพที่ 2 ตัวอย่างเครื่องขันตั้ง

¹⁹ เหมือนกัน

ภาพที่ 3 ตัวอย่างเครื่องขึ้นตั้ง

ภาพที่ 4 ตัวอย่างพานบายศรีฮ้องขวัญน้องใหม่ กิจกรรมของชมรมนักศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

ภาพที่ 5 ตัวอย่างพานบายศรีงานฮ้องขวัญลูกแก้ว ในเขตบ้านจำบอน

อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

ขั้นตอนการทำพิธี

1. โยงด้ายสายสิญจน์จากผู้รับการฮ้องขวัญมายังหมอขวัญ หรือผู้ฮ้องขวัญ
2. เริ่มทำพิธีฮ้องขวัญ
3. ขึ้นขันครู
4. ทำพิธีฮ้องขวัญ โดยหมอขวัญจะสวดบทฮ้องขวัญ
5. จบการฮ้องขวัญ
6. ผู้ฮ้องขวัญมัดมือให้กับผู้รับการฮ้องขวัญ
7. ผู้ฮ้องขวัญให้พรกับผู้ถูกฮ้องขวัญ
8. จบพิธีการฮ้องขวัญ

รูปที่ 6 การผูกข้อมือขณะทำพิธี ในเขตบ้านแม่พริก อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย

การผูกข้อมือ

หลังจากพิธีได้เสร็จสิ้นลงแล้ว หมอขวัญจะใช้ด้ายสายสิญจน์ผูกข้อมือให้กับผู้ป่วย หรือผู้มารับการฮ้องขวัญ เพื่อเป็นศิริมงคล แต่ก่อนที่จะผูกข้อมือได้นั้น หมอขวัญจะต้องนำข้าวเปลือกมาเสี่ยงทาย เพื่อให้แน่ใจว่าขวัญได้กลับมาอยู่กับตัวบุคคลที่มารับการฮ้องขวัญแล้วจริง ๆ วิธีการทำนายคือ หลังจากหมอขวัญได้ทำสวดบทฮ้องขวัญจบลงแล้ว หมอขวัญจะหยิบข้าวเปลือกซึ่งมีอยู่แล้วในขันตั้งของหมอขวัญมาประมาณ 1 หยิบมือ จากนั้น หมอขวัญก็จะนำเอาข้าวเปลือกที่มีเม็ดสมบูรณ์นั้นมานับ หากจำนวนข้าวเปลือกซึ่งได้ออกมาเป็นจำนวนคู่ ครบทั้ง 16 คู่ กล่าวคือ มี 32 เม็ดสมบูรณ์ ก็ถือว่า ขวัญได้กลับมาอยู่กับผู้ป่วยแล้ว แต่หากจำนวนที่นับนั้นยังมีไม่ครบก็จะทำการมัดข้อมือ ก่อนที่จะเริ่มทำพิธีฮ้องขวัญใหม่อีกครั้ง และจะทำไปจนกว่าจะนับเมล็ดข้าวได้จำนวนคู่²⁰ บางตำราก็ว่า ก่อนที่จะมีการมัดข้อมือผู้ป่วย หมอขวัญหมอขวัญจะหยิบเอาข้าวเหนียวไปวางไว้หน้าผู้ป่วยเป็นการเรียกขวัญ จากนั้นก็จะนำเอาด้ายสายสิญจน์ ซึ่งมีความยาวตามสมควรไปมัดข้อมือ พร้อมทั้งท่องบทฮ้องขวัญไปด้วย เมื่อท่องบทสวดจบก็

²⁰ บัณฑิต ภาณุ นายทอง วงศ์นาม หมอฮ้องขวัญในเขต ต. ดอยลาน อ.เมือง จ. เชียงราย

จะทำการมัดข้อมือ โดยการผูกข้อมือนั้นจะผูกข้อมือด้านซ้ายก่อน แล้วจึงจะผูกข้อมือด้านขวา โดยการผูกข้อมือหนึ่งข้างจะต้องทออบทอ้งขวัญหนึ่งครั้ง²¹ นอกจากนี้ นายตา ย่อมเยาว์ ยังกล่าวเพิ่มเติมอีกว่า ในการมัดข้อมือนั้น ให้มัดมือซ้ายก่อน เพื่อที่จะเป็นการอ้งให้ขวัญมา จากนั้น ก็จะทออบทอ้งขวัญใหม่เพื่อเสร็จแล้วก็จะมัดข้อมือด้านขวาเพื่อให้ขวัญอยู่กับตัวบุคคลผู้นั้นไม่ให้ไปไหนอีก²²

อาหารคาวหวาน (เครื่องสังเวยในบายศรี)

ในการประกอบพิธีอ้งขวัญนั้น โดยทั่วไปแล้วผู้ประกอบพิธีบายศรีจะต้องจัดเตรียมเครื่องสังเวยซึ่งประกอบไปด้วย

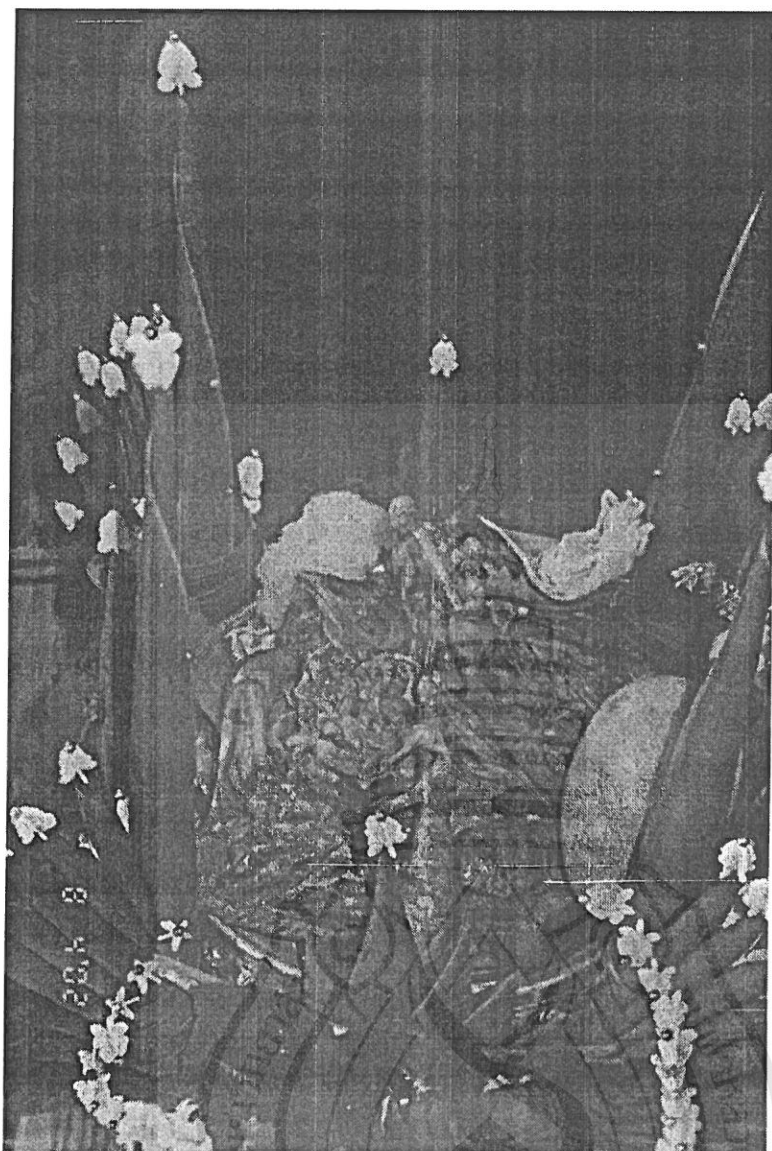
1. ข้าวเหนียว
2. ไข่ต้ม
3. กล้วยและผลไม้อื่น ๆ ตามฤดูกาล
4. หมาก พลู
5. เมี่ยง บุหรี่
6. น้ำบริสุทธ์
7. น้ำมะพร้าวอ่อน
8. น้ำผึ้ง น้ำอ้อย ขนมหวานต่าง ๆ
9. สุรา

โดยหลังจากที่ทำพิธีอ้งขวัญเสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้ป่วยที่ได้รับการอ้งขวัญจะต้องรับประทานอาหารที่ได้จัดเอาไว้ในบายศรีจนหมดภายในสามวัน หลังจากนั้นผู้ป่วยจะต้องนำเอาบายศรีไปทิ้งให้พ้นชานบ้าน บ้างก็นำไปทิ้งในที่ไกลบ้าน²³

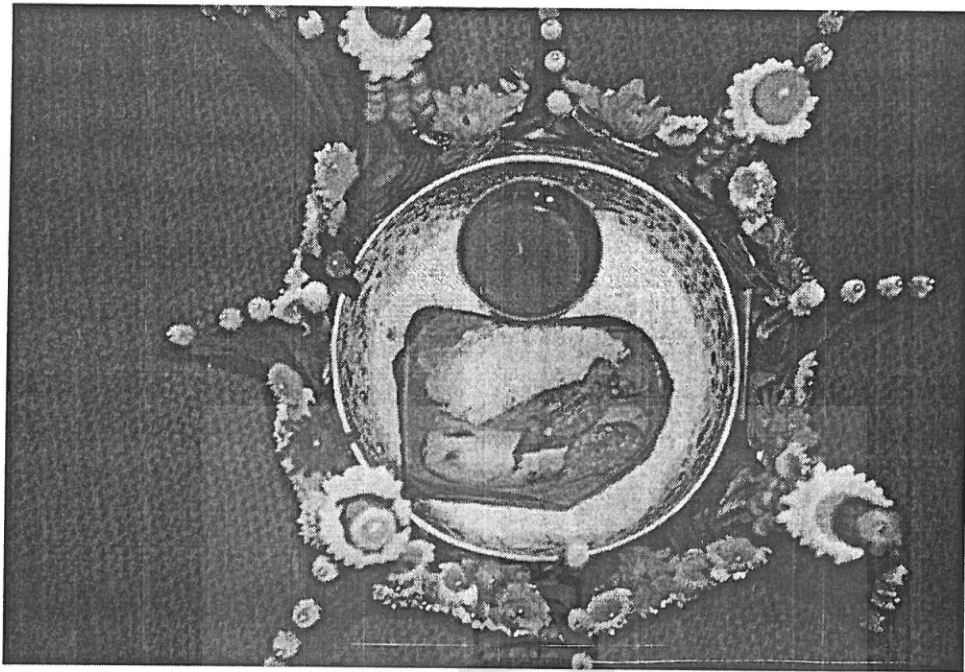
²¹ บทสัมภาษณ์นายกองมูล ใจมา หมออ้งขวัญในเขต ต. โชคชัย อ.ดอยหลวง จ. เชียงราย

²² บทสัมภาษณ์นายตา ย่อมเยาว์ หมออ้งขวัญในเขต ตำบลม่วงยาย อ.เวียงแก่น จ. เชียงราย

²³ บทสัมภาษณ์นายศรีวิทย์ ประสาท หมออ้งขวัญในเขต ตำบลแม่พริก อ. แม่สรวย จ. เชียงราย

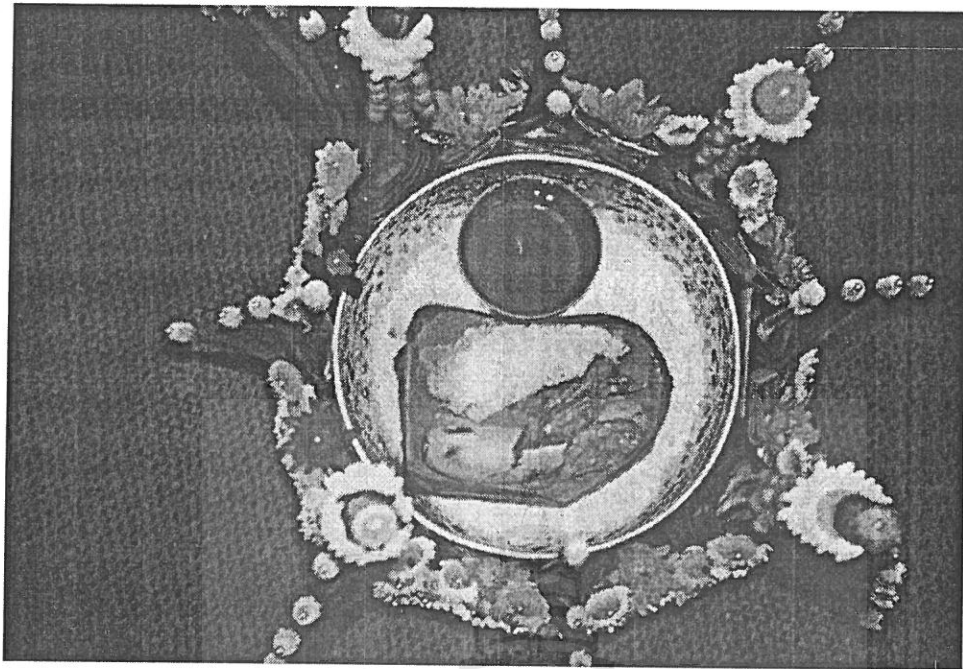

ภาพที่ 7 ตัวอย่างอาหารคาวหวานต่าง ๆ ที่ใช้ในการประกอบพิธี

ภาพที่ 8 ตัวอย่างอาหารคาวหวานต่าง ๆ ที่ใช้ในการประกอบพิธี

ภาพที่ 9 ตัวอย่างอาหารคาวหวานต่าง ๆ ที่ใช้ในการประกอบพิธี

ดอกไม้ที่ใช้ในการประกอบพิธี

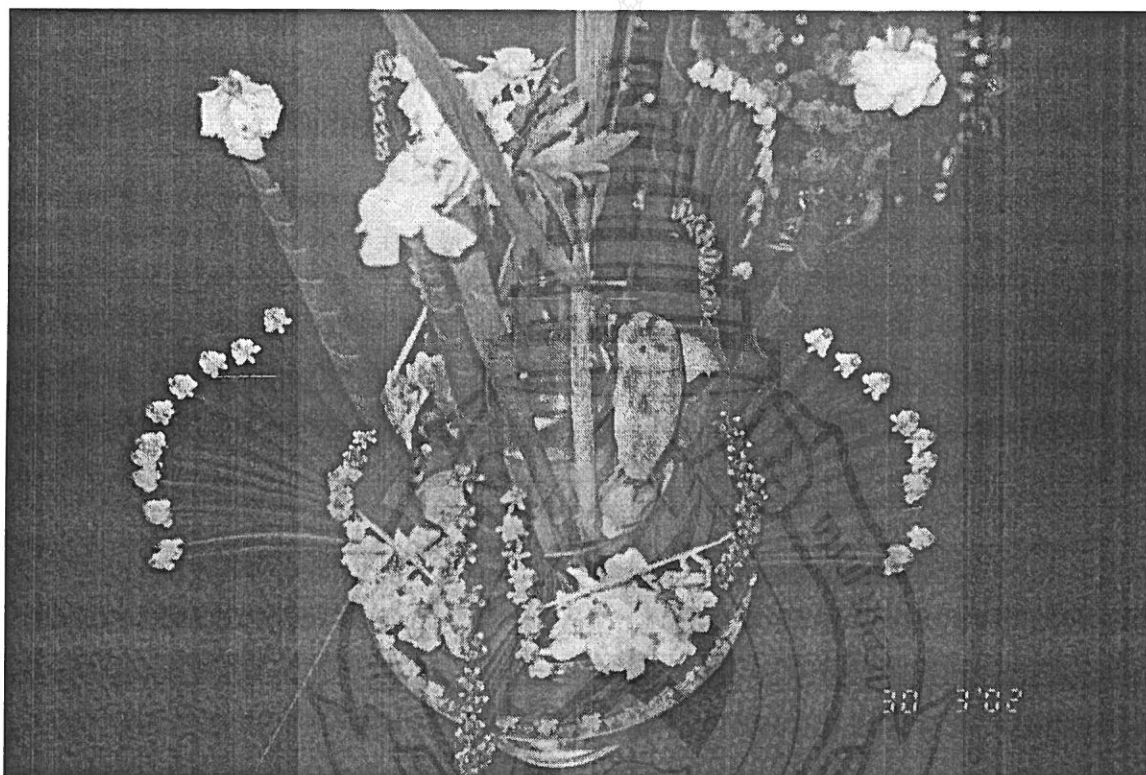
ในการประกอบพิธีฮ้องขวัญนั้น นอกเหนือจากอาหารคาวหวาน แล้ว บายศรียังถือเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้ประกอบพิธีไม่อาจมองข้ามไปได้

ชนันท์ สุวรรณทอง กล่าวไว้ใน 108 ประเพณีพิธีไทย ว่า การนำดอกไม้มาประดับตกแต่งในเครื่องบายศรีนั้น ดอกไม้ต่าง ๆ มักมีความหมายในทางที่ดีเป็นส่วนใหญ่ เช่น กรวยข้าว มีความหมายถึงความอุดมสมบูรณ์

ใบยอ	มีความหมายถึงการยกย่อง
ใบชัยพฤกษ์หรือใบคูณ	มีความหมายถึงการมีอายุยืนยาว
ใบดอกกรัก	มีความหมายถึงความชุ่มฉ่ำ ความอุดมสมบูรณ์
ดอกดาวเรือง	มีความหมายถึงความเจริญรุ่งเรือง การเลื่อนยศฐาบรรดาศักดิ์
ดอกกรัก	มีความหมายถึงการมีความรักที่มั่นคง
ดอกเบญจมาศ	มีความหมายถึงความเป็นศิริมงคล
ดอกบานไม่รู้โรย	มีความหมายถึงความมีอายุมั่นขวัญยืน ความทนทาน

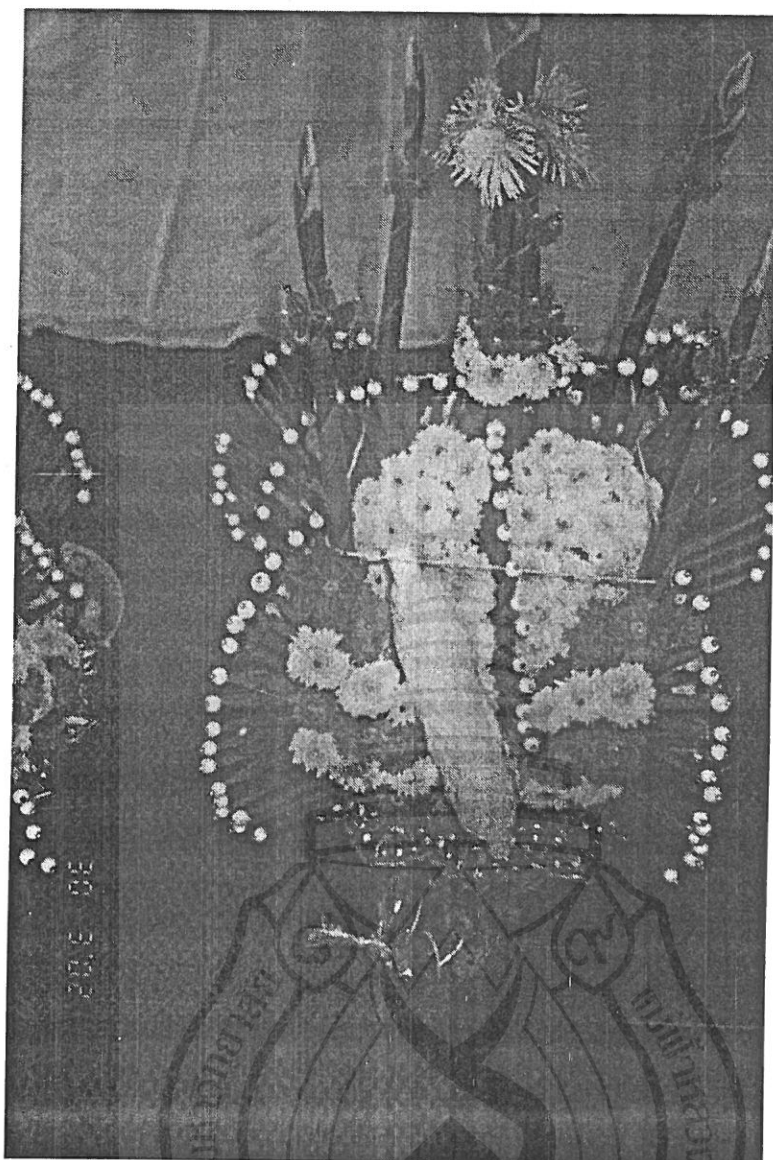
ดอกกุหลาบ (ขาว แดง) มีความหมายถึงสื่อสัมพันธ์หรือไมตรีอันดี

อย่างไรก็ตามจากการศึกษาข้อมูลจากหมอช้วนในเขตจังหวัดเชียงรายพบว่า ดอกไม้ที่ใช้ประกอบพิธีบายศรีสู่ขวัญนั้นโดยปกตินิยมใช้ดอกไม้สีขาวซึ่ง ซึ่งถือเป็นสีแห่งความบริสุทธิ์ นอกจากนี้ ดอกไม้สีขาวเหล่านั้น ควรจะมีกลิ่นหอมสดชื่นเพื่อความเป็นสิริมงคลต่อผู้มารับการประกอบพิธีอีกด้วย²⁴

ภาพที่ 10 ตัวอย่างดอกไม้ที่ใช้ในการประกอบพิธี

²⁴ บทสัมภาษณ์ นายทอง วงศ์นาม หมอช้วนในเขต ตำบล คอยลาน อ.เมือง จ. เชียงราย

ภาพที่ 11 ตัวอย่างดอกไม้ที่ใช้ในการประกอบพิธี

ตารางรายชื่อดอกไม้ที่ใช้ในพิธีฮ้องขวัญในเขตจังหวัดเชียงราย

ตารางที่ 1

ชื่อท้องถิ่น	ชื่อวิทยาศาสตร์	ชื่อวงศ์	ลักษณะวิสัยของพืช
เก็ดตะหวา	<i>Gardenia augusta</i>	Rubiaceae	ไม้พุ่ม มาจากต่างประเทศ
ดอกกรัก	<i>Calotropis gigantea</i>	Asclepiadaceae	ไม้พุ่ม กิ่ง ไม้ต้น มาจากต่างประเทศ
ดอกแก้ว	<i>Murraya paniculata</i>	Rutaceae	ไม้พุ่ม กิ่ง ไม้ต้น
มะลิ หรือ มะลิซ้อน	<i>Jasminum sambac</i>	Oleaceae	ไม้เถา

ชื่อท้องถิ่น	ชื่อวิทยาศาสตร์	ชื่อวงศ์	ลักษณะวิสัยของพืช
จำปี	<i>Michelia alba</i>	Magnoliaceae	ไม้ยืนต้น
จำปา	<i>Michelia champaca</i>	Magnoliaceae	ไม้ยืนต้น
สบันงา	<i>Cananga champaca</i>	Annonaceae	ไม้ยืนต้น มาจากต่างประเทศ
ดอกกุหลาบ	<i>Rosa spp.</i>	Rosaceae	ไม้พุ่ม มาจากต่างประเทศ
ดอกดาวเรือง	<i>Tagetes erecta</i>	Compositae	ไม้ล้มลุก มาจากต่างประเทศ
เอื้องผึ้ง	<i>Dendrobium lindleyi</i>	Orchidaceae	กล้วยไม้ที่เกาะอาศัยอยู่บนต้นไม้
บานไม่รู้โรย	<i>Gomphrena celosioides</i>	Amaranthaceae	ไม้ล้มลุก มาจากต่างประเทศ
การะเกด	<i>Pandanus tectorius</i>	Pandanaceae	ไม้พุ่ม กิ่ง ไม้ต้นขนาดเล็ก
สลิด	<i>Telosma minor</i>	Asclepiadaceae	ไม้เถา
อุณอวน	<i>Sammucus simpsonii</i>	Caprifoliaceae	ไม้พุ่ม มาจากต่างประเทศ
สารภี	<i>Mammea harmandii</i>	Guttiferae	ไม้ยืนต้น

จากการสังเกตพบว่า ดอกไม้ในตารางที่ 1 ซึ่งใช้ประกอบพิธีส่วนใหญ่ในอดีตมักจะมีกลีบดอกสีขาว หรือ สีนวล หรือ สีสดใส่ ลักษณะดอกมีความสวยงาม มีชื่อหรือความหมายอันเป็นมงคล และส่วนใหญ่มีกลิ่นหอม นั่นเป็นเพราะว่าความสวยงาม สี สัน และความหอมของดอกไม้จะช่วยทำให้ผู้ป่วย หรือผู้เข้ารับการบำบัดพิธีฮ้องขวัญเกิดความรู้สึกสดชื่น และมีกำลังใจ

อย่างไรก็ตามในปัจจุบันดอกไม้ต่างๆ ที่กล่าวมาในตารางข้างต้นเหล่านี้หาได้ค่อนข้างยาก หมอขวัญและผู้รับการฮ้องขวัญจึงนิยมใช้ดอกไม้ชนิดต่างๆที่สามารถหาได้สะดวกเพราะมีอยู่ทั่วไปดังปรากฏในตารางที่ 2

ตารางรายชื่อดอกไม้ที่ใช้ในพิธีฮ้องขวัญในเขตจังหวัดเชียงราย

(ที่มีปรากฏเพิ่มเติมในปัจจุบัน)

ตารางที่ 2

ชื่อท้องถิ่น	ชื่อวิทยาศาสตร์	ชื่อวงศ์	ลักษณะวิสัยของพืช
ดอกหงอนไก่	<i>Celosia argentea</i>	Amaranthaceae	ไม้ล้มลุก
ดอกเฟื่องฟ้า	<i>Bougainvillea spectabilis</i>	Nyctaginaceae	ไม้เถา มาจากต่างประเทศ
เยอบีร่า	<i>Gerbera jamesonii</i>	Compositae	ไม้ล้มลุก มาจาก ต่างประเทศ

สำหรับดอกไม้

สะหรืสั่วสะหรืขึ้นช้อย

ว่ามามา มาเทอะ 32 ขวัญแห่งเจ้า

แลดูหมู่ปลาทั้งเอื้องหมายแลหมายโห่ง

หอมนักร่างช่างพาใจเปื้อน

มีทั้งกลิ่นหมอยลิมคิง

มีรสบ่อ่อนหอมนวน

ดอกคำเกี้ยวเกล้าเกตุแก้ว

มีทั้งเทียนเทพไธ้เจียงจัน

ซึ่งพาใจนวลและใจใหญ่

มีทั้งดอกมะลิลาและสะแสง

ตามออกกลิ่นแก้วจาก

ข้าจักผูกขวัญแก้วแก่นไธ้

หื้อพันเคราะห์อันจะมาหา

คำมัจจุราชน้อยมาได้มาไกล

ข้าจักเรียกขวัญบนานาอัน

จูงมาชมหอสะดอกไม้

มีทั้งดอกคำอินตาโก่งและคำแฮ

มีทั้งดอกหลายเจืองหลายอัน

มีทั้งดอกอินทนิดอกอ่อน

มีทั้งดอกคำแสนสรวล

เกิดเกล้าหอมกายแวดเมืองอินทร์

มีทั้งดอกกึ่งอุณอ่อน

ฤดูใหม่มา

หอมรสแห่งเมื่อยามเมา

สกุลมายาเอามาปลูกไว้

แม่คีนมา

จัดตาโรคนสืบไว้หลวงหอม

อันข้าศึกแจ้งใจไขว่

จักผูกแก้วแก่นไธ้จูงยืนยาว

ฤดูยามหนาว

ดอกแก้ววิเศษจีขาว

ดอกสถานที่บ้านซอน

เครื่องเงินเกียงกลบหอมกายแวด

มีทั้งดอกบ้านและจำบอน

บานบ่เหือดสักยาม

สุราใส่ตัวดี

มีหมนาเนียง

ดอกมะโอเทศติดละหลิดมาซอน

อาเลื่อมว่าดูงาม

ลงมาผ่อว่าดีแท่นอดูเพิง

ที่พาเลิดเจียงคาน

จูงมาขึ้นเชยบานกับดวงดอกไม้

สะบันงาดีมเดิมสระสยงหอมดี

วิเศษกุสะบันงาใสสว่าง

พ้าเพ็งขออัญเชิญ

จูงมาคุ้มเฒ่าจูงมาอยู่

และข้าจักจาถึงดอกไม้

มีทั้งดอกจำปาสาวและจำปาเทศ

ดอกเกียงจีขาว ดอกเค้าจีดี

จำยามผิวเผิดศรียะเกิดดูงาม

เมื่อยามเมว่าเมืองคนนี้นา

บานซอนดอกเมือก

ตามใจสีกันจักแบ่งไฟ

และจักจาถึงดอกไม้ฤดูยามหนาวเขียม

เกียงผักคั่นนาวิเศษ

พร้าพร้อมดูระเริงงามเลื่อมชั้น

เทวดาหันพากันชักลั่นสัญญาณกัน

เทวดาหันไค้คะโตนลงมาเกิด

ขออัญเชิญยัง 32 ขวัญแห่งเจ้า

อันญาติเพื่อเจ้าหากหามาร้อยไว้

มีทั้งคำสิดีคำเทศ

การพึงแก้วเจ้าซึ่งบานเลาโสม

32 ขวัญแห่งเจ้า

ศรีสวัสดิ์ที่มาเที่ยงเท่าก่อนเทอะ

จำนวนเครื่องสังเวย

จำนวนของเครื่องสังเวยนั้นจะขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์และบุคคลที่เข้าพิธี อาทิ ถ้าบุคคลที่จะเข้าร่วมเพื่อประกอบพิธีมีเพียงคนเดียวหรือมีสถานภาพเป็นโสดอยู่ จำนวนเครื่องสังเวยในพิธีก็จะมีเพียงชุด

เดียว แต่หากว่าจำนวนผู้เข้าร่วมรับการประกอบพิธีมีลักษณะเป็นครอบครัว ก็อาจเพิ่มเครื่องสังเวยได้นอกจากนี้ จำนวนและชนิดของเครื่องสังเวย อาจขึ้นอยู่กับฐานะของผู้รับการประกอบพิธีอีกด้วย²⁵

ด้ายผูกข้อมือ

ด้ายผูกข้อมือนั้นนิยมใช้ด้ายดิบหรือด้ายที่พระสงฆ์ใช้ประกอบพิธีหรือสวดมนต์ซึ่งมี 3 เส้น หรือ 9 เส้น ด้ายแต่ละเส้นจะถูกตัดให้มีความยาว 1 ศอก หรือประมาณ 20 นิ้ว ของผู้ที่ได้รับการผูกข้อมือ²⁶ โดยการวางม้วนไว้เป็นกันหอยบนพาน หรือ คล้องไว้เพื่อรอการผูกข้อมือ ซึ่งจำนวนของด้ายจะมีจำนวนมากพอสำหรับผู้เข้าร่วมในพิธีทุกคน

นอกจากนี้ บุญทรง วงเวียน²⁷ ได้กล่าวไว้ใน “โครงการเรื่องการเรียกขวัญของชาวล้านนา” ว่า “จากการสัมภาษณ์อาจารย์บุญยัง ชุมศรี ฝ่ายไหมมือ หรือด้ายสายสิญจน์ ได้มาจากผลฝ้ายที่นำมาปั่นเป็นเส้น แล้วเปีย จากนั้นจึงนำมาซึ่งจับเป็นเส้น เรียกว่า ฝ้ายไหมมือ ที่เรียกเช่นนี้ก็เพราะว่า ชาวล้านนานิยมเรียกเส้นด้ายที่ปั่นเป็นเส้นแล้วว่า “เส้นไหม” การจับเส้นฝ้ายไหมมือนั้นจะจับตามความเชื่อของชาวล้านนาที่ว่า

“3 เส้น มัดข้า 5 เส้น มัดเจ้า 9 เส้นมัดพระญา 7 เส้น สิบชาติา”

3 เส้น มัดข้า หมายถึง มัดลูก ข้าทาสบริวาร ลูกจ้าง คนที่อยู่ในอุปการะ

5 เส้น มัดเจ้า หมายถึง มัดคนที่มีความสัมพันธ์กัน อันได้แก่ ญาติพี่น้อง บุตรหลาน คนในตระกูลเดียวกันรวมไปถึงปู่ตายาย

9 เส้น มัดพระญา หมายถึง มัดพระญาเจ้านายชั้นสูง เช่น เจ้าเมือง (พ่อพระยา) พระสงฆ์ชั้นผู้ใหญ่ พระครูบาเจ้าทั้งหลาย ผู้มีอำนาจวาสนา

²⁵ ข้อมูลสัมภาษณ์จาก นายทอง วงศ์นาม หมอชั่งขวัญในเขต ตำบลดอยลาน อ. เมือง จ. เชียงราย

²⁶ มณี พยอมยงค์ ประเพณี 12 เดือนล้านนาไทย หน้า 94

²⁷ บุญทรง วงเวียน โครงการเรื่องการเรียกขวัญของชาวล้านนา หน้าหน้า 15

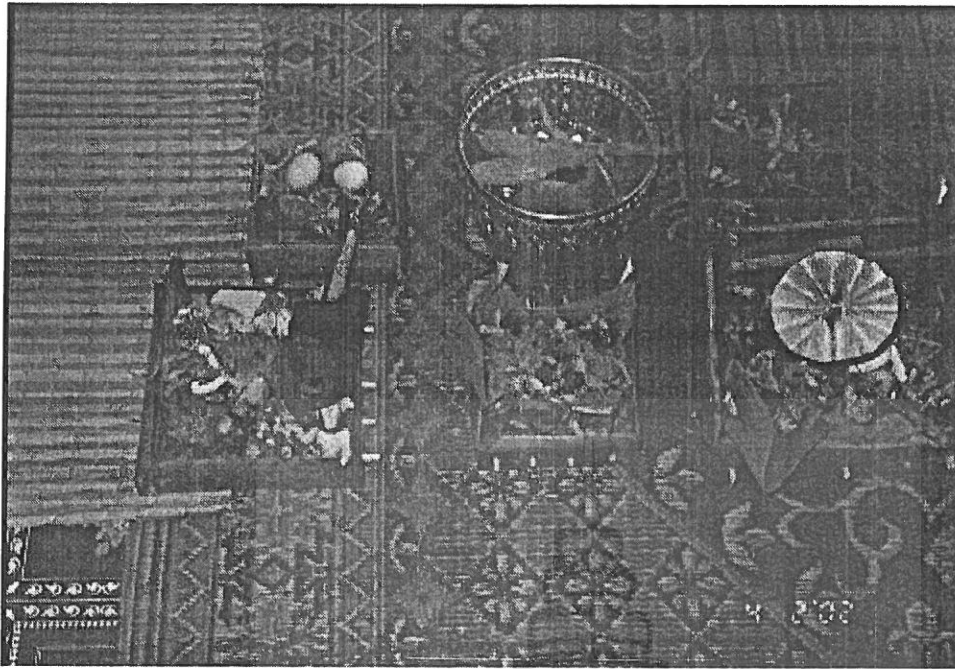
7 เส้น สืบชาติา หมายถึง การสืบชะตา ในสมัยก่อนมักนิยมใช้ฝ้าย 7 เส้น แต่ในปัจจุบันมีการ
อนุโลมให้ใช้กี่เส้นก็ได้”

การปิดเคราะห์

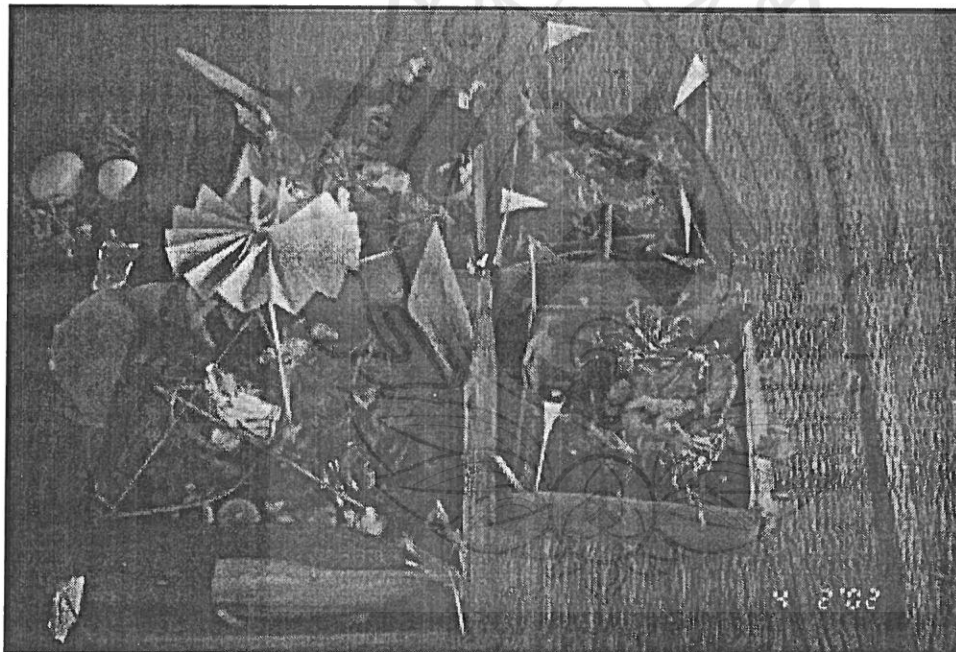
การปิดเคราะห์ หรือ ส่งเคราะห์ ถือเป็นการเริ่มต้นของการประกอบพิธีบายศรีสู่ขวัญ กล่าวคือ
ก่อนที่เริ่มพิธีบายศรีสู่ขวัญ หมอขวัญจะทำพิธีปิดเคราะห์ ให้กับผู้ที่มารับการฮ้องขวัญ เพื่อขับไล่สิ่ง
อัปมงคล ออกจากตัวเองเสียก่อน หลังจากนั้นจึงจะทำพิธีเรียกขวัญให้กับผู้ป่วยต่อไป

สิ่งของที่ใช้ในการปิดเคราะห์ หรือส่งเคราะห์

1. สะตวง (ทำจากใบตอง เย็บเป็นกระทงใหญ่)
2. ธง ดำ แดง ขาว เหลือง
3. อาหารที่เป็นเนื้อดิบ
4. อาหารที่เป็นปลาดิบ
4. ยอดมะขามเปรี้ยว (สด)
5. ชันใส่น้ำส้มป่อย จำนวน 7 ช่อ
6. ใบหนาด
7. ใบญาคา
8. ใบมะยม
9. ใบหนาม (พุทรา)

ภาพที่ 12 ตัวอย่างสะตวงที่ใช้ในการประกอบพิธีสังเคราะห์

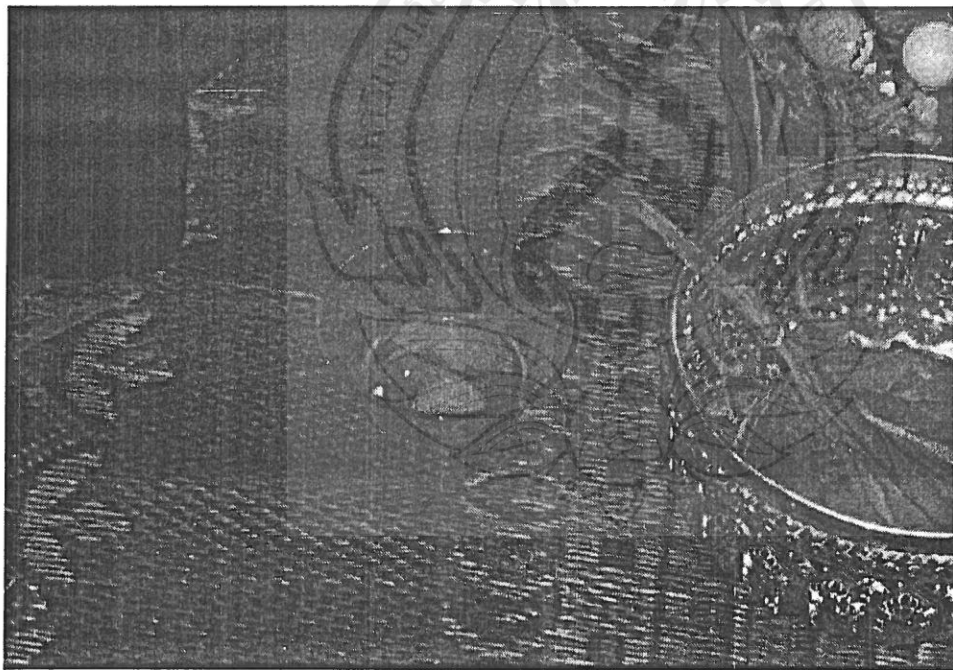

ภาพที่ 13 ตัวอย่างสะตวงที่ใช้ในการประกอบพิธีสังเคราะห์

ขั้นตอนในการปิดเคราะห์ หรือส่งเคราะห์

1. ผู้รับการฮ้องขวัญจะเป็นผู้จัดเตรียมเสตง พร้อมกับสิ่งของต่าง ๆ ที่กล่าวมา แล้วข้างต้น เพื่อนำมาให้หมอขวัญทำพิธี
2. เมื่อหมอขวัญทำพิธีสวดเพื่อทำการปิดเคราะห์แล้ว ญาติสนิทของผู้เข้ารับการฮ้องขวัญ จะนำเสตงที่ได้ผ่านการทำพิธีแล้วนั้น ไปวางไว้ใต้ต้นไม้ใหญ่ ที่ติดกับทางสามแพร่ง
3. เมื่อเสร็จจากขั้นตอนที่ 2 แล้ว หมอขวัญก็จะทำพิธีฮ้องขวัญต่อไป

ก่อนการทำพิธีฮ้องขวัญ นอกเหนือจากการปิดเคราะห์หรือส่งเคราะห์ตามที่ได้กล่าวมาข้างต้นแล้ว หมอขวัญบางท่านยังมีวิธีการ ตรวจชะตาเคราะห์ ของผู้รับการฮ้องขวัญ โดยผู้ป่วยจะนำมาตรวจให้กับ หมอขวัญ จากนั้นหมอขวัญจะเริ่มทำพิธี โดยการสวดคาถา พร้อมกับเอาไขลูบไปตามร่างกายของผู้ป่วย ตั้งแต่หัวจรดเท้า เมื่อหมอขวัญสวดจบหรือทำพิธีเสร็จแล้วก็จะมีการทำนายลักษณะของไขแดงที่จะปรากฏ ออกมาเป็นรูปแบบต่าง ๆ กัน

ภาพที่ 14 ตัวอย่างภาพขณะทำพิธีทำนายและตรวจดวงชะตาของผู้มารับการฮ้องขวัญ

พิธีฮ้องขวัญข้าว

พิธีฮ้องขวัญข้าวนี้มีเพื่อเป็นการสักการะและขอบคุณพระแม่โพสพ และเพื่อมิให้ข้าวหมดเร็ว โดยปกติมักจะประกอบพิธีในวันที่ชนข้าวเข้ายุ้งฉางเสร็จ หรือไม่ก็วันถัดจากวันที่ชนย้ายเสร็จ²⁸

การประกอบพิธี

ในการประกอบพิธีฮ้องขวัญข้าวนี้ สามารถทำได้ทั้งพิธีใหญ่หรือเล็ก ขึ้นอยู่กับความนิยม กำลังศรัทธาและสถานะด้านการเงินของเจ้าของนา โดยในการทำพิธีใหญ่นั้นจะต้องเชิญหมอขวัญมาเป็นผู้ประกอบพิธีให้ แต่หากเป็นพิธีเล็ก ๆ ส่วนใหญ่แล้วจะมอบหมายให้ผู้หญิงแต่งเครื่องบูชา ซึ่งประกอบไปด้วย ข้าว ไข่ต้ม กล้วย 1 ผล ขนมต่าง ๆ ดอกไม้ ธูปเทียน จัดเตรียมใส่กระทงหรือพาน จากนั้นพ่อนาจะเอาไม้ไผ่ความยาวประมาณ 2 เมตร ทาบปล้องไม้ไผ่อันบนสุดให้แตกเป็นซี่ ๆ แล้วดันให้ถ่างออก โดยป่องตรงกลาง จากนั้นก็จะเริ่มประกอบพิธีที่ลานนวดข้าว โดยการนำเอากระทงเครื่องบูชาใส่ปลายไม้ไผ่ แล้วผูกติดไว้กับรวงข้าว จากนั้นปักไม้มะโมตาบอด ซึ่งถือเป็นเครื่องป้องกันมิให้ผีมาขโมยข้าวไว้ทั้ง 4 มุมของลาน แล้วจุดเทียน²⁹ จากนั้นผู้หญิงที่ได้รับมอบหมายให้ทำพิธีจะใช้ทัพพีควักไปรอบ ๆ บริเวณลานพิธี เพื่อกวักเอาขวัญข้าวให้มาอยู่รวมกัน ขณะที่กำลังเดินอยู่นั้นก็จะพูดคำมงคลต่าง ๆ เป็นสำนวนโวหารของตนเอง เมื่อเสร็จสิ้นพิธีแล้วก็จะหยิบเอาเมล็ดข้าวที่ตกอยู่นั้น 2-3 เมล็ด หรือฟางข้าว สมมุติเป็นขวัญข้าวเอาใส่ในกระทง พร้อมทั้งนำกระทงและไม้มะโมตาบอดที่ปักไว้ทั้ง 4 มุมของลานนวดข้าว เอาเข้าไปไว้ในยุ้งข้าว จากนั้นจะนำเอากระดองเต่าหรือฟักเขียวมาวางไว้บนข้าว เอาไว้คอยกักฟักข้าว จากนั้นก็จะพูดว่าขอให้ข้าวอยู่ในฉาง อย่าได้หนีหายไปไหน เพราะว่าเดือน 4 เป็นจะปล่อยช้าง ปล่อยม้า เดือน 5 เป็นจะปล่อยจวปล่อยควาย เมื่อทำพิธีเสร็จแล้ว ก็จะนำไม้ไผ่กว้างประมาณ 4 เซนติเมตร ยาวประมาณ 20 เซนติเมตร ผูกไว้เป็นตารางวันข้างขึ้นข้างแรม เพื่อเอาไว้เป็นตารางในการนำเอาข้าวเปลือกไปตำ³⁰

²⁸ บุญทรง วงเวียน โครงการเรื่องการเรียกขวัญของชาวล้านนา หน้า 90

²⁹ เหมือนกัน หน้า 91

³⁰ เหมือนกัน หน้า 91

เครื่องสักการะต่าง ๆ ที่ใช้ประกอบในพิธีฮ้องขวัญข้าว

- ดอกไม้
- อาหาร
- ของแห้ง
- กล้วย 1 ลูก
- ข้าว 1 ปั้น
- น้ำส้มป่อย 1 แก้ว

พิธีฮ้องขวัญวัวควาย

พิธีฮ้องขวัญวัวควายนั้น ได้มีการสืบทอดปฏิบัติมาเป็นระยะเวลานานแล้ว จุดประสงค์หลักของการทำพิธีนี้ขึ้นมาก็เพื่อเป็นการขอขมา วัว ควาย ที่ชาวไร่ชาวนาได้ใช้งานมาตลอดทั้งปี บ้างก็ถูกดุด่า ว่ากล่าว หรือถูกทุบตี ดังนั้นจึงจัดพิธีนี้ขึ้น เพื่อให้เป็นขวัญ เป็นกำลังใจ และเพื่อให้วัว ควายมีสุขภาพที่แข็งแรง ไม่มีโรคภัยไข้เจ็บ โดยปกติแล้ว มักจะประกอบพิธีในช่วงหลังฤดูฝน ระหว่างปลายเดือนกรกฎาคม ถึง ต้นเดือนสิงหาคม กล่าวคือ หลังจากที่ชาวไร่ชาวนาไถคราดนาและปักดำข้าวเป็นที่เรียบร้อยแล้ว³¹

พิธีการฮ้องขวัญ

การทำพิธีฮ้องขวัญ วัว ควายนั้น หมอฮ้องขวัญนั้นจะทำพิธีสวดเป็นภาษาล้านนาพื้นบ้านโดยเมื่อท่องบทสวดแล้วหมอขวัญก็จะนำเอาข้าวพร้อมเนื้อไก่ไปวางไว้หัวหัว วัว ควาย จากนั้นจะนำเอากวยดอกไม้มาวางไว้ตรงเขาวัว ควาย แล้วจึงนำเอาใบส้มป่อย พรมบนหัวและลำตัว เพื่อความเป็นสิริมงคลเป็นอันเสร็จสิ้นพิธี³²

เครื่องสักการะต่าง ๆ ที่ใช้ประกอบในพิธีฮ้องขวัญวัวควาย

³¹ ข้อมูลสัมภาษณ์จากนายมี ยารวง หมอฮ้องขวัญในเขต ตำบลป่าแดด อ. ป่าแดด จ. เชียงราย

³² ข้อมูลสัมภาษณ์จากนายสุริยัน ยารวง บ้านป่าแดด อ. ป่าแดด จ. เชียงราย

ชั้นตั้ง

- กระถางข้าวสาร และกระถางข้าวเปลือก
- สวยดอกไม้
- เงินชั้นตั้ง 12 บาท

เครื่องฮ้องขวัญ

เครื่องฮ้องขวัญโดยทั่ว ๆ ไปจะประกอบไปด้วย

- กรวยดอกไม้สำหรับใช้ประกอบในพิธี
- ดอกไม้
- ไก่ 1 คู่
- หมาก
- เมี่ยง
- พลุ
- ยาเส้น
- ข้าวเหนียว
- กล้วย 1 ลูก
- กรวยดอกไม้สำหรับมัดเขา วัว ควาย (ตัวละ 2 กรวย)
- ตะแหลัว (ไม้ไผ่สาน มัดด้วยต้นเอื้องไหมนา จำนวน 5 ต้น)

ในบางตำรา อาจจะเพิ่ม กล้วย 1 กระบุง ให้แก่ วัว ควายด้วย³³

³³ ข้อมูลสัมภาษณ์จากนายอินผล หมั่นคำ หมอฮ้องขวัญในเขต ตำบลศรีเมืองชุม อ. แม่สาย จ. เชียงราย

บทที่ 5

สรุป ปัญหา และ ข้อเสนอแนะ

สรุป

จากการศึกษาและวิเคราะห์บทข้อขวัญในจังหวัดเชียงรายนั้น สามารถสรุปได้ดังนี้

1. บทข้อขวัญของหมอขวัญที่นำมาใช้ประกอบพิธีโดยส่วนใหญ่แล้วมีที่มาหลากหลายที่ดังนี้

1.1 หมอข้อขวัญได้บทสวดมาจากอาจารย์ที่ได้ร่ำเรียนมา

1.2 หมอข้อขวัญมีหนังสือเกี่ยวกับบทสวดเรียกขวัญซึ่งนำมาใช้ประกอบพิธี ซึ่งได้มีการจัดพิมพ์ขึ้นและขายโดยทั่วไป ซึ่งมีทั้งบทข้อขวัญ และบทสวดอื่น ๆ รวมอยู่ในเล่มเดียวกัน

1.3 หมอข้อขวัญเก็บรวบรวมบทข้อขวัญต่าง ๆ โดยรวบรวมบทที่มีความหมายดี และมีความไพเราะ หลังจากนั้นจะนำมาปรับใช้ให้เป็นแบบฉบับของตัวเอง³⁴

2. ลักษณะของบทข้อขวัญนั้นมักจะกล่าวถึง สิ่งดีงาม และสิ่งสวยงาม ซึ่งถือเป็นลักษณะเด่น และเป็นจุดประสงค์หลักในการข้อขวัญ เนื่องจากคำพูดเหล่านี้เป็นคำพูดที่เมื่อผู้ป่วยหรือผู้รับการเรียกขวัญได้ยินได้ฟังแล้ว จะเกิดความรู้สึกเชื่อมั่น มีกำลังใจ และ มีความรู้สึกที่ดีขึ้น

3. วัฒนธรรมการข้อขวัญนี้อยู่ในวงจำกัดเท่านั้น โดยทั่วไปแล้วมักเป็นที่นิยมในหมู่ผู้สูงอายุ ซึ่งรู้จักและยังมีความเชื่อเกี่ยวกับการข้อขวัญ รวมถึงให้การยอมรับมาเป็นเวลานานมากกว่าคนวัยหนุ่มสาว

4. บทข้อขวัญเหล่านี้มีแนวโน้มที่จะสูญหายไปจากวัฒนธรรมของคนเมือง เนื่องจากอิทธิพลของโลกตะวันตกที่มีวิวัฒนาการก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ทำให้คนรุ่นใหม่ให้ความสนใจความเชื่อในแบบดั้งเดิมลดลง

5. เครื่องสังเวยและขั้นตอนการประกอบพิธี โดยทั่วไปแล้วส่วนใหญ่จะมีลักษณะคล้าย ๆ กัน

³⁴ ข้อมูลสัมภาษณ์จากนายคำนอง นวลด้ว หมอข้อขวัญในเขต ตำบลเวียง อ. เทิง จ. เชียงราย

อาจมีรายละเอียดปลีกย่อยแตกต่างกันไปบ้าง ตามแบบฉบับของอาจารย์ที่หมอขวัญแต่ละคนได้เรียนมา แต่โดยทั่วไปแล้ว เครื่องสังเวทต่าง ๆ นั้นมักจะสื่อความหมายไปในทางที่ดีและเป็นมงคล

6. ดอกไม้ที่ใช้ในการประกอบพิธีฮ้องขวัญนั้น ส่วนใหญ่มักกลีบดอกสีขาว หรือสีนวล ซึ่งถือว่าเป็นสีแห่งความบริสุทธิ์ แต่อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันอาจสังเกตได้ว่า ดอกไม้ที่นิยมมาใช้ในการประกอบพิธี มักจะมีหลากหลายพันธุ์มากกว่าในอดีต และนอกจากนี้ยังพบว่า ในบางพื้นที่ของการเก็บข้อมูลวิจัย เช่น ในเขตอำเภอเมือง อำเภอเวียงแก่น หรือ อำเภอเชียงแสนมีการใช้ดอกไม้สีชมพู หรือแดง แทนการใช้ดอกไม้สีขาวหรือสีนวลเหมือนในอดีต เนื่องจากในปัจจุบันนี้ ดอกไม้ที่นิยมใช้ในอดีตค่อนข้างหาได้ยาก

7. ในปัจจุบันนี้ ความเชื่อและค่านิยมของชาวล้านนาเกี่ยวกับการประกอบพิธีฮ้องขวัญนั้นค่อนข้างจะอยู่ในแวดวงจำกัด หรือมีเฉพาะกลุ่มย่อยในบางพื้นที่ตามอำเภอต่าง ๆ ทั้งนี้เนื่องจากเทคโนโลยีและความทันสมัยในทางการแพทย์แผนปัจจุบันมีมากขึ้น ผลการรักษามีประสิทธิภาพมาก กล่าวคือเห็นผลจากการรักษาได้อย่างรวดเร็ว และสิ่งนี้เองส่งผลให้ผู้คนนิยมไปรักษาตัวในแบบสมัยใหม่มากกว่า อย่างไรก็ตาม ความเชื่อในเรื่องของขวัญที่ฝังสติด้อยู่ในตัวคนเรานั้นยังคงมีอยู่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มผู้สูงอายุในแต่ละหมู่บ้าน และกลุ่มผู้สูงอายุเหล่านี้จะยังคงรักษาไว้ซึ่งความเชื่อในเรื่องของขวัญ โดยไม่อาจนำเอาเทคโนโลยีทางการแพทย์สมัยใหม่มาแทนที่ได้ ดังนั้นถึงแม้ว่าโครงสร้าง ความเชื่อและค่านิยมของชาวล้านนาภายในจังหวัดเชียงราย จะมีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมบ้าง แต่กลุ่มผู้สูงอายุเหล่านี้ก็ยังทำหน้าที่ในการสืบสานความเชื่อในอดีตให้แก่ลูกหลานของตนอยู่

ปัญหา

1. บทฮ้องขวัญโดยส่วนใหญ่แล้ว หมอขวัญ มักไม่ค่อยได้มีการเขียนเป็นลายลักษณ์อักษร จะมีบ้างก็เพียงบางเล่มที่มีการเขียนโดยเขียนเป็นภาษาล้านนา ในขณะที่หมอขวัญบางคนใช้วิธีท่องจำขณะทำพิธี ทำให้ไม่มีหรือไม่ค่อยมีเอกสารไว้ให้คนรุ่นหลังไว้ศึกษามากนัก

2. จากความเชื่อแบบโบราณ ทำให้หมอขวัญหวงวิชาที่ได้ศึกษาเล่าเรียนมา อีกทั้งไม่ค่อยจะมีคนรุ่นใหม่ให้ความสนใจในวิถีชาวบ้านแบบเก่า ๆ ทำให้ไม่ค่อยจะมีผู้ที่สืบทอดเจตนารมณ์และสนใจที่จะเรียนรู้เกี่ยวกับการอ่องขวัญกับอาจารย์เหล่านี้ นอกจากนี้การหวงวิชาที่ตัวหมอขวัญเองได้ร่ำเรียน และไม่ยอมถ่ายทอดให้ผู้อื่นนั้น ก็เป็นอีกเหตุผลหนึ่งที่ทำให้อาจทำให้อาจมีการสูญหายได้

3. บทอ่องขวัญบางส่วนที่หมอขวัญได้มีการจดบันทึกเอาไว้แล้วนั้น มักจะจดบันทึกโดยใช้ภาษาล้านนาเป็นส่วนใหญ่ กอปรกับจำนวนผู้มีความสามารถในการเขียน อ่านภาษาล้านนามีน้อย ทำให้เกิดปัญหาด้านการสื่อสารในถ่ายทอดวิชาความรู้

4. เยาวชนรุ่นใหม่ไม่ได้ให้ความสำคัญกับวิถีชีวิตและความเชื่ออันทรงคุณค่า เนื่องจากความเจริญทางด้านวัตถุ ได้เข้ามามีบทบาทในชีวิตมากขึ้น

5. พิธีและบทอ่องขวัญ เป็นสื่อสำหรับวัฒนธรรมในรูปแบบเก่า ในขณะที่ประชากรในยุคปัจจุบันได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงและอิทธิพลทางวัฒนธรรมจากโลกตะวันตก เป็นผลให้มีผู้สนใจมีจำนวนน้อยลง นอกจากนี้ บทอ่องขวัญก็ไม่ได้มีการปรับปรุงหรือพัฒนาจึงทำให้เกิดการกลืนทางวัฒนธรรมและสูญหายไป

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการจัดตั้งหน่วยประสานงานเพื่อทำงานเกี่ยวกับการอนุรักษ์ฟื้นฟู และส่งเสริมการถ่ายทอดภูมิปัญญาในด้านพิธีการและบทอ่องขวัญ
2. เผยแพร่ และ ถ่ายทอดภูมิปัญญาในด้านพิธีการและบทอ่องขวัญให้แก่เยาวชน
3. สร้างจิตสำนึกให้เยาวชนสนใจภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีค่ายิ่ง
4. จัดกิจกรรมหรือนิทรรศการเพื่อเผยแพร่ความรู้และความเข้าใจ เกี่ยวกับความเชื่อ และวิถีชาวบ้านที่มีความเกี่ยวพันกับพิธีอ่องขวัญให้แก่ผู้ที่สนใจ
5. จัดทำฐานข้อมูลเกี่ยวกับบทอ่องขวัญ

บรรณานุกรม

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.(2520). เล่าเรื่องเมืองเหนือว่าด้วยประเพณีท้องถิ่น. หนังสือส่งเสริมการอ่านชั้นมัธยมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.

ชาคริต อนันทรารวัน.(2538). บทสุดท้าย(จังหวัดเลย): ทำไมคนเราต้องบำรุงขวัญ. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

นฤมล เรืองรังษี.(2522). คำขวัญเรียกลูกแก้ว: การศึกษาด้านรูปแบบและเนื้อหา. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

นันทา เบญจศิลารักษ์.(บรรณาธิการ).(2532). สืบสานล้านนา.โครงการหลักนิเวศน์ล้านนา สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. เชียงใหม่:บี เอส. การพิมพ์.

บุญทรง วงเวียน. โครงการเรื่องการเรียกขวัญของชาวล้านนา. (2544)

ประคอง นิมมานเหมินทร์ และทรงศักดิ์ ปรางค์วัฒนากุล.(บรรณาธิการ). (2521). ล้านนาไทยคดี.เชียงใหม่:ศูนย์หนังสือเชียงใหม่

มณี พยอมยงค์.(2537).ประเพณี 12 เดือนล้านนาไทย.เชียงใหม่: ส.ทรัพย์การพิมพ์.

รณี เลิศเลื่อมใส.(2541). ผลงานวิจัยเรื่อง “ฟ้า-ขวัญ-เมือง” จักรวาลทัศน์ดั้งเดิมของไทย: ศึกษาจากคัมภีร์โบราณไทอาหม. ปรับปรุงและวิจัยเพิ่มเติมจากวิทยานิพนธ์เรื่อง “ปริมปราคติไทอาหม” หนังสือเล่มจากโครงการประวัติศาสตร์สังคมและวัฒนธรรมชนชาติไท สำนักงานกองทุนสนับสนุนงานวิจัย

ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดเชียงใหม่และศูนย์วัฒนธรรมสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ร่วมกับศึกษานิเทศก์ การมการฝึกหัดครู.(2537). เอกสารรวมบทความความเชื่อเรื่องพิธีกรรม:ภูมิปัญญาชาวบ้านไทย-ไท.

สมปราชญ์ อัมพะพันธ์. (2536). ประเพณีและพิธีกรรมในวรรณคดีไทย. กรุงเทพฯ: โอ. เอส. พรินติ้ง เฮ้าส์.

สมยศ ตู่เชียว.(2527) ความเชื่อถือต่าง ๆ : งานปริวรรตจากเอกสารโบราณล้านนา.งานล้านนาศึกษา สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมศึกษาแห่งชาติกระทรวงศึกษาธิการ.(2537). ชีวิตไทยชุดฮิตฮอยเฮาเชียงใหม่.

สุจิตร์พิธิบวงสรวงเทพยดา บุรพกษัตริย์ล้านนาและเจ้าผู้ครองนครเชียงใหม่และพิธิบายศรีทูนพระขวัญ งามสมโภชเชียงใหม่ 700 ปี.(2539). เชียงใหม่: กลางเวียงการพิมพ์จำกัด.

อนุสรณ์ในงานฉาปณกิจศพ นายหวอด คงเที่ยง.(2523).ประชุมเชิญขวัญ.กรุงเทพฯโรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง

อุบลรัตน์ พันธุมินทร์.(2538). รายงานการวิจัยเรื่อง “ การศึกษาวัฒนธรรมคนล้านนาในพม่า” ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ตัวอย่างคำปิดเคราะห์โดย นาย ศรีวัช ประสาท อำเภอมะนัง จังหวัดยะลา

โอมสัพพะเคราะห์

เคราะห์ผิวเหลืองซีคล

ขอให้ออกไปในวันนี้

เคราะห์ไฟไหม้ลวนลาม

เคราะห์จำให้ดังกว้าง

เคราะห์พี่น้องย่ำบ้านเที่ยวเมือง

เคราะห์อยู่บ้านเซ็ดดิน

เคราะห์ปีเคราะห์เดือน

ดังออกไปตามผ้าที่แสน

ก็ขอให้ออกไป

ให้ออกไปตามต้นไม้

เคราะห์ทั้งหลังก็อย่าได้มาอยู่ถ้า

เคราะห์ทั้งมวลมีอยู่ 128

ปล่อยให้อยู่ไปตาม

โอมพุทธเสโรมังคะ

โอมสัพพาทวักก็ขอให้ออกไปในวันนี้

เคราะห์ขี่ไร่มีของ

เคราะห์กว้างน้ำใหญ่ก็ขอให้ออกไปในวันนี้

ก็ขอให้ออกไปในวันนี้

ก็ขอให้ออกไปในวันนี้

ก็ขอให้ออกไปในวันนี้

เคราะห์เที่ยวดินสวักเท้า ก็ตกต้อง

เคราะห์วันเคราะห์ยาม

ก็ขอให้ออกไปตามผ้าที่แสน

ตามพระจันทร์ขอบฟ้าจักรวาล

มีดเศร้างอกไปตามพระเสาร์กัลยา หย่อมหญ้า

เคราะห์ทั้งหน้าก็อย่าได้มาชวน

เขวดไปตามปลายดินปลายมือ

ปลายดินปลายมือ ก่อนเทอะ

เสโร สวาหะ เทกหาย

အဝဲ မေ့လျော့၊ ပြီးပြီ။

မြေသဏ္ဌမြို့

မြို့မိမိမိမိ

ဝံ့စိတ္တိကေဒြေ

ဝံ့စိတ္တိကေဒြေ

ဝံ့စိတ္တိကေဒြေ

ဝံ့စိတ္တိကေဒြေ

ဝံ့စိတ္တိကေဒြေ

မြို့ဝံ့စိတ္တိကေဒြေ

မြို့မိမိမိမိ

မြို့မိမိမိမိ

ဝံ့စိတ္တိကေ

ဝံ့စိတ္တိကေ

ဝံ့စိတ္တိကေ

ဝံ့စိတ္တိကေ

ဝံ့စိတ္တိကေ

ဝံ့စိတ္တိကေ

ဝံ့စိတ္တိကေ

မြို့သဏ္ဌဘဏ္ဍိဝံ့စိတ္တိကေဒြေ

မြို့မိမိမိမိ

မြို့မိမိမိမိ

မြို့မိမိမိမိ

မြို့မိမိမိမိ

မြို့မိမိမိမိ

မြို့မိမိမိမိ

မြို့မိမိမိမိ

မြို့မိမိမိမိ

မြို့မိမိမိမိ

မြို့မိမိမိမိ

မြို့မိမိမိမိ

မြို့မိမိမိမိ

မြို့မိမိမိမိ

မြို့မိမိမိမိ

မြို့မိမိမိမိ

မြို့မိမိမိမိ

ตัวอย่างบทสวดปิดเคราะห์ โดย หนานทอง วงศ์นาม บ้านจำบอน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

สัพพะ สัพพา	สัพพะเคราะห์สัพภะ
เคราะห์ภายในก็หื้อถอนออก	เคราะห์ภายนอกก็หื้อถอนหนี
เคราะห์ร้ายเเก่งกล้า	เคราะห์ภายหลังอย่ามาถ้ำ
เคราะห์ภายในอย่ามาติด	เคราะห์พาผิดเป็นโทษ
เคราะห์ร้ายโศกสกัน	เคราะห์พ้นอันหลายสิ่ง
จะหื้อม้วยมิ่งคลาไคล	เป็นต้นว่าเคราะห์จิงไรติดแปด
เคราะห์ผิดแผกเป็นกำ	เคราะห์เป็นพรัมาไกล
เคราะห์เจ็บเคราะห์ไหม้	ก็หื้อแผกหนีไกล
หื้อตกไปตามเส้นไหม	หื้อไหลไปตามเส้นด้าย
ด้วยทิพมนต์ย้ายไปสู่เมืองผี	ข้าจักดำเคราะห์หื้อหนี
ข้าจักตีเคราะห์หื้อแล่น	ด้วยทิพมนต์แก้แค้นอาคม
แห่งศรีโคตมตนิเศ	อันพระพุทเจ้าเทศเป็นคาถา
สัพทุกขามัพพะยาธิ	สัพโรคา เคราะห์สับสาม
นามสิบห้า เคราะห์เมื่ออย่างเมื่อเตียว	เคราะห์เมื่อเกี่ยวที่กิน
เคราะห์อยู่ไป เคราะห์ปีเคราะห์เดือน	เคราะห์วันเคราะห์ยาม
เคราะห์เมื่อหลับเมื่อนอน	เคราะห์บรู๋หัน
เคราะห์เมื่อไปมาก็ดี	ก็ขอลีลาคลาคลาตจากเนื้อจากตัว
ในวันนี้ยามนั้น	จุงจักมีเพียงแม่ดีหลีเตอะ

นโมตัสส ภควโต อรหโต สัมมา สัมพุทธัสส

อจฺจโย อจฺจโย อหังคโล

อหฺนํย วันนํก็เป็วันนํดี

ศรีสุกมํกละอันประเสริฐ

เป็นวันล้าเลิศยงกว่าวันทั้งหลาย

เมื่อพระพุทธรเจ้าตนมีปัญญา

ผาบแก้กล้าประสูติออกมา

จากด้องแม่มารดา

ภายลฺนมาออกบวช

ลวดได้ทานะโศคโลกสงสาร

ก็มีในวันนํ

พระกษัตราองค์กำเเองเอาได้เปี้ย

เจ้าภาพแสนเมืองทุกขตา

ได้คำเหลือเต็มได้

ก็มีในวันนํ

เจ้าได้มาช่วยเหลือเกือชวนา

จักมาช่วยเหลือข้าก็มีในวันนํ

เจ้าจักผูกไผ่น้อยขึ้น

เป็นมหาเสนาภาวิริยะ

ได้นำกินริมาปิงเปียนข้าง

ก็มีในวันนํ

เวสสันตระเจ้า้างได้คินขอบสร้าง

เสวยเมืองพระบุญเรือง

ได้รับราชอินตาเจ้าฟ้า

หื้อห้าฝนแก้วหยาดตกลงมา ก็มีในวันนํ

เทพคณาอินตาพรหม

หลายจุด้าวทุกเทศท้าวกล่าวว้า

วันดีบัดนี้ข้าผู้ข้า

ฝูงญาติคามวลหมู่ผู้

กู่ชายฉุก็มานั่งคิดแจ้งจินตนา

หันยังนางผู้เป็นโรคา

ลอยว่าขวัญนางบ่แจ้งขึ้นกายา

ผิวก็กล้าหมองหม่นเศร้า

ฝูงหมู่พี่น้องก็มาร่วมกันทำบายศรีแต่งด้อม

ตกแต่งน้อมใส่นมแมว

ควงคอกไม้เก็บมาแถวใส่เป็นแถว

บิดนมแมวขาวสะอาด

อันช่างผู้ฉลาดหากลิสนา

ใส่ดังจันปลาอาหารพร้อมเลี้ยง

ใส่ทั้งหมดเคียงปูนปูลา	ของกินนานาควรแต่ง
หิวแวนส่องอันนางเกยทรง	แหวนธำมรงค์ที่เกยชุกสอด
เป็นเครื่องหย้องแบบทันสมัย	หอมยิ่งลิปสติกสิ่งสำอางค์
สำอางค์ครีมเครื่องกลางครีมต่างประเทศ	จากสเปนไปไต้แปงสีใส
ขาวผ่องผิวขาวห่อขาววาว	ทาแล้วเนื้อเกียะสะหรีเป็นจันทร์
มีทั้งเครื่องหย้องหมู่อาภรณ์	ของนุ่งนอนบริโภค
เครื่องหย้องโลกที่ควรทรง	เข้าจักบงบอกหื้อแต่งใช้ตามประวสงค์
สร้อยสังวาลคำผิวหม้าหมาบ	ถึงบ่เลาเอามาขัดเนื้อ
ยอมเป็นที่ไผเอื้อของคนใช้สมบัติ	หลายเหลือจึงข้าวน้ำจึ่งอาหาร
ของขาวนวลเขากั้พากันแต่งถ้ำ	เป็นของบ่ได้คำจเอาแต่กาบที่กลั้วมี
บ่ได้ตัดชีวิตอินทรีย์มาแต่งค้อนทับถม	กลัวเป็นกายกรรมผิดศีลธรรมพระเจ้า
ขาดเมตตาเส้นเกล้า	ซึ่งพาหื้อสูทังหลายรับรู้
บ่ยอมหื้อมีกิ่นกู้	อันจักบาปเมื่อภายบุญ
บ่มีอันใดเท่าบุญศีลธรรมพระเจ้า	หากเป็นขาวพิเศษปากถ้วนเกล้า
จักช่วยหื้อพ้นจากโรคาสรรพสง์โทษนะ	สูตังหลายก็เก็บมาตำไว้ถ้ำ
ขวัญนางอย่าได้เดินจากตัว	ผู้เข้าจักเรียกร้องจูงมามา
มาชมบุปผามาลาหลายกำ	คังผู้เข้าจักรำเชิญชม
มีดั่งดอกสบันจายม	และดอกพริ้วดอกเอี้ยง
ช้างน้ำบัวบูชากาหลง	มีดั่งดอกบัวระหงหลายสิ่ง
สรรพสิ่งหมู่อาลัย	มีดั่งดอกหอมไกลแลหอมก้อย

ดอกคำม่อน้อยกลิ่นหอมดี	ดอกจำขามมีผิวสว่าง
สรรพต่างหมู่บุปผา	มีดั่งเอื้องหมายนาแลเอื้องหมายไท่
ดอกคำตาโก้งแล้งคำแท้	ชวนใจหือตาชั้นนาคอกราตรี
จะหือไปหนีและตื่นเมื่อไปกล้าย	สะหลิดสะแล่งอุณออน
ผายพะกิ่งหอมนวน	และดอกกิ่งแก้วสุชาดา
มีกรรมนิกาดอกเทียนดอกอีดัน	มันช่างเปลี่ยนหลายสี
ดอกเอื้องจีแลดอกแก้ว	หอมบ่แล้วชื่นเชยบาน
สะหลิดสัณฐานขอมบานแบ่งสร้อย	มีดั่งจำปาจำปีใหญ่่น้อยสรรพหมู่มาลัย
แม่นมีที่ไกล่แลที่ไกล่	ขอหือรีบไปหารีบต้นแต่งดื้อน
มีดอกมะลิซ้อนและอินทนิล	หอมเจียงจินกลิ่นฟุ้ง
บ่ดอกผักบุ้งและดอกเกณฑ์จันทร์	มีดั่งสันฟ้าอ่อน
งามบ่พ่อนชั่วชวนใจ	ดอกบัวไหลและบัวน้ำ
บัวกาบช้าเลียเมียงเมิน	ดอกบัวเงินแลกุหลาบได้มากหลายสี
มีกลิ่นชั่วเข้าภูเฝ้าฝาศอดบินตอม	มีดั่งดอกกาลอมแลบุญนาคน
เก็ดถวาแลหอมนวน	ดอกคำแสนแลคำเก็ดเก้า
สัตว์พระยาอินทร์เตรียมเขตไถ่	หากเตรียมได้เวียนหอมยิ่งกว่าเมืองอินทร์
เมื่อขวัญนางได้มาสัมผัสถูกต้อง	ขอหือ 32 ขวัญ
อันเป็นรวมแบ่งพี่น้อง	จูงเร่งรีบเร็วมา
หือขวัญมาอยู่เรือนมุงหนา	เป็นหลังคาขามุงหย่นกว้าง
เป็นที่นางได้สร้างฟ้าเพิงบุญ	ญาติพี่น้องฝูงหมู่ผูก
พากันเชยคุณปกหอมไว้ไว้	ดั่งวันตกเหนือออกไต้

พากันหลังมาใจ	ตั้งปุ่นก็มีอาลัยใจข้อง
อันเป็นเพื่อนพ้องอยู่บ้านจงเดียวกัน	ขวัญนางจูงมาเร็วๆ อย่าได้เดินช้า
ญาติพี่น้องก็มานั่งถ้าเฝ้าขวัญนาง	อย่าไปมัวเมาเมืองท่าน
อันเป็นเมืองผี	แม่นไปตกหนียายหยั่นกว้าง
อันเป็นที่สร้างหมู่ปูปลา	คือสมุทรคงคาก็เลยมขนาด
ก็หื้อผดผาดพ้นจากภัยขา	เอาตัวแห่งนางออกมาหื้อได้
ด้วยฤทธิ์แก้วแก่นไธ้เลิศล้ำดวง	ขวัญนางอย่าไปสะหลงเทศท้อง
อันเป็นเขตห้องบาดาล	ที่ไอศวรควรปกครองอยู่
มีปลาอาณนที่อ้อมรอบคู่สิเนหา	บ่เป็นที่พระพุทธรลงมาเกิด
บ่ผาเสริญกว่าเมืองเรา	ขวัญอย่าไปมัวเมาเกี่ยวข้อง
จูงพิภพออกมาอยู่ห้องเมืองเรา	อันเป็นที่ไหว้สาสนพระพุทธรเจ้า
อันจักได้ท้าวอยู่เข้าถึงสวรรค์	พำเพ็ญบุญหื้อปันได้รอด
เมืองแก้วยอดนิพพานา	ขวัญนางอย่าไปอยู่ตามโถ่งนาแลป่าช้า
อย่าไปเที่ยวท่องถ้าในเขตห้องเมืองผี	ขวัญนางอย่าไปอยู่ชุมคิริแลหิมาเทศ
เป็นเพื่อนหมู่เผดแลผี	ขวัญนางอย่าไปอยู่วนเวียนจักรวาลขอบกว้างขงดา
ท้าวภูหาเป็นเพื่อนยักษ์ผียักษ์ขา	ผีพงดงแลเสื้อห้วย
ขวัญนางอย่าไปอยู่ด้วยนาคน้ำนาคี	อย่าชวนกันไปอยู่สระสระหรี
มีวังลึกใหญ่สนุกไขข้อง	อยู่กับด้วยหมู่ปูปลา
ขวัญนางอย่าไปแสวงโกชนาแลเครื่องห้อย	อย่าชวนกันไปร่ำร้อง
กลางเขื่อนถ้ำคงคอง	อย่าไปวิ่งวนทุกซอก
ข้าวน้ำหากเหลือกิน	ของเจียงกินและเครื่องห้อย

เขาก็หามาห่มป้อง

มีนี้พรั่งพร้อมจูงอย่างพันอัน

ขวัญนางอย่าไปร่อนอกดีจากโคลคลา

จูงเล็งเห็นผู้ข้าหันมานั่งถ้ำกองเถิง

บ่หื้อขวัญนางได้ขี่ช่องทุกซอก

บ่หื้อขวัญนางได้ลำบากหัวใจ

จูงมาไวไวเนื้อเจ้า

ขวัญนางอย่าได้ผะผากหน้าเสียโดน

อย่าไปวนเวียนทวนท้าว

อันเป็นเขตแดนไกล

ขวัญนางอย่าไปปลอมแป้ว

แผ้วเพียงผางแผ้ว

กันว่าไฉนเสียงข้าเรียกร้อง

จูงรีบเร็วมา แลดี

โอมพุทฺธสสะ โอมธัมมสสะ โอมสังฆสส 32 ขวัญหื้อมาอยู่กับเนื้อกับตัว

ต่อไปนี้ไปหน้า ก็ขอหื้อกินข้าวล่ำปาก

กินหมากล่ำใจ หื้อเย็นเป็นสุข

ปราศจากโรคอาพาธินานา

ต่างๆ เน้นจูงจักมีเพียงแท้ดีหลี

สัพพัตติโย วิวัชชันตุ

สัพพะโรโค วินัสสะตุ

มาเต ภาวัตวันตะราโย

สุจีทีฆายโก ภาวะ

อภิวาตะนะสีลิสสะ

นิจจัง วุฑฒาปะจาจิโน

จิตตาโร ธัมมา วาฑณันติ

อายุ วณฺโณ สุขัง พะลังฯ

ပတ်စံပူ ခြံ့စွဲကျစာ

ဗိုလ်

သဌဏ သဌဏ

ဦးကောသလဝိသုဒ္ဓိ

ဦးကောသလဝိသုဒ္ဓိ

ဦးကောသလဝိသုဒ္ဓိ

ဦးကောသလဝိသုဒ္ဓိ

ဦးကောသလဝိသုဒ္ဓိ

ဦးကောသလဝိသုဒ္ဓိ

ဦးကောသလဝိသုဒ္ဓိ

ဦးကောသလဝိသုဒ္ဓိ

ဦးကောသလဝိသုဒ္ဓိ

ဦးကောသလဝိသုဒ္ဓိ

ဦးကောသလဝိသုဒ္ဓိ

သဌဏ သဌဏ

ဦးကောသလဝိသုဒ္ဓိ

ဦးကောသလဝိသုဒ္ဓိ

ဦးကောသလဝိသုဒ္ဓိ

သဌဏ သဌဏ

ဦးကောသလဝိသုဒ္ဓိ

ဦးကောသလဝိသုဒ္ဓိ

ဦးကောသလဝိသုဒ္ဓိ

ဦးကောသလဝိသုဒ္ဓိ

ဦးကောသလဝိသုဒ္ဓိ

ဦးကောသလဝိသုဒ္ဓိ

ဦးကောသလဝိသုဒ္ဓိ

ဦးကောသလဝိသုဒ္ဓိ

ဦးကောသလဝိသုဒ္ဓိ

ဦးကောသလဝိသုဒ္ဓိ

ဦးကောသလဝိသုဒ္ဓိ

သဌဏ သဌဏ

ဦးကောသလဝိသုဒ္ဓိ

ဦးကောသလဝိသုဒ္ဓိ

ဦးကောသလဝိသုဒ္ဓိ

ໂຮງໝໍເກີນາຢາລື
ໂຮງຮຽນ

ດໍຊົນລາດຊາດຊາດຊາດຊາດ
ປັດຈຸບັນໂຮງໝໍ

ດົນລະຄຸນ

ຮຽນຕາມ ກຸ່ມຕາມ ຮຽນຕາມ ມາ ມາ

ຮຽນຕາມ ຮຽນຕາມ ຮຽນຕາມ ຮຽນຕາມ

ໂຮງໝໍເກີນາຢາລື

ໂຮງໝໍເກີນາຢາລື

ໂຮງໝໍເກີນາຢາລື

ໂຮງໝໍເກີນາຢາລື

ໂຮງໝໍເກີນາຢາລື

ໂຮງໝໍເກີນາຢາລື

ໂຮງໝໍເກີນາຢາລື

ໂຮງໝໍເກີນາຢາລື

ໂຮງໝໍເກີນາຢາລື

ໂຮງໝໍເກີນາຢາລື

ໂຮງໝໍເກີນາຢາລື

ໂຮງໝໍເກີນາຢາລື

ໂຮງໝໍເກີນາຢາລື

ໂຮງໝໍເກີນາຢາລື

ໂຮງໝໍເກີນາຢາລື

ໂຮງໝໍເກີນາຢາລື

ໂຮງໝໍເກີນາຢາລື

ໂຮງໝໍເກີນາຢາລື

ໂຮງໝໍເກີນາຢາລື

ໂຮງໝໍເກີນາຢາລື

ໂຮງໝໍເກີນາຢາລື

ໂຮງໝໍເກີນາຢາລື

ໂຮງໝໍເກີນາຢາລື

ໂຮງໝໍເກີນາຢາລື

ໂຮງໝໍເກີນາຢາລື

ໂຮງໝໍເກີນາຢາລື

[illegible]

[illegible]

သုဉ်းပံ့ပံ့ပံ့ပံ့ပံ့

ප්‍රීතානිකාලොකානුකූල

မှတ်ချက်- ဘေးကင်းရေးအဖွဲ့ချုပ်မှ

ကျေးဇူးတင်ပါသည်။

သတို့ဗျာ' ရှစ်ကြိမ်လေး

မိုးဝါးမိုးကြိုးနာရီပေါ်မှာ

၄၅၆၇၈၉၁၀

စိုးစိုးမိုးမိုး

ပေါ့ဦးနော်

ကောသလီကုဗျာ

ကောဠိပျံ့နှံ့နေကြ

[illegible]

ညာတိဗျံ သစ္စာသောဝေါဗ္ဗန္တ

၂၃၆၂၆၁၆၁

၂၅ ဧပြီ ၁၉၄၇

သိပ္ပံနှင့် နက္ခတ်ဗေဒ

ကျွန်ုပ်တို့လေးလေးသံဃာ

၎င်းတို့၏အားကိုးအားထားမှုများကို

စွန့်ပစ်ချစ်သိမ်း

ဒီကပွဲကြိုက်ကစားကြိုမှန်လှသိ

ಭೃಗುನಾಥ

နှစ်ကလေးများ၏အတွက်

ဘဝကြေးနီဥပဒေမူဝါဒနှစ်ကြိမ်

၁၁

စုစုပေါင်း

ပျော်ရွှင်စရာအဖွဲ့အစည်း

ပြဝတိန္ဒာမိတ္တဗုဒ္ဓ

အိတ်တိုဗွီယံ ဗွတ်

ရွှေပြည်သာလျှော့စီမံကိန်း

စာကြည့်တိုက်မှတ်စုနံပါတ် ၁၂၃၄၅

နာဂါပူဇနာဦးစွာ

နေပြည်တော်၊ ၁၅ ဇူလိုင် ၂၀၁၉

ငါ့သမုဒ္ဒါန်ကံလျှော့စွဲအားဟူ၍

ပြာတွင်လေ့လာသူများအား

ရွှေဘိုမြို့နယ်၊ နေပြည်တော်၊ ရွှေဘိုမြို့နယ်၊ ရွှေဘိုမြို့နယ်

အိန္ဒိယနိုင်ငံ

မိုးပျော့အကြွေ့သို့သိကြေစာ

ပံ့ပိုးဆောင်ရွက်ပေးခဲ့ပါသည်။

ပြည်သူ့ကဏ္ဍသို့ ပြန့်ပွားစေရန်

၎င်းတို့သည် နေရာအနှံ့တွင် နေထိုင်ကြသည်။

မိုးရွာရောက်ယဉ်းပြန်ပြန်

မင်းကြီးဝံ့ခြင်းကြောင့်ပျော်စရာပါ

ပြောနေသေးသေး

[illegible]

ရွှေစာအုပ်အုပ်စုကြီးသို့

မှတ်ချက်။ သက်တမ်း

စွဲကြွယ်လေ့တွင်အမြင့်ဆုံး

ဣန္ဒြေစိတ်စိတ်

ကျောင့်စားစား

အောက်ပါအတိုင်း

ရွှေကြွယ်လေးများတို့သည်

පිංතූරයක් ඇඳීමට අවස්ථාවක්

စာအုပ်အကြောင်း

နာဂါရီယုတ္တရန္တ

ပံ့ပို့ခြင်းကြွလွယ်မှုအား

இவ்வளவு புகழ் பெற்ற

ဗုဒ္ဓ၏ ဗုဒ္ဓသမ္မာဓိ

တံလွေဗုဗု ဟိန္ဒူ

စွာကြည်လင်စွာသိရှိရပါသည်။

စွဲကြည်လေးနုကြည်ကြည်လေး

အာရှမင်းကြီးများ၏အကြောင်းကိုလေ့လာရန်အတွက်

မိဘနှစ်ပါးလေးများအား

ပုံစံအတိုင်း ဖြည့်သွင်းပါ။

ဗုဒ္ဓဗျူဟာပဉ္စာ

ආණ්ඩුක්‍රමලේඛය

မင်းကြီးစိုးစိုး

မိမိတို့အားလုံး၏အကျိုးအမြတ်အတွက်

ပုံနှိပ်ရေးနှင့် ပုံနှိပ်မှု

[illegible]

ပံ့ပိုးမှုကြိုဆိုသောအခါ

ရွှေကြွယ် နှင့် ဆေးမာကျစ်သွေး

ဒုတိယအကြောင်း

ရွှေကြွယ်ဝပြာပွေ

မွေ့မွေ့သာမွေ့

ရွှေအိပ်ယာအိပ်ရာ

စံသိက္ခာမာ

မြေကွယ် မြေသုဿ မြေသိဿ ၂၂ မြေအိပ်ယာအိပ်ရာ

တို့ကိုပေးအပ်သောအခါမှာပင်တို့၏အသက်အရွယ်ကိုသိရှိရန်အတွက်

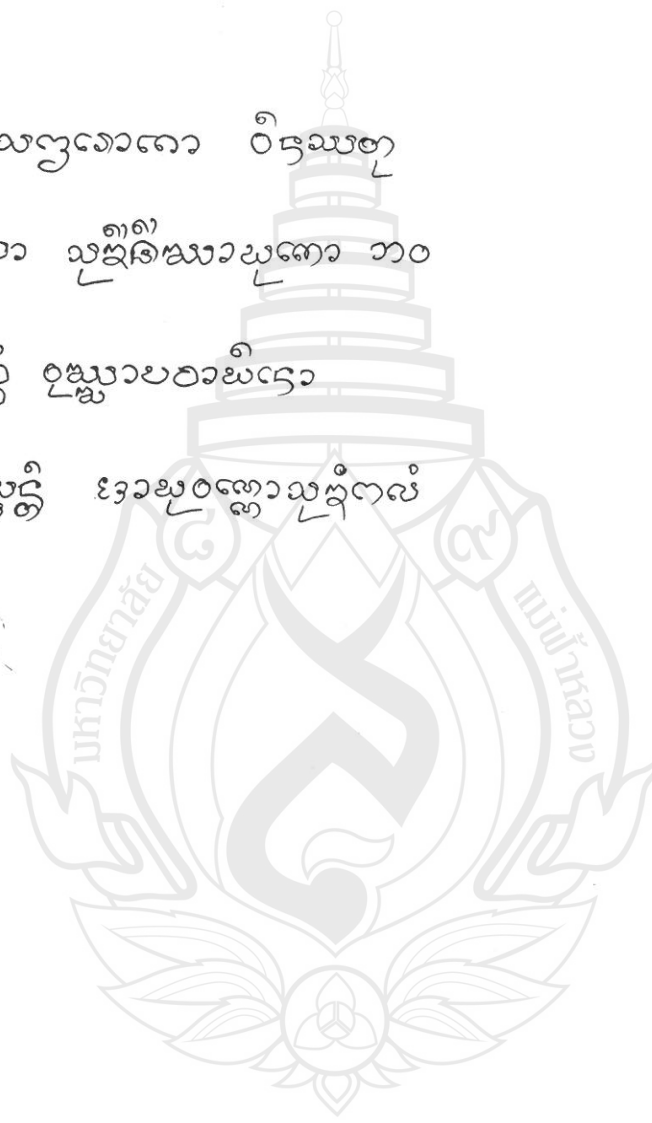
တို့၏အသက်အရွယ်ကိုသိရှိရန်

သတ္တိဝါသ ဝိညာဉ် သတ္တဝါသ ဝိညာဉ်

မာတေ ဘဝဗျာဓိသော သတ္တိဝါသသတ္တဝါသ

အဘိဝိဇ္ဇာသိသိသိ ငါးစုံ ဝိညာဉ်သတ္တဝါသ

သတ္တဝါသ သတ္တဝါသ ဝိညာဉ်သတ္တဝါသ

ตัวอย่างคำขวัญแต่งงานบ่าวสาว โดยนายคำนอง นวลด้ว อำเภอกะเทิง จังหวัด เชียงราย

อัสชะชัยโส อัสชะชัยโย อัสชะมังคะโล	อัสชะในวันนี้ ก็เป็นวันดี
เป็นวันไชยาดิถีอันใสเปล้า	เป็นวันมั่งมั่งเต้าเลิศลาภฯ พิมพาแม่ขุนจั่ว
มาได้เจ้ากำด่ำกา	เจ้าเงาะมาได้แม่รจนา
ก็เป็นวันนี้เนอเจ้าเป็นวันมังคละ	ดีแต่เล่าเลิศเนืองนอง
เจ้าสัพพะสิทธิ์หน่อเต้า	มาได้นางเทพโกษร
ได้เสวยนครบุรีใหญ่กว้าง	เป็น สิริมงคล สะหล้างเลิศเนืองนอง
นักปราชญ์กล่าวไว้ว่า	เป็นวันหัวเรียงหมอนแม่นหมั่น สองเจ้าเจื่องจั่น
ได้สมเป็นคู่หน่อผัวเมีย	ธรรมพระกล่าวไว้บำตุมหายเสีย
เหตุที่เราได้มา เป็นผัวเป็นเมียตามธรรมพระเจ้า	บุพเพสันนิวาสเจ็ดชั่วชาติล่วงแล้ว
เคยได้เป็นผัวรักเมียแปง	ธรรมพระกล่าวไว้ ท่านได้แถลง
เหตุที่เราจักได้กันเป็นผัวเมียแปง	ก็มีสองอย่างเนอเจ้า
เคยได้เป็นผัวเมียกันแล้วเล่า	ในอะเนกะชาติกันเกิดมาโลกาโลกนี้
ก็ได้มาปะกันแถมแล้วไซรับไคคา	อย่างหนึ่งนั้นนา เมื่ออยู่ในโลกาโลกนี้
ตามพระกล่าวจ้ไขปันได้จ้วยเหลือกันและกัน	ทุกสิ่งสองอย่างนี้ก็กลับกลายได้เป็นผัวเมียไปทั่วหน้า
อุปมาเหมือนดอกบัวบานไข้เข้าก็อาศัยน้ำบ่ตม	ตัวโปสมคินไคว่ กรรมเวรไล่ติดตามก็เหมือน
สองเจื่องเจ้าได้มาสมรสกันนี้เล่า	เป็นกรรมแต่งสร้างหากตามมา
บัดนี้ข้าพเจ้าจักปัดเคราะห์	ออกจากกายาแห่งสองเจ้า
ตั้งเคราะห์ปีเดือน	ยามนั้นเล่า ก็หื้อตกจากกายยังตั้งเคราะห์ปีเดือน
วันร้ายกาจเคราะห์ปลาดเงินจร	เคราะห์เมื่อนั่งเมื่อนอนเหน็ดเหนื่อย
เคราะห์เมื่อยไข้ป่วยกายา	เคราะห์โรคาอุบาทว์ ตั้งเคราะห์หนพคตตัวจน
เคราะห์ล้มฝนปัวเป่า	เคราะห์ใหม่เก่าเมื่อนาน
เคราะห์เมื่อคืบบ่หัน เคราะห์เมื่อวันปู้	อย่าได้มาชุกอยู่กายา

สามสิบสองเคราะห์เมื่อวันพุธ	นานาอาจอ้าง ตั้งเคราะห์เสือหมีและช้าง
เคราะห์ช้างม้าหมูวัวควาย	หือตกจากกายาของเจ้า
ไปวันนียามนี้ฟ้าดั่งน้ำตกจากใบบัวใบบอน	สมตั้งคำพระชินวรกล่าวไว้ว่า
สัพพะละ สัพพะทา	สัพพะทุกขาสัพพะยา สัพพะโรคา วินาศสันตุ
สามสิบเคราะห์ก็ตกไปพร้อมเพรียง	พี่น้องมิตรแก้วสหายคำ ก็มาตกแต่งงามดี
เขาก็กีบบายศรีขอบขัน	บิดเป็นมันหลายสิบจัน ไสยองพาน
สัพพะดวงดอกราม	มีดั่งดอกมะลิซ้อนและสบันงา
มีดั่งดอกเก็ดตว่าแลลาคำหือ	มีดั่งดอกกำลือและกำหลง
มีดั่งดอกชะโยงและดอกกุหลาบ	หอมสลาบถึงพรหมดูปูนชมปูนผ่อ
งามแต่หน่อเหลือเกิน	ผู้ข้าขออัญเชิญสามสิบสองขวัญ เจือเจ้า
ไปตกอยู่ยังท่าหน้า	เป็นเปื่อนปูปลา แม่นไปตกอยู่อรัญญา
กลางเถื่อนกว้าง เพื่อนแก้วเสื่อสิงห์กระทิงแรดช้าง	ก็เชิญรีบเร็วมา แม่นไปตกเหวตกหาด
ตามผาลาดและดอยชัน	ผู้ข้าจักเรียกร้องเอาสามสิบสองขวัญเจือเจ้า
หือมาในกาละบัดนี้เล่า	หืออยู่สร้างที่กายา หือมาเสวยบุญจาหลายสิ่ง
จันปลายิ่งของมัน เขาตกแต่งท่ามีมา	ขอเชิญขวัญเจ้ามารับลากลาภา
ขอเชิญ มาตั้งสองขวัญเจือเจ้าได้ยิน	ผู้ข้าเรียกร้องเล่ามาพัน
กันสามสิบสองขวัญมาพร้อมกันแล้ว	ผู้ข้าจักผูกข้อมือถือขวัญสองเจ้าตั้งแต่นี้ต่อไป
เล่าขอหือสองเจ้าอยู่เจริญดี	มัดมือเปื่องซ้าย บ่หือขวัญเจ้าหนี
หือมีความดีสมสู่สร้าง	อย่าเป็นหม้ายเป็นร้าง คุณเจ่นยาวะจีวัง
เป็นผิวเป็นเมียกันอย่าผิดอย่าเถียงกัน	เป็นโกลานันอย่างอ้ออย่างอัน
กับผิวเป็นไฟหือเมียสายใจจูงเป็นน้ำเตียงเจริญดี	โกรธสังอันใดเล็กน้อย อย่าไปฟังพ่ายหนี
หือพิจารณาดี ๆ หือมันถูกต้อง	อย่าเป็นฆ้องด่าแข่งบ่เป็นมงคล
มัดมือเจ้าสองคนก็หือมีปราณีแผ่กว้าง	อย่าไปคิดร้าง หือคิดเป็น ผิวหนึ่งเมียเดียว
ข้างผวนันลาก็หือเจ้าผ่อเสียงเหลือว	กระทำการอันใดก็อย่าไปตามใจเองเดียว

หื้อปรึกษากันเนอเจ้า สัจจะทะมะจาอะ ธรรมสี่ประการนี้เล่าอย่าได้ประมาทหลงลืม
 เมื่อมีธรรม 4 ประการนี้ไว้บ่ได้ขัดขึ้น เพียงมีอายุยืนเจริญก้าวหน้า บ่ได้ตกต่ำจำเียงเจริญดี
 อย่าได้เป็นผัวเปรตเมียผี หื้อเป็นผัวแสงเมียแก้ว
 เที่ยงจักก้าวหน้าไปบ่แคร์ เข้าสู่ความเจริญไป
 ชัยยะตุ ภะวังชัยยะมังคะลัง สัพพิติโย วิวัชขันตุ สัพพะโรคา วินัสสันตุ มาเต ภะวัตวันตะราโยสุขี
 ที่หมายโก ภะวะอะภีวา ทะนะสีลิสสะ นิจจัง วุฒมาปัจจายโน จัตตาโรธัมมาวัฑฒณติ อายุวัณโณ สุขัง
 พลัง

67

မူလဥပဒေသဖွဲ့ဆိုမှုစာချုပ်

မိုးမိုးရေရေပဲဟိုကလေးမှာ

မင်းကြီးဗျော့ဗျော့ရှက်နေကြတာဟာ သိပ္ပံ

နာမိသျှဘဏ္ဍ

၇။ နေ့စဉ် နေထိုင်မှု အကျိုးအမြတ်

မင်းသားလေးများ၏အမည်

မိမိတို့အားလုံးအတွက် အကျိုးရှိစေရန်အတွက်

ဝိညာဉ်သွေးသွေးကွဲ

စိန့်ပရိသွယ်ဝေါဟာရ

တံတိုင်းဆိုင်ရာ ဗျူဟာ ခေါ်ကြည့်

သစ်နံ့နံ့၊ သစ်နံ့နံ့

မိုးကြိုးပြာသာဒ်

ပံ့ပိုးမှုမရှိဘဲ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း

မင်းကြီးပျံ့ပွားလှေမီး

စွဲသည့်အတိုင်း သုဒ္ဓိတလိ

ထို့လေ့ရှိကြလေသော်လည်း ခံစားရလျှင်

စာအုပ်အသစ်

၅. နေပြည်တော်

လောကဏ္ဍသို့

ရွာစာတိုက်ကြီးပွင့်လှစ်နေပြီ

பிழைப்பாளர்

အိမ်ထောင်ရေး

ပြန်လည်ပြုပြင်ဆင်ခြင်

ကျွန်းလှေ

နိမိတ်ကြောင့်တစ်ခုလုံးကွယ်ပြန်သွားသွား

ဘုရားရှင်

မြို့နယ်အတွင်းရှိ ရွာကျေးများ

ဗုဒ္ဓတံခဏ၌စေ့၍

မြို့ပို့လွှေရချေစေ့

ဤဂေါဗျဉ်းပွဲခွင့်ပွဲသွား

သဒ္ဓိတိယော ဝိဝန္တိန္တိ သဗ္ဗဘောဂော ဝိဒ္ဓဿတု ဖုရတေ
ဘဝတ္တန္တုဿော သုဉ္ဇိ နိဿာဗုဏော ဘဝ ဧကဝိဝံဇဒုမိလိဿ
သိဉ္စိ ဝဇ္ဇော ပဗ္ဗာမိဇော ဗုတ္တောဘော သဗ္ဗာ ဝဇ္ဇန္တိ ဒုဒ္ဓဗ္ဗ

ဇန္တော သုဉ္ဇိ ဂာလံ

ตัวอย่างคำเรียกขวัญมัดมือคู่บ่าวสาว โดย นายคำนอง นวลด้ว อำเภอกะเทิง จังหวัดเชียงราย

อัสชะโส อัสชะจัยโย	อัสชะลิริลาโก อัสชะ อุตตะโม
อัสชะในวันนี้ ก็เป็นวันดี	เป็นวันศรีจัยยะ อมริสะโจค
ป็นจากตูกขโศกกังวล	เป็นวันมงคลอันแก่นกล้า
ไต่ลุ่มฟ้าว่าเป็นวันดี	แต่จะมืองอาจ
เป็นวันพระยาเวสสันดรราช	พรากป่าไม้มาเมือง
มีแต่จะเรื่องผาบบฟ้า	ตูกแหล่งหล้าผาบบแสนไทย
แขกเมืองไกลด่านด้าว	ร้อยเอ็ดตัวขาบสมปาน
บัดนี้วงศวานญาติกำแหงเจ้า	ก็มานั่งอยู่เฝ้ายังยาย
นั่งเป็นสายเป็นหมู่	ดาเครื่องสู่ทูลขวัญ
มีจุอันบ่อผ่อน	มีตั้งข้าวอ่อนตั่งสำลี
มีตั้งกัตตะรีและกล้วยอ้อย	หวานจิ้นจ้อยเอาใจ
เครื่องครวในครบกู้	มีตั้งข้าวเหล้าหมูสุรา
หอมกลิ่นคันธาดูอาจ	แก่งอ่อมลาบเต็มขัน
จันทมนั้ปังข้าว	หอมรสตัวเรือนไฟ
แต่งตำไปตามเกียรติ	ของวิเศษเปิงปาว
น้ำแดงน้ำขาวมีครบไคว	ตั้งแม่โขงแสงโสมชวดใหญ่และโชดาแอม
สีแดงแถมของมีมาใหม่	เขาดกแต่งไว้หากเปิงปาว
สลุเงินขาวใบใหญ่	ดาบายศรีแต่งไว้ปายบน
เป็นขันมงคลเก้าจัน	เอาดอกปักขึ้นขาวแดง
ก็มาจ่างแย่งจ่างใส	มีตั้งฟ้ามุ่ยใต้และเอนจันทร์
ดั่งดอกเอื้องคำและกันนิเกด	ดอกสลิดเตศและเกียงคา
มีตั้งดอกเก็ดทะหวาสะบันงาหอมอ่อน	มีตั้งดอกช่อนน้อยกลิ่นหอมดี

สารภีหอมสะวาด	หอมชรามเอาใจ
ดั่งดอกเกี้ยงเหมยไยถามอ้า	หอมตัวฟ้ายิ่งควรดม
มีดั่งสลิดหลวงและสะแล่ง	เขาดกแต่งไว้หากดูงาม
มีดั่งดอกสามเหมยและเกตุแก้ว	เบญจมาสเข้าปักแซมซอน
ดอกหอมพออนนิวอ่อน	ดูงามจะจ๋อนปอต้า
ดอกนานาต่าง ๆ	บ่ออาจอ้างจักคณะนา
ดั่งดอกเอี้ยงหมายนาและดอกคำใต้	หอมชะใช้ตัวแผ่ในดง
ดั่งดอกบัวปงและบัวน้ำ	บัวกาบงามล้ำและดอกตำเหิน
ดั่งดอกเอี้ยงเงินและเอี้ยงขาบ	ดั่งดอกกุหลาบได้มากหลายสี
กลิ่นหอมดียั่วเย้า	คู่เคียงเฝ้าลำบินต่อม
ดั่งดอกคะยอมและบุญนาค	มีกลิ่นรสเร้าหากหอมนวล
ดอกคำนวลเกี้ยงแก้ว	ดอกชำพอบานแต่เข้าบ่อมีเวลา
กลิ่นปิดมาหอมยิ่ง	มะลิซ้อนมีกลิ่นเอาใจ
ดอกหอมไกลถึงกำม	เขาเก็บมาส้อมแต่งดังดา
ดั่งดอกพุทราและชะมอก	มาใส่ขันดอกไว้ทูลขวัญ
งามโสภณวิโรจน์	งามแต่สอดปอต้า
สัพพะโภคาเครื่องหย่อง	มีพราพร้อมจู้จัน ๆ
มีดั่งแพรภณท์เสื่อผ้า	มีดั่งเครื่องจ้ออาภรณ์
ของนุ่งนอนบริโภค	ของแต่งหย่องในโลกโลก้า
มีดั่งแวงคำชาและต่อต๋าน	เขาดกแต่งหากงามดี

၂၀၁၈ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၁၀ ရက်နေ့

ဒါနုဝေဒဒါနုဘေဠော

အရှင်ဘုရားရှင်ဘုရား

ပြစ်ဒါဒါနီပေတရီ
ကလေးကလေး

ကြည်နူးစရာပါ

မြတ်ကြာဝေသ္မာတစာ

မှီတော့နဲ့ ချွေးနဲ့ နေတာ

ရွှေမျှော်စင်ရွာမှာ

[illegible]

ကြို့လှေကြို့လှေ

ಭಿಕ್ಷುಪಿಂಡು

အိန္ဒိယ

ရွှေစင်္ကြာ

အသံကွဲပြားမှု

ಶ್ರೀ ಬಾಬಾ ಪೀಠ
(ಒಳಗಾಂ)

၁၈၈၂ ခု ဇူလိုင်လ ၁ ရက်

ကံ့ကံ့ကံ့ကံ့ကံ့

[illegible]

ဒီနှစ်ပိုလဲလောဘော ဒီနှစ်ဥပမော

မြတ်သောကြီးစုအစွယ်

ပြေငြိမ်းချမ်းသာစေရန်

တော့မှီအောင်

ကလေးများအတွက်

ဒုတိယအဆင့်သို့ ချော်လင့်သွားသောကြောင့်

စာအုပ်အမျိုးအမည်

ဝံ့ကြွယ်ဝချ

සුභේදායාගෙන්

ආශ්‍රිතව පිළිගැනීමට

အောင်ကျော်စိုး

အခြေခံစာအုပ်

ಗೋಕುಲವು

အသံချဲ့တံဆိပ်

အနုပညာ

[illegible]

အောက်ဖော်ပြပါအတိုင်း

သွေ့သွေ့ဝေဝေ
ပျော်ပျော်လှိုင်း
ဝံ့ကွဲသွေ့ကွဲသွေ့
ခွဲကွဲသွေ့ကွဲကွဲ
မိမိကွဲကွဲသွေ့သွေ့
သဘာဝသွေ့သွေ့
ခွဲကွဲကွဲသွေ့သွေ့
မိမိသွေ့သွေ့ကွဲကွဲ
ခွဲကွဲကွဲသွေ့သွေ့
သွေ့သွေ့သွေ့သွေ့
သွေ့သွေ့သွေ့သွေ့
ခွဲကွဲကွဲသွေ့သွေ့
သွေ့သွေ့သွေ့သွေ့
သွေ့သွေ့သွေ့သွေ့
သွေ့သွေ့သွေ့သွေ့

သွေ့သွေ့ဝေဝေ
ပျော်ပျော်လှိုင်း
ဝံ့ကွဲသွေ့ကွဲသွေ့
ခွဲကွဲသွေ့ကွဲကွဲ
မိမိကွဲကွဲသွေ့သွေ့
သဘာဝသွေ့သွေ့
ခွဲကွဲကွဲသွေ့သွေ့
မိမိကွဲကွဲသွေ့သွေ့
သွေ့သွေ့သွေ့သွေ့
သွေ့သွေ့သွေ့သွေ့
ခွဲကွဲကွဲသွေ့သွေ့
သွေ့သွေ့သွေ့သွေ့
သွေ့သွေ့သွေ့သွေ့
သွေ့သွေ့သွေ့သွေ့

စီစဉ်ရန်အတွက်ပေးအပ်ပါသည်။

စောင့်ရှောက်မှုကုသမှုရရှိရန်

ပြဏ္ဍာန်ကြီးကြီး

အိန္ဒိယ

အိပ်စက်နေချိန်တွင်

အောင်အောင်
အောင်အောင်

မိမိတို့အားလုံး၏အကျိုးအမြတ်အတွက်

ကျေးဇူးတင်စာအစားစိတ္တ

ပံ့ပိုးကြော့ဖွဲ့စီမံကိန်း

ဒါကတော့ ဝါသနာပါပဲ

စာစဉ်အတွင်းတွင်

စေလွှတ်ကြပါရန်

သို့သော်လည်း

ဒုက္ခသုခာဏံ သမုပ္ပါသတိ

ಗೊಳಗಿನಂತೆ

စံနမူနာတော်၊ သာဓုတော်

ရွာသွေး

သက္ကတိယော ဝိဇ္ဇန္တိ သက္ကတော ဝိဇ္ဇသတု ဗျာတေ

ဘဝတူညီစာပေသော သူတို့ ခြံအောက်တွင် ဘဝ နေထိုင်နေသော သူတို့သည်

၅၅၀ ဝိဇ္ဇာ ဗုဒ္ဓါဓိရာဇာ ဗိဇ္ဇာသော သမ္မာ ဝိဇ္ဇန္တိ နိဂာဃ

တရားရုံး သို့မဟုတ်

ตัวอย่างคำสวดัญแต่งงาน โดย นายคำนอง นวลด้ว อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย

วันนี้เนื้อเจ้า เป็นวันมั่งคะละ

ดีแท้เล่าเนืองนอง

เจ้าจกประสิทธิ์หน่อเท้า

มาได้นางเทพไกรสร

ได้เสธยนคะพาริใหญ่กว้าง

เป็นวันมงคลสร้างเลิศเนืองนอง

นักปราชญ์กล่าวไว้ว่า

เป็นวันหัวเรียงหมอนแม่นยำ

สองเจ้าเชื่องชั้น

ได้มาสมทบกันเล่าผัวเมีย

คำพระกล่าวไว้ว่าจงหายเสีย

เหตุที่เราได้มาเป็นผัวเมียกัน

ทำบุญเพสันนิวาส

ลืบเชื้อชาติห่างแล้ว

เคยได้เป็นผัวและเมียแปง

คำพระกล่าวไว้ว่า

ได้แถลงเหตุที่เราได้มา

เป็นผัวเมียแปงก็มี 2 อย่างเนื้อเจ้า

กันเป็นผัวเมียกันแล้วเล่า

ในอนเณชาติอันเกิดมา

ในโลกาโลกนี้

ก็ได้มาปะกันแถมแล้ว

ใช้บ่โคลคลาอย่างหนึ่งนั้นนา

กันเกิดมาในโลกาโลกนี้

ตามพระเจ้าชี้ไกลก่อน

ได้ช่วยเหลือกันละอันและสิ่ง

ก็เหมือนสองเชื่องเจ้า

ได้มาสำเร็จกันนั้นนา

เป็นกรรมแต่งทางหากพามา

บัดนี้ข้าพเจ้าจกบางอ้อ

ออกจากกายาสองเชื่องเจ้า

ทั้งเคราะห์ปีวันเดือนยาม

นั้นแล้วก็หื้อตกออกจากกายา

ทั้งเคราะห์ปีวันเดือนร้ายกาจ

เคราะห์ประหลาดเดินจร

เคราะห์เมื่อนั่งเมื่อนอนเหน็ดเหนื่อย

เคราะห์ไข้เมื่อป่วยกายา

32 เคราะห์นานาอาจอ้าง

ทั้งเคราะห์เสียหมีและช้างวัวควาย

ก็ตกออกจากกายาสองเชื่องเจ้า

เหมือนน้ำกลิ้งจากใบบัวใบบอน

สมดังคำพระภูธรกล่าวไว้ว่า

ขอสังอันใดและน้อย

อย่าไปพึ่งผายละหนี่

หื้อพิจารณาหื้อมันถูกต้อง

อย่าได้เป็นช้อนด่าแข่ง บ่เป็นมงคล

ข้าจกมัดมือเจ้าสองคน หื้อมีความปราณีแผ่กว้าง
อย่าได้คิดร้าย หื้อคิดเป็นผัวหนึ่งเมียเดียว
ข้ามช้วนันเล่า หื้อเจ้าหมั่นผ่อเหลียว
จะทำอันใด อย่าไปตามใจเอ็งเดียว
หื้อปรึกษากันเน่อเจ้า สัจธรรมขันตี
จากระธรรม 4 ประการ มีไว้อย่าได้ประมาท หลงลืม
เมื่อมีธรรม 4 ประการนี้ไว้ บได้ขัดขึ้นเที่ยงอายุยืน
เจริญก้าวหน้า บได้ตกต่ำถึงจึ่งเจริญก็
อย่าได้ไปเป็นผัวผิดเมียผี หื้อเป็นผัวแสงเมียแก้ว
เที่ยงจักไปก้าวหน้าก่อนแล้ว เข้าสู่ความเจริญไปก่อนเทอะ
มา 32 ขวัญเจ้า ทั้งสองมาพร้อมแล้ว
จะหื้อไปอยู่ที่สระวันตกวันออก หนได้หนเหนือ
ทิศหรีดี ธรณี สามทิศ ก็ออกไป
ก็หื้อปิกป่อยคืนมา มาอยู่กับเนื้อกับตัว
กับเข้ากับคิง กู้เข้ากับขวัญเทอะ
ชัยตุภวัง ชัยมังคลัง สัพพิติโย วิวัสสันตุ สัพพโรโค วินาสตุมาเต ภวัตวันตราโย
สุชีตีมายุโก ภาวอภวา ทะนะสีลิสะนิจจัง วุฑฒา ปัจจาโยโน
จัตตาโร อัมมาวัททันติ อายุวันโน สุขัง พลัง สาธุ

သုဗ္ဗာဏေသနာ

ဝှ်ဒ်ဒီဇီဝေပျံပိဗ္ဗာ

ဒီဇီဝေပျံပိဗ္ဗာ

ဗောဓိပုဏ္ဏိယံ
ဒေသနာသုဗ္ဗာဏေသနာ
နိဗ္ဗာနံဝေဝေ
ပုဏ္ဏိယံ
ဝေဝေ
ဝေဝေ

ပုဏ္ဏိယံ
ပုဏ္ဏိယံ
ပုဏ္ဏိယံ
ပုဏ္ဏိယံ
ပုဏ္ဏိယံ
ပုဏ္ဏိယံ

သီလဝေဝေ
သီလဝေဝေ
သီလဝေဝေ
သီလဝေဝေ
သီလဝေဝေ
သီလဝေဝေ
သီလဝေဝေ
သီလဝေဝေ

သီလဝေဝေ
သီလဝေဝေ
သီလဝေဝေ
သီလဝေဝေ
သီလဝေဝေ
သီလဝေဝေ
သီလဝေဝေ
သီလဝေဝေ

သီလဝေဝေ
သီလဝေဝေ
သီလဝေဝေ
သီလဝေဝေ
သီလဝေဝေ
သီလဝေဝေ
သီလဝေဝေ
သီလဝေဝေ

သီလဝေဝေ
သီလဝေဝေ
သီလဝေဝေ
သီလဝေဝေ
သီလဝေဝေ
သီလဝေဝေ
သီလဝေဝေ
သီလဝေဝေ

သက္ကတနာမဝါဒသောသောသော
ဦးစီးဌာနသောသောသောသော

ပို့ရန်အတွက်အသုံးပြုရန်

စာအုပ်ကြီးလေးနဲ့

ပုဒ်မိမိလေး

မြောက်ဘက်ကမ်းကမ်းကမ်း

လောကဉာဏ်နှင့် အာရုံကြောတို့

၂၀၁၈.၁၈
၂၀၁၈.၁၈

ဖွဲ့စည်းပုံဥပဒေကြမ်း

မင်းသားကျွန်းစွဲစဉ်အား

စာ
အမှတ် ၁၂၃၄၅၆၇၈

ရေစာတော်၏အား

အံ့သြကြည့်ပါ

၁၀၂၂၊ ဗုဒ္ဓလေ့လာခြင်း

တို့ထဲမှ နှစ်

တို့၏အားကိုး

ဟိန္ဒူဒီနွယ်သံသရာ

ပပ်ဒိုဂေါ့ဗို ချာဘက်

အခြေခံကျမ်းဂန်

စံနှုန်းကန့်သတ်ချက်

မှန်ကန်စွာ ဖြစ်ပေါ်နေပါသည်။

ငြိမ်းချမ်းစွာ နေထိုင်ကြပါစို့

၃၂၂ နှစ်အောင်

ဗဟုဗျူဟာ

သောသနာကြွေးခေါ်ခဲ့

၂။ နှစ်စဉ်စာချုပ်

မိမိ၏အမည်မှာ ဦးစိုးလှိုင်လှိုင် ဖြစ်သည်။

အမှတ်ကြီး (၁) ကျား

၂၀၁၆ ခုနှစ်

ကျွန်းမြို့နယ်တော်မူလောကဉာဏ်လှည့်လှည့်

အသံမြူကဉ်စုလောစတုမာဏ္ဍ

အသံသရာမှထွက်လာရန်ကြိုးစား

တစ်ဆယ့်ငါးနှစ်လျှော့ငါး

၁၂။ ပုံစံပြောင်းလဲခြင်း

အိမ်ထောင်ရေး

ကောသလီဘုရား

தொழில்புனை

အိမ်ထောင်ရေး

စာအုပ်အကြောင်းအရာ

ပဲခူးတိုင်းစစ်ဌာနချုပ်

உருக்கி

மாண்புமிகு

ကောသလ

စာပြဋ္ဌာန်းစဉ်

စာရင်းအမှတ် ၄ ပြက္ခဒိန်

ရွှေ၊ ခမ္ဘာသို့ ပြန်ကြစို့

ကျွန်းကန်

မင်းကြီးကြီးလေးကြီးလေး

မြို့တော်ကြီးတော်

အဘိုးကြီး

အသံအသွယ်ပြတ်တိုင်းက

ရွှေဘိုမြို့နယ်

ကံစာကြည့်ကြည့်

ဤအခန်းကဏ္ဍ

စိန်ပျော်လင်းလင်းကြီးတို့

မင်းကြီးမင်းသားလည်း

နာဠိယေသကောဋ္ဌပရမီညါ

အာရှတိုက်တစ်ဝန်း

စက်တင်ဘာလ ၁၉၆၁

အဘော်အောင်အောင်

မိုးကုတ်မြို့နယ်

யுத்தம்

စိုးဝင်းမြင့်၊ ဦးစီးဌာနချုပ်

පිළිගැනීම

ပံ့ပိုးထူထောင်ဆောင်ရွက်ခြင်း

စာပေဗိမာန်

...အသံသယရှိနေကြောင်း၊

இ. ப. பஞ்சவர்ணம்

အိတ်စီအိတ်စီ

၇၉၅၀၆၈

အနုပညာရှင်ကြီးကြီးကြီး

[illegible]

နမူတုဘဝံ နမူအံ

သင်္ဃိတိယော ဝိဝုဇ္ဈန္တိ သဗ္ဗဘောဂော ဝိဒ္ဓဿတု မှာတေ

ဘဝတ္ထုတ္တစာယော သုဇ္ဈိ နိဗ္ဗာနာနုကော ဘဝ ဧကဝိဝုဇ္ဈန္တိသိလိယ

ဌိဉ္စိ ဝဇ္ဇာ ပဗ္ဗာဓိဌာ ဗဟ္မာနော သမ္မာ ဝဇ္ဇန္တိ ဧဝံ

ဝတ္ထော သုဇ္ဈိ ဂလံ

ตัวอย่างคำขวัญวิญญูเสามงคล โดยนาย มี ยารวง อำเภอป่าแดด จังหวัดเชียงราย

ขึ้นพุทธโธเสีก่อนเทอะ

อชโสรชเชยโย

สหรุศุมหามังคละอันประเสริฐ

บัดนี้หมายมี (ว่าชื่อเจ้าของเรือนนั้น)

ยังบุปผาราชาดวงดอก

แลน้ำสุคันธาทกา

ก็เพื่อจักได้นำมา

อันมีนางแม่เจ้าอยู่เฝ้ารักษา

มีกิ่งก้านจำใบเขียวงามอมท่ม

ฝูงสัตว์ใหญ่่น้อยมาหักมาลี

มาเป็นที่หยั่งหยาบด้วยใจตน

ตั้งต้นไขว้เต็มดง

แปงเรือนแลบ้านไผมัน

หื้อโค่นด้านพิตฟาดลงดิน

สัตว์ลิ่งล่าดงไฟพอดกใจเด่นตาย

จึงพากันเอามารวมกันไว้

๓๒ ต้นพากันโห่ร้อง

คำเถ้าแก่ปู่สั่งสี่

หื้อเอาไม้ไผ่นำมาแปงเสามงคล

ผู้ข้าตั้งหลายจึงพากันมาถากซ่อม

แตกเตอะซุหมายชิดไว้

ลั่นเสื่อผืนดิงงามใหม่

มีทั้งสุกัณฑ์ทั้งและรสดอกไม้

อชในวันนี้ก็เป็นวันดี

ดูล้ำเลิศกว่าวันแลยามทั้งหลาย

ก็จึงได้ตกแต่งแปงน้อมนำมา

เข้าตอกดอกไม้ลำเทียน

ทั้งหลายมวลงนี้

ขอสละสะโหลงไม้ทั้งหลายมวลงนี้

ยามเมื่อเจ้าได้อยู่ในอรัญญากลางป่า

ยามเมื่อเจ้ายังหนุ่มน้อย

เขาก็มาราวีการาบเท้า

บัดนี้เจ้ามีกิ่งย่นโยกลำใหญ่

ผู้ข้าหากประสงค์จักคิดปลูกสร้าง

ผู้ข้าจึงได้ชักชวนกันไปตัดฟันเอาเจ้า

พ่อสมิงเสียงนั้นไปทั่วป่า

ผู้ข้ามาผอบก่ายหูด

หื้อเป็นเสางามเลา

ชักลากหามา

ย่ำสั่งใสหากสั่งไว้

สืบกันมาจนถึงกาละบัดนี้แลหนา

เอาเหล็กส่วต้องเจาะส่วเป็นรู

บัดนี้ผู้ข้าจึงหาได้ยังซ้อนแวนหวี

ผู้ข้าเอามาใส่ไว้เหนือชั้น

ฝ้ายขาวแดงงามบไว้

หากนำมาห่อกล้วยอ้อยหาบ่ยาก	ผู้ซัาก็หากขงชววย
มายายหยาดไว้	เพื่อจกมัดผูกเจ้าไว้
หือเปนเสาชวัญ	ผู้ซ้าเลงหันก็ดต่อ
จึงได้เชิญเจ้ามาร่อไว้เหนือชุม	หมู่ชาวชุมชนหามโห่ร้อง
เสียงมีก้องน้นเนื่อง	เอาเจ้าเข้ามาเรียงไว้หือถูกแบบ
หมู่ชุมเวดเป็นขบวน	ผู้ซ้าจึงมาหันนวนว่า
ขอเชิญเจ้าหนีเป็นใหญ่	แกไม้ ๓๒ ต้นนี้
อันผู้ซ้าทั้งหลาย	หากได้เอามารอบไว้หนี
วันนี้ก็หากเปนวันดี	เป็นวันปฤณชาติตั้ง ๕
ผู้ซ้าจกใส่ชื่อเจ้าเอาเป็นเสาต้นเกล้า	ชื่อว่าแก้วมงคล
ต้นหนึ่งชื่อว่าคนร้อยเอตอาภา	นำเอาข้าวของมาสู่
ต้นหนึ่งชื่อว่าเผ่าควาปู่แล้วได้กินเมือง	ต้นหนึ่งชื่อว่าเตชะเรืองเข็มกล้า
ต้นหนึ่งชื่อว่าม้าแก้วแก่นอาชาไน	ต้นหนึ่งชื่อว่าช้างป่าเรไรปางกอร
ต้นหนึ่งชื่อว่าบ่ผ่อนสมบัติ	ต้นหนึ่งชื่อว่าหับประตู่ทั้ง ๕
ต้นหนึ่งชื่อว่ามวยเกล้าคิ้วสาวทุม	ต้นหนึ่งชื่อว่าดอกสะบันงาบานแบ่งส้อย
ต้นหนึ่งชื่อว่าสาวน้อยน้อยยอมเผื่อแผ่	ต้นหนึ่งชื่อว่าผัวรักเมียแพงบ่หอนอย่าร้าง
ต้นหนึ่งชื่อว่าเจ้าช้างใหญ่พู่คำแสน	ต้นหนึ่งชื่อว่าเศรษฐีแถมแต่งตั้ง
ต้นหนึ่งชื่อว่ากิ้งก่าโยธา	ต้นหนึ่งชื่อว่าบ้านสมบัติ
ต้นหนึ่งชื่อว่าสวัสดีเลิศล้ำ	ต้นหนึ่งชื่อว่าคำเมืองมูล
ต้นหนึ่งชื่อว่าบุญอันใหญ่	ต้นหนึ่งชื่อว่าครวเรือน
ต้นหนึ่งชื่อว่าเมืองบ่ม้วย	ต้นหนึ่งชื่อว่ากล้วยบังวัน
ต้นหนึ่งชื่อว่าคำแต่งเกล้า	ต้นหนึ่งชื่อว่านำเอาเงินเอาคำเข้ามากอง
ต้นหนึ่งชื่อว่ากองพ่อคำ	ต้นหนึ่งชื่อว่าเล่มเสื่อผ้าเกิดกลางเรือน
เงินคำเหลือบไว้	ต้นหนึ่งชื่อว่าคนไปหือมาคิดมาขาย

ต้นหนึ่งชื่อว่าหมายเป็นดีกุ่มข้าว	ต้นหนึ่งชื่อว่ามียายุยืนยาวกว่าพันปี
ต้นหนึ่งชื่อว่าสะหรืสัพพัญญูแต่งหื้อเป็นที่คบยา	ต้นหนึ่งชื่อว่ามัลละธรรมอันประเสริฐ
ลำเลศแก่หมู่คนและเทวดาทั้งหลาย	บัดนี้ผู้ซำก็มาจดหมายใส่ชื่อแล้ว
จักแบ่งขวัญแก้วแม่มงคล	ยามเมื่อเจ้าได้พัดดงหลงไกลป่า
แม้ว่าเจ้าถูกคมพราแลคมขวานฟัน	ซำก็จักแบ่งขวัญเจ้า
ยามเมื่อเจ้าเกิดมายามหนุ่ม	กองหาใหญ่ขึ้นเป็นคุ่ม
ฝูงหมูสัตว์ทั้งหลายก็มาเกาะมาหนองน้ำ	แม้ว่าเจ้าได้ฟังฟ้าวืดดินเต็นตกใจ
ซำก็จักแบ่งขวัญเจ้าเสียในวันนี้	ถึงเมื่อเจ้าใหญ่ขึ้นมา
มีกิ่งก้านสาขาใบเขียวงามใสสว่าง	ซำมีวอกค่างโยนไป
กิ่งก้านไผ่ยอดใบเจ้าพอกหักแล่น	ซำก็จักแบ่งขวัญเจ้าเสียในวันนี้
ถึงเมื่อเจ้าใหญ่ขึ้นมาเพียงตะวัน	พายุลมดันกวัดไกวแกว่งค้อม
เจ้าได้ชะหย่อนแกว่งไปมา	ซำก็จักแบ่งขวัญเจ้าเสียในวันนี้
ถึงเมื่อเจ้าใหญ่มา	มีร่มเงาบังขึ้นเนื้อ
เป็นที่ไผ่เอื้อฝูงหมูสัตว์แลคนทั้งหลาย	มาอาศัยอยู่ลุ่มพื้น
แขนงผ่อขึ้นบังหันดาว	ฝนตกลงท่าใหญ่
แม้ว่ากิ่งก้านเจ้าได้หักไขว่ตกดิน	ซำก็จักแบ่งขวัญเจ้าเสียในวันนี้
ถึงเมื่อเจ้าใหญ่ขึ้นมา	พอพันเต็มกำลังอ้อมคืบ
มีน้ำต้นซิบซึมซาบ	แม้ว่าเจ้าตั้งต้นยายอยู่ยังฝั่งห้วย
แม้ว่าเจ้าได้ทุกซำใจด้วยเพื่ออุตก	อันไหลถิบพังทะลุ
บ่ทันไต่ยกออกชนหนี	ซำก็จักแบ่งขวัญเจ้าเสียในวันนี้
ยามเมื่อเจ้ายังอยู่ยังดงรีป่าใหญ่	ผู้ซำน้อยไผ่นับถือ
จึงพากันไปเอามาสืบไว้	หื้อเป็นเสาแก้วแลเสาเงินเสาคำ
ผู้ซำทั้งหลายก็พากันมาแบ่งขวัญเจ้า	ไว้เป็นเสามงคลหลังกว้าง
ขอจูงหื้อผู้ซำทั้งหลาย	ได้เป็นเจ้าช้างมีเงินมีค่า

มีเข้าของหนานาหมื่นต้อ

ผู้เข้าได้ขึ้นอยู่ยังเรือน

หื้อได้ชนะภาบล้างยังปัญจมารัง

หื้อมูลมั่งเท้ายาได้บกบาง

ตั้งฝูงหลานเหลนเต้า

หื้อสมบัติโหละโหลมา

หื้อฝูงหมู่ผู้เข้าได้อยู่สุขสวัสดิ์

ทุกหนุ่มเฒ่าชายหญิง

จึงได้มาจุจดอยู่เรือนดี

กับเรือนมงคลหลังหลวงใหญ่กว้างยืนยาว ผู้เข้าทั้งหลายก็พากันมาเรียกร้อง

ขอเชิญฝูงหมู่พี่น้องขึ้นอยู่

สระหรืสัพพัญญูเจ้ากล่าวไว้ว่า

คำสู่ขวัญเสามงคล ร.ต.อ. สมัคร เสนา เขียนหื้อลงต้น อรรถศ บ้านใหม่ไต้ จ.เชียงราย แล

คำหยาดน้ำอย่างย่อ

อิธิเม ยาดินังโหตุ สุขขิตาโหนดุ ยาดโย

เท่านั้นแล

ดูทางจ่ายหื้อจักจ่ายหื้อเป็นทาน

มงคลหลังหลวงใหญ่กว้าง

หื้อมีลาภสถานไหลหลังเข้า

หื้อมีอายุยืนยาวนานขบเข้า

หื้อมีอายุมั่นเที่ยงเท่าเล่าที่มา

เหมือนแม่น้ำทั้ง ๕

ตั้งบุตรดาบุตรลูกเต้า

อันลูกแต่เมืองตักกสีลามารอด

จูงหื้อได้เป็นเศรษฐีมาช้าง

ผู้เข้าทั้งหลายก็พากันมาเรียกร้อง

ตามสัพพสวัสดิ์ตามตั้ง

ชัยตุภวัง ชัยมังคลัง เล่าก่อนเทอะ

ဂါသုတ္တံသောဗ္ဗံ

ဒွိဂုဏ္ဍောသျှေဣန္ဒြေ

ဒုက္ခသောဒုက္ခဗျာ

သျှိသုဘမုဘာမုသျှိဗျာ

ဟိန္ဒုဗျာမိ (-- ဝါဏီဗျာဗျာဗျာ --)

ဟိန္ဒုဗျာဗျာဗျာဗျာ

လင်္ကာသုဂန္ဓဇာ

ဂံဗျာဗျာဗျာဗျာ

ဒွိဗျာဗျာဗျာဗျာ

မိဗျာဗျာဗျာဗျာ

မိဗျာဗျာဗျာဗျာ

ဇောဗျာဗျာဗျာဗျာ

ဟိန္ဒုဗျာဗျာဗျာ

ဟိန္ဒုဗျာဗျာဗျာ

ဟိန္ဒုဗျာဗျာဗျာ

ဟိန္ဒုဗျာဗျာဗျာ

ဟိန္ဒုဗျာဗျာဗျာ

ဒွိဗျာဗျာဗျာဗျာ

ဒွိဗျာဗျာဗျာဗျာ

ဂံဗျာဗျာဗျာဗျာ

ဇောဗျာဗျာဗျာဗျာ

ဟိန္ဒုဗျာဗျာဗျာ

ဟိန္ဒုဗျာဗျာဗျာ

ဟိန္ဒုဗျာဗျာဗျာ

ဟိန္ဒုဗျာဗျာဗျာ

ဟိန္ဒုဗျာဗျာဗျာ

ဟိန္ဒုဗျာဗျာဗျာ

ဟိန္ဒုဗျာဗျာဗျာ

ဟိန္ဒုဗျာဗျာဗျာ

ဟိန္ဒုဗျာဗျာဗျာ

ဟိန္ဒုဗျာဗျာဗျာ

ဟိန္ဒုဗျာဗျာဗျာ

၂၂ တွဲကစားစဉ်

ဝါသောဏေပုသိ

စက်မှုဦးစီးဌာနမှ သေဆုံးသွားသည်။

ပုဒ်သံသရာဗျာဓိကဏ္ဍ

ကေလေးက နေ့လယ်မှာ အစာမစားဘဲ နေထိုင်နေတာကို တွေ့ရတာကို ခံစားရတာကို

[illegible]

၁။ နှစ်လကွက်ချိန်

အသံနှင့်အညွှန်းတူလေသည်

ငုံဗွာဗျာဗွာ

စာပြောသောအခါ

စွဲကြေးစာချုပ်

အမှတ်အမှတ်အမှတ်အမှတ်

အနုပညာပညာရှင်

အိပ်စက်စေရန် နေ့ညလည်း

१५५५

ပြည်ထောင်စု

မိမိတို့၏အားကိုးရန်အတွက်

အလွတ်အလွတ်

သံသယလေးစားမှု

သို့ဖြစ်သည့်အခါ နည်းဥပဒေများ

ပြာဗျော့, သီတာဗျော့, သီပြော့

ပဋိပက္ခာဘိဗ္ဗာဒေယျောဝေပု

နမူနာအားလုံး၏

သိပ္ပံနည်းကျစာအုပ်

සමුදායයාගේ ස්වභාවය

တို့သည်အသက်စီးလျှော့

සමස්ත වශයෙන්ම

பக்கம் 1

[illegible]

အသံပြုစာအုပ်

ရေဖြူတုတ်

၁၈၈၆ ခု ဇူလိုင်လ ၁၅ ရက်

பெரியவர்களுக்கும்

၁၈၈၆

[illegible][illegible]

[illegible]

၁၁။ ငါ့ဆန္ဒကောင်းသမျှကို ပျော်စရာကောင်းသော ယောကျ်ားတို့နှင့် နှစ်သက်
ပွားများစွာ ဖွဲ့စည်းချစ်မြတ်နိုးပါစေ။

၁၄။ ဤအစဉ်အတွက် အလေးပေးပါ။

ဝိမုဒ္ဓိဗျူဟ

။ ဣသံဗောဓိ ဘဝတိဋ္ဌိဘေဓာတု သုတ္တိတဝါဒဘေဓာတု ဘေဓာတု ။

၊ သောဒ္ဓိဗျူဟ

คำสู่ขวัญควาย โดย นายมี ยารวง อ. ป่าแดด จ. เชียงราย

มัดมือเบื่องซ้ายหื้อขวัญมา

32 ขวัญเจ้าหื้ออยู่กับเนื้อกับตัว

อุดมโศกเนืองนอง

ข้าจักผูกมือเบื่องซ้ายเจ้าไว้

จักผูกหื้อขวัญเจ้าดียิ่งกว่าเก่า

จักผูกตายฝ่ายมงคลอันวิเศษ

ฝ่ายอันคนมนุษย์หากไขอุปโลก

แม่นจักผูกข้างพังสารก็อยู่

ต้นชื่อว่า วิรุฬพาละ

อันประกอบด้วยสัตว์ดังแปด

ข้าจักผูกขวัญเจ้าไว้บ่หื้อโคลคลา

บ่หื้อขวัญเจ้าหนีไปอยู่ฉิมพลีในป่า

บ่หื้อขวัญเจ้าล่าลงไปแอ่วเล่น

บ่หื้อไปอยู่กลางดงไพรในป่าเถื่อน

บ่หื้อขวัญเจ้าไปอยู่กินกับ

ข้าจักผูกขวัญเจ้าไว้หื้อเป็นมงคล

แขนงามเลิศเหมือนดังลวดงามดี

สรรพภัยร้ายพันแสนสา

ปลายมือเจ้าเป็นอาวุธ 5 เยื้อง

สรรพอันตรายก็หื้อหายขาด

ตกจากใบบัวใบบอนนั้น

มัดมือเบื่องขวาหื้อขวัญอยู่

สหรืสวดสหรืสิทธิโชค

เงินคำมีหลายกองบ่รู้ค่าย

บ่หื้อขวัญเจ้าหนี

จักผูกขวัญเจ้าอยู่กับตน

ฝ่ายต่งเทศอันบริสุทธิ

ฝ่ายอันเส้นมนุษย์โลกหากคือแปง

ดีกว่าเชือกบ่วงบาทแห่งพญานาค

ฝ่ายเส้นนี้มีอานุภาพอันวิเศษ

อันได้แก่เมืองตะกะสีมาลา

ข้าจักผูกขวัญเบื่องซ้ายไว้

บ่หื้อขวัญเจ้าล่าเดินดง

บ่หื้อตื่นเต้นตกใจ

บ่หื้อไปเป็นเพื่อนช้างแลเสือหมิ

ผียักษ์ผีเหินตัวใหญ่

หื้อแขนดวงอันประเสริฐ

มีดังเล็บยาวรีเหมือนดังงาช้างเอราวัน

หรือหลังกอบพาฉิบหาย

เผ้ารักษาตน

เหมือนดังน้ำกลิ้งกาด

จูงจักมีเที่ยงแม่ดีหลี

คำมัตมือ

โอมพุทโธ รักขติธัมโม รักขติธัมโม รักขติโอมพะณัง มหาพะณัง ลาพัง สวาหะ

พุทโธ มัต ธัมโม มัต สังโฆ มัต (2 รอบ) มัตมือ

พุทโธ มังคะละสัมภูโต

สัมพุทโธ ทีปะทุตตะโม

พุทเธมังคะละมาคัมมะ

สัพพะทุกขา ปะมุญจะเร

ธัมโมมังคะละสัมภูโต

คัมภีโร ทุทสโส อะนุญ

ธัมมะ มังคะละมาคัมมะ

สัพพะภะยา ปะมุญจะเร

สังโฆ มังคะละสัมภูโต

ทักขิณะโย อะนุตตะโร

สังฆะ มังคะละมาคัมมะ

สัพพะโรคา ปะมุญจะเรฯ

ဝိသုဒ္ဓိဝိသုဒ္ဓိ ဟုမိ သာသနာ နှောင့်အောင် ချစ်သောသူ

မိုးမိုးလင်းလင်း

မိုးမိုးလင်းလင်း

ပျော်စရာပင်ကုသိုလ်

သိပ္ပံသိပ္ပံ

ဥပဇ္ဈာန်

ဤဝိသုဒ္ဓိ

သောသနာမိုးမိုးလင်းလင်း

သောသနာမိုးမိုးလင်းလင်း

သောသနာမိုးမိုးလင်းလင်း

သောသနာမိုးမိုးလင်းလင်း

သောသနာမိုးမိုးလင်းလင်း

သောသနာမိုးမိုးလင်းလင်း

သောသနာမိုးမိုးလင်းလင်း

သောသနာမိုးမိုးလင်းလင်း

သောသနာမိုးမိုးလင်းလင်း

သောသနာမိုးမိုးလင်းလင်း

သောသနာမိုးမိုးလင်းလင်း

သောသနာမိုးမိုးလင်းလင်း

သောသနာမိုးမိုးလင်းလင်း

သောသနာမိုးမိုးလင်းလင်း

သောသနာမိုးမိုးလင်းလင်း

သောသနာမိုးမိုးလင်းလင်း

သောသနာမိုးမိုးလင်းလင်း

သောသနာမိုးမိုးလင်းလင်း

သောသနာမိုးမိုးလင်းလင်း

သောသနာမိုးမိုးလင်းလင်း

သောသနာမိုးမိုးလင်းလင်း

သောသနာမိုးမိုးလင်းလင်း

သောသနာမိုးမိုးလင်းလင်း

သောသနာမိုးမိုးလင်းလင်း

သောသနာမိုးမိုးလင်းလင်း

သောသနာမိုးမိုးလင်းလင်း

ရွှေစင်္ခါလေ့မြို့မုဒ္ဒါ
သံဃာတို့ဥပသေ

မိုးမြို့မုဒ္ဒါလေ့မြို့မုဒ္ဒါ
သံဃာတို့ဥပသေ

ပုဂ္ဂိုလ်တို့ဥပသေ

သံဃာတို့ဥပသေ

သံဃာတို့ဥပသေ
တို့တို့တို့တို့

သံဃာတို့ဥပသေ
တို့တို့တို့တို့

သံဃာတို့ဥပသေ

သံဃာတို့ဥပသေ သံဃာတို့ဥပသေ သံဃာတို့ဥပသေ သံဃာတို့ဥပသေ သံဃာတို့ဥပသေ သံဃာတို့ဥပသေ

သံဃာတို့ဥပသေ

သံဃာတို့ဥပသေ

သံဃာတို့ဥပသေ

သံဃာတို့ဥပသေ

သံဃာတို့ဥပသေ

သံဃာတို့ဥပသေ

သံဃာတို့ဥပသေ

သံဃာတို့ဥပသေ

သံဃာတို့ဥပသေ

သံဃာတို့ဥပသေ

သံဃာတို့ဥပသေ

သံဃာတို့ဥပသေ

สู่ขวัญควาย โดย นาย อินผล หมั่นคำ อ. แม่สาย จ. เชียงราย

นะโมตัสสะ ๓ ครั้ง

เซยยะตุว้างเซยยะสุขัง

ปวิณณิงสุจิงสุมาธิมา

ปางเมื่อเจ้าได้เกิดมาเป็นควาย

บุญเจ้าหลายมีมาก

ดำตีไปบั้งปากพังหลงไหล

เซยักพัดฟาดพอแรงอดเหลือใจ

เหตุนี้จึงได้เกิดมาค้าคุณ

หลังตัวแข่งโซกขาหัก

หกแร่นท่าวตายเสีย

หลังตัวก็เป็นพยาธิแลเปาसान

แต่เจ้าเกิดมาหัวที่ปุมสังสี

จอมยอมปีดาดอนดีแต่เหง้ามหิงสา

ปู่สังสีสองเฒ่าตกแต่งไว้อัน ๗

ดำพอรหนุ่มเฒ่า

มาพราพร้อมทั้งขวัญโลมา

ขวัญขึ้นหนังมั่งสังแห่งเจ้า

อคเสยย อคสาหิ

สหร้อชชในวันนี้ก็เป็นวันดี

แก้วตัวประเสริฐเกิดมาใจบุญ

ได้บริโภควัทำการ

ถึงเวลาเดือนสามสายฟ้าแมบขาว

สายฟ้าเมฆบังวัน

เซยยะมั่งคลังยัมมุเสโถ

สหร้อสวัสดิ์ล้ำเลิศ

ได้มาชักลากเผื่อไถ

เจ้ายังตกตื่นไว้วะवास

ลำบากสัตว์ตัวบปากยอมมีบุญ

ยังมนุษย์โลก

หลังตัวก็หลวกหลังตัวก็ง้าว

แมบลิ้นเลียสวาส

เกิดมาค้ากานแต่เหง้าเดิม

ผ้าสังใส่ตกแต่งไว้อ้อมดูดี

หากเป็นควายมาแต่เหง้า

ข้าจักรำพันเรียกร้องขวัญเจ้ามหิงสา

ข้าเรียกร้องแล้วซุงมา

ทันทาแห่งเจ้า

ข้าเรียกร้องแล้วจูงมามา

จูงห้อมมาดีก่อนเทอะ

อันล้ำเลิศมหิงสา

เกิดมาค้าคุณยังมนุษย์โลก

มาแต่ก่อนฝันเชือกไถนา

แสงเดือนดาวปลั่ง

เป็นลมฟ้าร้องลมแดดต้องสาขา

ฝูงลูกหาควนค้ำเจ้าก็แร่นหนี
ฝูงไม้ข้างบงโค้นหักถมดอยดง
เจ้าอย่าเสียดายเถื่อนแก้ว
ฝนตกหัวปีน้ำมีนงมาก
จูงมาสำราญอยู่โห่งกว้าง
หล้าเต็มโห่งเขียวงามบ่มีที่กัวขาม
อยู่สุขสบายทักหน้ทักเด่น
ตัวบ่แคว่นแท้ชนะนช
ยูทางไผ่เข้าพิงขวัญเทียมคิง
อย่าไปลั้งเลื้อยอยู่ดงหนา
มีทั้งขวัญแข่งแลขวัญดิน
หื้ออยู่สุขเที่ยงเท่าสบาย
เจ้าก็ชักลากเผื่อไถ
บ่ยังบ่รอดก็ยังไถสอ
บ่มีเพื่อนเจ้าก็ยังคอยเคียนกทำกาน
นาไถลากดินแข็ง
เชือกอ้อมแอกลงเตงหน้กหนีบ
ไม้ส่ำฟาดจับขาหกลไปมาทะทาก
หายใจผีดเจ็บคอ
พับหูแกว่งทางอดสั้นใจลำบาก
เชือกเกี้ยวดีผูกมัดเปอะพอกตัว
ก็บ่หนีเข้าไปสี้คุ่มบินยุ่มมาแถม
นอนกึ่งเกียกเปอะตม
ดินผัดแผ่นปอเหนียว

ฟ้าผ่าเต็มทั่วป่าดอยดง
สายฟ้าลมฝนใหญ่หักตกไสพอตาย
มดแมงเมาุ้งมี
เจ้าอย่าได้คิดยากทำการ
โล่งสุดตาเพียงนาก็โป่ง
เหมียนเถียนยอมมีหมู่เพื่อนหลวงหลาย
วิดวังกันสี้ดินยันบ่แพ้
หื้อน้อยตนไปติดเพื่อนตัวใหญ่
อยู่กับเนื้อขวัญเจ้า
มีทั้งขวัญหุดาแจ้งทั้งสอง
อันเจ้าอย่างเทียวดินไต่เต้า
ตัวบ่ตายอย่าได้วิดวังเด่นหนีไปไกล
ทึนลากนาไถยากซี้ไถถักก็ยังขับไป
แลงน้อยหอดหิววยตัวเดียวพอย
อดวงวานทึนลาก
บ่าเถอะแดงพอแตก
ก้องคอตีบตันผิดชักลากดินแพ้
บ่ได้อยู่ยังตั้งแต่วันถึงมิด
เอามามัดติดตอเอามามัดติดหลักแหล่ง
ท้องพาฝากดินหนี
ลั่นต้อมหัวเอาทางกวัดแกว่ง
มีทั้งรันยุ่งแซมแถมเหลือก
โดนไฟรมพอแก่นหนี
แมงวันเตียวตอมไต่เนื้อ

เจ้าไค้คงพองเป้นทุกช่อกองบ่ไซ่หน้อย	ขวัญเจ้าอย่าไปต่ำก้อยหมองใจ
อย่าหนีไปไกลเจียรจาก	ขวัญเจ้าอย่าฝากกายยังมหิงสาแก้วกล้า
จูงอว้ยหน้ามากินก่อนเทอะ	
อดียะอชในวันนี้ก็เป็นวันดี	ผู้ข้าทั้งหลายก็จักปล่อยมหิงสาแก้วกล้า
พ้อมงคลควายบ่หื้อทุกยากกันน้อย	ยุท่างได้จ่ายกินทาน
บัดนี้เจ้าก็ได้ดอกทำทาน	มายากแท้ดีหลี
บัดนี้ผู้ข้าจักแก้ออกเสีย	ร้องค่องเคาะคอกจักแก้ออกเสียในวันนี้
หล้างห้างเกาะบ่าก็จักเอาออกเสียในวันนี้	น้ำแตกเต้นส้างทั้งหลังก็จักเอาออกเสียในวันนี้
นุ้งนึ่งอยู่สองฟ้างข้างก็จักเอาออกเสียในวันนี้	หล้างห้างอยู่กลางหลังก็จักเอาออกเสียในวันนี้
ผู้ข้าก็จักแก้อะเขยเส้นใหญ่เส้นหน้อย	ไว้แต่สายอ้อมกับเขา
บัดนี้ผู้ข้าก็ได้นำมายัง	น้ำเข้าหมิ่นกับน้ำส้มป่อยหอดอร้อย
เพี้ยจักหื้อขวัญเจ้าดำพอน	สละตนตัวหื้อหายมรมลทินแลหยกเยื่อ
มีทั้งข้าวตอกดอกไม้เทียนขาม	การะตามโทษ
เมื่อมีใจกั้วโชดราวี	ได้เอาเชือกฟาดบุบตีดำหย้อ
เป็นคำฟ้าพ้อหนีแม่	เป้นคำแต่สวาคำอดคำยาว
บ่ได้เป็นคำสาบไหม้หัวใจแห่งท่าน	บัดนี้ผู้ข้าก็ขอสมมาตามโทษ
ขออย่าเป้นนิวรกรรมอันแก่นกล้า	ขออย่าห้ามเสียลักโกโมกชะ
คือว่าหนทางขึ้นชั้นฟ้าแลเนรพาน	แก่ผู้ช้านั้นจูงจักมีเที่ยงแท้ดีหลี
อชในวันนี้ก็เป็นวันดีสหรืล้าเลิศ	ขอขวัญควายแก้วกล้าตัวบุญเลิศ
เถิงรูปปีเดือนมาใกล้	ผู้ข้าก็ตกแต่งไว้ชู้อัน ๆ
มีทั้งข้าวน้ำโภชนาอาหารครบไคว	มีทั้งไก่อ้มคุ่มงามดี
ของกินมีพร้าพร้อมตกแตงน้อมนำมา	แตงสดาไว้ถ้า
ขอเชิญขวัญควายแก้วกล้า	จูงอว้ยหน้ามากินขึ้นช้อย
บิปีป้อนหื้ออ้อมเต็มใจ	แม้ว่าสามสิบสองขวัญแห่งเจ้า

หนีไปอยู่ขอบฟ้าก็ห้อมมา

แม้ว่าสามสิบสองขวัญล้งเลี้ย

อยู่แรมดงก็ห้อมมา

สามสิบสองขวัญเจ้าไปตกหลงอยู่ในป่าไผ่ก็ห้อมมา

32 ขวัญเจ้าไปอยู่แม่น้ำใหญ่กลางดอนทรายก็ห้อมมา บ่หื้อ 32 ขวัญเจ้าสลาย

แตกตื่นแตกม้างไปไหน

บัดนี้ผู้ซำก็ได้ตกแต่งห้างตามา

ขอเชิญขวัญควายแก้วกล้า

จูงพากันอว่ายหน้ามากินชูตัวเทอะ

ตัวสิงตัวปีตัวน้องขวัญทองควาย

ก็ห้อมมาอยู่ทองควายตั้งเก่า

ขวัญคนเราก็อ้อมมาอยู่จิมคนเราดีหลี

ฝนตกหัวปีอย่างอ่วงหาหญ้า

ฟ้าร้องหัวปีอย่างอ่วงหาไฟ

เอาป่าดงไพรเป็นคอก

หมอกเหมยตกป่าหญ้าเกี่ยวออก

หื้อเจ้าคิดถึงหาคอกแลถุน

หื้อหอยเวียนหมุนเหลือกว่าเก่า

มีลูกเต้าก็อย่าหื้อหล่นเสียหาย

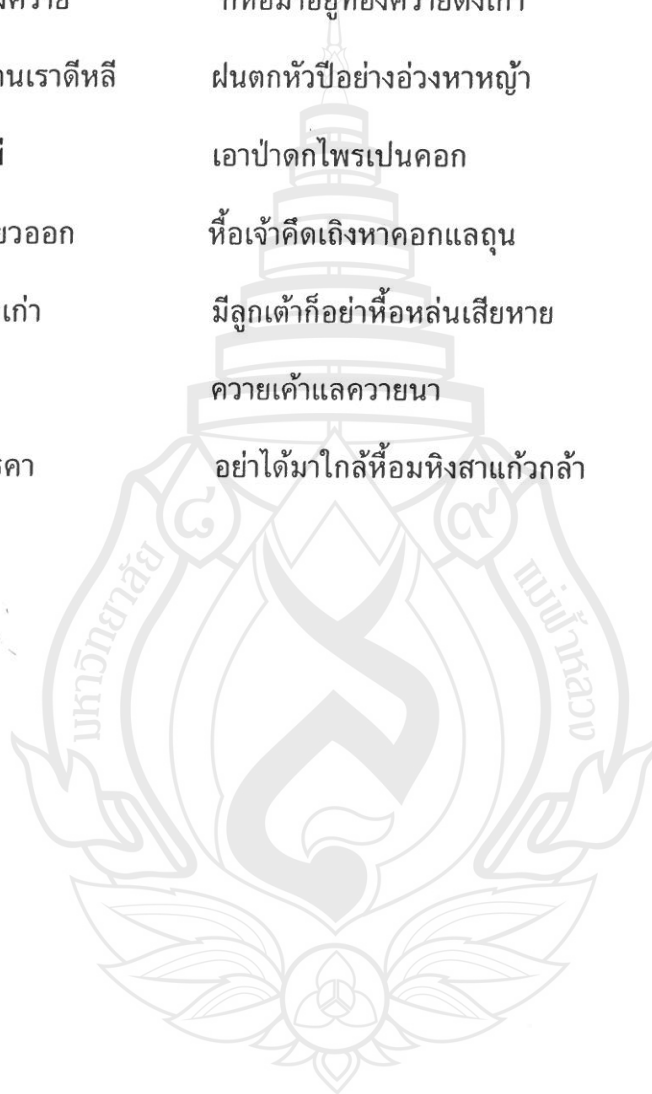
หื้ออยู่สุขสบายกุ่มเฒ่า

ควายเค้าแลควายน่า

หื้ออยู่ที่ม้ายืนยั้งสัพพะสิ่งโรคา

อย่าได้มาไถลห้อมหิงสาแก้วกล้า

ค้อยอยู่ที่มาเราก่อนเทอะ

တုံ့ပြန်သည့်အခါ၌ ဗုဒ္ဓ၏ ဗျာဓိကံ နာမည်အတိုင်း ဗုဒ္ဓ၏အမည်

ဗုဒ္ဓအမည်၊ ဝိ

ကျေးဇူးတင်ကျေးဇူးတင်

ကျေးဇူးတင်ကျေးဇူးတင်

ပဉ္စမဗုဒ္ဓသုတ္တံ

သင်္ဂဟဗုဒ္ဓသုတ္တံ

ဗုဒ္ဓ၏အမည်အတိုင်း

ဗုဒ္ဓ၏အမည်အတိုင်း

ဗုဒ္ဓ၏အမည်အတိုင်း

ဗုဒ္ဓ၏အမည်အတိုင်း

ဗုဒ္ဓ၏အမည်အတိုင်း

ဗုဒ္ဓ၏အမည်အတိုင်း

ဗုဒ္ဓ၏အမည်အတိုင်း

ဗုဒ္ဓ၏အမည်အတိုင်း

ဗုဒ္ဓ၏အမည်အတိုင်း

ဗုဒ္ဓ၏အမည်အတိုင်း

ဗုဒ္ဓ၏အမည်အတိုင်း

ဗုဒ္ဓ၏အမည်အတိုင်း

ဗုဒ္ဓ၏အမည်အတိုင်း

ဗုဒ္ဓ၏အမည်အတိုင်း

ဗုဒ္ဓ၏အမည်အတိုင်း

ဗုဒ္ဓ၏အမည်အတိုင်း

ဗုဒ္ဓ၏အမည်အတိုင်း

ဗုဒ္ဓ၏အမည်အတိုင်း

ဗုဒ္ဓ၏အမည်အတိုင်း

ဗုဒ္ဓ၏အမည်အတိုင်း

ဗုဒ္ဓ၏အမည်အတိုင်း

ဗုဒ္ဓ၏အမည်အတိုင်း

ဗုဒ္ဓ၏အမည်အတိုင်း

ဗုဒ္ဓ၏အမည်အတိုင်း

ဗုဒ္ဓ၏အမည်အတိုင်း

မ္ဗဝ်တိဗ္ဗသ္မာသေဗ္ဗသေဝ်

ဒုဂ္ဂသျှဗ ဒုဂ္ဂသသိ

သိဒ္ဓဗ္ဗဒ္ဓိဝိဇ္ဇာဒ္ဓိ

တိပဿိဒ္ဓိမ္ဗာဝဗ္ဗ

ဒေဝဒိဋ္ဌိဝိဇ္ဇာ

ဒ္ဓိဝဿဒ္ဓိဝိဇ္ဇာသ္မာသေဝ်

သ္မာသေဝ်

မ္ဗဝ်တိဗ္ဗသ္မာသေဝ်

မ္ဗဝ်တိဗ္ဗသ္မာသေဝ်

သေဝ်သေဝ်သေဝ်

ဒ္ဓိဝိဇ္ဇာဒ္ဓိ

ဒ္ဓိဝိဇ္ဇာဒ္ဓိ

မ္ဗဝ်တိဗ္ဗသ္မာသေဝ်

မ္ဗဝ်တိဗ္ဗသ္မာသေဝ်

မ္ဗဝ်တိဗ္ဗသ္မာသေဝ်

မ္ဗဝ်တိဗ္ဗသ္မာသေဝ်

မ္ဗဝ်တိဗ္ဗသ္မာသေဝ်

မ္ဗဝ်တိဗ္ဗသ္မာသေဝ်

မ္ဗဝ်တိဗ္ဗသ္မာသေဝ်

မ္ဗဝ်တိဗ္ဗသ္မာသေဝ်

မ္ဗဝ်တိဗ္ဗသ္မာသေဝ်

မ္ဗဝ်တိဗ္ဗသ္မာသေဝ်

မ္ဗဝ်တိဗ္ဗသ္မာသေဝ်

မ္ဗဝ်တိဗ္ဗသ္မာသေဝ်

မ္ဗဝ်တိဗ္ဗသ္မာသေဝ်

မ္ဗဝ်တိဗ္ဗသ္မာသေဝ်

မ္ဗဝ်တိဗ္ဗသ္မာသေဝ်

မ္ဗဝ်တိဗ္ဗသ္မာသေဝ်

မ္ဗဝ်တိဗ္ဗသ္မာသေဝ်

မ္ဗဝ်တိဗ္ဗသ္မာသေဝ်

မ္ဗဝ်တိဗ္ဗသ္မာသေဝ်

မ္ဗဝ်တိဗ္ဗသ္မာသေဝ်

မ္ဗဝ်တိဗ္ဗသ္မာသေဝ်

မ္ဗဝ်တိဗ္ဗသ္မာသေဝ်

မှီ၍ပွားမွေ့လ်ပွားတို

ဆီၤနုၤမုၢ်ၤတၢ်တၢ်သးသ့ၣ်

သီၣ်တၢ်တၢ်တၢ်တၢ်တၢ်

ပံၤမုၢ်ပံၤတၢ်တၢ်တၢ်

ပိၣ်ၤတၢ်တၢ်တၢ်တၢ်တၢ်

ၣ်တၢ်တၢ်တၢ်တၢ်

တၢ်တၢ်တၢ်တၢ်တၢ်

မုၢ်တၢ်တၢ်တၢ်တၢ်

မုၢ်တၢ်တၢ်တၢ်

တၢ်တၢ်တၢ်တၢ်တၢ်

တၢ်တၢ်တၢ်တၢ်

တၢ်တၢ်တၢ်တၢ်

တၢ်တၢ်တၢ်

တၢ်တၢ်တၢ်

တၢ်တၢ်တၢ်

တၢ်တၢ်တၢ်

တၢ်တၢ်တၢ်

မုၢ်တၢ်တၢ်တၢ်

တၢ်တၢ်တၢ်

တၢ်တၢ်တၢ်

တၢ်တၢ်တၢ်

တၢ်တၢ်တၢ်

တၢ်တၢ်တၢ်

တၢ်တၢ်တၢ်

တၢ်တၢ်တၢ်

တၢ်တၢ်တၢ်

တၢ်တၢ်တၢ်

တၢ်တၢ်တၢ်

တၢ်တၢ်တၢ်

တၢ်တၢ်တၢ်

တၢ်တၢ်တၢ်

တၢ်တၢ်တၢ်

တၢ်တၢ်တၢ်

နိဗ္ဗာန်သို့ ဝင်ရောက်ရန် အလမ်းကြောင်းကို ဖော်ပြပါသည်။

ဦးစိုးလွင်

စိတ် - စိတ်

ဘိုးကြီးကြီးကလေးတို့နားထောင်

[illegible]

တောတောတောတော

နှစ်နှစ်ပွင့်ပွင့်ပွင့်ပွင့်

တို့၏တို့၏တို့၏တို့၏တို့၏

မွတ်ချော်ရံဃာ်နာမ်ဗျော်ချော်ဗျော်

ကောသလဘူမိသို့သွားသောအခါ

အသံမြို့တော် နှစ်ဆယ့်ကျော် နှစ်

စာအုပ်အားလုံးကို

ಇವುಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವುದು

စာမူကလေးများကို

ချစ်သောမိသားစုကြီး

မှတ်ကြားရန်

ကျေးဇူးတင်စွာဖြင့်

စံဖွဲ့ပြောဆိုစဉ်

မြေ၌ ပျံ့နှံ့စေရန်

၂၂ မြို့စစ်ကိုးလွှာနှင့် ပါးစုံဝံ့စပ်မှု။

பின் 3) இரண்டாவது

ප්‍රදේශීය මට්ටමේ ප්‍රතිචාරය

၁၂၇၈ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၁၀ ရက်နေ့

အိမ်ထောင်ရေးနှင့် ကိုယ်ဝန်ဆောင်မှု

ပြီတစ်ခုချီနီနီနီနီနီနီနီ

စာအုပ်အတွက် ကဏ္ဍခွဲခြားမှု

အိမ်ထောင်ရေးအဖွဲ့အစည်း

၁။ လူတို့၏ နှလုံးကို ဖွင့်ပေးရန်

စွဲရင်လိမ့်လို့

၁။ ငါ့အတွက် ငါ့အတွက် ငါ့အတွက်

คำสวญควาย โดยหมอขวัญ ใน เขตจังหวัดเชียงรย

อจในันนี้ก็เป็นวันดี	เป็นวันสหริมงคลอันประเสริฐ
เป็นการอันเกิดกับโลกหากสืบกันมา	ในโลกาแหล่งหล้า
สืบจากพญาศรีสุทโธระนะมา	การทำให้ทำนาปลูกข้าว
อันสืบเก่าเฝ้าเมื่อสิทธิตะออกไปนา	เป็นธรรมดาแต่งไว้
หื้อสืบใช้เป็นประเพณี	ปีไหนมีครั้งเทื่อเมื่อเดือนสิบเอ็ดสิบสอง
ฝนตกน้ำนองท่าใหญ่	ไปแบ่งไปเอาน้ำใส่เต็มหน้า
เอาไถมาเก้แรก	เอาแอกมาใส่ยังคอ
เอาเชือกป้อมาผูกไว้หื้อมัน	ไถเลื้อบขอบคันนาตามริมคันนา
ไถไปมาซุกำเข้า	ตลอดคอดเค้าเลี้ยงแบกขบวนนา
บ่เท่าแต่นั้นนาก็เอาไ้มาแบ่งเฟื่อหื้อมีแหม	เชื่อเจ็ดชีเพื่อหื้อขี่ไถลิมแหลกเป็นพอง
บ่เท่าแต่นั้นเข้าไปเอาไ้บงแลไ้ซาง	ไ้สิตูกงามเล่นใหญ่
หล้างพ่องไปตัดเอาไ้ไ้เล่่งงามคิมาตัด	แล้วจีซเฟื่อมันใส่หื้อเลี้ยง
ผู้ซำก็มาร่ำเปิงดู	ฝิงบุญคุณเจ้าดังสอง
ที่ไ้กระทำการไ้ไ้มาแล้วหื้อเลี้ยง	ผู้ซำกล่วเป็นวัจกรรมด้วยปาก
ที่ไ้ได้ลากและไ้ไ้ไ้	เปล่งวาจาเมี้ยนคำที่ไ้ได้กินแรง
ผู้ซำก็ขอขมาขโทษ	เจ้าสองตัวประหลาดคือใช้จัวและควาย
ขอท่านมีความเมตตาป้อนณาตัวซำ	ซำไ้ได้ใช้กินแรง
ซำก็จักแบ่งเบงหัวใจแห่งผู้ซำ	ตั้งแต่วันนี้ไปหน้า
ผู้ซำจักเลี้ยงเจ้า	ไ้พ้นจากไ้ไ้ผินดิน
ไ้ได้อุดหิวน้ำหมาก	อดทุกข์ขากมานาน

ผู้ซำก็แก้เสีย	การอันมัดผูกแขกขวางคอ
ผู้ซำจักแก้ยังป้อเส้นใหญ่	ผู้ซำขอนาและหิงสา
ปู่เมตตาทกโทษ	อย่าได้โกรธและโกรธา
ผู้ซำขอขมาละโทษ	จักแก้เชือกหื้อเหลือสามอ้อมกับสายคัง
บ่หื้อขวัญแก้วแก่นไร่	แอ่วลาดเล่นนอนแรม
กลัวท่านจักขับเอาไปฆ่าแลแก้ง	กลัวสุเจ้าจักตายนบดาบเสียบเปล่า
ผู้ซำจักมัดเอาขวัญเจ้า	หื้อเป็นแก้วมิ่งมงคล
กรรมมูลจูงเกิดกับตัวเจ้า	คู่ชาติหื้อพ้นจากสัตว์เดรัจฉาน
ควัยสมภารอันเจ้าได้ชักลาก	บัดนี้ผู้ซำจักโทมนัสคุณเป็นการใหญ่
ก็ได้ตกแต่งพร้อมน้อมนำมาสู่	คันธกะหอมอ้อมใหญ่
ไว้หื้อเจ้าได้รคน้ำและคำหว่า	เนื้อตนตัวเป็นมังคละมลทินติดแปด
ขามเมื่อแคดต้อง	ขามเมื่อฟ้อร้องและฝนฮ่า
ผู้ซำก็นำมายังมรูปผาราช	ดวงดอกไม้ซำวตอกเสี้ยงงาม
ขอขมาตามแต่โทษ	ขามเมื่อได้ใช้การ โขตราวี
ได้คำบุบตีเชือกฟาคีตายนบ	บัดนี้ผู้ซำจักเรียก
32 ขวัญเจ้าโกนามหิงสา	หื้อเจ้ามาอยู่สืบสร้างสมปาน
32 ขวัญเจ้าหื้อได้มาอยู่สร้างเชยบาน	กับด้วยผู้ซำอันเป็นมนุษย์โลกเมืองคน
32 ขวัญเจ้าหื้อได้มากินน้ำใส	ใบหญ้าอ่อนเขียวงาม
32 ขวัญเจ้าจูงมาเสวย	กลัวอ้อยหมากหวานใจ
32 ขวัญเจ้าอย่าได้แอ่วทำไกลคลาไคลเขตนอกเหตุ ว่าเจ้าบ่สู้ปากเหมือนคน	
32 ขวัญเจ้า	อย่าไปเววนอยู่กลางป่า

32 ขวัญเจ้าอย่าไปกว้างไกลทางอื่น

ก่อนตะวันขึ้นออกมา

ไปเซาะว่าหาหิน

กันตะวันตกลงไปใกล้คำ

ผู้ข้าแต่งเตาไฟไว้ถ้า

ข้าก็กลัวร้อนขุมมาตอมไต้เจ้า

ก็ได้หลายขวบเจ้า

สะปะจังไรอย่าได้มาพาลแลก่ายใกล้

หื้อเจ้าได้ถือเอาทานบารมีภูษาติ

หื้อเจ้าได้พบสมภารและนักปราชญ์

หื้อผู้ข้าได้ตื่นและเซาะหา

ข้าก็จักปล่อยหื้อเจ้า

ตามแผ่นดินและห้าย่อน

ก็เจ้ารำเปิงมาหาแหล่ง

บ่หื้อเจ้าลำบากผางใจ

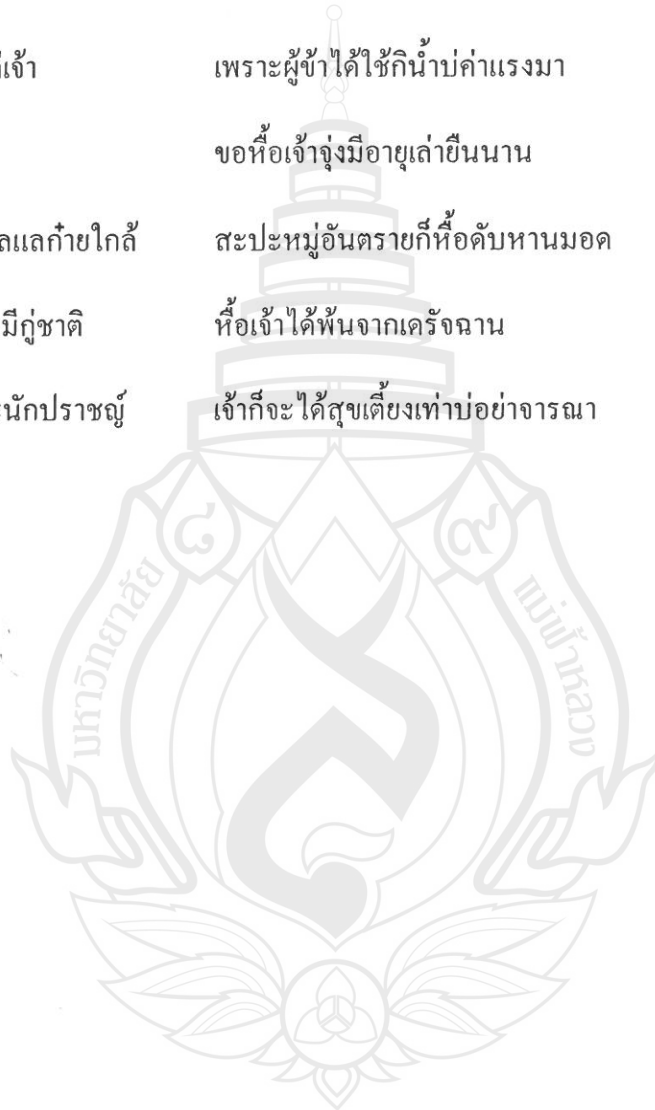
เพราะผู้ข้าได้ใช้กินน้ำบ่ค่าแรงมา

ขอหื้อเจ้าจงมีอายุเล่ายืนนาน

สะปะหม่ออันตรายก็หื้อดับหามมอด

หื้อเจ้าได้พ้นจากเครื่องฉาน

เจ้าก็จะได้สุขแต่เพียงเท่าบ่อย่าจรณา

ဝိသုဒ္ဓိ

အနုပညာရှင်သံပေတို့

ပြောဆိုကြည့်ရအောင်

သို့သော်လည်းကောင်း၊ သို့သော်လည်းကောင်း

[illegible]

စိတ္တိန္ဒြေပေါ့ပေါ့လေး

မြို့တော်ကြီးမှာ

ပြာဇောနာသိက္ခန္တိ

ငါ့ချစ်သူနဲ့အတူတူပါပဲ

ပြောဆိုနေတာ

စံဒေသစာရ

ပံ့ပိုးထားကြောင်းကို ပြောပြပါမည်။

ဗျာဓိဋ္ဌိကတ္တုဗျာဓိဋ္ဌိ

မုဒ္ဒရာလောကဏ္ဍ

၁။ ခြေစွဲကောသေလို့ပီးမှာ

ရွှေလွှာလေး

မာတုဝိဇ္ဇာသုတ္တံ

အိန္ဒြာဗိဇ္ဇာပေတောဗျောဓိသုတ်

ငြိမ်းချမ်းသာယာစွာနေထိုင်ပါရအောင်

ငြိမ်းကောသလ္လဘဏ္ဍာ

ကမ္ဘာကြီးကြီးပျက်စီး

ပြေသနာအတွက်

ပြောဆိုကြရမည့်အခါ ၂၂

လေ့ရှိသောစာ

ပြာဇေနိယာသေဝိသိ

အလွတ်ပစ္စည်းတစ်ခု

တို့ကတော့လျှော့စေချင်တာပဲ။

သိပ္ပံနည်းကျစစ်ဆေးမှုများ

မိုးသို့ကစားလေ့မရှိ

မာတုဗ္ဗဝါဒါဗျေကပ္ပဝေဟိ. သုဂ

ဗုဒ္ဓဟူ၍ဝေါ်၍

မိမိတို့အားလုံးတို့ကပညာ

ပျော်စရာစာအုပ်အဖြစ် နေ့စဉ်

စံသမ္မတဂေါတမိယ

အာဒါးကြီးကြီး

ဒါဝံနွေကွဲကွဲပိလေမ္မံဗုဒ္ဓံ

မုဒါဝံသုတေသီ

ဒွေဒ္ဓိဟိန္ဒိဗုဒ္ဓံ

မုဒါဝံသုတေသီ

မုဒါဝံသုတေသီ

ဗုဒ္ဓံသုတေသီ

မုဒါဝံသုတေသီ

ဗုဒ္ဓံသုတေသီ

ဗုဒ္ဓံသုတေသီ

မုဒါဝံသုတေသီ

သုတေသီဗုဒ္ဓံ

သုတေသီဗုဒ္ဓံ

သုတေသီဗုဒ္ဓံ

သုတေသီဗုဒ္ဓံ

သုတေသီဗုဒ္ဓံ

သုတေသီဗုဒ္ဓံ

သုတေသီဗုဒ္ဓံ

သုတေသီဗုဒ္ဓံ

ဗုဒ္ဓံသုတေသီ

ဗုဒ္ဓံသုတေသီ

ဗုဒ္ဓံသုတေသီ

ဗုဒ္ဓံသုတေသီ

ဗုဒ္ဓံသုတေသီ

ဗုဒ္ဓံသုတေသီ

ဗုဒ္ဓံသုတေသီ

ဗုဒ္ဓံသုတေသီ

ဗုဒ္ဓံသုတေသီ

ဗုဒ္ဓံသုတေသီ

ဗုဒ္ဓံသုတေသီ

ဗုဒ္ဓံသုတေသီ

ဗုဒ္ဓံသုတေသီ

ဗုဒ္ဓံသုတေသီ

ဗုဒ္ဓံသုတေသီ

ဗုဒ္ဓံသုတေသီ

ဗုဒ္ဓံသုတေသီ

ဗုဒ္ဓံသုတေသီ

စာစုအုပ်စုသို့ပြန်လှည့်လာ

ကျွန်းမိသားစုမှ ငွေသင်္ကြံပို့ဆောင်

பேய்ஷா உருது மொகா

ကျွန်းဗားဗား

ဟေ့တီပံ့ၣ်န့ၣ်အိၣ်

പ്രദേശങ്ങളിലൂടെ

စီးပွားရေးတိုးတက်ရေး ဘာ

အသံစူးစူးစိုစို

တၢ်ဖျေၣ်ဒၣ်ဒၣ်ဒၣ်ဒၣ်

သံသရာတို့ကိုသာသာယာယာ

ပံ့ပိုးစေသောသူများ

ပြောမှုအကြံကြံကြံကြံကြံကြံကြံကြံကြံကြံ

မိမိ၏ ခံစားချက်များအားလုံးကို

ကြေးမုံ၊ ချီလီနိုင်ငံ၊ နိုဘယ်ဆုရှင်

ဟိလောဒဗ္ဗစန္ဒရောဗျာ

၎င်းအသံအချို့မှာ ခြေစုံပုံမျိုးစုံသာ

ตัวอย่างคำสู่ขวัญข้าว โดยนาย กรด วิฑูรย์ อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย

สู่ขวัญเมื่อเก็บข้าวแล้ว

สาธุ สาธุ ข้าวเป็นเจ้า

เกิดที่คักดีบุญใหญ่สามาน

(แม่น้ำนายแก้วนายคำ)

ขวัญนายแก้วมาแล้ว

พอสองกองกันอยู่สระร้อย

บ่มาเพื่อข้าวแก้ว

อย่าเที่ยวหลายเส้น

เกิดที่เก่าบุญหนัก

จักสัจจะอธิฐานข้าวเป็นเจ้า

ขอหื้อข้าวแก้วเป็นคู่

แม่น้ำ 32 ขวัญนายแก้วนี้

เป็นฝักผอยเดียว

อย่าหลีกเว้นคำปรารภนานี้เสียก่อน เทอะ

ตัวอย่างคำสวดมนต์ผู้ป่วยบทที่ 1 โดย นายกรด วิฑูรย์ อำเภอลำปาง จังหวัดลำปาง

ปณฺณมิตฺตํ	จูงไปไถ่เอาขวัญแก้วแก่นไธ้
แม่คินมาก่อนเทอะ	กินว่าขวัญเจ้าบ่มัก
ก็หื้อเจ้าค่อยฟูค่อยจำว่า	เจ้าเหยนายเฮย
เขาก็กระทำตักแตงสะดาไว้	หื้อพร้าพร้อมบวระมวล
มีทั้งแหวนคำปวงก็ถ่านพอร้อย	ไว้หื้อเจ้าชุกสอตก้อย
มีทั้งปณฺณมิตฺตํ	มีทั้งสะไบลำแผ่นผืนเสื่อผ้า
มีทั้งคพวงมาลาดอกไม้	มีทั้งชิ้นดินจกผกค้อนไค้
ตำโหมไต้หากดูดี	มีทั้งชิ้นแว่นหวี
มีทั้งมณฑุพีและเจียนหน้า	ข้าขออัญเชิญ 32 ขวัญเจ้า
แห่งเจ้าจูงมาทรงยัง	เครื่องสำหลายฉบับ
ของกินอันอยู่เหนือแผ่นดิน	ไต้ลุ่มฟ้าข้าหากหาได้
เสี่ยงขุอันอัน	มีทั้งชิ้นหมูมัน
มีทั้งปลาตุกกันปิ้งใหม่	มีทั้งไก่ต้มผิวขาวฟอง
ว่ามาเทอะเจ้า	จงมากินข้าวหนมสันตอง
อันท่านจูงคนด้วยน้ำตาล	แลน้ำมะพร้าวว่ามาเทอะนาย
ว่ามาเทอะเจ้าจูงมากินแล้ว	จันระเดกล้วยคั่วว ก้วยตีบน้อย
ตีบคำ ของกินสำหากมีนี้	เสียขุประการใส่ถ้วยจานหลายเดช
ใส่ถ้วยวิเศษหลายจัน	ใส่ของกินขุอันขุเยื่อง
มีเครื่องขุประการ	จูงมาเสวย
ยังดูสถานแลหอมสะแล่ง	ดกตั่งแตงเนื้อลม
อย่าหื้อดอกไม้ตกเหี่ยวแห้ง	ผู้ข้าแสวงขอด้วยครุบาอาจารย์เจ้า
โดยผู้ช้าน้อยน้อมถวายกล่าว	ปาวครุบาmaniแต่เตอะ

ตัวอย่างคำสวดวิญญูผู้ป่วยบทที่ 2 โดย นายกรด วิฑูรย์ อำเภอลำปาง จังหวัดลำปาง

หลังไหลลอมวันนี้

วันนี้ก็เป็นวันคนมาอยู่สุขสำราญ

บ่ตกต่ำซ้ำ

ว่ามา

ก็ขอหื้อมา

ก็ขอหื้อมา

ก็ขอหื้อมา

มาร่ำร้องไห้อยู่ย่อย ๆ

ขวัญติดเสื้อผ้ามายู้งจึ่งตนตัว

แม้ว่าขวัญติดเสื้อผ้ามายู้งจึ่งตน

ขวัญคิ้วมายู้งจึ่งคิ้ว

ขวัญแก้มมายู้งจึ่งแก้มยิ้มแย้ม

ขวัญท้องเจ้าอย่าไค้นท้องด้วยกำกีน

ขวัญตีนเหยงท้องผ้านั้นนา

ขวัญแก้มจูงมายู้งจึ่งแก้มยิ้มแย้ม

ขวัญท้องหื้อมายู้งจึ่งท้องเจ้า

ขวัญแข้งเหยงดินหม่นย่ำ

32 ขวัญกายาหากมาพร้อมเสี่ยง

จูงมานอนหัวเรียงหมอนกับหมู่

120 ปีขบเข้า

ก็เป็นวันคนมาต้อมสะสุ่

วันนี้ก็เป็นวันคนทั้งหลาย

บัดนี้ผู้ข้าจักเรียกขวัญเจ้าผ้า

แม้ว่าขวัญเจ้าไปอยู่ป่าไม้

แม้ว่าขวัญเจ้าไปอยู่ป่าคางกว้าง

แม้ว่าขวัญเจ้าไปอยู่ท่าทางสาคร

แม้ว่าขวัญเจ้าไปวิ่งวอนอยู่ป่าไม้

ขวัญติดลอยมายู้งจึ่งเนื้อ

แม้ว่าขวัญมายู้งจึ่งตัวตน

ขวัญหัวมายู้งจึ่งหัวตะตัว

จูงหื้อขวัญมายู้งจึ่งหัว

ขวัญนมมายู้งจึ่งนมสองเต้า

ขวัญแข้งอยู่จึ่งนมสองเต้า

32 ขวัญกายาหากมาพร้อมเสี่ยง

ขวัญคาง ขวัญเอวบาง ขวัญนม

ขวัญท้องอย่าไค้นท้องด้วยกำกีน

ขวัญตีนเหยงท้องผ้านั้นนา

จูงมากินหมากเมี่ยงพลูทอง

มาอยู่แล้วก็หื้อมีอายุยืน

สุขเที่ยงเท่าที่มานี้เสียก่อนเทอะ

အံ့သြကျသော

သံသယမရှိစွာ

သာဓက သာဓကပေးစေ

ရှေ့ဆောင်တို့ပညာသင်

ရှေ့ဆောင်ပညာသင်

စုံစုံလင်လင်ပေးစေ

။ မြှော့ပြောစေရာ ။

မြှော့ပြောစေရာ

မြှော့ပြောစေရာ

သို့မဟုတ်သို့မဟုတ်

မြှော့ပြောစေရာ

ပုံစံမရှိစွာ

ပုံစံမရှိစွာ

မိမိတို့အတွက်

မိမိတို့အတွက် ပါသောကြောင့်

သို့မဟုတ်သို့မဟုတ်

သို့မဟုတ်သို့မဟုတ်

သို့မဟုတ်သို့မဟုတ်

သို့မဟုတ်သို့မဟုတ်

သို့မဟုတ်သို့မဟုတ်

သို့မဟုတ်သို့မဟုတ်

သို့မဟုတ်သို့မဟုတ်

သို့မဟုတ်သို့မဟုတ်

သို့မဟုတ်သို့မဟုတ်

သို့မဟုတ်သို့မဟုတ်

သို့မဟုတ်သို့မဟုတ်

သို့မဟုတ်သို့မဟုတ်

သို့မဟုတ်သို့မဟုတ်

သို့မဟုတ်သို့မဟုတ်

သို့မဟုတ်သို့မဟုတ်

သို့မဟုတ်သို့မဟုတ်

သို့မဟုတ်သို့မဟုတ်

မိမိအနုစိလင်္ခေါဟာ
 ယောစောသံသရာမိမိ
 ညကတိမ္မိမိမိမိမိ
 သုတနာမိ
 မိမိမိမိမိမိမိမိ
 ဝါမာမိမိမိ
 မိမိမိမိမိမိမိ
 ဝါမာမိမိမိမိမိ
 မိမိမိမိမိမိမိ
 မိမိမိမိမိမိမိ
 မိမိမိမိမိမိမိ
 မိမိမိမိမိမိမိ
 မိမိမိမိမိမိမိ

မိမိမိမိမိမိမိ
 မိမိမိမိမိမိမိ
 မိမိမိမိမိမိမိ
 မိမိမိမိမိမိမိ
 မိမိမိမိမိမိမိ
 မိမိမိမိမိမိမိ
 မိမိမိမိမိမိမိ
 မိမိမိမိမိမိမိ
 မိမိမိမိမိမိမိ
 မိမိမိမိမိမိမိ
 မိမိမိမိမိမိမိ
 မိမိမိမိမိမိမိ
 မိမိမိမိမိမိမိ
 မိမိမိမိမိမိမိ

သွဉ်းမုၢ်ပျံ

ဟံၣ်တၢ်ညးသုၣ်ဒီၣ်

ဝၣ်ဒီၣ်ဂံၢ်ပၣ်တၢ်မုၢ်သုၣ်သံၣ်တၢ်

ပံၣ်တၢ်တံၢ်အံၣ်

ဝါမုၢ်

ဂံၢ်ခိၣ်မုၢ်

ဂံၢ်ခိၣ်မုၢ်

မုၢ်တၢ်တံၢ်မုၢ်တၢ်

တၢ်တၢ်တၢ်တၢ်တၢ်တၢ်

တၢ်တၢ်တၢ်တၢ်တၢ်တၢ်

တၢ်တၢ်တၢ်တၢ်တၢ်

တၢ်တၢ်တၢ်တၢ်တၢ်

တၢ်တၢ်တၢ်တၢ်တၢ်

တၢ်တၢ်တၢ်တၢ်တၢ်

တၢ်တၢ်တၢ်တၢ်တၢ်

တၢ်တၢ်တၢ်တၢ်တၢ်

တၢ်တၢ်တၢ်တၢ်တၢ်

တၢ်တၢ်တၢ်တၢ်တၢ်

ဂံၢ်ပၣ်တၢ်မုၢ်သုၣ်သံၣ်

ဝၣ်ဒီၣ်ဂံၢ်ပၣ်တၢ်မုၢ်သုၣ်သံၣ်

ပျံတၢ်တံၢ်တၢ်တၢ်

တၢ်တၢ်တၢ်တၢ်တၢ်

တၢ်တၢ်တၢ်တၢ်တၢ်

တၢ်တၢ်တၢ်တၢ်တၢ်

တၢ်တၢ်တၢ်တၢ်တၢ်

တၢ်တၢ်တၢ်တၢ်တၢ်

တၢ်တၢ်တၢ်တၢ်တၢ်

တၢ်တၢ်တၢ်တၢ်တၢ်

တၢ်တၢ်တၢ်တၢ်တၢ်

တၢ်တၢ်တၢ်တၢ်တၢ်

တၢ်တၢ်တၢ်တၢ်တၢ်

တၢ်တၢ်တၢ်တၢ်တၢ်

တၢ်တၢ်တၢ်တၢ်တၢ်

တၢ်တၢ်တၢ်တၢ်တၢ်

တၢ်တၢ်တၢ်တၢ်တၢ်

စံချာသုတ္တံစာအုပ်

၅၀ ပိုဒ်စာအုပ်အုပ်စု

အာဇာနည်အုပ်စု

အုပ်စုအုပ်စု

ตัวอย่างคำเรียกขานผู้ป่วย โดย นายสมบุรณ์ เมืองใจ อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย

อัชชในวันนี้ก็เป็นวันดี

ล่ำเลิศยิ่งกว่าวันและยามทั้งหลาย

ขึ้นนั่งแต่นั่งแก้ว

หายจากความโศกเศร้าโศกา

ในวันนี้ก็เป็นวันดี

นาย.....

หื้อได้มาอยู่กับตนกับตัวแห่งเจ้า

ขออันเจิน 32 ขวั้นแห่งเจ้าจงมา

ก็ได้พร้อมใจกันมาตกแต่งแบ่งยัง

มีตั้งไก่ต้มและจิ้นปลา

พร้อมทั้งหมากเมี่ยงบุหรี

ตั้งไวตรงหน้าแห่งเจ้า

มีตั้งดอกเกี้ยงเกตุแก้ว มะลิลา

แบ่งบาลอาบย้อยมีกลิ่นหอมชวน

มากินมาบริโภค ไก่ต้มและจิ้นปลา

มีของประดับกายบน้อย

พร้อมทั้งกล้วยจันและกล้วยดิบ

ขออันเจิน 32 ขวั้นเจ้าจงมา ๆ

ขอเจินมาไว ๆ อย่าจำ

สุขสำราญกุ่มเฒ่า

ขวัญเจ้าอย่ามัวเมา

ขออันเจินมาไว ๆ อย่าจำ

สหรืสพะมังคละอันประเสริฐ

สหรืวันหมั้นเป็นวันที่พระสัพพัญญู

ขอหื้อสูเจ้าอยู่สุขสำราญกุ่มเฒ่า

หื้อป้นจากความตูกโตษนานาต่าง ๆ

จะได้เรียกเอาขวัญของ

ในวันนียามดี อย่าได้ไปไหน

บัดนี้ญาติกำวงศ์ปิ่น้องพร้อมกู่กู่คน

กู่ช้นบายสี มีสัพพะพรำพร้อม

มีตั้งข้าวต้มและข้าวนม

แวนและหรี อยู่ในขวัญบายสี

ประดับไปด้วยบุปผาดอกไม้นา ๆ ต่าง ๆ

และ ดอกสบันงา ดอกจุ่มปี ดอกจุ่มป่า

ขออันเจิน 32 ขวั้น แห่งเจ้าจงมา ๆ

มีตั้งข้าวต้มและข้าวนมและขึ้นชมยังบุปผานา ๆ ต่าง ๆ

มีตั้งสร้อยและลานหู และแหวนสวมก้อย

สุกหวานหอมชวน

ผู้ข้าตั้งหลายได้พร้อมใจกันแต่งดาไว้รอทำ

หื้อมาอยู่กับตนกับตัว

หื้อได้ร้อยชาวชวนข้าวเหลือกว่าเก่า

สดุ้งตกใจ อยู่ในย่านน้ำ เมืองไกล

หื้อได้มาอยู่กับตนกับตัวแห่งเจ้า

ถ้าหากขวัญมาอยู่กับตนกับตัวแล้วดังอื่น ผู้ข้าขออธิษฐานจับข้าวเปลือกได้คู่
ถ้าหากยังบ่มาอยู่กับตนกับตัวดังอื่น ขอหื้อผู้ข้าจับข้าวเปลือกได้ก็
ขออันเจ็ด 32 ขวัญแห่งเจ้าจุมา ๆ เร็วไวหื้อมาอยู่กับตนกับตัว
เพื่อจะได้สร้างกุศล และปารมี ในพระพุทธศาสนาสืบต่อไปในภายภาคหน้า
ตามคำสอนของพระพุทธเจ้าเที่ยงแต่ดีหลี

သိသည့်အတိုင်း ဤအခန်းတွင် ဤအခန်းတွင် ဤအခန်းတွင်
ဤအခန်းတွင် ဤအခန်းတွင် ဤအခန်းတွင်

மேலே உள்ள பக்கம்

ଆମ୍ଭେ

စာချုပ်ခွဲသေဖျက်သော
ကဏ္ဍ ၈

ငြိမ်းချမ်းစေရန်

စိုးဦးမှာ နှစ်သက်သော သူတို့အား

သို့ဖြစ်၍ ပစ္စည်းများကို ချော့ချသွား

ဝိဇ္ဇာသုတ္တန်မှာတော့ပေါ်ပေါက်

အိန္ဒိယနိုင်ငံ

အိမ်ထောင်ရေးကဏ္ဍပုံစံ

လွှာအုပ်စုအတွက်

ပုံနှိပ်ရေးနှင့် ပုံနှိပ်ရေး

ရွှေစွေစွေစွေ

သုတေသနစာတမ်း

ရွှေစင်္ကြာ

ရွှေစံကြေးပုံကောက်

သိသကဲ့သို့ပင်

သိပ္ပံနာယကဦးစီးဌာန

[illegible]

စာတိုက်ကြီးကြီး

စာကြည့်ကပ်စွဲစာအုပ်...

မြို့တော်ယဉ်ကျေးမှုနှင့် သမိုင်းဝင်အမွေ

ဗုဒ္ဓိဉာဏ်ကဝိညာဉ်နှင့်စွဲမြဲမှုမရှိမှုကြောင့်

ရဲဘော်ကြီး ဖိုလ်ဗြဲကံလဲဉ်းနာ

အိန္ဒိယနိုင်ငံတော်အတွက်

အိန္ဒိယလောကဗျောတ္တု

သုကဟောသောဗုဒ္ဓ

မင်းသားကြီးကြီးလေးတို့အားလုံးအားလုံး

စစ်ဘေးဒဏ်ရာများကို

၁၈၂၅ ခုနှစ်တွင် ပထမဆုံး ပြုစုခဲ့သည်။

သားဥကလွှာဝါးနီကြွယ်ဝသော

စာအုပ်အုပ်စုကြီးကြီးစွာပေါ်ပေါက်လာ

သာသနာ့ဦးစီးဌာနမှ ပြုစုထားသော
 သာသနာ့ဦးစီးဌာနမှ ပြုစုထားသော
 ဦးစီးဌာနမှ ပြုစုထားသော
 ဦးစီးဌာနမှ ပြုစုထားသော
 တာဝန်ရှိသူများ၏ ဦးစီးဌာနမှ ပြုစုထားသော

သာသနာ့ဦးစီးဌာနမှ ပြုစုထားသော
 သာသနာ့ဦးစီးဌာနမှ ပြုစုထားသော
 သာသနာ့ဦးစီးဌာနမှ ပြုစုထားသော
 သာသနာ့ဦးစီးဌာနမှ ပြုစုထားသော

ตัวอย่างบทสวดสำหรับผูกข้อมือซ้าย

อชชไชโย อชชชัยโย

ชนาละอิฐละโพ

อชชในวันก็เป็นวันดี

เป็นวันอมฤตัสโชค

มาเนืองนองพำพองบุรีศรีกาบ

ข้าจักผูกมือเบื้องซ้ายไว้เสีย

บ่หือขวัญเจ้าหนีหือมาอยู่ที่กับตน

หือแขนมงคลอันวิเศษ

ฝ้ายเส้นนี้ชาวเทศบริสุทธิ์

อันคนมนุษย์หาบริโภค

คนในโลกหากถือแปง

ก่อนจักมัดแล้วและแสงก็มัน

ฝ้ายเส้นนี้ยาวบ่สั้นพอประมาณ

ก่อนจักมัดข้างฝ้ายสารก็อยู่

มัดตัวควายตัวร้ายอยู่ที่รู้หน

แม้ว่าก่อนมัดขวัญคนก็อย่าพยาธิ

ฝ้ายเส้นนี้ดีเหลือขนาด

เป็นเชือกนักปราชญ์วังผาโลปะกะ

ฝ้ายเส้นนี้มีเดชะอันวิเศษ

ข้าได้มาจากท้องเทศ

เมืองดักกะสีลามาคดคาย

ข้าจักผูกมือเบื้องซ้ายไว้หือเจ้าใจชื่นหวาน

หือเจ้าใจบานอย่าเกียจ

อย่าซ่อมเสียดแห่งตน

สัพพะกังวลอย่าได้มาบังเกิด

แขนเจ้าขาล้าเลิศเป็นดังลวดเนื้อดี

เส้นฝ้ายขาวขาวสะอาด

เป็นดังงาช้างเระวณ

สัพพะเคราะห์อันละรื้อย

จูงหือคาดค้อยดับหาย

ปลายมือเจ้าเป็นอาวุธอย่าง

หือเป็นกำแพงแห่งตน

เคราะห์กังวลหือหายจาก

สัพพะพยาธิหือหายไป

น้ำร่ำเป็นน้ำกลิ้งจากใบบัวใบบอน

จูงจักมีเที่ยงแท้ดีหลี

ชัยตุพวัง

ชัยมงคลดังก่อนเตอะ

ตัวอย่างบทสวดสำหรับผูกข้อมือขวา โดยหมอมวยในเขตจังหวัดเชียงราย

อชชโส อชชมังคะโล	อชชะในวันนี้ก็เป็นวันดีเป็นวันชัยโชค
ข้าจกมัดมือเบื่องขวาเจ้า	หื้อพ้นจากทุกข์โศก
แลกังวลทุกสิ่งแต่ดีหลี	ข้าจกมัดมือไว้หื้อมัน
เหมือนนั่งปฐวีอันยาว	ได้สองแสนสี่หมื่น โยชน
กันว่าข้าจกมัดมือไว้หื้อมัน	เป็นดั่งหินผาอันหนักได้แสน โกฏิสังคยา
ข้าจกมัดมือไว้หื้อมัน	เป็นดั่งเขาไกรลาสที่โลกา
ข้าจกมัดมือเบื่องขวาเจ้าไว้	หื้อพ้นจากทุกข์กังวลทุกสิ่งแต่ดีหลี
หื้อเจ้ามีเดชะฤทธิ์	ยิ่งกว่าดาบสะหลีก็ญชัย
แม้ว่าเจ้าเหยียดมือไปทางใด	ผีหั่นก็หื้อใจขาด
สัพพะอุบาทฐหื้อดับหาย	สัพพะอันตรายอย่าได้มาบังเกิด
หื้อเจ้าได้สุขล้ำเลิศกว่าภายหลัง	หื้อสุขอันไปและอันอยู่
หื้อได้สุขกับหมู่และญาติกา	สุขดั่งบิดาอันหลับและตื่น
หื้อเจ้าได้สุขชมชื่นอยู่สุดสะหลี	หื้อเจ้าได้สุขอยู่กว่าสุปอันขาด
หื้อได้สุขอยู่สถานเที่ยงเท่า	ขาวาจีวังก่อนเทอญ
ทุกขโรคา พยาธิเวรา	โศกาสันตุ วินาสันตุเต

பூமிநாவு

ဒုက္ခဗျာဓိကုဗျာဓိ

စန္ဒာပြတိုက်ပြတိုက်

မာဠိဗုဒ္ဓဘိဝံသဘိဝံသ

ပံ့ပိုးမှုစောင့်ကြည့်မှုဦးစီးဌာန

မိသားစုဝင်များ၏ အသက်အရွယ်

၆၆၆ ဗာဂျီနီယာ

ပြောဆိုသောအခါ

မူတိုင်၍ တွဲဖက်သုံးသပ်

ပျဉ်းမူဒုက္ခဋ္ဌေးကားဟူ၍

ပျဉ်းမူတော်ကဏ္ဍစီလျှာ

မြို့တော်ကလေးများကို

စာစောင်ဝေါဟာရကျမ်း

သဒ္ဓကတုပ္ပာဒကေ

သေဗျာဗူဗူဗူ

အထွေထွေအားဖြင့်

၁၇၆၈ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၁၇ ရက်

၆၆ : ကိစ္စ ဘာသာစကား

ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးရုံး

ပြေငြိမ်းအေးချမ်းစေရန်

သုခဗ္ဗမ္မာနိပါတ်အကျဉ်း

စာရေးသူ၏ ဗွဲ့ဝင်

ဒုက္ခသည်များအား

၁၈ နှစ်လျှောက်

၁၈၈၆ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ၊ ၁၀ ရက်

မေတ္တာစာအုပ်တိုက်စာရင်းမှ

ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေမှုဥပဒေအရ

အဘိုးဖာဝါဒီတို့

[illegible]

၂၀၁၆ ခုနှစ်မှ ၂၀၁၇ ခုနှစ်

အစောဆုံးသို့ပြောင်းလဲ

မြန်မာနိုင်ငံတော်

၁၀) ချီရှပ်လွှာ

ပြန်လေ့မည်

အလှူခံရသူ

နိဗ္ဗာန်ပေါ်တို့လှည့်လည်
အေးယုဒ

စံတော်မူသောအခါ
အေးယုဒ

မိုးတိုက်သော

အေးယုဒ

အေးယုဒ

အေးယုဒ

အေးယုဒ

အေးယုဒ

အေးယုဒ

အေးယုဒ

အေးယုဒ

အေးယုဒ

အေးယုဒ

အေးယုဒ

အေးယုဒ

အေးယုဒ

အေးယုဒ

အေးယုဒ

အေးယုဒ

အေးယုဒ

အေးယုဒ

အေးယုဒ

အေးယုဒ

အေးယုဒ

အေးယုဒ

အေးယုဒ

အေးယုဒ

အေးယုဒ

အေးယုဒ

အေးယုဒ

အေးယုဒ

ตัวอย่างคำขวัญโดยหมอขวัญ ใน เขตจังหวัดเชียงราย

สาธุะหรือสวัสดิะหรื	อ้อในวันนี้ก็เป็นวันดี
เป็นชัยมงคล	วันนี้หมายมีนายแก้วนายคำ
ได้ตกแต่งดา	ดั่งเกียงจันทร์แดงไว้มี
วันนี้ผู้ข้าขออาราธนา	32ขวัญแห่งเจ้า
กันว่าขวัญเจ้าไปตกทางไกลทางใด	เป็นดังอันก็ดี
เชิญเอา 32 ขวัญแห่งเจ้า	หื้อมาอยู่กับเนื้อแลกกับตัว
ตั้งแต่ในชีมากาลวันนี้ยามนี้นั้น	จุงจักมีเที่ยงแท้ดีหลี
บัดนี้ผู้ข้าขออัญเชิญ	32 ขวัญเจ้า
อย่าได้ตกแต่งได้แลด้าว	ขอหื้อมาสู่กับเนื้อแลกตัว
กันว่าขวัญเจ้าไปอยู่ทั้งไฉ่	เป็นเพื่อนปูปลา
แม้ว่าไปอยู่ยังนา	จักเป็นเพื่อนข้าว
ขออัญเชิญเอา	32 ขวัญเจ้ามา
อ้อโฮ อ้อโฮวันนี้ก็เป็นวันดี	บัดนี้ผู้ข้าร้องขวัญเจ้าได้มาพร้อมแล้ว
ก็หื้อมาอยู่กับตนแลกกับตัว	หื้อมันหมั่นก้องก้อง
กันว่าขวัญเจ้าสิบปี	บ่หื้อไปที่อื่นหมั่นปีบหื้อไปทางใด
ขอเชิญ32ขวัญเจ้าจุงจักมา	ขวัญเจ้าก็ได้มาพร้อมแล้ว
หื้อไปกินน้ำใสอันเย็นจะจืด	อันเป็นพ่อแม่พี่น้องแห่งเจ้า
ได้ตกคิ้วแต่สละน้อยใหญ่	ขวัญเจ้าได้มาแล้ว
จุงจักมากินน้ำใจไข่พญาอินทร์	คนใดได้กินยอมหายไข้

น้ำพุทธรต้นอันประเสริฐ
สระหรีผู้ใดได้กิน
พยาริโรกาภัยจากดินตัวแห่งเจ้า
ก็หือสวัสสระหรีคำเจ้า
อย่าได้ทุกข์โศกเศร้าแลหมองใจ
จูงมิโชคชัยสระหรีตลาด
จูงจักมาอาบน้ำแลสีไคล
จูงจักกินน้ำอันใสอันงาม
ขวัญเจ้าได้มาแล้ว
ขวัญเจ้ามาแล้ว
ขวัญเจ้ามาแล้ว
ขวัญเจ้ามาแล้ว
ขวัญเจ้ามาแล้ว
อย่าได้เมาเมึนในขงเขตห้อง
มีอายุสองร้อยชาวทุกขวบเข้า
หมั้นปีบหือไปไหน
ตั้งแต่นั้นวันไปหน้า
ทอดทั้งหลาย
กันเลียงเหตุสระหรีตัวใดอันก็ดี

อันท่านลงมาโศคเดือนมี
ข้อมหายไข้ขาดพยาริ
แม้ว่าขวัญเจ้าได้มาแล้ว
ขวัญเจ้าได้มาแล้ว
ขวัญเจ้าได้มาแล้ว
ขวัญเจ้ามาแล้ว
อันไหลตาดต่างอโนมา
จูงจักมากินข้าวอุ่นแลกาดปลา
จูงมากินขึ้นไก่ตัวผู้ตัวใหญ่ตัวเต็ม
จูงมาสูบปูลีแลอมเมี่ยง
จูงมาเกี่ยวหมากเมี่ยงและเลียงวัน
จูงจักมาเป็นคู่ไขอันหอมสะอาด
อย่า निकอยากได้กิน
ทิมาอุโก จูงหือมีทิมาอันยืนยาว
ลิบปีบหือไปที่อื่น
ชุ่มเนื้อและเย็นใจเต๊ะเนื้อขวัญเจ้า
ขวัญจูงอยู่กับตนแลกับตัว
ขวัญเจ้าอยู่ขอบทะเลคำได้
แม้ว่าข้ามุ่งสันสะคือขึ้นช้อย

ข้าได้ขวัญเจ้านาฏน้อยว่ามา

มาชมมธุรสบุปผา

มีตั้งเอื้องหมายนาและหมายโพ่ง

ดอกคำตาโก่งและดอกคำแพ้

หอมปาแก้งปาใจเปื้อยดอกไม้

หลายเขียงหลายอัน

หอมกลั่นกันทั้งฤดีขวัญ

ขึ้นชะก้งน้ำมันแลสั้มป้อย

เท่าเมาหอมรสมะเฒ่าแลลื้มคิง

มีทั้งดอกกิงแสนยั่ว นินอินอ่อน

รสบ่ออ่อนหอมนวล

มีตั้งดอกคำแสงโสนแลดอกคำเกี้ยวเก้า

กลั่นกุญชรช่างพา

ใจไวใจใหญ่ไฝมารยา

มีตั้งดอกมะลิลาแสงอ่อน

เกียก่อนและมาเมา

เมืองเราสนุกกว่าเมืองฟ้า

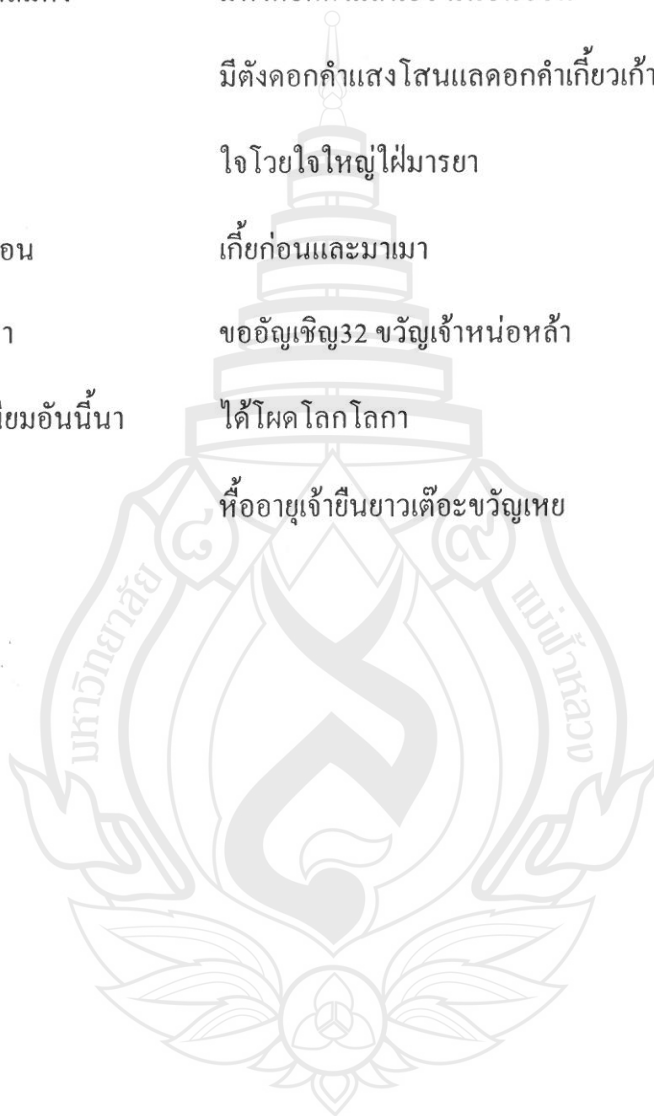
ขออัญเชิญ32 ขวัญเจ้าหน่อหล้า

จูงขอห้อมมาตามธรรมเนียมอันนี้

ได้ไผดโลกโลกา

ได้สั่งสอนกันมาเสาศษ

หื้ออายุเจ้ายืนยาวเตอะขวัญเหย

သို့သော်လည်း

သဘာဝသို့

ပျော်ရွှင်စရာ

အတွက်

ဦးစီးဌာန

ဦးစီးဌာန

ဦးစီးဌာန

ဦးစီးဌာန

ဦးစီးဌာန

ဦးစီးဌာန

ဦးစီးဌာန

ဦးစီးဌာန

ဦးစီးဌာန

ဦးစီးဌာန

ဦးစီးဌာန

ဦးစီးဌာန

ဦးစီးဌာန

ဦးစီးဌာန

ဦးစီးဌာန

ဦးစီးဌာန

ဦးစီးဌာန

ဦးစီးဌာန

ဦးစီးဌာန

ဦးစီးဌာန

ဦးစီးဌာန

ဦးစီးဌာန

ဦးစီးဌာန

ဦးစီးဌာန

ဦးစီးဌာန

ဦးစီးဌာန

ဦးစီးဌာန

ရန်ကုန်မြို့နယ်

၁၉၁၆ ခု

သို့သော် ၂၂ နှစ်ခွဲလောက်အတွင်း

[illegible]

ဒီတိုက်ရဲဝံ့သောအခါ

ဥပဋ္ဌိမာဏိဋီဝိဇ္ဇာလောကီ

နိဗ္ဗာန်တို့ပြာသော်

သိပ္ပံနက္ခတ္တ

ကျွန်ုပ်တို့ကလေးများအတွက်

ရဲဘော်ချစ်သူမိန်းမ

သို့သော်လည်းကောင်း၊

စုစုပေါင်းကြေးငွေ

စံတူစွာမူလနှင့်ဆင်

စံစစ်စစ်နှင့်ပေးပို့ရန်

အသံစုံ

ပြောစရာအားလုံး

အထောက်အကူ

பாபு பாண்டி

ပံ့ပိုးကူညီမှုများပံ့ပိုးကူညီမှုများ

သို့သော်လည်းကောင်း၊

အောက်ပါအတိုင်း ဖော်ပြပါအတိုင်း ဖော်ပြပါအတိုင်း

စာရေးသူ၏အမည်

၁၆၆၆ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၁ ရက်

အိန္ဒိယနိုင်ငံတော်

ညီမတစ်ယောက်နဲ့အတူတူပဲ

ပြောဆိုရမည့်အရာ

ရွှေစင်စာအုပ်

သုတေသနဦးစီးဌာန

သစ်စောကြီးမှာလွှဲ

အောင်မြင်စွာ

ဒို့ညွှတ်အောင်မြင်

တစ်ခုမှာလွှဲပြောင်းရန်

ကဗျာဂီတိုလေတိမတိုလျှတိဓာယ

ဘုရားသို့ဗျာလိလ်ဋ္ဌိအံ့စ

အောင်မြင်စွာ

သို့သော်လည်း

ရွှေစေ့သံသရာ

ပပ်းနီနီနီနီနီနီနီ

ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီး

ស្ថាប័នប្រឹក្សា

စာတော်တော်

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय

ကုသလသမ္ဘိဒါဒိဋ္ဌိ

သုန္ဒရီသစ်သစ်

မှီခိုနေရသူများအတွက်

အသံကွဲပြားမှု

[illegible]

လုပ်ငန်းများ

စီမံကိန်းအဖွဲ့ချုပ်

မှတ်တမ်းအားလုံးကို

ဖွဲ့စည်းသည့်ကဏ္ဍ ဖွဲ့စည်း

စဉ်အားဖြင့် ဝတ္ထုများကို

[illegible]

உயிர்நிலை

၈၁
ဒုဿာဗုဂ္ဂေါဟုဗုဒ္ဓဗုဒ္ဓဗုဒ္ဓဗုဒ္ဓ

၁၀ ပြည်စာရင်းကြီး

နာမၤသိုၣ်ဃ်လၢယုၤဝဲၤသိုၣ်ဃ်လၢဝဲၤ

အိမ်ထောင်ရေး

အဘယ်ကြောင့်လဲ

ပျော့သာကြွေသွားမိနေပြီ

ಭಾರತೀಯರೊಬ್ಬರು

အသံအသွယ်

စာအုပ်အမည်

၁။ -
 နှစ်ဦးကတိလေ့ယူငွေ ပြန်ပေး

မှန်ကန်သော သဘောတရား

တစ်ချို့ပါးနပ်ပာ

[illegible]

ရွှေကျိုက်၊ ရွှေကျိုက်၊ ရွှေကျိုက်

ဗုဒ္ဓါဋ္ဌိတိမာဏာဝိသုတ္တုမုဒ္ဒိတံ
ဗုဒ္ဓိသုတ္တုမာဏာ

ဗုဒ္ဓိသုတ္တုမာဏာ
ဗုဒ္ဓိသုတ္တုမာဏာ

ตัวอย่างสู่วัณณูกแก้วโดยหมอฮ้องขวัญในเขต อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย

พุทโร มังคะละสัมภูโต	สัมพุทโร ทิปะพุตตะโม
พุทระมังคะละมาคัมมะ	สัพพะทุกขา ปะมูญจะเร
รัมโม มังคะละสัมภูโต	คัมภีโร พุทฺสโส อะนุญ
รัมมะมังคะละมาคัมมะ	สัพพะกะยา ปะมูญจะเร
สังโหม มังคะละสัมภูโต	ทักขิณะโย อะนุตตะโร
สังฆะมังคะละมาคัมมะ	สัพพะโรคา ปะมูญจะเรฯ
สหัสสวตสหัสสีนชัย	ผู้ชำนาญจักกล่าวมังคะละพุทธา
อะติตามานีนา	ข้าจักกล่าวไขข่าว
ตั้งแต่เจ้ายังหนุ่มน้อยสาวจี	เจ้าเกิดมาหัวที่ที่ตั้งมีดังนี้
ผู้ข้าจักกล่าวชี้ไว้	เป็นตามพระโพธากล่าวไว้
หนเจนตาวิญญาณเจ้าแก้วแก่นไธ	ขามเมื่อมูเกิดเป็นคน
มีเท่าเส้นผมกวอนท่าแฝด	จึงมาแวดไว้เป็นตา
จึงจักเข้ามาตั้งอยู่ในดิน	รักษาอะหม่อมแห่งเจ้ามาก็ได้เจ็ดวัน
จึงเข้ามาฝืนจิตอยู่แล้ว	ในท้องพระแม่แก้วหน่อมารดา
อาศัยเป็นดั่งน้ำมันจอต่อมน้อย	เข้าคิดแปลห้อยที่กายา
7 วันมาลวงล้ำข้าก่ายเป็นเลือดแดง	มาชะตาทิวสา
แถม7วันไปหน้า	ข้าแตกอ้าเป็นสาขา
หากกลายเป็นจีนยี่ดียวมา	กันเทียบตา 3 เดือนมาบ่เศร้า
ดูกเต้าหน่อเป้าเปิง	บ่เที่ยงเที่ยงเชื่องขันทั้ง5

ยังบ่เป็นหน้าตาหน่อหู้ดั่ง
แถม 4 เดือนถ้วนครบดีแล้ว
หัดถาปดากัพร้อมเสี้ยง
มีผมเขียวเนียนดีเลียบล้วน
หากเทียบทันหากโง่ทุกอัน
เจ้าก็มาบิณฑน้ำ
ยังหลังบ่เข้าอยู่ในขวัญ
ทุกข์แท้หากยี้ดยาวยาย
แคว้นร้อนปากบ่ลง
ยังถนลวดไกล้เตาไฟ
หาบด้วหนักหน่วงนิ้วในใจ
ทุกข์แท้ในสามาญ
ทุกข์ล้ำเลิศกาษา
รักลูกเต้าภายใน
รีบร้อนเหตักถั่วไหวสะท้อน
ยามเมื่อแม่จักจามและไอ
แม่อีกยังหวนคั่นการทำงาน
ความร้อนปากของแกลัม
เหตุว่าลูกน้อยความจีวัง
ได้ 10 เดือนหากเทียบทัน

นิ้วตีนมือยังบ่ล้วนกัน
องค์คำลูกแก้วก็จึงมีปากคังหุดา
มีเนื้อหนังอ่อนเกลี้ยงสมสะหรี่
กันทั้ง 8 เดือนถ้วนครบแล้ว
ด้วยทั้งทุกยากนานา
เมาะกระดุกสันหลังมารดา แม่เจ้า
ทุกตัวมีมวลมาก
ยามเมื่อแม่กินอาหารกินหลายหลาก
ตกกลิ้งกลมก็มาตกใส่ไหม้
เมื่อแม่ไปตักน้ำ
เสมอเหมือนตอกอยู่ในเตาไฟหม้อใหญ่
ทุกข์สงสารบังเกิด
ของพระมารดาแม่เจ้า
ครั้นลูกแม่เกาะบ่ลูกเร็วไว
ร้อนลูกแม่เร็วไว
แม่อีกอดได้ก่อนกัน
แม่อีกยออดกลืนอาหารหลายหลาก
แม่อีกยอชิมหนาวๆค้อยห้วน
แม่อีกค้อยรักษาคำพระมาเมินมาก
มาบอกของกันมีบ่ขาด

อย่างนั้นลองคำสาเหวควาทัง

ก็ทีโอกาสมาหุบสันดานถูกต้อง

มีดไปมาขวัญก็

เด็กแล้วลูปไปมาญาติกาแห่งเจ้า

ขามนั้นเป็นแต่หน้าบุญ

เคราะห์บ่ไคลคลาสูญเปล่า

ตามธรรมกาโลกแบ่งไว้

ที่หลิกเร็วพลัน

บ่หือติดแปดข้างแห่งมลทิน

เจ้าจึงให้รำรื่องว่า อุเวี อุเวี

มาปกพันห่อแล้ว

เอ็งกล่าวว้าผีทั้งหลายว่า

กันว่าลูกสุแท้

กันพันวิสัยขามนี้

เขาก็มาขานนาเอ็น

ขามนั้นฝูงญาติกา

เขาได้หันหน้าลูกเต้า

เขาจึงได้ไปเซาะหา

ข้อมเป็นผ้าเจียดแพรจินไสเจียงจิน

หื้อคนค่าแพงมากล่าว

ผืนหนึ่งชื่อว่า ชะโพโตวิเสา

อันเกิดมาจากาขามเถา

เจ็บปวดท้องแม่มารดา

ขามนั้นแม่ช่างมาป่าวคุ้มตัว

เขาก็ก้องเห็นลูกเต้าชุกคนคน

ทำชาติหน้าอันได้พำเพ็ญมา

ก็มาประสูติลูกเต้าเหล่านุญา

เขาก็มารับรองลูกแก้วแก่นไข

เข้าไปขัดจีไกลมันและนุบล้าง

ขามเมื่อหนาวกับเย็นมาถูกต้อง

ขามนั้นเขาจึงเอาผ้าเตียดแลล้าแพ

เขาจึงเอาเข้าไปชุหวัคันไค

ววยวายผีดั้งหลายมวตมาก

จูงปากันมาจับลากเอาไป

หากเป็นลูกแก้วแห่งกูเนื้อ

แล้วเขาก็เอาลูกแก้วขอไปนอนไว้แล้วหมผ้า

อวอาน้ำป้าแห่งเจ้า

แล้วจึงเชยบาน

ผ้าเชยงคานหลายผืนวิเศษ

รีบร้อนขามงามออกวันหลายแสง

หันมาแต่ตาสะเปาไก่อ

ผืนหนึ่งชื่อว่า จิตทะจักไสแสง

ผีนึงชื่อว่าผีนินแพงหอมกลิ่น

เพราะหามาไว้บ้ำ

หื้อลูกหล้าแม่หนุนต่างหมอน

หื้อหลบทางลุ่ม

เขาพกพันลูกเต้า

แม่ก็ไปเซาะหากล้วย

แม่ชุกรวันวัน

สายดวงทานเหยลูกแก้ว

มีตัวอย่างลายคำใส่อาบ

แม่ก็มาจัดจี๊ไกล

เสื่อผ้าถายหลายผืน

แม่ก็มาเรียกหน่อเจ้า

ถึงรูดยว้ายแลเจ้าใหญ่

ถึงนายอยากกินปลา

เพราะว่ากลัวแก้วแก่นไข่วาง

ลูกไม้หรั่งหลวงหลายและนา

จึงไปหาเอาไม้มาสานเป็นอู่

ว่าสองดวงตาเหย

จักอื่อนายหล้า

แม่เจ้าอย่าได้ไปให้

นางนาฏให้แม่จักอื่อนายหล้า

ผีนึงชื่อว่าเตชะยิ่งเหลือใจโศก

ผีนึงเอาไว้ทบไว้ถ้ำ

ผีนึงเอามาปูไว้หื้อนายนอน

ผีนึงเอาไว้ห่มเมื่อยามหนาวเย็น

แม่ก็อุ้มน้ำอาบหื้อเจ้าเมื่อยามหนาวเย็น

กับข้าวข้าวๆ มาบดป้อนเจ้า

ว่ามากินเหื้อะเนอนาย

แม่เอาน้ำหยอดปากนายแล้ว หากดูถ้ำ

หื้อเจ้าช้วน

ว่าเจ้าลูกเร็วเลี้ยงเหย

ถึงกลางคืนแม่ก็มาเปลี่ยน

ใจลูกเข้าคังไฟ

พอดีกินชั้นพ่อนายก็ไปเซาะหา

แม่มารดาก็จึงมาป้อน

ของกินใดแบ่งมีหลายอย่าง

ยามนั้นนายเจ้าพ่อปีตา

หื้อแม่เจ้าคำยกยู่ว่า อ้อจา อ้อจา

เจียงก๊วกก็หลับตาดังด้ว

หลับเตื่อะสายสี่สมรเหย

ก็หลับตาเหยเตื่อะ

หลับก็หลับเหยเตื่อะเนอนาย

ที่หลับเที่ยงตาเหยลูกแก้ว

ถึงรูดยามนี้แล้ว

ช่างหล้ากำคนญาติกังวลมาบังเกิด

พ่อเจ้าก็ไปเซาะแสวงหายามาใส่

ถูรูดยามนอนแม่ก็มาเกาะกอด

กลัวผีกะเก็บมาเหาะหยอก

หมากดั่งพลูใบ

พ่อเจ้าไปดองมาแล้ว

แห่เมื่อมรบ้านนี้มา

ได้เจ้าใจรู้ซุอันอัน

อันมีดมัวดำมกใหญ่

เจ้าก็มาร่ำเรียนคุณผ่านแผ้ว

อันหนึ่งเจ้าก็มาเล็งหันวิภูตสาร

ข้าแบ่งขวัญพระนาคไว้

แม้ว่าเจ้าหลับเมื่อคืน

แม้เจ้าหลับเมื่อวัน

ปางเมื่อพระนาคไว้

อย่าได้มาติดแปดถ้อย

ยามเมื่อนางสาวและนางงาม

เจ้าอย่าได้ตาเนืองนัยไปนอก

กันแม่อ้อแล้วจึงนอนหงอยหลับไป

เจ้าก็พอเที่ยวหยั่งรู้ยากพัน

เดี๋ยวเจ้าก็มาทุกซั่มเลิสนาใจ

ก็กลัวว่าเจ้าบ่ทันใหญ่บัวบร

เหตุว่ากลัวลูกเด้ายอดหนาวเย็น

เล่นเจ้าหน่อไร่แม่ชายแพง

หื้อพ่อเจ้าไปร่ำร่ำไรไปไซ้ไซ้

แม่ก็มาคว้าเอาลูกแก้ว

ข้าจกกล่าวอุทาหรณ์หื้อเจ้า

บัดนี้เจ้าก็มากลับบาปและเวรกรรม

เจ้าจึงตั้งใจใฝ่พระธรรมบน

อันว่ารัตนแก้วเจ้าวประการ

วันนั้นมหาศาลาพระโศดาการอันใหญ่

หื้อมันเที่ยงยืนยาว

ก็อย่าได้ไปกั๊งไหล

เจ้าอย่าได้ตกใจตื่นตื่นแอ้วหลาหนีไกล

ก็หากเป็นที่บ่งบอกอิฐินาริ

กับตัวสาวน้อยๆลาดลึงลา

มากินมาตานฮิลาส่งข้าว

เจ้าก็อย่าได้เหาะหยอกเล่นหมู่อิฐินาริ

เจ้าอย่าไปหัดสูบลูลีเลอมเมียง

มันแต่มางาม

มันกองหุพาปแห่งธรรมบรรดา

เจ้าอย่าไปสูบลูฝืน

ผู้เข้าบอไว้เมื่อเจ้าบวชเป็น โยคี

ช่ออ้อจ้อยใส่กะลม

เจ้าอย่าได้เล่นหมากแก้ว

เจ้าอย่าไปตบเชิงลาและเชิงฮือ

บ่ใช้การนักบวช

เจ้าหมั่นตกหมากนับเลิกธรรมศึกษา

ทุกคำเช้าชวันยาม

มานักลองแลนักปราชญ์

ทุกวันคืนคำเช้า

เจ้าเรียนศรัทธาก็หือเรียนด้วยง่าย

หือเจ้าหลับตาริเรียนหือใจๆ

บัดนี้ นามมahamanราชศรัทธาตั้งหลาย

เขาก็มารวมกันตกแต่งดา

มาหิบบาขศรีดูงามเอาแล้ว

บิดนมแมวเป็นใหญ่สำหน้อย

ข้าอยู่ตามเรือหอมหยด

เขาก้เามาขดวงเวียนแวดล้อม

เจ้าอย่าไปหันแม่เกล้าผมเกลี้ยง

ซึ่งปาหือผิดขวัญเป็นบาป

และเจ้าอย่าไปกินน้ำเมาและสุรานั้น

กินกัญชาและเด็ดดอกไม้

อย่าไปรับเสียงจี้อื่นน้อย

เจ้าอย่าไปพะวงดังแอ้ว

และหมากรุกหมากดักกา

เจ้าอย่าได้เตะหมากดื้อและบิดบัวบาน

หือเจ้าสร้างผนุชและภาวนา

หือเจ้าหมั่นภาวนาตอบศีกษากับข้า

หือเจ้าทำกองสำรวม

เจ้าอย่าได้ประมาทหลงลืม

หือเหมือนดังพระเจ้าท่านเทศนาว่า

เขาอย่าได้อมหน่ายกายจากสงสาร

เป็นที่ไหว้แก้เทวดา

ยังวันบุปผาพรั่งพร้อมมากมวลงมีขัง

บัวงามพรั่งแผ้วเป็นแถว

ข้าปวงดอกสร้อยหากห้อย

ขามกลั่นหอมขยี้กัณฑา

มีดังดอกกาเกตุแก้ว แสง บัณชร

ดอกสารภีหอมช้อนอรอ่อน

จำปีมีดังจำปามะลิลาช้อย

เขาหอมมาร้อยขยายเป็นถ้อย

มีดิกสลิดสลักและสัณฐาน

มีดังเกียกกาบอำและหมู่จิ้งสวน

หากมีพร้อมแล้วคู่สังนาคา

ขอขวัญพระนาคกล้าจูงมาดม

บัดนี้เนาผู้ข้าน้อย

บัดนี้เนื้อแม่ออกศรัทธา

มีดังเค็กหญิงชายและตึงจำแฉ่วเฒ่า

เหมือนเมงมดเม่าเมงมาย

มานั่งเรียงหน้า

ใส่ขันน้าวดอกคอกไม้และลำเทียน

มาแล้วก็ประดับเป็นลูกแก้ว

มีทั้งคนหลวงหลายเหลือแหล่

เสียงตะแหลบตะหลาบเป็นสาย

บ่หลังสังระรินระรม

มีตัวน้อยหนานสิกใหม่แห่นาคาน

พ่องก็มาเมาเหล้า

ดั่งนางสาวงามเข้ยมพ้อผ่น

หมู่สาวน้อยป่ออ่อนเพิงหา

กาบอำหอมใจจ้ออยู่เนืองๆ

มากมีบ้าน้อยคู่เจืองคาน

ผุดเบ่งบานจ้อยจ้าน

มีดังคอกมะลิวัลและเกียกเกตุแก้ว

เขาก็เอากันมาตักแต่งคากันถ้ำ

มีดังแหวนธรรมรงค์ชุกสอดสร้อย

จักเรียกขวัญพระนาคเจ้าว่ามามา

ก็มีมากหลวงหลาย

ก็มามุงทำนท้าว

เขาก็มาหยาดเยียงขยายเป็นผ้า

แต่งขันบุปผามธุราชาดวงดอก

เขาพากันวนเวียนไปนิมนต์เจ้า

หากถึงาม

มีกลองแห่สะบัดชัย มีตบมะผาบ

พ่องตบมือได้ พ่องฮังดินหงายและตั้งมาดู

ปูนดินิยมเจืองไซ

ก็มาเป็นมหาพานแหนแห่เจ้า

วิ่งวิดเข้าออกตามทาง

คอสื่อล่อชุมชาย

มีดั่งคนเรียงหลายแควดเข้ามา	แห่นแห่เจ้ารอบไปมา
เพื่อว่าบ่หื้อเจ้า	มีความโศกาอันมาถูกต้อง
พากันมานั่งล้อม	เพื่อหื้อเจ้าชื่นเชยบาน
แถมวันพุกเช้า	เพิ่นจักเอาเจ้าไปหว่าน
เข้าไปสู่อารามบ่เศร้า	ไปสู่ท่านเจ้าครูบา
วิสาวันทาขอพร	ทุกภาระเถียงทองพาเรียกผาดๆ
งามบ่น้อยแก่ขึ้นว่อน	วันพุกเช้าเจ้าจักคาไว้
ยังเครื่องสายสร้อยสังวาล	ตัดพุดจีบคำเครือสะวัน
เจ้าจักได้อู่กาวนา	หื้อทุกข์ได้ตาผาย โศคนุษย์โลกเมืองคน
บัดนี้นามุลศรัทธา	เขาก็ตกแต่งขันหลวงมงคลอันนี้ไว้ถ้ำ
หื้อผู้ข้าน้อย	เรียกร้องขวัญพระนาคเจ้าว่ามา
มาจตุราภุตาเหย	ขอหื้อขวัญเกศาเส้นใหญ่เส้นน้อย
ขอหื้อขวัญกึ่งก้อยเส้นนิ้วมือนาย	หื้อมาตึงขวัญผึ่งผายแผ่ลม
หื้อมาตึงขวัญสองถ้อยแก้ม	พรั่งพร้อมอยู่อันนั้น
มาตึงขวัญหัวแห่งพระจอมธรรมลูกเต้า	ตึงขวัญหัวใจแห่งเจ้าจูงรีบเร็วมา
32 ขวัญอย่าไปอยู่ที่คองน้ำหนา	ขวัญเจ้าอย่าไปอยู่จึ่งไม้มีงมพ
แม้ว่าขวัญเจ้าไปอยู่	เมืองอุดรทุ่งเขตห้อง
ที่ประเทศทองอมรโกนา	แม้ว่าขวัญเจ้าไปวิเทหะ
กลางหลายหลืบห้วย	ข้าเรียกร้องเอา 32 ขวัญพระลูกแก้ว
จูงรีบเร็วพลัน	ขวัญเจ้าอย่าไปผายผัน

เดินเที่ยวเที่ยวเล่น	สนุกตื่นเต้นแอ้วเหาะเหินเดิน
ขวัญเจ้าอย่าไปอยู่	ที่รู้เขาเงินหลิบถ้อย
หลังผาหลังจ้อยค่านคงรี	เป็นเพื่อนเสียหมีพงคงและช้างเถื่อน
ขวัญเจ้าบ่มีเพื่อนก็ช่างตกใจ	มีแต่เสียงสัตว์ในร่ำร้อง
เสียงสนั่นก้องทั่วคงรี	มีดังนางนินและหิ้งห้อย
เกาะก้านกิ่งข้อยโศโอยคราง	เกินกองวางเสียงแหล่
เดินเลาะเลียบเขาเขียว	เป็นหาดเขียวใหญ่กว้าง
ขวัญเจ้าอย่าไปก็คิดใจไฝอ้าง	ไปอยู่ป่าข้างคานคงขวาง
แถมกวางทะเลาพรานเก็บถูกข้อง	เสียงเสือโคร่งร้องเยือกเย็นร้อง
ขวัญเจ้าอย่าไปเดียวหลงไหล	อยู่ในดงไพรมืดเศร้า
ที่พระพุทธรเจ้าบ่ไว้ศาสนา	มีแต่หินผาล้อมถ้ำ
หญ้าแฝกลมพัดแยกกวัดไกว	เห็นแต่ใบเมือกล่อม
มัวมีดอ้อมก้อยด้อย	ขอคูร้อยเป็นที่หมองหม่นเศร้า
32 ขวัญแห่งเจ้า	อย่าไปส่งสมองไทย
กองใหญ่กองเด่นไร้เป็นเปี้ยว	เห็นแต่ทุ่งเขียวๆ จุ่มขอบฟ้า
ลมหนด้าฝาดองเตียน	เมฆมูเลื่อนไปลูกคลื่น
ป่วนแตกตื่นตกใจ	อาลัยตื่นเสียงมีเสียงดังคะคั่น
อยู่วันนั้น 32 ขวัญเจ้า	อย่าไปอยู่ที่ดงหน้าหนา
ขวัญเจ้าอย่าไปอยู่กำนาแม่น้ำใหญ่กว้าง	ที่สระป่าด้างที่ป่าบัวตอง
32 ขวัญศรีอรุณรุ่งริบมาเดื่อเจ้า	32 ขวัญเจ้าจูงมามาก่อนเดื่อ
ตะกายาสมากะตาจิตตะ	วิญญานสะโหติ

คั้งนี้ 32 ขวัญพระนาคเจ้า
ผู้ข้าจักน้อมถวายยังเครื่อง
เครื่องครัวเลขเขาคดแต่งห้าง
จึงมาหีบบายศรีแต่งไว้
รับขายตามใส่ถาด
ถอกน้ำอ้อยอ่อนหวานใน
ขอมาสนิทคว้อ้อมด้อม
มา 32 ขวัญ
ก่อนเจ้ากินข้าวแล้ว
อันว่าน้ำอันนี้น้ำ
ต้นลำเลิศเจียงคาน
หื้อลูกได้กินตามกัน
ได้ร่มฟ้าแลหส์ดี
กินน้ำบ่แก้วใสเจียงคานนี้

ขวัญเจ้ามาพร้อมแล้ว
โกชนะเลขคู่สิ่งอันเสวย
ใส่ขันอันกว้างหลายภาทิ
เจาะตามได้เจียงงาม
มีดั่งข้าวหนมปากแลข้าวหนมมูน
กินตามใจอย่าหมองหม่นข้อง
อยู่สวรรค์เสวยก่อนเตื่อะ
พระนาคเจ้ามาคู่เข้ากับขวัญ
ก็มากินน้ำอุตกังสรณัง
เป็นน้ำพระพุทธตันประเสริฐ
ได้เอามาปฏิสนธิฐานตั้งไว้
หากคนในได้กินก็มีใจบานเก่งกล้า
32 ขวัญเจ้าจูงมา
คู่ข้าวคู่ขวัญเตื่อะ

သန္တရလင်္ကေ

ဣန္ဒြေမာဏသမ္ပတော

ဣန္ဒြေမာဏသမ္ပတော

ဣန္ဒြေမာဏသမ္ပတော

ဣန္ဒြေမာဏသမ္ပတော

ဣန္ဒြေမာဏသမ္ပတော

ဣန္ဒြေမာဏသမ္ပတော

ဣန္ဒြေမာဏသမ္ပတော

ဣန္ဒြေမာဏသမ္ပတော

ဣန္ဒြေမာဏသမ္ပတော

ဣန္ဒြေမာဏသမ္ပတော

ဣန္ဒြေမာဏသမ္ပတော

ဣန္ဒြေမာဏသမ္ပတော

ဣန္ဒြေမာဏသမ္ပတော

ဣန္ဒြေမာဏသမ္ပတော

ဣန္ဒြေမာဏသမ္ပတော

ဣန္ဒြေမာဏသမ္ပတော

သန္တရလင်္ကေ

သန္တရလင်္ကေ

သန္တရလင်္ကေ

သန္တရလင်္ကေ

သန္တရလင်္ကေ

သန္တရလင်္ကေ

သန္တရလင်္ကေ

သန္တရလင်္ကေ

သန္တရလင်္ကေ

သန္တရလင်္ကေ

သန္တရလင်္ကေ

သန္တရလင်္ကေ

သန္တရလင်္ကေ

သန္တရလင်္ကေ

သန္တရလင်္ကေ

သန္တရလင်္ကေ

ဆွေ၍ ဂြိုဟ်

သန္တာပျော်စရာ

အကတော်ပျော်စရာ

အပျော်စရာတော်

ဆွေ၍ ဂြိုဟ်

သန္တာပျော်စရာ

အကတော်ပျော်စရာ

အပျော်စရာတော်

ဆွေ၍ ဂြိုဟ်

သန္တာပျော်စရာ

အကတော်ပျော်စရာ

အပျော်စရာတော်

ဆွေ၍ ဂြိုဟ်

သန္တာပျော်စရာ

အကတော်ပျော်စရာ

အပျော်စရာတော်

ဆွေ၍ ဂြိုဟ်

သန္တာပျော်စရာ

အကတော်ပျော်စရာ

အပျော်စရာတော်

ဆွေ၍ ဂြိုဟ်

သန္တာပျော်စရာ

အကတော်ပျော်စရာ

အပျော်စရာတော်

ဆွေ၍ ဂြိုဟ်

သန္တာပျော်စရာ

အကတော်ပျော်စရာ

အပျော်စရာတော်

ဆွေ၍ ဂြိုဟ်

သန္တာပျော်စရာ

အကတော်ပျော်စရာ

အပျော်စရာတော်

ဆွေ၍ ဂြိုဟ်

သန္တာပျော်စရာ

အကတော်ပျော်စရာ

အပျော်စရာတော်

ကလေးသင်္ကေ

စွဲကောဏ္ဍာဗျူဟာ

ဓမ္မစိတ္တိယသုတ္တံ

ရွှေဝံ့အသွယ်

ಬಾಲ್ಯದಿಂದಲೂ

အောက်ဖော်ပြပါအတိုင်း

အောင်မြင်စွာ

ညောင်ဦးရွာသို့

စိတ်ဝင်စားမှုများ

ကရင်လူမျိုးတို့၏အမည်

မှတ်တမ်းအားဖြင့် ရှေ့တွင်

ကြေးစာမှာဝပ်နာ

စာလဉ္စာသေသတရားစာ

စာအုပ်အသစ်

ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး

မောင်ကြီးဘဝ

1
ဖော့ဇ်ဗျာဝ

သက္ကရာဇ် ၁၃၁၆ ခု

မှတ်စုအရပ်

လောကီအကျိုး

စာအုပ်ပေါ်တွင်စာရေးသူ၏

၁၆၆၆ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁၀ ရက်နေ့၊

ဒုတိယအကြိမ်

လိမ္မော်သစ်

မာတုဗြာဟ္မဗူတိယော

၁။ ဤစာချုပ်အရ နှစ်ဦးစလုံးသည် အောက်ဖော်ပြပါ အချက်များကို လိုက်နာရမည်။

အမှတ်စဉ် ၁၂

ငါ့အတွက် ဘာလဲ?

မိမိတို့အား နားလည်စေရန်အတွက် နားလည်စေရန်အတွက်

සුභ්‍රිතාටේස්ටේෂන්

ဦးစွာ ကြားနားလိုက်ပါလျှင်

အစီအစဉ်အရ နေရာအလိုက် အသုံးပြုမှုများကို စီစဉ်ပေးပါမည်။

မောင်နှမတို့အားလုံးအတွက်

ကျွေးမွေးမှုပုံစံ

တိဗာတိုဏ္ဍိဋ္ဌေဗျ

အမှတ်ငါးဆယ့်ငါး နှစ်လျှောက်အတွက်

ଆପୋରାଜିତ

အိမ်သို့ရောက်ရှိ

ဖွဲ့စည်းဥပဒေ

၆၈။ သူ့အားလေဘယ်သူ?

စီးပွားရေး

ပြည်သူ့ကျွေးမွေးရေး

လက်မှတ်စာရင်း

စိုးကြီးနားသွားပြီ

ဝါးကွေ့တာမျိုး

စံဒီဇယျာ

ရဲဘော်တော်ကြီး

ပြည့်စုံစေရန် ပြုစု

အဘယ့်ကြောင့်လဲ

ငါ့ဇာတိနေ့မှာ သက္ကရာဇ်အသစ်

မိမိတို့အားလုံးအတွက် အကျိုးရှိစေရန်

၇။ နေ့စဉ်အားဖြင့် နေ့စဉ်အားဖြင့်

အသက်လေး

ဤစံချိန်စာညွှန်းကမူ

ထေးပွေးချွေးချွေး

සිංහල භාෂාවේ ප්‍රධාන

විද්‍යානායකයෙකි

ဤစာချုပ်သည် နှစ်ဦးစွာ လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့ပါသည်။

မေတ္တာအောင်မြင်စွာ

အောက်ပါအတိုင်း ဖော်ပြပါသည်။

ဘာကြီးပေါ်ဦးပါက

အဖွဲ့ဝင်ကံအသွယ်၍ နှစ်စဉ်

၁။ ရှစ်ခုတည်း

ប្បវត្តន៍ប្រាសាទបាវ

၁၆၈၃ ခု ဝါဆိုလပြည့်ကျော်

စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများ

ဥပစာလေးခုခံယူခြင်း၏အသွင်ကောင်းမှု

နိဗ္ဗာန်ဝိသုဒ္ဓိ

အောက်ပါအတိုင်း ဖော်ပြပါ အချက်အလက်များကို အခြေခံ၍

လှူစော့ဦးမိုးမေတ္တာ

ဟိန္ဒူဗေဒဗေဒနာမိတ္တိ

အောင်ကျော်ဦး

သုတေသန အတွက် အသုံးပြု

ဒုတိယအကြိမ်

ဘာမှီ၍သမ္ဘာလောကဗျာ

ဒုတိယအကြိမ်

စော်လံခံကျာတလမ္ဗာယွေ

[illegible]

သုဗျတ္တိဂဏှိ

ဖွဲ့စည်းပုံ

မေ့လျော့သွားလျှော့

ဟံ့ဗွဲးဂါဇာဝ်

မင်းသားတို့၏အမည်

ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶಯಾನ

စောမာဒေဝာနွေိဗ္ဗိဒေဝာ

စံသောဇာတိသမ္ဘာတိလောကဗျာတ

အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု

အမှတ်(၁)အထက၊ နေပြည်တော်

စော်ဗိုလ်ကြီး

စိုးဝင်းကျွန်း

စော့ပါးလှလှစွာ

အသံသယရှိစေရန်

စောင့်ရှောက်သည့်နေ့စွဲ

စောဗိုတီဝေါ့ကမ္ဘာလူ

ဒို့စါတံတရောစီ၊ ပြဿ

ငွေသုံးစရာလေးကလေးနဲ့ပဲ

භාණ්ඩාගාර

ဝံ့နာဒွေးကြွေဗျှ

စီးပွားရေးဦးစီးဌာန

ආපොද්‍රිච්ඡතස්සුඤ්ඤා

ಪ್ರಶ್ನೆ: ೧

အာရှအာဖရိကလမ်းညွှန်

စီမံခန့်ခွဲမှု ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ

စစ်ချိန်က ဗြိတိသျှတို့က နယ်ချဲ့စနစ်

ကလေးများအတွက်

ပင်စီလေးကြွသုံးမှာလည်း

ကုသလန္တုဉ္ဇကဗျ

စီမံကိန်းဌာန

ရဲဘော်အများကြီးတို့က

စံနှုန်းပြန်

မာန္တလွှဲရက္ခိယာနျံ

စော့ရွာ၊ သက္ကရာဇ် ၁၁၁၁ ခု

စာရင်းအကျဉ်းချုပ်

५५५

മോളം കൂടുതൽ

အစဉ်အလာသိက္ခာနှင့်

စိုးစောလှိုင်၊ သံဃာ

မျှော်တောကြီးစုစီမံခန့်ခွဲရေး

မောင်မြသန့်ညွှတ်စေလို့မ

ဥကသဒ္ဒါလိပ်စာအုပ်

စံပို့ဆွဲခြင်းစာမျက်နှာ

သောဇာတိသုတ္တံ

စာအုပ်အမျိုးအမည်

ဒီစာအုပ်ကလေးကလေး

အစောဆုံးကတည်းက သိကြားကျိပ်

အလောင်းကောင်ဆွေ

စီမံကိန်းဦးစီးဌာန

ပဲခူးမြို့နယ်၊ နေပြည်တော်မြို့နယ်၊

စော်ဇော်၊ နွဲ့ဇော်၊ ဂျာလ်နယ်

အိန္ဒိယနိုင်ငံ

အာဇာနည်ရွှေသိင်္ခါ

ಪುನಃ ಪರಿಶೀಲನೆ

ප්‍රකාශිතයෙහි ප්‍රකාශ

အာဇာနည်တော်မြောက်

အောက်ဖော်ပြပါအတိုင်း

பித்திராநெய்யை உண்பது

စာသင်ချုပ်ကြီး၏လက်မှတ်

ကျေးဇူးတင်စွာဖြင့်

ဟူသောအခါ

ಪ್ರಬಂಧ

ကဏ္ဍမုန့်သမ္ဘ

ရွှေဝိသုဒ္ဓိ

ရွှေဝိသုဒ္ဓိသမ္ဘ

ဝိသုဒ္ဓိသမ္ဘ

သုတ္တံသမ္ဘ

သုတ္တံသမ္ဘ

သုတ္တံသမ္ဘ

သုတ္တံသမ္ဘ

သုတ္တံသမ္ဘ

သုတ္တံသမ္ဘ

သုတ္တံသမ္ဘ

သုတ္တံသမ္ဘ

သုတ္တံသမ္ဘ

သုတ္တံသမ္ဘ

သုတ္တံသမ္ဘ

သုတ္တံသမ္ဘ

သုတ္တံသမ္ဘ

သုတ္တံသမ္ဘ

သုတ္တံသမ္ဘ

သုတ္တံသမ္ဘ

သုတ္တံသမ္ဘ

သုတ္တံသမ္ဘ

သုတ္တံသမ္ဘ

သုတ္တံသမ္ဘ

သုတ္တံသမ္ဘ

သုတ္တံသမ္ဘ

သုတ္တံသမ္ဘ

သုတ္တံသမ္ဘ

သုတ္တံသမ္ဘ

သုတ္တံသမ္ဘ

သုတ္တံသမ္ဘ

သုတ္တံသမ္ဘ

သုတ္တံသမ္ဘ

သုတ္တံသမ္ဘ

သုတ္တံသမ္ဘ

သုတ္တံသမ္ဘ

ဒို့လွင်ဒွင်လွင်
ပွဲစင်ဆင်ဆင်
သီတင်းသီတင်း
ပွဲစင်ဆင်ဆင်

သုတဉာဏ်တို့
သောတဉာဏ်တို့
ဒို့လွင်ဒွင်လွင်
ပွဲစင်ဆင်ဆင်

တောတောတော
ပွဲစင်ဆင်ဆင်
သီတင်းသီတင်း
သောတဉာဏ်တို့
သောတဉာဏ်တို့
သောတဉာဏ်တို့

သောတဉာဏ်တို့
သောတဉာဏ်တို့
သောတဉာဏ်တို့

သောတဉာဏ်တို့
သောတဉာဏ်တို့
သောတဉာဏ်တို့
သောတဉာဏ်တို့

သောတဉာဏ်တို့
သောတဉာဏ်တို့
သောတဉာဏ်တို့
သောတဉာဏ်တို့

သောတဉာဏ်တို့
သောတဉာဏ်တို့
သောတဉာဏ်တို့
သောတဉာဏ်တို့
သောတဉာဏ်တို့
သောတဉာဏ်တို့

သောတဉာဏ်တို့
သောတဉာဏ်တို့
သောတဉာဏ်တို့

คำเรียกขวัญนักศึกษาใหม่ หรือผู้มาเยือน โดย นายสิงห์แก้ว วงศ์มูล อ. เมือง จ. เชียงราย

พิธีอัญเชิญขวัญนักศึกษาใหม่มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ประจำปีการศึกษา 2544

อาจจะใจโส อาจจะใจโย

อาจจะมั่งกะโล อาจจะ ใน วันนี้ ก็เป็นวันดี

วันลำเลศ ดูประเสริฐ โสกา

เป็นวันศาสดาตนท่านแผ้วผ้า

แป้แล้วฝูงหมู่ไพร มั่น

วันนี้ก็เป็นวันพญาพิมพิสาร

เป็นเจ้าขึ้นนั่งเกล้าสวย รุ่งเรือง ไสสะอาด วันนี้ก็เป็นวันนักปราชญ์เจ้า

เข้ามาร่วรรวมกัน

เป็นวันพระเวสสันดรองค์คำตนเป็นเจ้า

เสด็จเข้าสู่เมืองเก่านครชัย

วันนี้ก็เป็นวันมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

พร้อมใจตั้งมวลมานั่งหน้า

มีอยู่พร้อมถ้ำก็สร้างชันบายศรี

มงคล ชันใหญ่ ขอบกว้าง

เพื่อจะมารับน้องใหม่เจ้าเข้ามาสู่มหาวิทยาลัย

ลูกหลานพรั่งพร้อมน้อมด้วยอาหารตั้งใจ หัวขวัญ 32 ขวัญ แห่งตั้งเจ้าและนาย

พากันกระจายร่นหนือออกมาฮ้อง

ยามเมื่อมาหันหน้ากัน บิไซไฟไชน้อง

ต่างคนต่างฮ้องต่างแดนดิน

บางผ้องก็เป็นแม่ญิง บางผ้องก็เป็นผู้ชาย

มีมากปวงหลวงหลายถ้วนหน้ากัน

ที่สถาบันมหาวิทยาลัยแม่ฟ้า

มานั่งน้อมหน้าจูงคน มาฟังผลข้อสอบ

มาประกอบวันครูพร้อมแสดงความกตัญญู

ต่อครูบาอาจารย์ คณาจารย์ผู้สอนสั่งถ้อย กันถึงตะวันแลง ตะวันหลวง

จะคำลงมาอาบมอย

ก็เอาสายสิญจ์ห้อยไว้จูงคน

ก็เป็นฝ่ายด้ายมงคล

อันประเสริฐที่บังเกิดเป็นชันบายศรีบ่เศร้า

ฮืออาจารย์ครูบาแก้วนี้เล่า

มาฮ้องขวัญลูกแก้วจูงคน

32 ขวัญเจ้าอย่าไปล่าไปเล่า

ขวัญเจ้าจะไปอยู่ก้างป่าจะไปล่าก้างตง

อย่าไปอยู่ปงป่ากุย ขวัญเจ้าจะไปตกเหว ยิ่งจ้อยอย่าไปอยู่ฮ่อมห้วยและในดอย

ขวัญเจ้าอย่าไปอยู่กบผีตามอย และผีฮือคอย และผีปกกะโล้ง อย่าไปอยู่กบกระต่ายนอนโมง

อยู่ในป่าตง อย่าไปกบเสือ อย่าไปอยู่กบหมี อย่าไปอยู่กบวอกก้างนางอาย

ที่พากันวิดวิ่งเล่น 32 ขวัญแห่งเจ้า

อย่าไปทะเลทุเลนไปวิ่งเล่นเล่นกะเผือย

32 ขวัญเจ้าอย่าไปอยู่กับนกเงือก แยก และนกแก้วเมย อย่าไปอยู่กับนกฟอสเฮย
 และนกจ้าวต้น ที่มันจ้งขันฆ่าสุนัข ยามเมื่อไปไม้ลวงลงจอย
 อย่าไปอยู่ 8 ดอย 8 เสา และดูเดือน เล่ากะช่างว่าเป็นลม เป็นฝน
 บางเตือกก็เป็นลมใหญ่ กิ่งไม้หักใส่บนหัว หยั่งมากลัวเหลือขนาด
 บัดก็ฟ้ามาเมบมามาบ อยู่ปายบนเสียงกงธนู อินพรหมก็ข้ามาดังอยู่คิดครั้นคาครั้น
 หนึ่งหัวสะดุ้งตื่น ฝนปรอย ชะใจเหลียวมองมาชั่วห้อง
 ส้อมาร่วมกันศึกษา ส้อมีอนปีเหมือนน้อง
 ส้อมักกันเหมือนญาติ ขวัญเจ้าทั้งหลายอย่าไปอยู่ไกล
 แห่งฮ้องส้อมาอยู่ที่มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง อย่าได้หลงสู่ฮ้อง แต่ต้องแม่จัน
 และแม่สาย หลายหน้า อย่าไปอยู่ในเขตพม่าและชายแดน
 จะมายามเจ้าอย่าไปอยู่เวียงเก่าอำเภอยะโฮงแสน ผ่อตะวันแลงลับเหลี่ยมหม่าฮ้อย
 ลับเหลี่ยมน้อยเหลี่ยมน้อยเขาพระสุเมศเมรุหัวขวัญ 32 ขวัญ อย่าไปอยู่ที่อำเภอยะโฮง
 ฝนตกน้ำนองออกท่วมบ้านก็กลัวไปตายจมน้ำ ขวัญเจ้าอย่าหนี
 หน่อไม้เรียง อย่าไปอยู่อำเภอยะโฮงเขตช่อง อย่าไปอยู่ กับพี่น้องที่ขุนตาล
 มาเดอะ 32 ขวัญเจ้า เจ้าอย่าไปสะดุ้ง อย่าไปอยู่ที่เชียงรุ่ง
 และเขตเวียงชัย ตั๊พญาเม็งราย และป่าแ่งและป่าแดด ขวัญเจ้าอย่าได้พัดแวตเตง
 ไปอยู่ที่เชียงคำ เมืองปง และเชียงม่วน ส้อมีรับตัวมากะตำบุญ อย่าไปอยู่อำเภอยะโฮง
 และอำเภอดอกคำใต้ ขออย่าไปจวนกันฮ้ายไปเล่นบ่าว เล่นสาว
 อย่าไปอยู่จังหวัดพะเยา บ้านกว๊าง 32 ขวัญอย่าไป จวนกันเล่นน้ำกว๊าง
 จงส้อมีรับเร็วไว อย่าไปอยู่อำเภอยะโฮงเขตช่อง
 อย่าไปอยู่อยู่กับพี่น้องตี อำเภอยะโฮงกันมาถึงแม่ลาวปากทาง 32 ขวัญ ได้ยินแล้วเล่า
 ก็ส้อมีขวัญเจ้ารับมาเวย เวย ก็ส้อมีมายามเจ้าอย่าไปอยู่เวียงป่าเป้า
 แม่สรวย แม่ชะจานเลยไกลบ่ใจไกล ขวัญเจ้าอย่าหนีไปอยู่จังหวัดเชียงใหม่
 และลำพูนตั้งลำปางและเมืองแป้ เมืองน่าน อย่าได้หนีออกบ้านไปสู่กรุงเทพมหานคร

จูงปากันมานอน มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงที่นี่ ชวัญเจ้าอย่าไปหลบสี่หนีหน่อตังได
ขอร้องฮื้อเอาอกเอาใจครูบาอาจารย์เป็นเจ้า จะไปกินยา จะไปกินเหล้า
จะไปเข้าในคลับในบาร์ อย่าไปคิง อย่าไปฮา จะปากันไปแอ่วเดินวิดวังเต้น
บ่ควรทำถึงพ่อถึงแม่วงศ์คำเลี้ยงใหญ่ จูงเอาใจใส่การศึกษา
จะได้เป็นครูบาภายหน้า สมนักบมมหาวิทยาลัยแม่ฟ้า
ฮื้อเป็นลือท้าวหน้าเขตเมืองไทยก่อนเน้อ

ဝါဒသံသယတို့ကို

မဟာဝိဇ္ဇာလျှောက်

မန္တလေး

မန္တလေး

ဝါဒသံသယတို့ကို

မဟာဝိဇ္ဇာလျှောက်

မန္တလေး

မန္တလေး

မန္တလေး

မန္တလေး

မန္တလေး

မန္တလေး

မန္တလေး

မန္တလေး

မန္တလေး

မန္တလေး

မန္တလေး

မန္တလေး

မန္တလေး

မန္တလေး

မန္တလေး

မန္တလေး

မန္တလေး

မန္တလေး

မန္တလေး

မန္တလေး

မန္တလေး

မန္တလေး

မန္တလေး

မန္တလေး

မန္တလေး

မန္တလေး

မန္တလေး

မန္တလေး

မန္တလေး

မန္တလေး

မန္တလေး

မန္တလေး

မန္တလေး

ตัวอย่างคำสวดโดยหมอขวัญในเขต อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย

พุทโธ มังคะละสัมภูโต	สัมพุทโธ ทัพพะตตะโม
พุทโธ มังคะละมากัมมะ	สัพพะทุกขา ปะมัญจะเร
ธัมโม มังคะละสัมภูโต	กัมภีโร พุทฺธโส อะนุญ
ธัมมะ มังคะละมากัมมะ	สัพพะกะขา ปะมัญจะเร
สังโฆ มังคะละสัมภูโต	ทักขิณโย อะนุตตะโร
สังฆะ มังคัลลิกัมมะ	สัพพะโรคา ปะมัญจะเรฯ
เทพกรไกรสรดอกไม้	ผู้ข้าหาได้หากเหมือนวันนี้
ชัยดิถีเลิศล้ำแก่กล้า	ตามอาจารย์ผู้ข้ากล่าวไว้ว่า
วันทาวนัสนา	ข้าชั้นขอแลกตั้งคาถา
ขออัญเชิญท่านเท้าแกร่งไกรเสริญ	เป็นอริยะปฐะเสนเกียง
สืบนี้กราบไหว้ขอกรเป็นหมอ	เดินจรหนไกลแหล่งหล้า
ได้ลุ่มฟ้าหากบูชา	ยังมีหมอผู้ช่างเรียกขานร้อง
ช่างสืบสอนเอาขวัญ	มีตั้งญาทะกุละมารยา
และปู่กามภะคัณหาเลยสองเฒ่า	สองอัสัญตาอันแลกทางเอา
ก็กล่าวเรียกขวัญนายว่าออยมอย	แม่เนื้อขอดกั๊วขาวโอยเจ้า
มาละทุกขเวทนาไว้หื้อ	พ่อแม่สองเฒ่าได้เป็นเวทนา
จึงใช้ขามมือหนึ่งไปเอาดินแต่เก่า	คิดเนื่องด้วยกันมาเหตุนี้หนา
เขาได้มาเป็นแล้ว	ดิจึงแตกเป็นสารแต่งใจะบาน
หากผู้เสื่อผ้าแต่งดาไว้ถ้า	มีตั้งซ่อนแว่นหวีเขาก็หามาไว้ถ้า
ตามธรรมเนียมเช่นปญจัน	หากแห่งเจ้าบ่แตกม้าง

เจ้าอย่ารับอ้างเล่าเมียบน	ยังมีหมอผู้ช่างเรียกช่างร้อง
ช่างสืบซ่อนเอาขวัญ	มีดงยาทะลุทะมารยา
และปู่ถามกะตั้นหาเลขสองเฒ่า	เหมือนรู้ขวัญอัญเชิญ
เพราะบ่ได้เน้นซ้ำวังถ่องได้	เหาะเหินเป็นหมอเดินดงหนไกลแห่งห้อง
ขออัญเชิญขามารยา	จูงมาตันพร้าวพร้อม
นั่งล้อมเสทสุรา	หื้อข้าได้หยาด
ฝั่งทางท้ายเจ้าจูงเที่ยวหากัน	หันได้หยาดป้างทางขวา
จูงหื้อขวัญเข้มกล้า	กันห่อนข้าได้หยาดดังหลังไปตั้งหน้า
กินอิ่มแล้ว	เจ้าจูงมีแรงมยุษ์ลุ่มฟ้า
ต้องไฟเควแฝง	แป้งมัดมือเดียวหื้อถ่วงเลี้ยง
หื้อมีเศษฤทธิ์เสียวว่าประมาณ	กินอิ่มแล้วเจ้าจูงเดินสานตาม
ปฎิญาณอาการข้าไหว	ขอหื้อ32ขวัญแก้วแก่นไธ
อย่าได้แตกพร้อมสานเข้าบาย	แม้ว่าขวัญเจ้าไปอยู่ขอบฟ้า
ตามเวตงสาก็ขอหื้อขวัญเจ้ามา	แม้ว่าขวัญเจ้า
ไปอยู่ป่าไม้ศรีดงหนาเถื่อนถ้ำ	ก็ขอหื้อขวัญเจ้ามา
แม้ว่าขวัญเจ้า	ไปอยู่ขอบฟ้าที่มีสังกิ้นที่
ที่พื้นดินใหญ่กว้างอันทัดที่นั่น	บไซเป็นที่พระเจ้าสมภาร
อมโกญานก็บ่พะเกิด	บ่เชิงชมพุลู32ขวัญเจ้า
อย่าไปโสกทุกข์ชนชุก	หงุนเหงาขงซัดเมืองเรา
ที่ไกลและที่ใกล้	พ่อหมอเฒ่าจูงไปตวยหาจูงไปตวยหา
เอามาได้แล้วจึงเอามาฝากไว้	ที่เสาร์เรือนมมงคลเลานี้ก่อนเทอญ

มาพุทธโธมา ธมโมมา สังโฆมา

သန့်ရှင်းစွာပြုစုထားသည်

ရန်ကုန်မြို့နယ်၊ နေပြည်တော်

ရက်စွဲရက်စွဲ နေ့ရက်စွဲ

உதாரணம்: உதாரணம்

တၢ်အသးသးအသးအသး

၁၁၅၂ နှစ်လေးတွင်ပါသော

ပွင့်စိမ်းစားနပ်ရိက္ခာ

ပျော်စရာကောင်းတာတွေ

စံဖိုပ်ဖိုပ်ကွဲ၍ကွဲ၍

အခြေခံစာအုပ်အတွက် အသံဖတ်

၂။ အမည်ပြုစာပေအသစ်များ

အေးမြစေရန်အတွက်

ဗုဒ္ဓဗျာဓိသုတ္တံ

တို့၏အားကိုးရာ

၅၆၆ - သံသရာ

၇၅၆၁၂၃၄၅၆

သရုပ်ဆွဲသူ: ဦးစိုးဝင်း

သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ ဗုဒ္ဓံ ဗုဒ္ဓံ

သင်္ဃာတိပဋ္ဌာန်းသင်္ဃာတိ

သိက္ခာပုဒ်များနှင့်ပတ်သက်၍

ကျေးဇူးတင်စာတမ်း

ချစ်သိလို့လမ်းကွေ့လျှော

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय

ဆံ့နွဲ့အင်္ကျီကပ်လေးကြွေကြဲလို့

၁၈၆၆ ခုနှစ်

လေ့လာကြည့်ရအောင်

အသံသယရှိသောကြောင့်

ရပ်ကွက်အတွင်းရှိ

ရဲစွဲ၍ကမ္ဘာ့ဗြိတိသျှ

အသံ: ခြေထောက်ပေါ်

စိုးရိမ်စရာမရှိပါဘူး။

ရွှေဘိုမြို့နယ်

အသံသယရှိစေရန်အတွက်

ආගම ප්‍රකාශනයක්

စစ်ဆေးသည့်အခါမှစ၍

ကံ့ဆိုးဆိုး

လိပ်စာအမှတ် ၁၂၁၊ ချေး ၂၊ ဆောင်

၂။ ပံ့ပိုးနှိုးဆော်မှု

စံနှုန်းချိတ်ဆက်မှု

ရွှေလင်းလင်း

မြို့ကြီးကြေးနီရောင်အောက်

1
ප්‍රභූ භූමි ක්ෂේත්‍ර

၆၆၆

இதற்குரிய

စာအုပ်အား ခြေစာအုပ်အဖြစ် အသုံးပြုရန်

ပတ်လည်ခဏတာအတွက်

မိမိတို့အားလုံးအတွက်

တၢ်ဝဲးတြိသင်္ဂါဒီဟံးဗျော့အာ

১৯৭৭

တို့စွဲလေ့ရှိသောကြောင့်လည်း

အိန္ဒိယ၌ ငွေ ဗွဲ့ ဖြန့်ဝေပံ့ပိုးခြင်း

စာအုပ်စာတမ်း

සුභ්බංගු භාග්‍යානුභව

අයිතිපත්තියක් ලෙස ප්‍රකාශ

သွေးစိုက်မှုအားမြှင့်တင်

အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပေါ်နေပါသည်။

စာအုပ်အကြောင်း

စာအုပ်အမျိုးအမည်

အောင်ကျော်စိုး

ကုသမ္မာဒေစာသဒ္ဓါပုဂ္ဂိုလ်

စစ်ဘက်မှီခိုမှုမရှိဘဲ အသိပညာဖြန့်ချိမှု

ပြည်ထောင်စုဝဏ္ဏါယ်

ကမ္ဘာ့စီးပွားရေးဦးစီးဌာန

မိမိတို့အတွက်

ប្រធានក្រុមប្រឹក្សាភិបាល

မြို့မဦးစီးဌာန

၇။ ပြည်သူ့အကျိုးအမြတ်ကို ထိခိုက်စေရန် ကြံရွယ်မှု

စိတ်နှိုးမြူးစွာနှိုးနှိုး

အမှတ်တံဆိပ်အစွဲ

မင်းကလေးတို့အတွက်

ခွင့်ပြုချက်

ပြောဆိုရာတွင်

ပံ့ပိုးမှုကိုလည်း

ပံ့ပိုးမှုကိုလည်း

အားပေးမှုကို

ပံ့ပိုးမှုကို

အားပေးမှုကို

အားပေးမှုကို

คำเรียกขวัญ โดย นาย กรด วิฑูรย์ อ. เชียงของ จ. เชียงราย

อ้อโฮ้อชชโย

ข้าศึกศัตรู เป็นวันครูช่วยคำ

เป็นวันคนมาตอม

วันนี้เป็นวันคนทั้งหลาย

จักเรียกขวัญเจ้าเสื้อเจ้าผ้า

แม้ว่า 32 ขวัญเจ้า

แม้ว่า 32 ขวัญเจ้า

แม้ว่า 32 ขวัญเจ้า

ขวัญติดลอยมาอยู่จิ้งเนื้อ

อ้อในวันนี้ก็เป็นวันผาบแพ

ดูราแม่น้ำ หลังไหลลอม

วันนี้เป็นวันคนมาอยู่สุขสำราญ

บ่ตกตำข้าว

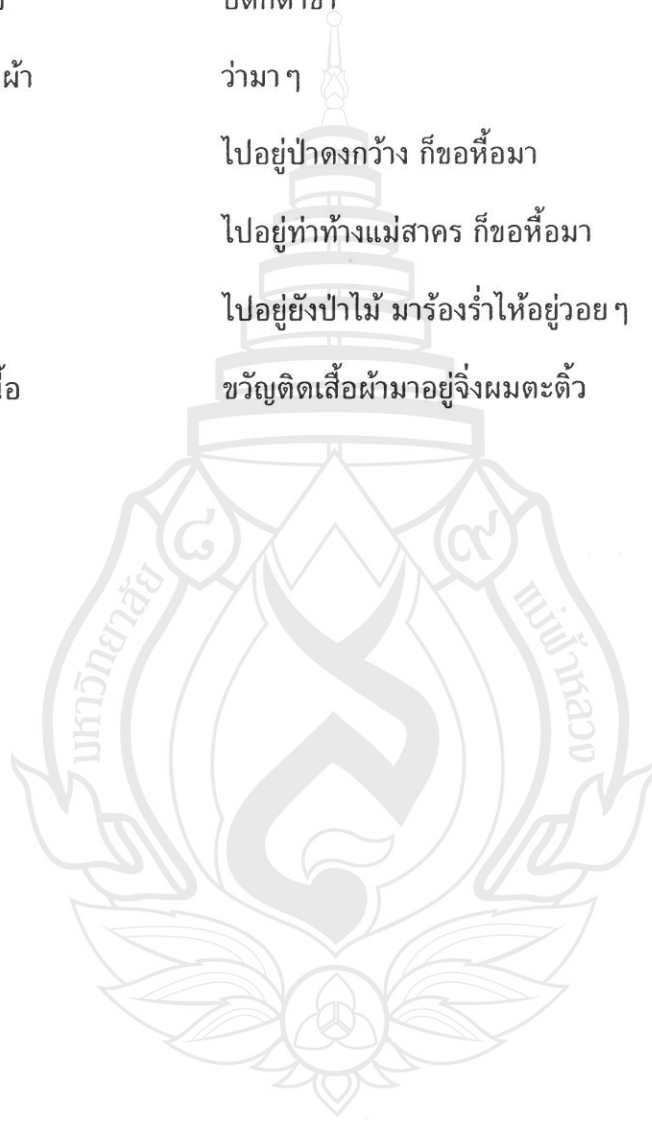
ว่ามา ๆ

ไปอยู่ป่าดงกว้าง ก็ขอหื้อมา

ไปอยู่ท่าทางแม่สาคร ก็ขอหื้อมา

ไปอยู่ยังป่าไม้ มาร้องรำให้ยู่วอย ๆ

ขวัญติดเสื้อผ้ามาอยู่จิ้งผมตะตั่ว

ဗုဒ္ဓဝိညာဉ်ကျေးဇူးတို့ ဝိညာဉ် အောင်မြင်စွာ ရောက်ရှိနေကြောင်း ခြုံငုံစာတမ်း

အရှေ့သောအရှေ့အလယ်

အရှေ့အလယ်အကျယ်

အရှေ့အလယ်အကျယ်

အရှေ့အလယ်အကျယ်

အရှေ့အလယ်အကျယ်

အရှေ့အလယ်အကျယ်

အရှေ့အလယ်အကျယ်

အရှေ့အလယ်အကျယ်

အရှေ့အလယ်အကျယ်

အရှေ့အလယ်အကျယ်

အရှေ့အလယ်အကျယ်

အရှေ့အလယ်အကျယ်

အရှေ့အလယ်အကျယ်

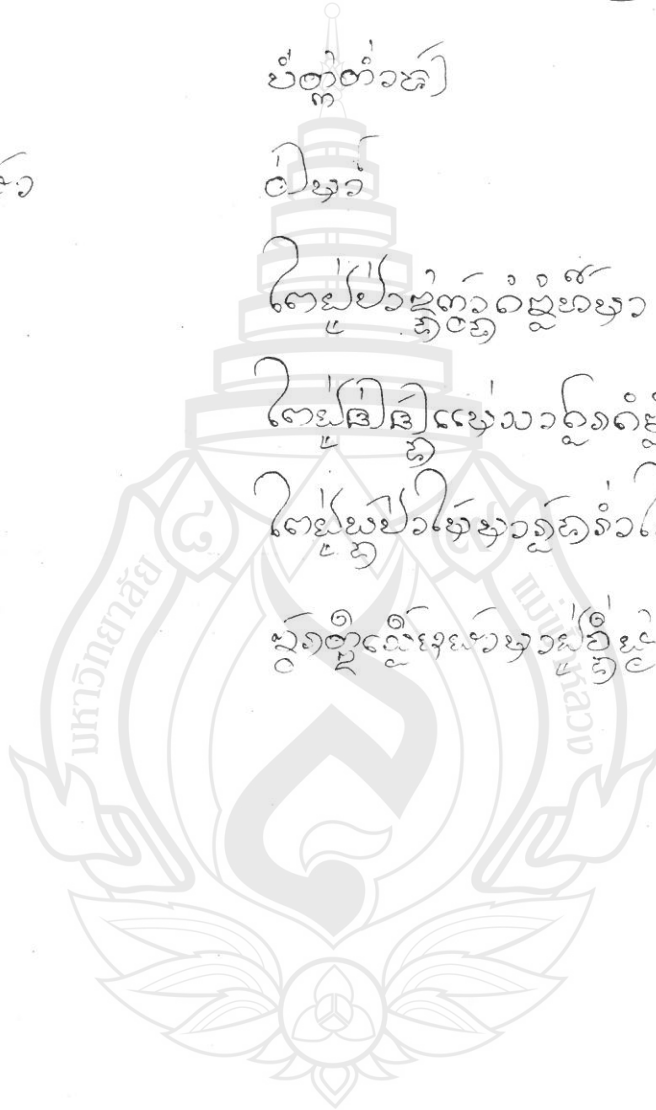
အရှေ့အလယ်အကျယ်

အရှေ့အလယ်အကျယ်

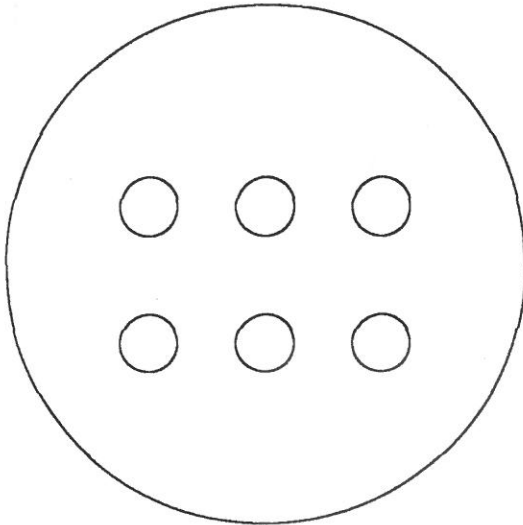
အရှေ့အလယ်အကျယ်

အရှေ့အလယ်အကျယ်

အရှေ့အလယ်အကျယ်

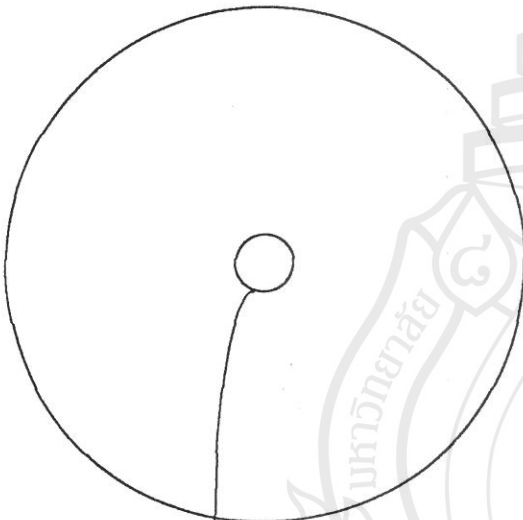

ตัวอย่างการดูไข่ เพื่อใช้ทำนาย

รูปนี้แสดงลักษณะไข่ที่ดูแล้ว
แล้ว

รอยนี้ต้มข้าวต้มได้ป่าไม้ข้ามแม่น้ำ
รอยไข่นี้มีลักษณะกลมสี่ซุน แสดงว่าได้ตัดไม้ข้ามแม่น้ำ

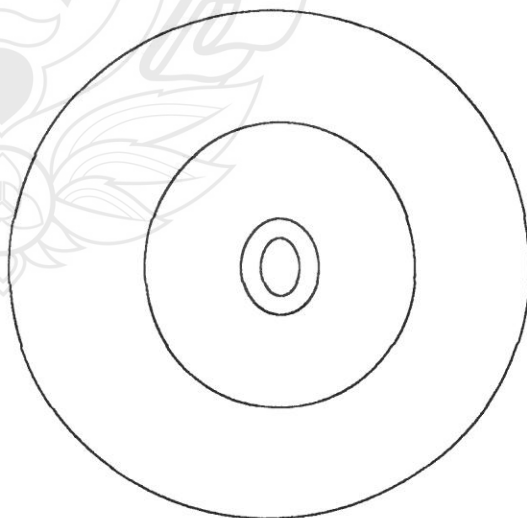
รูปนี้แสดงลักษณะไข่ที่ดูแล้ว

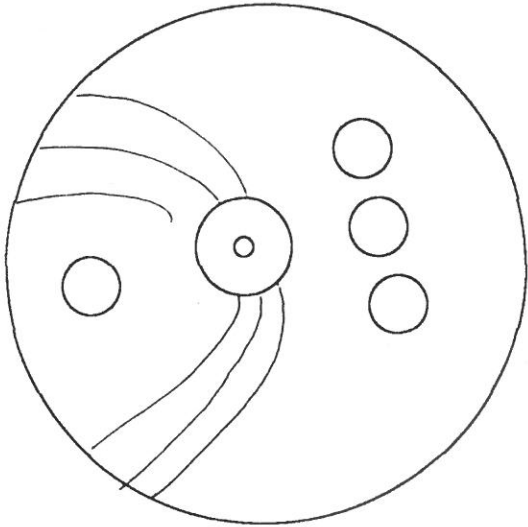
รอบนี้คนผิดเรือนคนดิบขาว
รอยลักษณะนี้แสดงว่ามีคนกระทำการที่ไม่ดีในบ้านตนเอง

คนนี้มีลักษณะผิวกายสีขาว และยังไม่ได้บวช

รูปนี้แสดงลักษณะไข่ที่ดูแล้ว

รอยนี้วันดำสีแดงถูกเดือนใส่หุ่น
รอยนี้มีลักษณะของสีดำล้อมรอบสีแดงแสดงว่าถูกของ

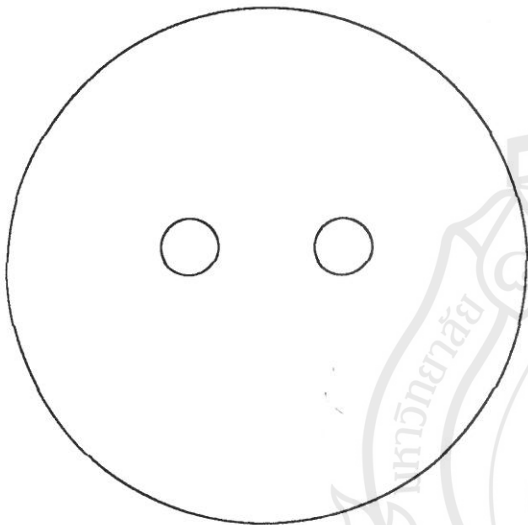

ຊີວິດໃໝ່

ນີ້ເປັນກັຍຍາ

ລັກສະເໜີນີ້ເປັນໂຣກັຍໄຂ້ເຈັບ

ຊີວິດໃໝ່

ນີ້ຄົນຜິດເຮືອນຜິດຖົງຂາຍ

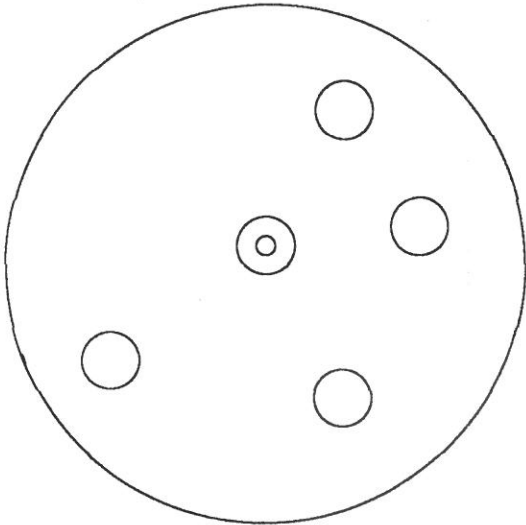
ລັກສະເໜີນີ້ຜູ້ຖົງໃນບ້ານຄວບຊັກກັບຂາຍອື່ນ

ຊີວິດໃໝ່

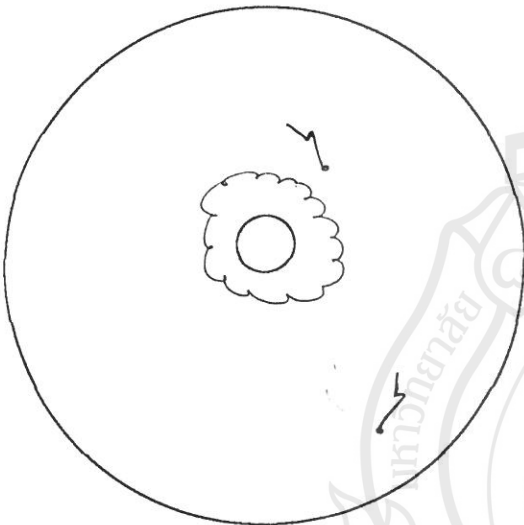
ນາມກຸ່ມໄດ້ລະເສີຍ

ນີ້ໄດ້ເລົ່າເຮັດແລະນັບຖືຫຼາຍກຸ່ມ ສິ່ງໄດ້ເລົ່າເຮັດສິ່ງເລົ່ານັ້ນ

นี่ไขขำถูกผีหนได้

ลักษณะนี้ไขดำน ผีทางทิศใต้เป็นผู้ทำร้าย

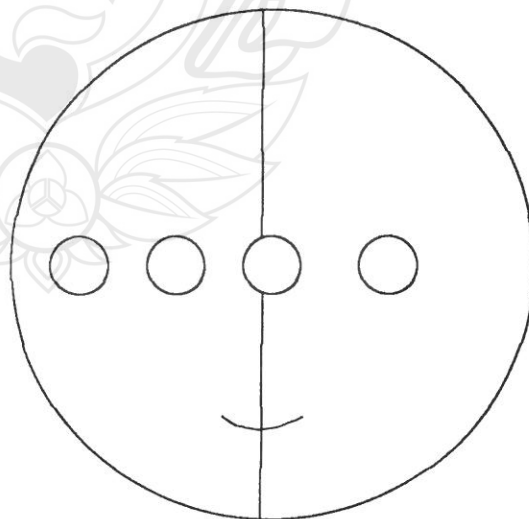
นี่แหลวคนผัดเรือนหนานคนขาวเปิด

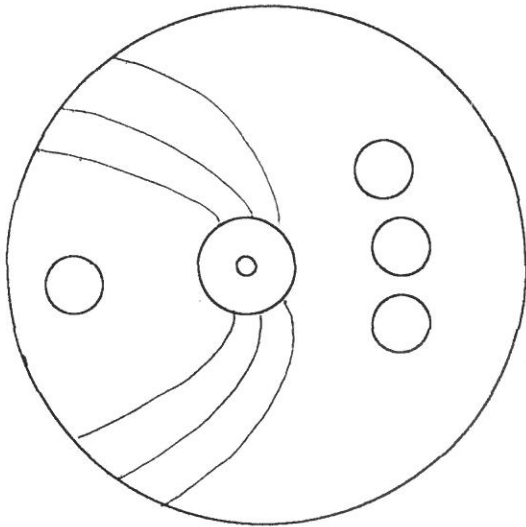
รอยลักษณะนี้แสดงว่ามีคนกระทำการที่ไม่ดีต่อบ้านตนเอง

คนนี้มีลักษณะผิวกายสีขาวยคนๆนี้บวชเรียนแล้ว

นี่วันแดงถูกผีกะยักษ์อยู่หนวันออก

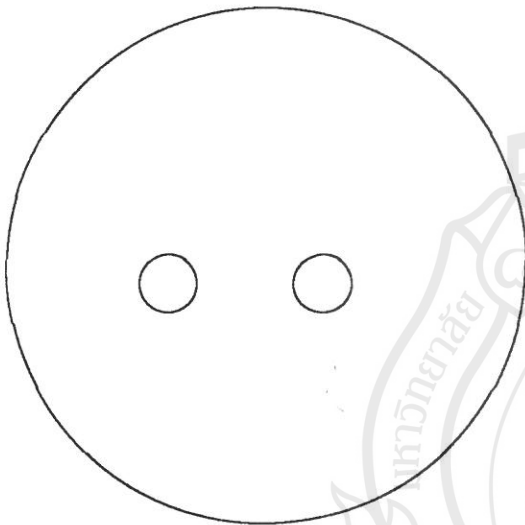
ลักษณะสีแดงรอบๆแสดงว่าถูกผีร้ายทางทิศตะวันออก

ຊື່ໂຮງຮຽນໃຈໃຈໂລ

ນີ້ເປັນພິພິກັຍນຳກັຍລຳ
ລັກສະນະນີ້ເປັນພິພິກັຍທີ່ນຳມາ

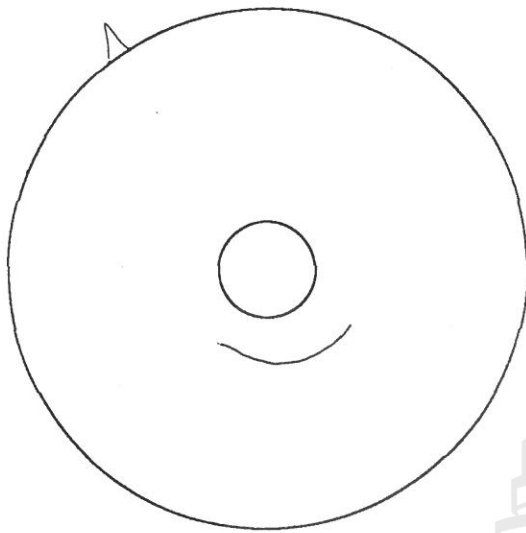
ຊື່ໂຮງຮຽນໃຈໃຈໂລ

ນີ້ຄົນພັນຄົນຜິດເຮືອນຜິດຖົງຮາຍ
ລັກສະນະນີ້ຄົນກະທຳໄມ່ດີໃນບ້ານຕົນເອງແລ້ວຍັງຄົບຮູ້ສູ່ຮາຍອີກ

ຊື່ໂຮງຮຽນໃຈໃຈໂລ

ນີ້ໄດ້ເຮັດໂຮງຮຽນນີ້ໄດ້ສະເສຍສຸມາເສຍ
ລັກສະນະນີ້ໄດ້ເລ່າເຮັດແລະນັບຄືອາໄສໂຮງຮຽນ
ຊຶ່ງໄມ່ໄດ້ເຄາະພັກກະຮຸກເຮັດເລ່ານັ້ນ

វិញ្ញាណក្ខណៈដែលមាន

និរន្តរ៍តែម្នាក់គត់

និរន្តរ៍តែម្នាក់គត់ លិង្គនេះបង្ហាញពីអ្នកដែលនៅក្នុងផ្ទះ

វិញ្ញាណក្ខណៈដែលមាន

និរន្តរ៍តែម្នាក់គត់

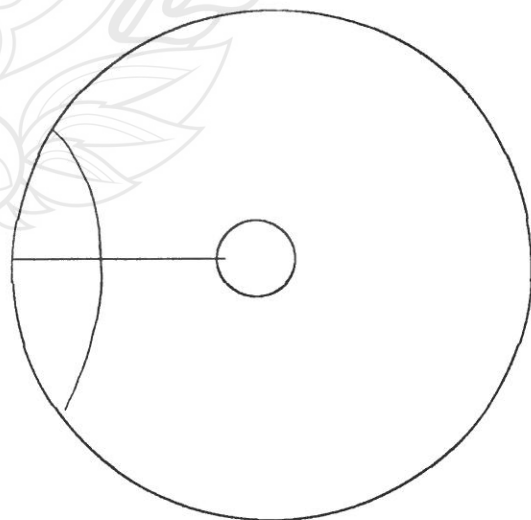
និរន្តរ៍តែម្នាក់គត់ លិង្គនេះបង្ហាញពីអ្នកដែលនៅក្នុងផ្ទះ

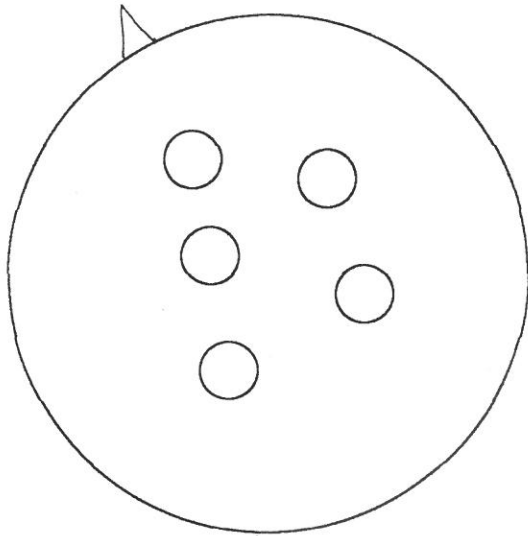
និរន្តរ៍តែម្នាក់គត់ លិង្គនេះបង្ហាញពីអ្នកដែលនៅក្នុងផ្ទះ

វិញ្ញាណក្ខណៈដែលមាន

និរន្តរ៍តែម្នាក់គត់

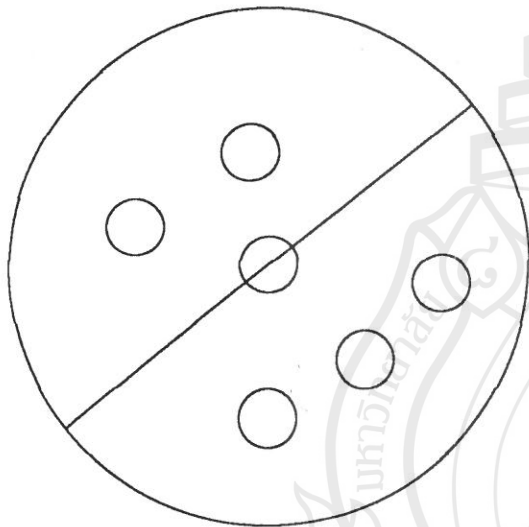
និរន្តរ៍តែម្នាក់គត់ លិង្គនេះបង្ហាញពីអ្នកដែលនៅក្នុងផ្ទះ

ຮູບວົງທີ່ມີຈຳນວນໜ້ອຍ

ນີ້ການຂ້າຝັນນຳກາຍກໍມີປັດເສຍ
ລັກສະນະຂ້າຝັນຖືກເປັນຜູ້ນຳກາຍມາ

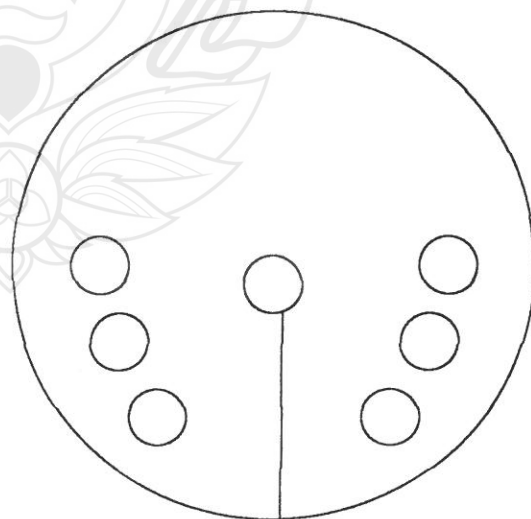

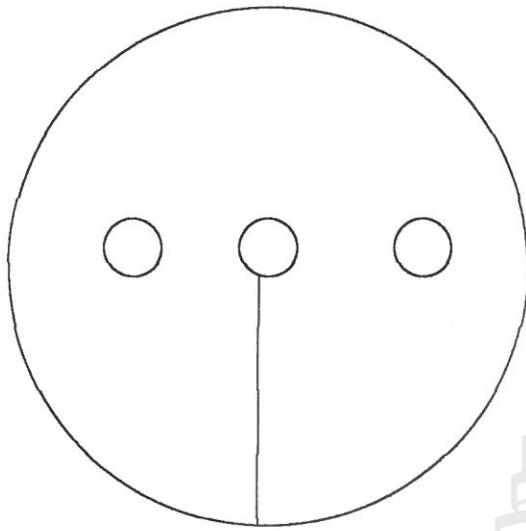
ຮູບວົງທີ່ມີຈຳນວນໜ້ອຍ

ນີ້ສາຍຂາວຮີມແດງຝີເສື້ອບ້ານເຕັມທີ່
ລັກສະນະເປັນເສັ້ນສີຂາວຂອບແດງ ຝີເສື້ອບ້ານເປັນຜູ້ກະທຳໂທຫ

ຮູບວົງທີ່ມີຈຳນວນໜ້ອຍ

ຝີຫນ້າຂ້າງແກ່ງໃນຄະກູຣ
ຝີຜູ້ຮັກສາຕະກູລເປັນຜູ້ກະທຳ

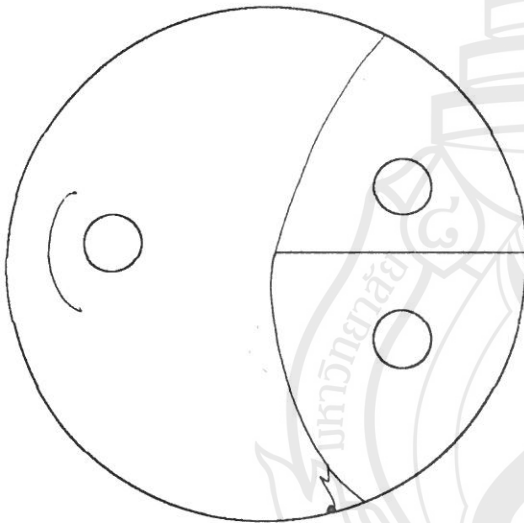

ຮູ້ສຶກວຽກງານໃນຊີວິດ

ນີ້ຝຣັ່ງນອກຄະກຸນໃນເຣື່ອນເຮົາ

ຝຣັ່ງນອກຕະກຸນຕົວເອງເປັນຜູ້ກະທຳ

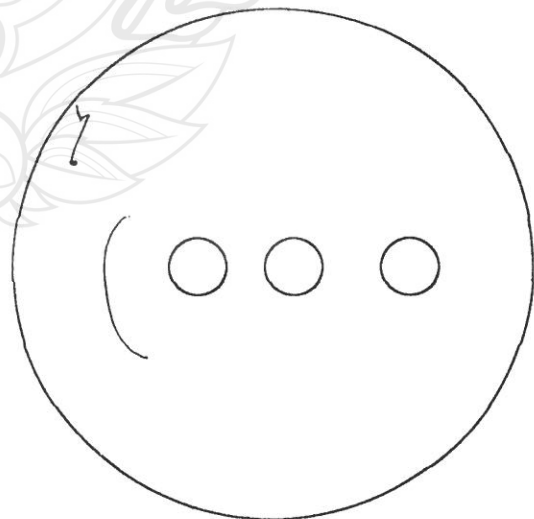

ຮູ້ສຶກວຽກງານຕົວຕົນ

ນີ້ຄົນຝຣັ່ງເຣື່ອນຍຸບຕໍ່ກັນບໍ່ຕາຍແນ

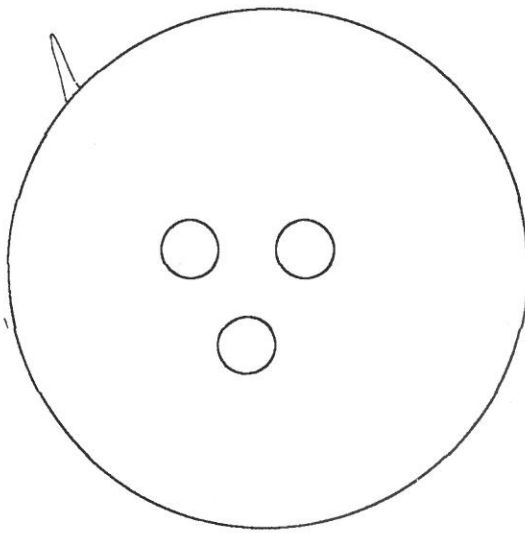
ຄົນໃນບ້ານມີໃຈໃຫ້ແກ່ກັນແລະກັນ ແຕ່ຄວາມສັມພັນຍັງບໍ່ລຶກສີ່

ຮູ້ສຶກວຽກງານໃນຊີວິດ
ຜູ້ຮຽນ

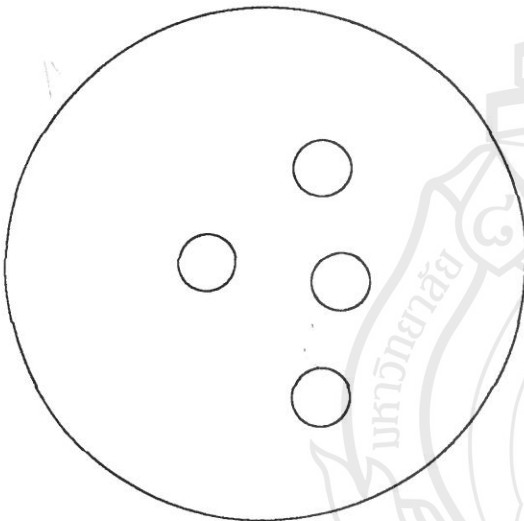
ໄຟ້ນບນເລົ່າໃຫ້ໄກ່ຄູ່ຕ້ອມເລື່ອນ

ໂຄຣນະຄລມເລື່ອນ ຖືກຝຣັ່ງກະທຳໃຫ້ບໍ່ສາຍຕ້ອນແກ້ດ້ວຍການ ສົ່ງເສຍດ້ວຍໄກ່ 1 ຄູ່ ເລົ່າ 1 ຂວດ

๑. ๑๒๓๔๕๖๗๘๙๐

นี่ต้องจำแนกแดงถูกของราย
ลักษณะแดงขอบกลมซ้ำ ถูกของ

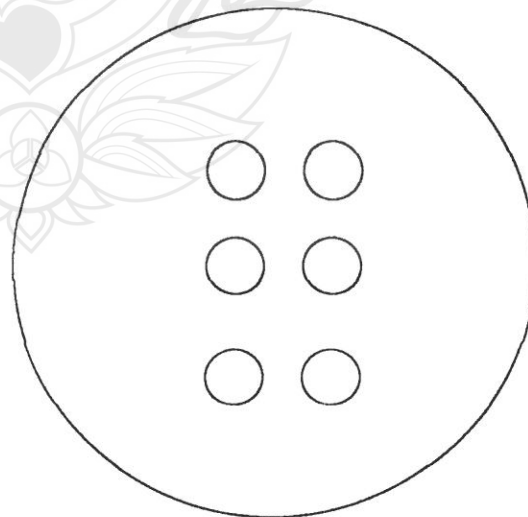

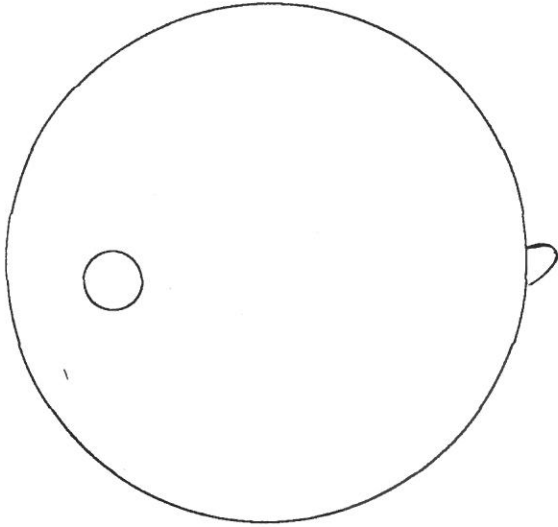
๑. ๑๒๓๔๕๖๗๘๙๐

นี่ต้องจำแนกขาวได้สะตุงทิศหนึ่ง
ลักษณะกลมซ้ำ ขาว แสดงตกใจบางอย่าง

๑. ๑๒๓๔๕๖๗๘๙๐

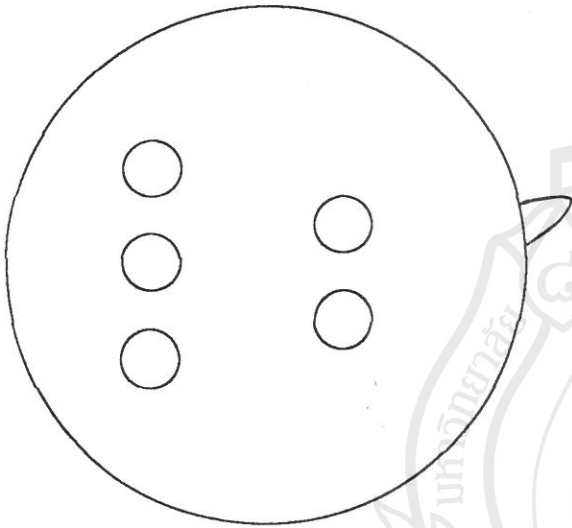
นี่ต้องหม่นส่ายขาวได้ชุดจอมปลวก
ลักษณะกลมซ้ำขาวแสดงว่าชุดจอมปลวก

ໃຈໃຫຍ່ ມີ ຂີ້ເຫຍື້ອ ໃຫຍ່ ໃຈ ນ້ອຍ

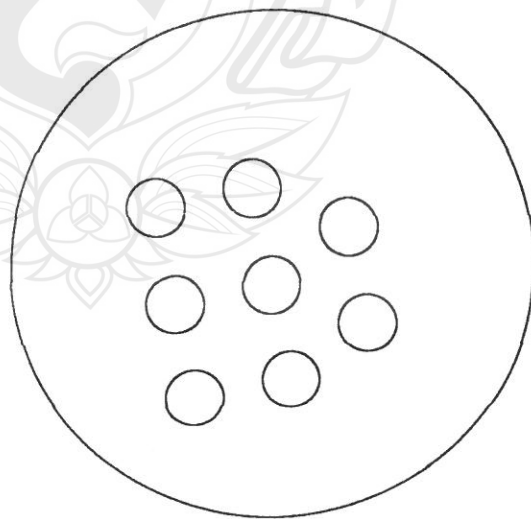
ນີ້ ໃຈ ຟ້າງ ຝີ ເສື້ອນ ເຄືຍ ຕ່ ໃຫຍ່ ເອົາ ບໍ່ ໄດ້
ລັກ ສະ ນະ ເປັນ ໃຈ ແສດ ງ່າ ຝີ ບ້ານ ຍັງ ຈ່ວຍ ເຫຼືອ ໄດ້

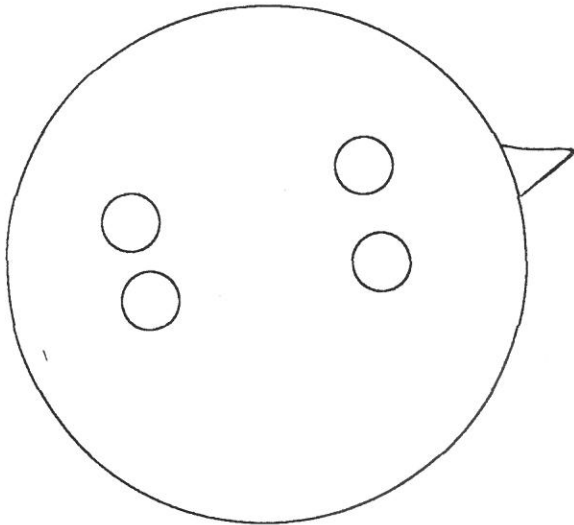
ເຮົາ ອາດ ເປັນ ທາງ ທີ່ ຂີ້ ເຫຍື້ອ ເຫຼືອ

ນີ້ ເຫຼືອ ເປັນ ທາງ ທີ່ ຂີ້ ເຫຍື້ອ ເຫຼືອ ເຫຼືອ
ມີ ລັກ ສະ ນະ ເຫຼືອ ໃຫ້ ຄອນ ຄັ້ງ ໃນ ຕົວ ອອກ ເຫຼືອ

ເຮົາ ອາດ ເປັນ ທາງ ທີ່ ຂີ້ ເຫຍື້ອ ເຫຼືອ
ຄົນ ນຳ

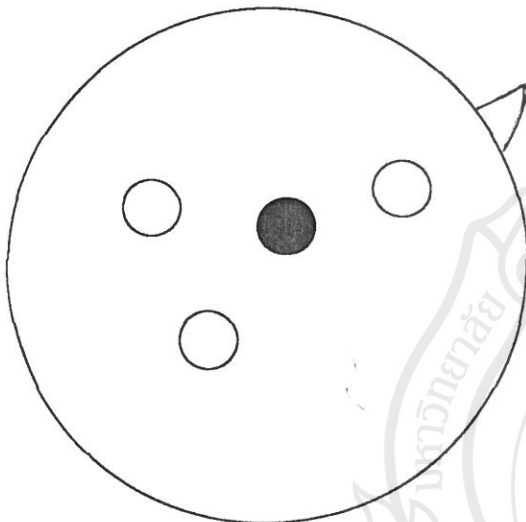

ເມ ແດງ 8 ຕໍ່ ອ່ມ ຝີ ຣາ ຕຸ ບໍ່ ວັນ ຕກ ກໍ່ ວັນ ອອກ
ເມ ຄລ ມ ແດງ 8 ອັນ ແສດ ງ່າ ອຸກ ຝີ ທີ່ ຕູ ແລ ພຣ ຣາ ຕຸ ທາງ ທີ ສະ ວັນ ຕກ ຫຼື ທີ ສະ ວັນ ອອກ ກະ ທຳ

ឥតបង្កបង្កើនឡើយ
ដ៏ស្រស់ស្អាត

នីតំខាបលាយខាបអើយដ៏គួរសរសើរ
លក្ខណៈកលខាប បង្ហាញដ៏គួរសរសើរ

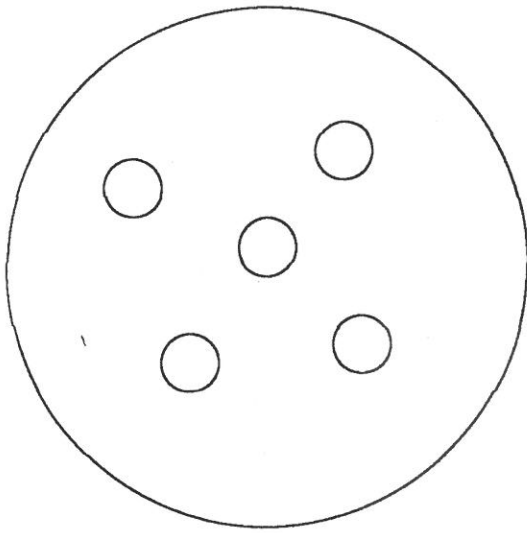
ឥតបង្កបង្កើនឡើយ
ដ៏ស្រស់ស្អាត

នីតំខាបបង្កើន តំខាបបង្កើន
លក្ខណៈកលបង្កើន បង្ហាញដ៏គួរសរសើរ

ឥតបង្កបង្កើនឡើយ
ដ៏ស្រស់ស្អាត

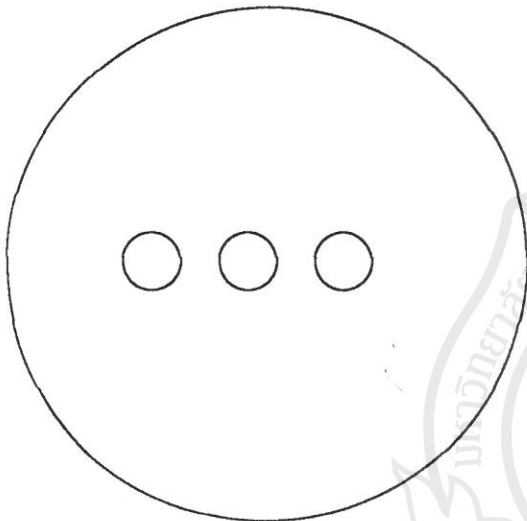
មេដេតតំខាបបង្កើនដ៏គួរសរសើរ ៨ ដេត
លក្ខណៈកលបង្កើនបង្ហាញដ៏គួរសរសើរ

၁၂၁ ဂန္ထဝိသုဒ္ဓိ

နိဗ္ဗာန်သို့ပို့ဆောင်

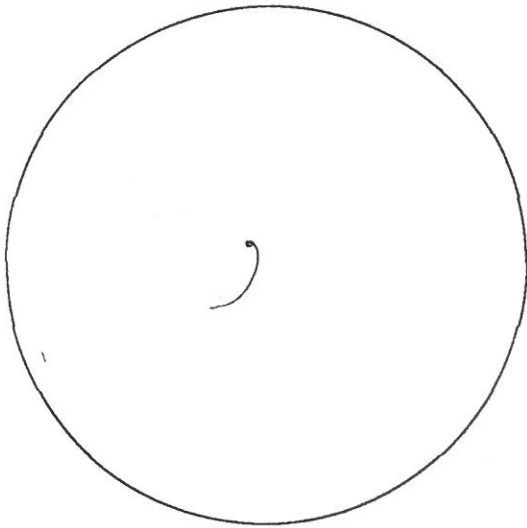
လက္ခဏာကိုပေးသောသိင်္ဂါကိုပေးသည်

၁၂၂ ဂန္ထဝိသုဒ္ဓိ

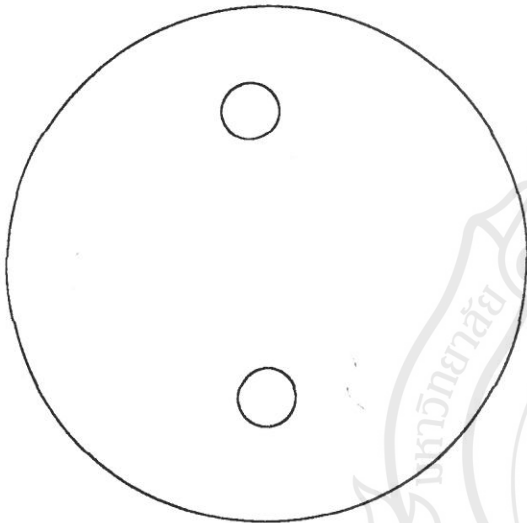
နိဗ္ဗာန်သို့ပို့ဆောင်

သိင်္ဂါကိုပေးသည်

ខ្មែរខ្មែរ

នេះជាការ
ដើម្បីការណ៍នាំទៅតាម

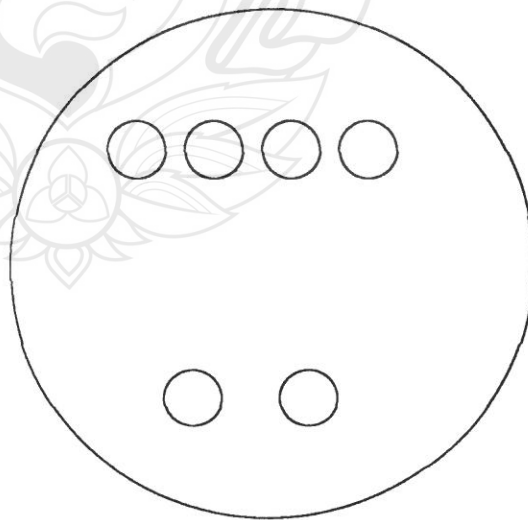

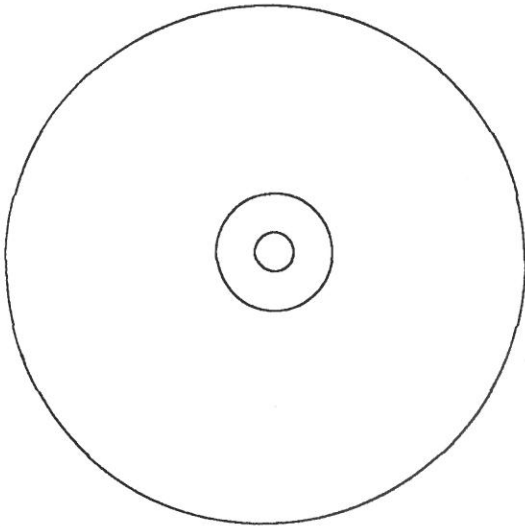
ខ្មែរខ្មែរខ្មែរ

នេះបានទៅក្នុងរូប
តាមការណ៍នាំទៅតាមដែលបាននៅក្នុងទីនោះ

ខ្មែរខ្មែរខ្មែរ

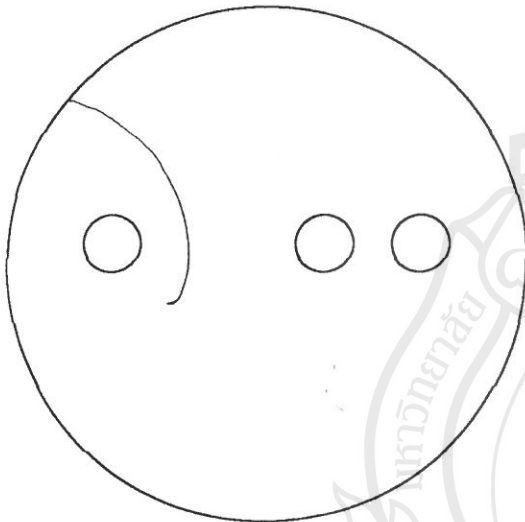
នេះជាការ
ដើម្បីការណ៍នាំទៅតាម

ដំណូងស្លូត្យតាប្រាជ្ញាដ៏ស្រស់ស្អាត

នីតំមាឃាខាបតាប្រាជ្ញាដ៏ស្រស់ស្អាត
 ដ៏ស្រស់ស្អាតបំផុតក្នុងពិភពលោក

ដំណូងស្លូត្យតាប្រាជ្ញាដ៏ស្រស់ស្អាត

នីតំមាឃា

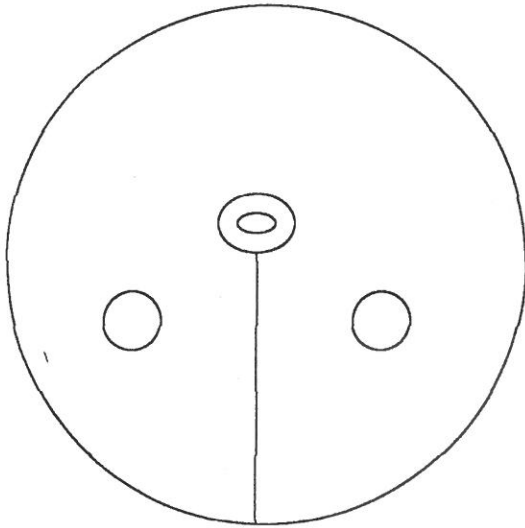
នីតំមាឃាខាបតាប្រាជ្ញាដ៏ស្រស់ស្អាត
 លក្ខណៈស្រស់ស្អាតបំផុតក្នុងពិភពលោក

ដំណូងស្លូត្យតាប្រាជ្ញាដ៏ស្រស់ស្អាត

នីតំមាឃា

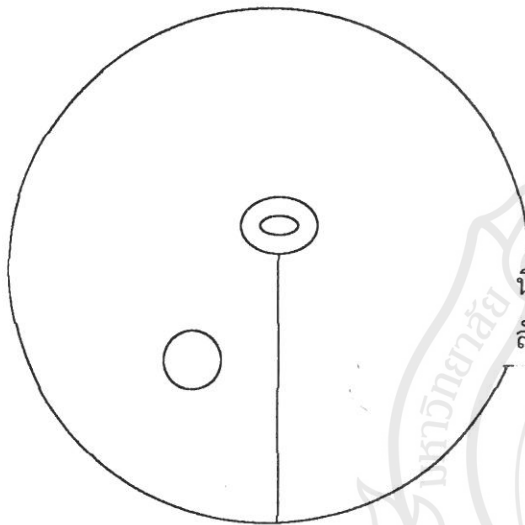
នីតំមាឃាខាបតាប្រាជ្ញាដ៏ស្រស់ស្អាត
 លក្ខណៈស្រស់ស្អាតបំផុតក្នុងពិភពលោក

วิธีที่ ๑

นี่คนผิดเรื่อนคนดำแดงวันตกหน้าลายอ่อน
 ลักษณะของคนที่ไม่ร้ายแก่ครอบครัวอยู่ทางทิศตะวันตก
 ผิวสีแทนหน้าลายอ่อน ๆ

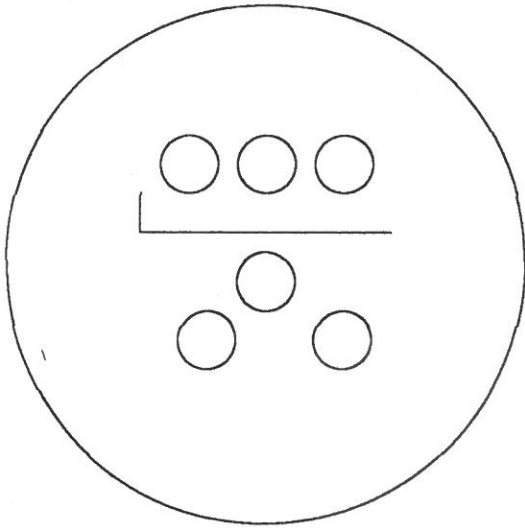
วิธีที่ ๒

นี่คนดิบขาวเปิดอยู่วันออกแจ่งได้
 ลักษณะคนที่ยังไม่ได้บวชผิวขาวอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้เป็นผู้กระ

วิธีที่ ๓

นี่คนอยู่วันตกจ่วยได้
 มีคนที่คิดปองร้ายอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้

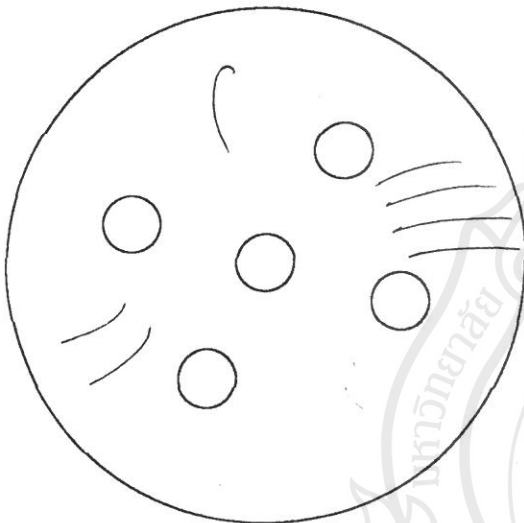

ຖືກຢູ່ພາຍໃນເຊັ່ນນີ້

ນີ້ຕ້ອນຂ້າຝາແດງມັນໄດ້ຂອງລາຍມາ

ລັກສະນະກຸ່ມມີຂອບຝາສີແດງເກີດຈາກການສຳຂອງລາຍເຂົ້າບ້ານ

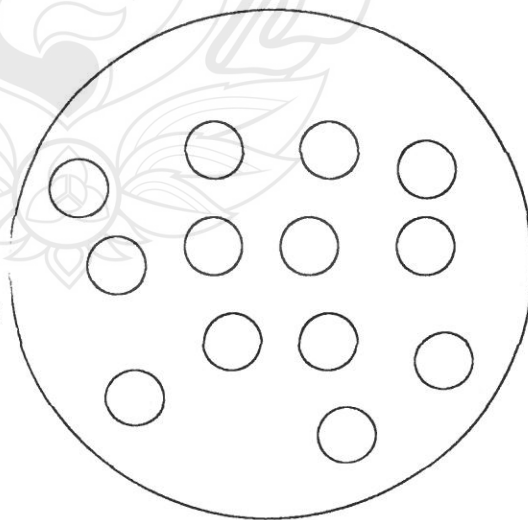

ຖືກຢູ່ພາຍໃນເຊັ່ນນີ້

ນີ້ຕ້ອນຂ້າຝາຂາວມັນໄດ້ສຸດທິ

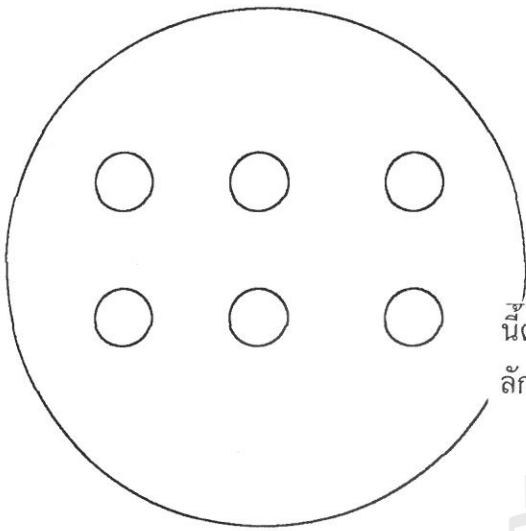
ລັກສະນະກຸ່ມຂ້າມີຝາສີຂາວເກີດຈາກການຕົກໃຈ

ຖືກຢູ່ພາຍໃນເຊັ່ນນີ້

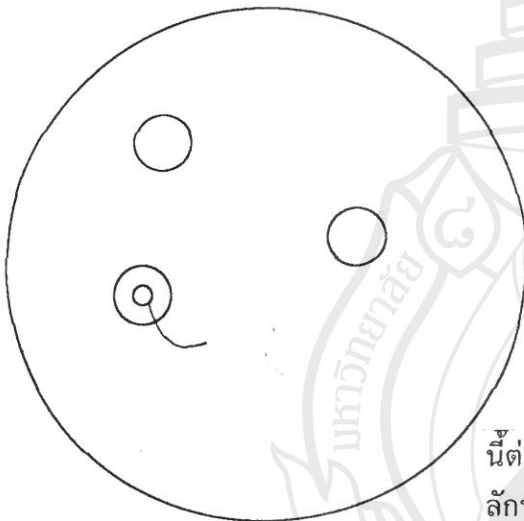
ຟ້າງຕ້ອນຫລາຍຕາຍເມື່ອເມີນ

າລມ ຯຫລາຍຈຸດແລະເປັນໄຂ ແສດງຶ່ງເວລາຕ້ອງເສີຍຊີວິດມານານແລ້ວ

โรคผิวหนังชนิดนี้
พบได้บ่อย

นี่คือหมันสายขาวได้ไปจุดจุ่มปลวก
ลักษณะกลมสีขาวหม่นเรียงกันแสดงว่าเกิดจากการจุดจุ่มปลวก

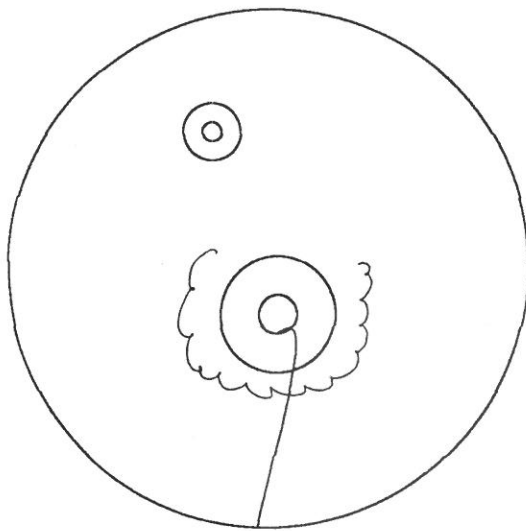
โรคผิวหนังชนิดนี้
พบได้บ่อย

นี่คือหมันมันได้ป้อนไม้ข้ามแม่น้ำแลทาง
ลักษณะกลมสีขาวหม่นเกิดจากการปล้ำต้นไม้ข้างทางและข้ามแม่น้ำ

โรคผิวหนังชนิดนี้

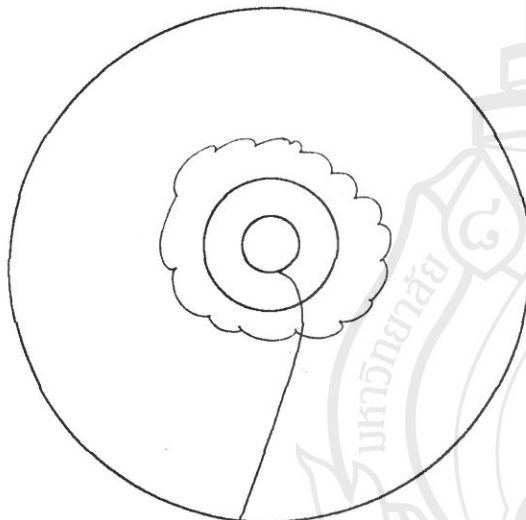
นี้ได้คนในเรือนครีกัน
เกิดจากการยุแยงของคนในบ้าน

นี่สุรหลวงได้ข้างข้ามหอฝออาร์ก

ลักษณะจุดอันใหญ่เกิดจากการปาสังของข้ามหอฝออาร์ก

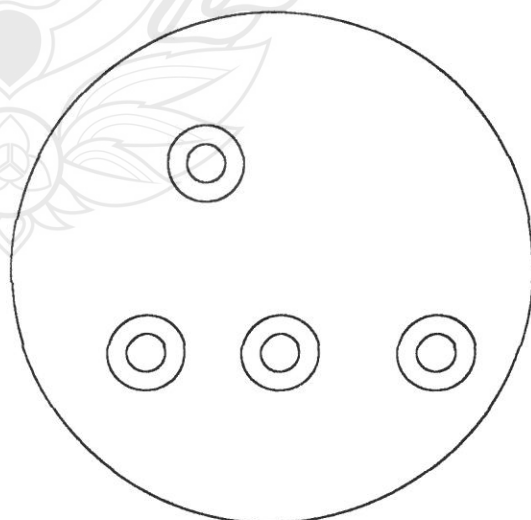
นี่วงแดงผ้าขาวได้ดำควีมีครุมน

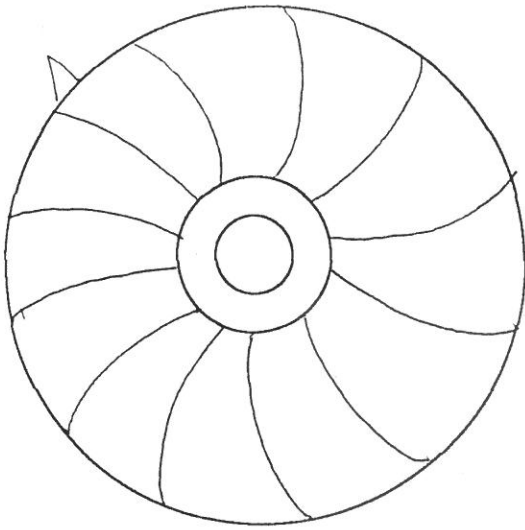
ลักษณะกลมแดงมีผ้าขาวแสดงว่าเกิดจากการลบหลู่ครุอาจารย์

นี่ได้เอนครุหลายที่มันได้ละเสียต่อมหม่น

ลักษณะกลมสีหม่นเกิดจากการไม่เคารพสักการะครู

ไม่ครบทุกท่านที่นับถือและเล่าเรียนมา

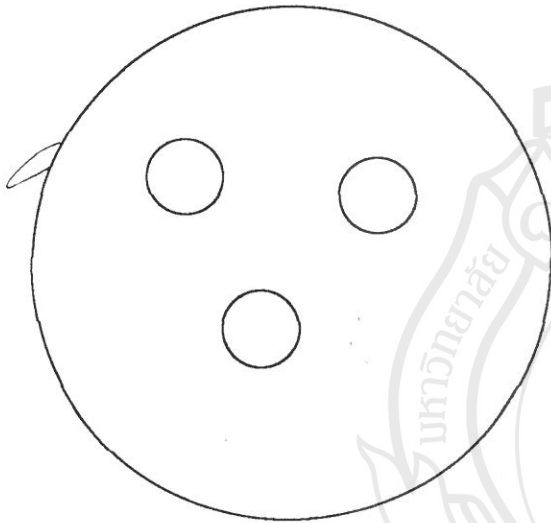

គីឡូម៉ែត្របង្កឡើង

នីតិវិធីជាមួយគ្នា

លក្ខណៈជាមួយគ្នា

គីឡូម៉ែត្របង្កឡើង

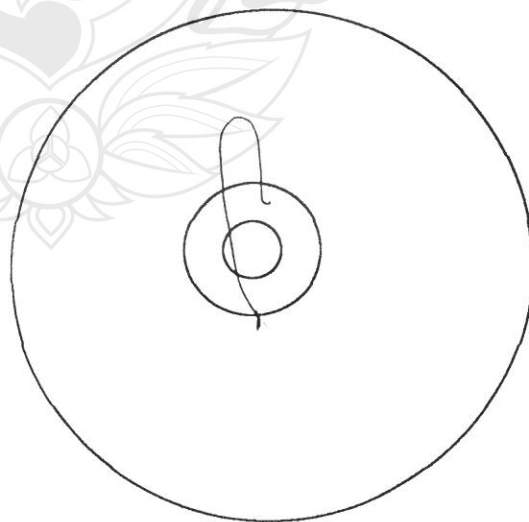
លក្ខណៈ

នីតិវិធីជាមួយគ្នា

លក្ខណៈជាមួយគ្នា

គីឡូម៉ែត្របង្កឡើង

លក្ខណៈជាមួយគ្នា

នីតិវិធីជាមួយគ្នា

หลวงพ่อ แห้วนสน

พ.ศ. 2432 แม่สรวย

ถ่ายรูปเมื่อวันที่ 29เม. ย. 31

ตรงกับพุธ

ถ่ายอำเภอแม่สรวย

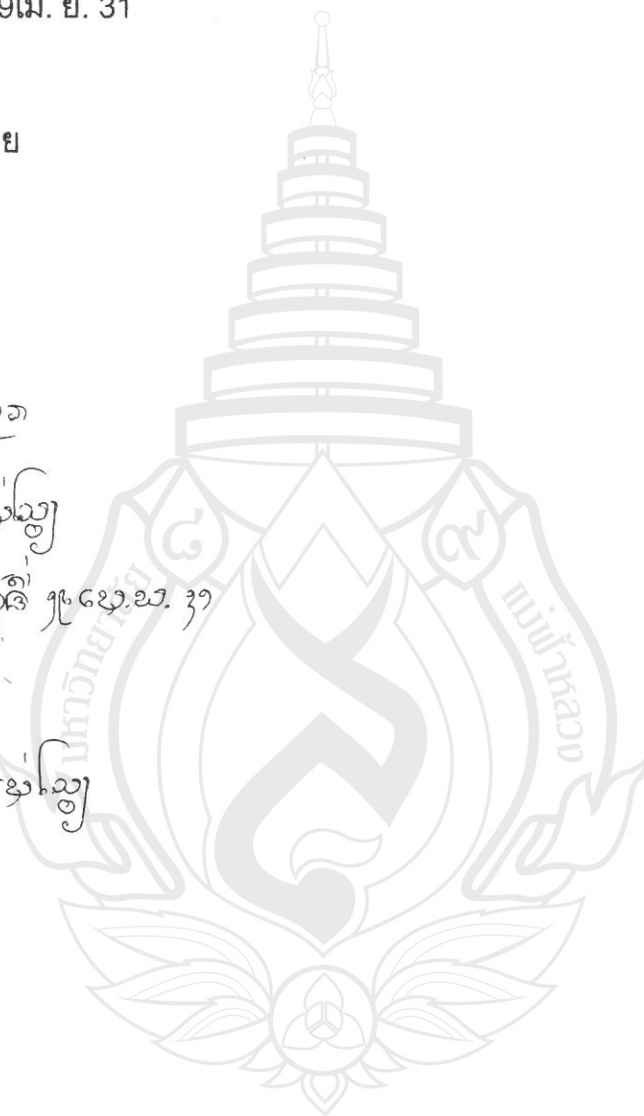
ขุดขึ้นจากดิน

เมื่อ ๑๗๗๕

ด้วยพระพุทธรูป ๑๕๐๐

๑๕๐๐

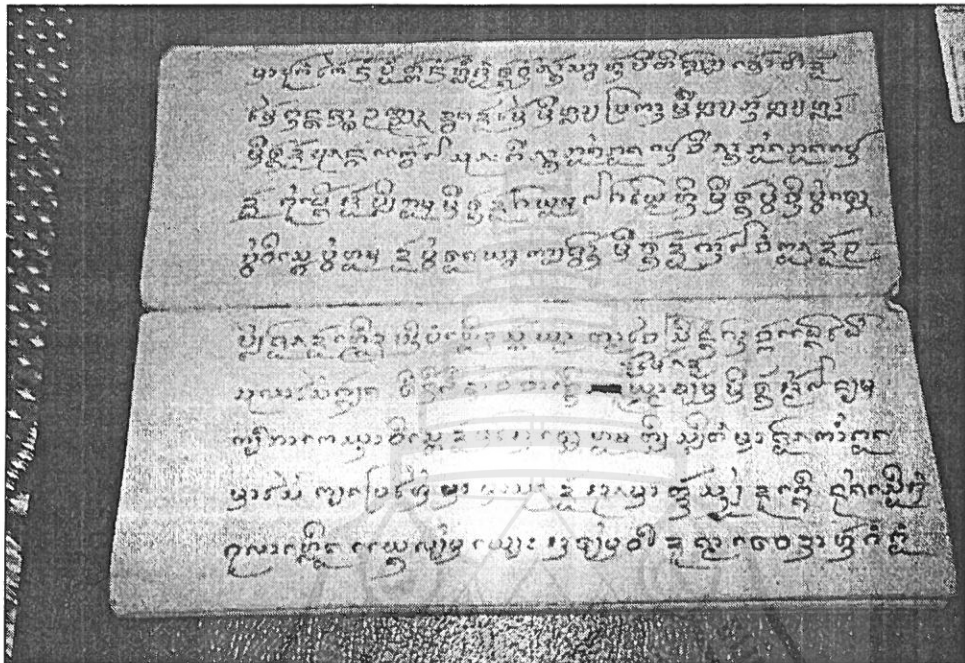
ด้วยพระพุทธรูป ๑๕๐๐

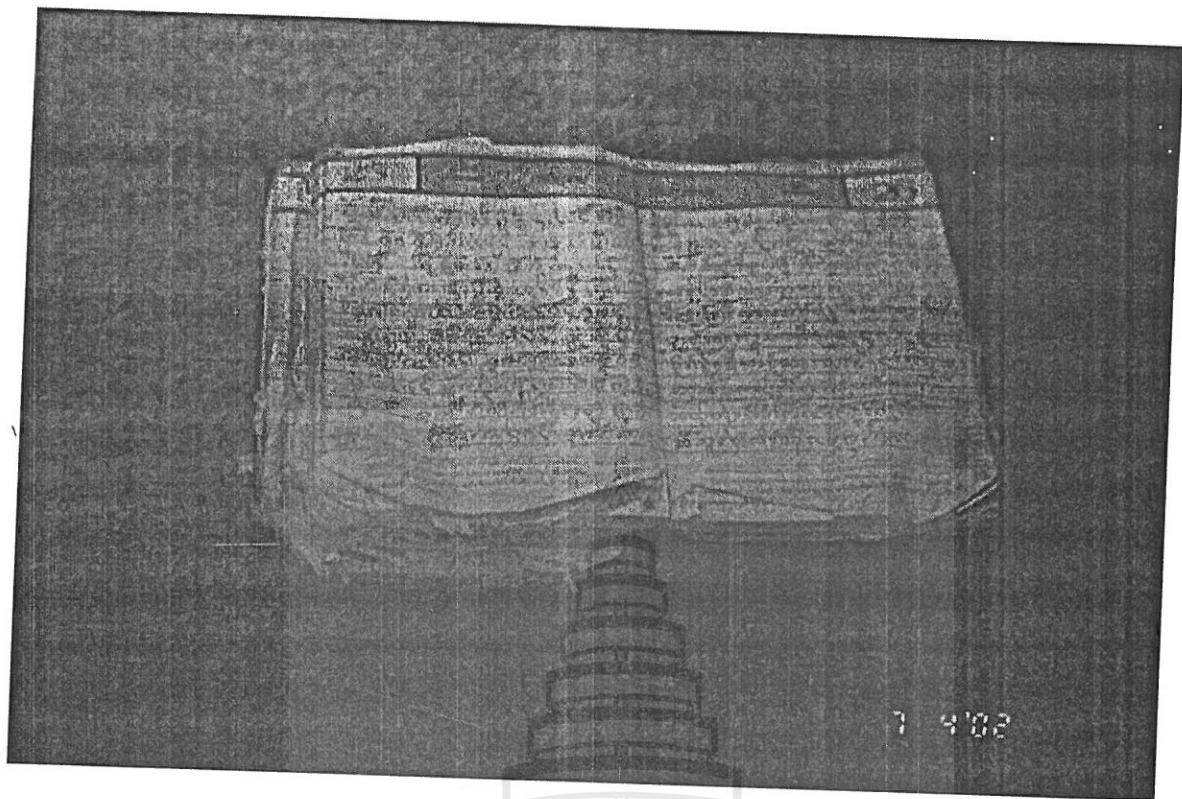
ภาคผนวก 3

ตัวอย่างภาพประกอบเพิ่มเติม

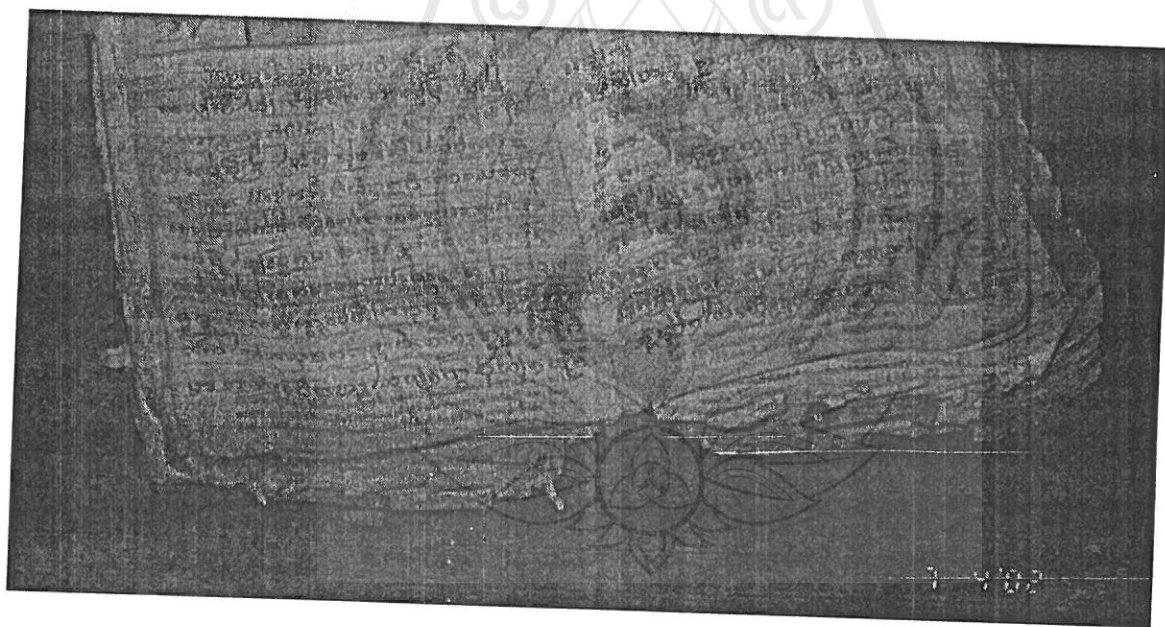
เอกสารและบทสวดของหมอฮ้องขวัญที่บ้านทีกเป็นภาษาล้านนา

เอกสารบันทึกไว้เป็นลักษณะแบบพับสา

บทสวดที่เป็นมรดกตกทอดจากอาจารย์สู่ลูกศิษย์

บทสวดที่เป็นมรดกตกทอดจากอาจารย์สู่ลูกศิษย์

พิธีช้องขวัญลูกแก้ว ณ บ้านจำบอน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

โกนผมเพื่อเตรียมตัวเข้าพิธี

พิธีช้องขวัญลูกแก้ว ณ บ้านจำบอน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

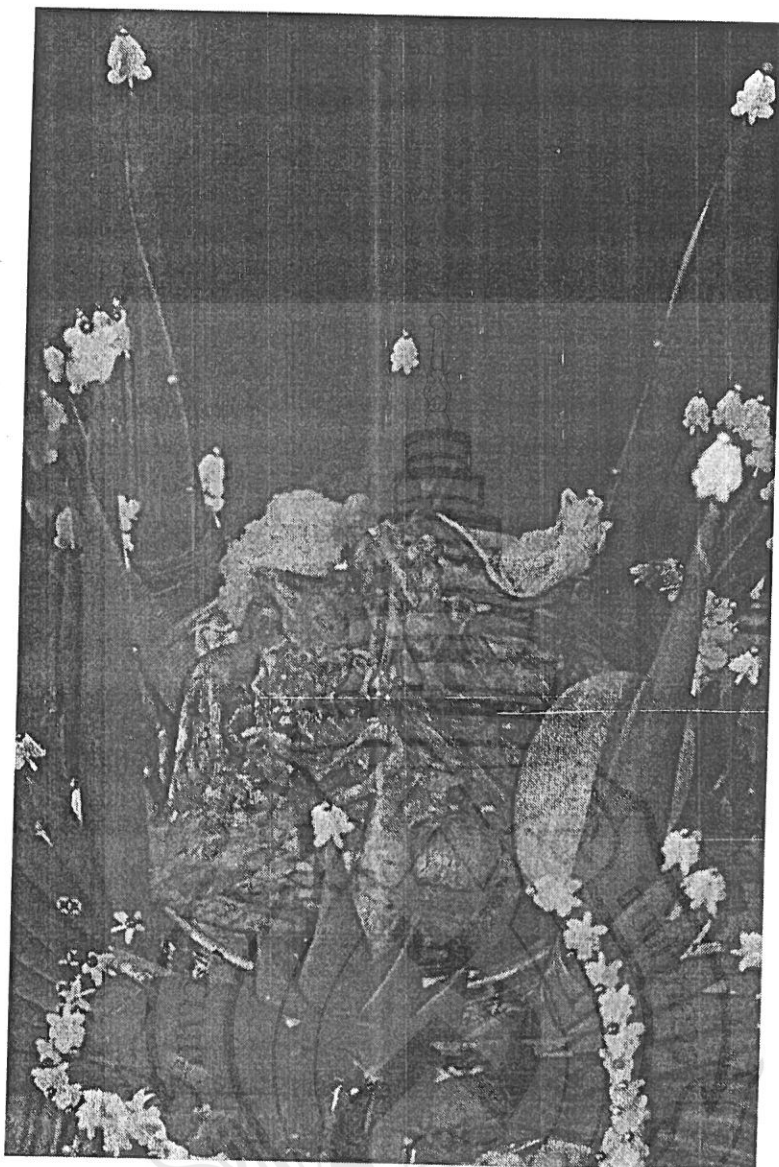

บายศรีที่เตรียมไว้สำหรับใช้ในการประกอบพิธี

บิดา-มารดากำลังผูกข้อมือลูกแก้ว

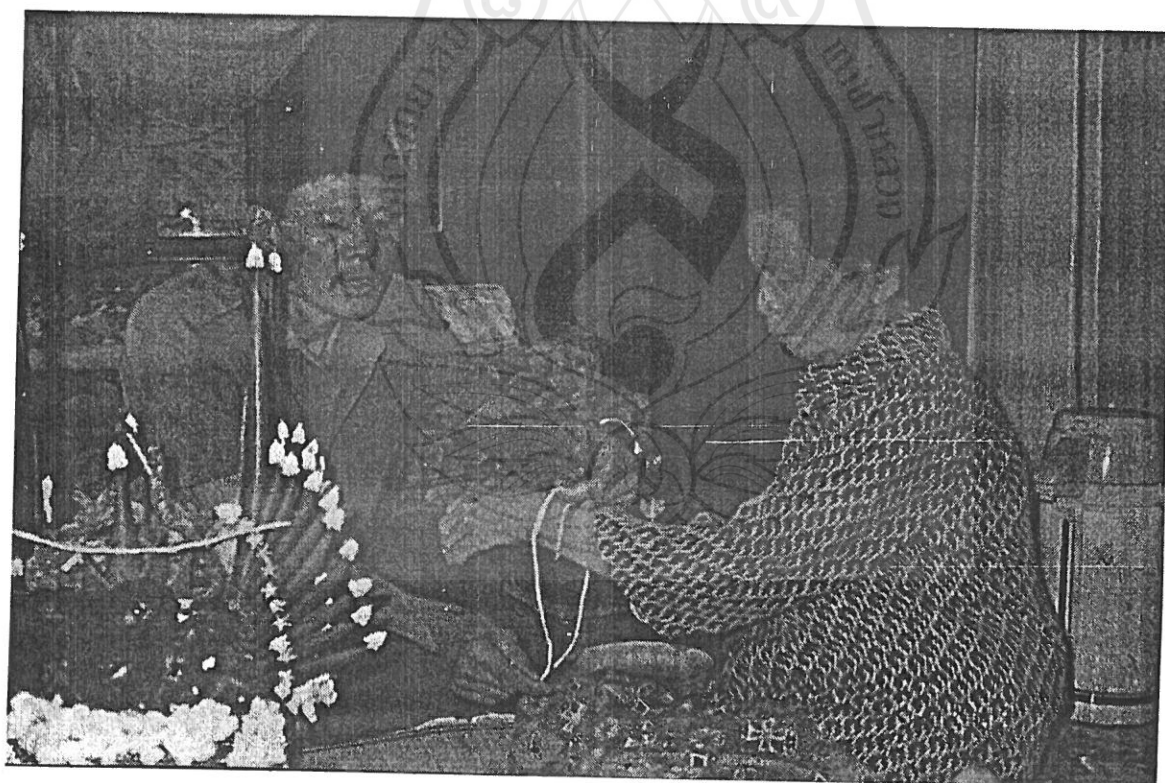
พิธีฮ้องขวัญผู้ป่วย ณ บ้านโชคชัย อำเภอดอยหลวง จังหวัดเชียงราย

อาหารคาวหวานที่เตรียมไว้ในการประกอบพิธี

หมอฮ้องขวัญกำลังทำพิธี

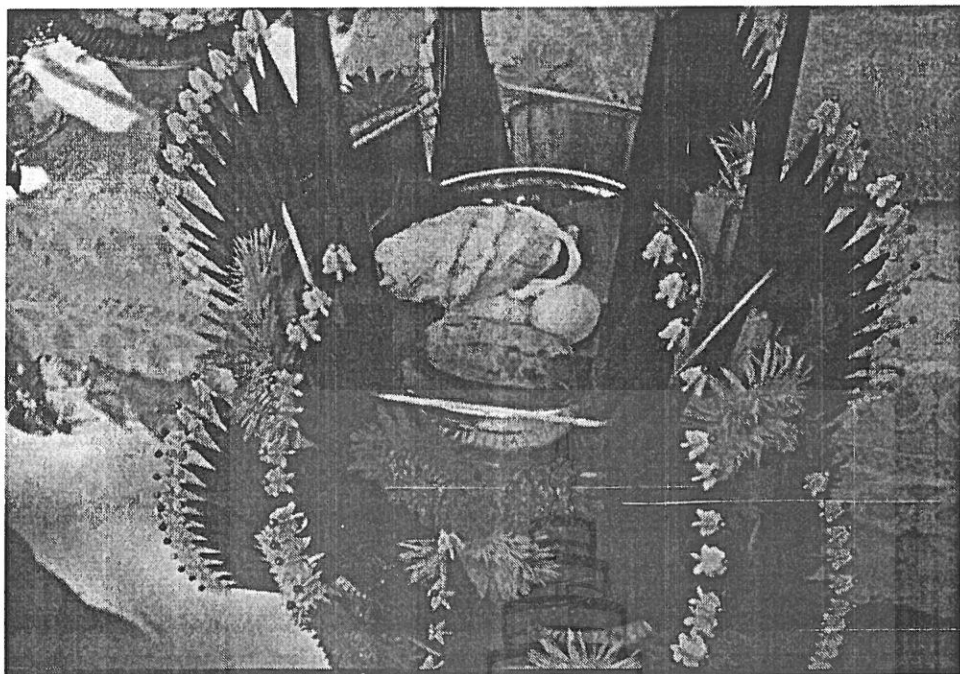

ผูกข้อมือผู้ป่วยเมื่อสวดบทฮ้องขวัญจบแล้ว

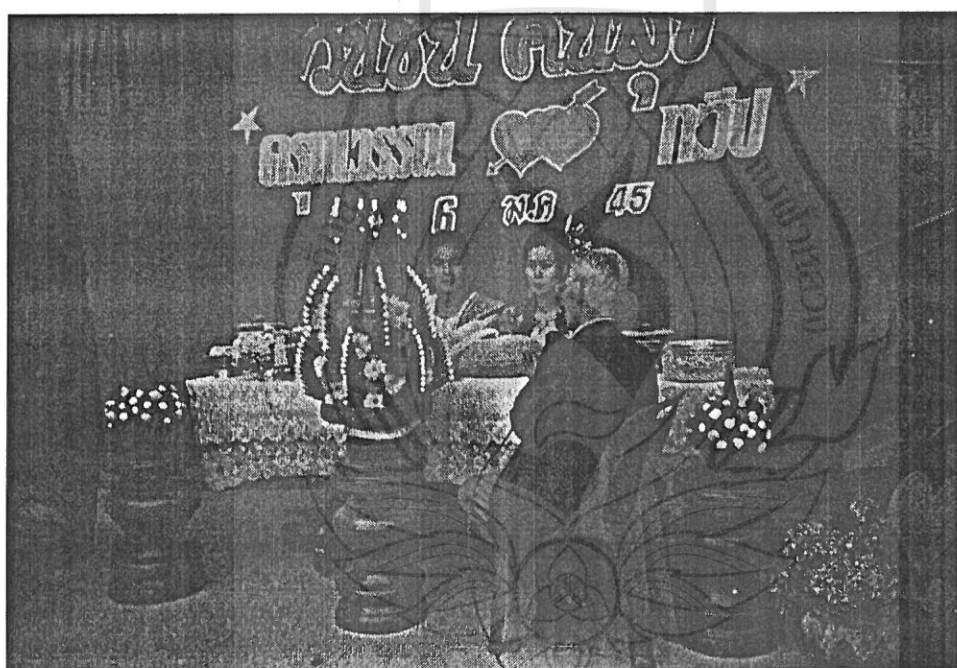
พิธีอัญเชิญบ่าวสาว อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย

บายศรีที่ใช้ในการประกอบพิธี ประดับด้วยดอกไม้สีสนสดใส

อาหารคาวหวานที่ใช้ใส่ลงไปในขันบายศรี

ธำรงขวัญคู่บ่าวสาวเพื่อความเป็นสิริมงคล

ผูกข้อมือบ่าวสาวพร้อมให้พร

